Dzisiaj 32 strony

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 541 Wydanie P Poznań, niedziela dnia 24 listopada 1935 Rok 30

Poznań, 23 listopada.

Podniesienie poziomu duchowego

Okres obecny cechuje niewątpliwie obniżenie dążeń kulturalnych warstw przodujących w społeczeństwie. Jest to zjawisko prawie powszechne w Europie. Jego przyczyny są napozór skomplikowane, dadzą się wszakże ująć w formułę „życie ułatwione". Przyśpieszone tempo życia, będące w związku z imponującemi wynalazkami i udoskonaleniami technicznemi, sprawia, że ludzie poszukują przedewszystkiem podniecających wrażeń i sensacyj zmysłowych — i to w dawkach coraz gwałtowniejszych.

Powstaje wzajemne oddziaływanie na siebie wytwórców i spożywców w kierunku obniżania poziomu kulturalnego. Trudno np. odpowiedzieć na pytanie, czy prasa brukowa, goniąca za niewybredną sensacją, ogłupia czytelników, czy też dlatego coraz więcej zapełnia swe łamy bzdurami, że takiej strawy duchowej domagają się jej odbiorcy. W istocie obydwa czynniki skutecznie współdziałają.

Sytuacja w Polsce jest, o ile chodzi o obawy ujemne pod względem kultury, w pewnej mierze gorsza, niż na zachodzie, ale środki zaradcze są bodaj łatwiejsze.

Objawy ujemne występują z większem nasileniem u nas z powodu naszej młodszości cywilizacyjnej. Sfery, przodujące na Zachodzie, mają dłuższą tradycję życia umysłowego, nie przerywaną i nie tamowaną przez katastrofy polityczne, mają również od wielu pokoleń wyrobione potrzeby duchowe, bez których zaspokojenia obejść się nie mogą. Dlatego napór barbarzyństwa, występującego tam w nowych formach, rozbija się o utrwaloną postawę duchową. Dlatego triumfalny pochód przed niewielu laty „amerykanizmu" z jego pierwotnością i prostactwem kulturalnem nie miał tak wielkiego zasięgu w sferach inteligencji zachodnio-europejskiej, jak w Polsce. Inteligencję obowiązuje tam pewien przyjęty poziom zainteresowań umysłowych. Wyczyny sportowe, bezmyślne kino, „jazz", „literatura" detektywistyczna i pornograficzna nie stanowią głównej strawy duchowej. Nie zmniejszyła się po wojnie liczba poważnych wydawnictw perjodycznych i książek.

U nas odporność na zalew płycizny i barbarzyństwa okazała się słaba. Przyczyną główną tego zjawiska jest, mojem zdaniem, przedewszystkiem brak dostatecznie silnej opinji wśród naszej inteligencji, bardzo niejednolitej i z tego powodu nie mającej wspólnych kryterjów do wytwarzania obowiązujących powszechnie osądów. Przeważnie bodaj jest to inteligencja w pierwszem pokoleniu ze słabo ugruntowanemi potrzebami duchowemi. Nie chcę wcale negować, że duża stosunkowo ilość jednostek, które wydobyły się z warstw ludowych, zachowuje wyższe aspiracje umysłowe. Jednakże sądzę z obserwacji, że większość naszej świeżej inteligencji wyczerpuje swą energję umysłową w latach studjów szkolnych, odbywanych w ciężkich warunkach materjalnych, i do dalszych wysiłków nie jest zdolna. I w dziedzinie przeto kultury odbija się u nas niekorzystnie nienormalna struktura społeczna — brak polskiego mieszczaństwa, z wyjątkiem dzielnic zachodnich, mieszczaństwa, do którego wchodzą drogą naturalną wybitniejsze jednostki z ludu. Na zachodzie Europy niema linji demarkacyjnej, oddzielającej mieszczaństwo od inteligencji.

Niestety i te warsztaty, które w Polsce dawniej przodowały, nietylko politycznie i społecznie, lecz i kulturalnie: arystokracja i szlachta, przodownictwa kulturalnego się wyzbyły. Ziemiaństwo w przeważnej swej części jeszcze w okresie „prosperity" zredukowało swoje aspiracje do tego, aby być „producentami rolnymi". Poziom zainteresowań niejednego z przedstawicieli rodów historycznych nie różni się jakościowo od zainteresowań usługującego mu lokaja czy kelnera.

Znaczna część naszej inteligencji stała się gawiedzią, która się gapi bezmyślnie na toczące się wypadki, szukając jedynie podniety dla pierwotnych instynktów. Jest zaś tą gawiedzią zwłaszcza dlatego, że przeciwko jej postawie niema dość silnej reakcji opinji publicznej. Ludzie naogół nie lubią u nas, z powodu braku pokoleniami trwającego treningu, wysiłków umysłowych. Dogadza ich lenistwu nowoczesny typ cywilizacji, obniżający wymagany przez środowisko poziom duchowy. Jak najmniej myśleć, zastanawiać się, kontemplować, pustkę życia wewnętrznego zapełniać hałasem wrażeń zewnętrznych! Można powiedzieć, że warstwy inteligentne opuściły się i zaniedbały, idąc po linji najmniejszego oporu.

Temu zaradzić może opinja, wytworzona przez koła, istotnie przodujące w życiu kulturalnem. Winna się skupić „arystokracja" umysłowa w istotnem znaczeniu tego wyrazu. Wówczas powstanie moda na wyższy ton kulturalny w szerokich sferach inteligencji. Za czasów moich studenckich młodzieniec, który chciał mieć pozycję towarzyską w kołach inteligencji warszawskiej, musiał się interesować prądami umysłowemi i artystycznemi, musiał zapoznawać się z wybitniejszemi utworami. Jeżeli nie czynił tego z potrzeby wewnętrznej, z ciekawości intelektualnej, to ulegał modzie, naciskowi opinji środowiska, które mu imponowało i do którego chciał należeć.

Bowiem dążnością przyrodzoną ludzi jest podnoszenie się ku górze, chęć dorównania tym, którzy wysuwają się na czoło społeczeństwa. Gdy oznaką wyższości nie jest bogate życie wewnętrzne, lecz np. rekordy sportowe, bierna masa w tym kierunku zwraca swoje zainteresowanie.

W Polsce ów pęd wydźwignięcia się na wyższą pozycję w społeczeństwie jest silniejszy niż gdzieindziej. Niema u nas tak wyraźnego podziału stanowego z odrębnemi ideałami, jak w społeczeństwach zachodnio-europejskich. Jednostka energiczniejsza nie zadowala się uzyskaniem uznania w swojej grupie społecznej. Pięcie się wzwyż jest cechą charakterystyczną naszych warstw ludowych nietylko w dziedzinie materjalnej, lecz i duchowej. Możnaby zacytować wzruszające fakty, jak ludzie ubodzy, samoucy łakną poważnej lektury, nie cofając się przed dużemi ofiarami materjalnemi.

Trzeba tylko wytworzyć prąd naśladownictwa, atmosferę, wymagającą wysiłków umysłowych, trzeba owe dążenia „arystokratyczne" skierować w odpowiednie łożysko.

BOHDAN WASIUTYŃSKI

Laval w walce z lewicą

Załagodzone starcie w komisji finansowej — Rozdźwięki w szeregach Frontu Ludowego — Zapowiedź wielkiej mowy premjera przez radjo — Atak międzynarodowych spekulantów

Paryż. (PAT). Na posiedzeniu komisji finansowej izby dep. doszło do incydentu. Część radykałów nie chciała głosować za wnioskami ministra finansów. Przewodniczący komisji dep. Malvy zagroził ustąpieniem z partji i odroczył obrady. W czasie przerwy Malvy usiłował przekonać swych towarzyszów o konieczności poparcia min. skarbu.

Po przerwie komisja uchwaliła w drugiem czytaniu wnioski ministra finansów, dotyczące obniżek uposażeń, ale 8 radykałów wraz z socjałami głosowało przeciw wnioskom.

Paryż. (Tel. wł.) Położenie wewnętrzne jest nadal niewyjaśnione. Naprężone stosunki pomiędzy rządem i komisją finansową wciąż trwają, chociaż zarysowuje się też pewien rozdźwięk pomiędzy partjami t. zw. Frontu Ludowego. Radykali atakowani są nietylko przez prawicę, ponieważ kilku posłów w komisji wyłamało się z uchwały frakcji parlamentarnej, lecz również ze stanowiska radykałów niezadowoleni są socjaliści i komuniści.

Przywódca socjalistów Leon Blum pisze w „Populaire": „nie jest naszą winą, jeżeli w komisji finansowej Front Ludowy przy sprawie załagodzenia dekretów nie wytrzymał próby, lecz mam nadzieję, że zwartość jego wykaże się przynajmniej w zdecydowanej postawie w sprawie zniesienia prawicowych organizacji bojowych".

„L'Oeuvre" twierdzi, że nie ulega żadnej wątpliwości, iż rząd energicznie przeciwstawi się dążeniom komisji finansowej w sprawie kasy emerytur. Główną uwagę poświęca się we wszystkich obozach sprawie bojowych organizacyj. Delegacja lewicy postanowiła odroczyć swe uchwały do środy, aby odczekać postanowień rady ministrów, która nad tą sprawą obradować będzie we wtorek. Premjer Laval pracuje w międzyczasie nad wielką mową radjową w której — zdaniem pisma — „oświadczy mniej więcej co następuje:

„Jeżeli dąży się do kryzysu politycznego, aby osłabić franka, to ja w tem nie będę uczestniczyć. Jeżeli byłyby usiłowania, aby wywołać kryzys, chcąc dopuścić do zbliżenia francusko-niemieckiego, to i w tem dążeniu nie będę współdziałał. Trwam niezłomnie przy umocnieniu franka i przy pokoju. Możecie mnie obalić, proszę bardzo, ale odrazu, ale nie na raty. Należy jednak znaleść mego następcę z odpowiednim programem".

„Echo de Paris" jest przekonane, że Laval nie straci zimnej krwi i przyjmie bitwę w parlamencie. Gdyby go obalono, wówczas niema usprawiedliwienia dla sprzymierzeńców, którzy winni już poprzednio przygotować nowy rząd, gdyż w chwili obecnej nie można w kraju pozostawić anarchji, pod pozorem, że chce się przywrócić szacunek dla republiki.

Paryż. (Tel. wł.) Nacisk na franka był w piątek, jak z ubolewaniem stwierdza „Matin", bardzo silny ze strony międzynarodowych spekulantów. Charakterystyczna jest poprawa kursu funta angielskiego, który w przeciągu ostatnich 24 godzin zwyżkował z 74.79 na przeszło 75. Ponieważ obok franka pewne straty notuje gulden holenderski i frank szwajcarski, można stwierdzić, że stoimy w przededniu planowych usiłowań zaatakowania trzech ostatnich walut bloku złotowego, co doprowadzić musi do dalszego odpływu kapitałów z tych trzech państw.

Sprawa „lig faszystowskich"

Paryż. (PAT.) Wynik obrad delegacyj lewicowych wykazuje wyraźnie, iż wszystkie te ugrupowania przyłączają się do wniosku socjalistycznego w sprawie zajść w Limoges, a nawet skłonne są rozszerzyć sprawę, celem wywołania dyskusji nad całokształtem zagadnienia lig faszystowskich.

Komunikat, ogłoszony po obradach delegacyj lewicy, stwierdza, iż wszystkie ugrupowania doszły do porozumienia, aby wspólnie domagać się dyskusji nad trzema interpelacjami, jakie kolejno zostały złożone w sprawie lig, t. j. interpelacji deputowanego radykalnego Rucarta, socjalistycznej w sprawie Limoges i komunistycznej w sprawie zajść w Villepint. Wspólny tekst tego oświadczenia zostanie opracowany na posiedzeniu delegacyj lewicowych we środę.

Należy zaznaczyć, iż zebranie to odbędzie się w przeddzień posiedzenia parlamentarnego w godzinach popołudniowych po obradach ministrów. Delegacje lewicy chcą bowiem już mieć przed sobą decyzję rządu w sprawie wypadków w Limoges.

Stosunki francusko-niemieckie

Dokoła rozmowy kanclerza Hitlera z amb. Francois Poncet — Znamienne oferty prasy niemieckiej

Berlin. (PAT.) Wizyta ambasadora François Poncet u kanclerza Hitlera omawiana jest obszernie przez dzienniki niemieckie.

W artykułach redakcyjnych oraz dłuższych doniesieniach z Londynu i Paryża, prasa z zadowoleniem przyjmuje ten pierwszy oficjalny, a bezpośredni kontakt. Niemieckie koła polityczne podkreślają przytem, że rozmowa ta jest pierwszym wynikiem długotrwałych usiłowań Rzeszy. Koła te przyznają jednak, że faktycznym rezultatem jest tylko „obustronne wyciągnięcie dłoni". Przyjazny ton komunikatu oraz obecność przy rozmowie min. von Neuratha, nadają wizycie tem większe znaczenie.

Inicjatywa wyjść miała z Paryża, a ostateczna decyzja zapadła podczas pobytu amb. François Poncet. Bezpośrednim powodem miał być zbliżający się termin ratyfikacji paktu francusko-sowieckiego.

Paryż miał zapewnić Rzeszę, iż pakt ten nie jest skierowany przeciw jakiemukolwiek trzeciemu państwu i że opiera się całkowicie na zasadach Ligi Narodów. Te wyjaśnienia nie przekonały, zdaje się, strony niemieckiej i najprawdopodobniej nie zmieniły zapatrywania rządu Rzeszy na pakt. Ze strony niemieckiej podkreślić miano również chęć utrzymania zupełnej rezerwy.

Chociaż do wyników rozmowy nie należy przywiązywać zbyt wielkiej wagi, to jednak stanowi ona zwrot w stosunkach francusko - niemieckich. Od pewnego już czasu prasa niemiecka jest jakgdyby powściągliwą w traktowaniu spraw francuskich, a spotkanie amb. François Poncet z kanclerzem poprzedzone było szeregiem porozumień poszczególnych organizacyj. Było to przygotowanie.

Wszystkie dzienniki powstarzają słowa wielokrotnie wypowiadane przez kanclerza i polityków niemieckich, iż „po powrocie Zagłębia Saary do Rzeszy niema już pomiędzy Francją a Niemcami żadnych zagadnień terytorjalnych".

„Deutsche Allg. Ztg." p. t. „Duch przyjaźni" komentuje tło, które doprowadziło do spotkania. Dziennik pisze m. in., że, aby „wyjaśnić stanowisko Niemiec i Francji wobec paktu lokarneńskiego oraz wobec zawartych lub projektowanych przez inne narody paktów, jak również wyjaśnić ustosunkowanie się Rzeszy do Ligi Narodów — wszystko to wymaga nakładu pracy wstępnej."

Urzędowa „Dipl. Pol. Korr." wskazuje, iż ogólne zainteresowanie, jakie towarzyszy spotkaniu, tłumaczyć należy faktem, że po obu stronach Renu coraz bardziej rozumieją potrzeby zbliżenia. Urzędowy organ Wilhelmstrasse zapewnia dalej naród francuski, iż „Niemcy nie pragną niczego, co sprzeczne byłoby z zasadniczemi interesami Francji". Dziennik mówi dalej o niemieckiej „miłości pokoju i gotowości do porozumienia z wszystkiemi stronami". Podkreślając brak jakichkolwiek spornych kwestyj terytorjalnych, wskazuje, iż należy starać „unikać innych obciążeń". Rozwijając dalej powyższe zdanie i czyniąc wyraźną uwagę do paktu francusko-sowieckiego, oświadcza:

„Należy jeszcze usunąć z drogi pewne z tych czynników, które w ostatnich 15 latach nagromadziły się między obu narodami i które tembardziej utrudniają położenie, iż znajdują się wśród nich dwuznaczne stany faktyczne, których istnienie z konieczności nie ułatwia sprawy."

Nowy rząd Baldwina

Londyn. (Tel. wł.) W piątek podano do wiadomości publicznej nową listę gabinetu.

Wbrew ogólnym oczekiwaniom, nowy gabinet naogół posiada ten sam skład osobowy. Z dawnego rządu ustąpił jedynie lord pieczęci Londonderry, którego miejsce zajął wicehrabia Halifax, dotychczasowy minister wojny. Ministerstwa dominjów i kolonij zamieniły się ze swymi dotychczasowymi sternikami, a Malcolm MacDonald objął kierownictwo w ministerstwie dominjów.

Najpoważniejszą zmianą w gabinecie jest mianowanie ministrem wojny dotychczasowego sekretarza finansów w ministerstwie skarbu, Duffa Coopera.

Oczekiwane zmiany na stanowiskach ministrów marynarki oraz lotnictwa nie nastąpiły. Obaj dotychczasowi kierownicy tych resortów, Eyrs Monsell i Cunliffe, zatrzymali swoje teki. Tak samo w gabinecie pozostaje w dalszym ciągu na stanowisku wicepremjera Ramsay MacDonald.

Olbrzymie kataklizmy żywiołowe

HURAGAN NA POŁUDNIU ROSJI

Moskwa. (PAT). Orkan, który szalał na wybrzeżu Rosji morza Czarnego, wyrządził ogromne szkody.

W porcie Noworosyjsk został zerwany z kotwicy parowiec grecki, który obecnie jest w niebezpieczeństwie. W mieście wicher poznosił dachy wielu budynków, poprzewracał słupy telegraficzne i telefoniczne.

W porcie Gurjew nad morzem Kaspijskiem huragan porwał 6 większych i 45 mniejszych statków, których los dotychczas jest nieznany.

POWODZIE W HONDURASIE

Buenos Aires. (PAT.) Donoszą z Kolumbji, że wskutek gwałtownego trzęsienia ziemi miejscowość Santa Anna, leżąca w odległości 25 km od Tuquerres, została doszczętnie zburzona. Wiele osób zginęło, a mnóstwo jest rannych.

W mieście Tuquerres większość budynków padła w gruzy. Straty materjalne są bardzo znaczne.

TRZĘSIENIE ZIEMI W KOLUMBJI

Buenos Aires. (PAT.) Według otrzymanych tu wiadomości olbrzymia powódź wyrządziła w północnej części Hondurasu (Am. Płdn.) straty materjalne, obliczane na kilkanaście miljonów dolarów, pociągając liczne ofiary w ludziach.

Kilkaset rodzin jest bez dachu nad głową. Przeszło 1000 osób znajduje się w położeniu niemal bez wyjścia, wskutek wzrastającej wciąż powodzi.

W kołach urzędowych uważa się obecną klęskę w Hondurasie za największą, jaka kiedykolwiek nawiedziła ten kraj.

WYBUCH WULKANU NA HAWAJACH

Honolulu. (PAT.) 18 godzin po wstrząsach podziemnych na wyspach hawajskich (donosiliśmy już o tem — Red.) nastąpił wybuch wulkanu Maunaloa. Czerwone strumienie lawy widoczne są ze znacznej odległości. Ostatni wybuch Maunaloa miał miejsce w r. 1923.

BURZE WE WŁOSZECH

Rzym. (Tel. wł.). W nocy na piątek nad całym krajem przeszły niebywałe burze połączone z ulewami. Wichura chwilami przybrała siłę orkanu, który szczególnie szalał przedewszystkiem w południowej części Włoszech. W miejscowości kalabryjskiej Catanzarro podczas wichury poniosło śmierć 20 osób. Część zginęła w powodzi, która powstała po wylewie rzek, a część pod gruzami zniszczonych przez wichurę domów mieszkalnych.

Londyn i Paryż wobec sankcyj

Londyn. (Tel. wł.). Odpowiedź angielska na notę włoską została wręczona w Londynie. Omawia tę odpowiedź obszernie dzisiejsza prasa poranna. Porównując notę angielską z francuską dzienniki zgodnie stwierdzają, że ton noty francuskiej jest przyjaźniejszy.

„Daily Telegraph" zaznacza, że nota brytyjska wyraźnie stwierdza, iż uchwała genewska nie może ulec zmianie. Pomiędzy rządami, które reprezentują tak odmienne zapatrywania w sprawie zobowiązań wobec Ligi Narodów, nie może być niestety wspólnej linji. Wielka Brytanja i inne państwa spełniły swe zobowiązania w stosunku do Ligi, czego niestety nie zrobiły Włochy.

Dyplomatyczny współpracownik tego samego dziennika jest zdania, że Laval równolegle z próbami poprawienia stosunków z Niemcami dąży do tego samego celu w stosunku do Włoch. Daje on do zrozumienia, że Francję wbrew woli wciągnęła Anglja do sankcyj. Laval jest zdecydowany nie iść dalej po tej drodze. Nota francuska pozwala domyślać się, że rząd francuski nie poczynił jeszcze żadnych przygotowań do praktycznego wprowadzenia w życie wzajemnej pomocy francusko-angielskiej na morzu Śródziemnem. Nie należy jednak wnioskować z tej noty, Francja oprze się życzeniu państw należących do Ligi i nie wyda zakazu wywozu nafty, węgla oraz żelaza. Laval jest jednak zdania, że te sankcje dotyczą więcej Anglji aniżeli Francji.

Zapowiedź ofensywy włoskiej?

Rzym. (PAT). „Azione Coloniale", omawiając w artykule Guido Fernari zmianę na stanowisku wysokiego komisarza dla spraw Afryki wschodniej, wyraża opinję, że zmiana ta zapowiada serję nowych działań wojennych. Guido Fernari twierdzi, że siły abisyńskie skoncentrowane dokoła Anale i jeziora Asciangi nie wywołują wrażenia, by miały stawiać opór aż do ostateczności. Najprawdopodobniej są to siły mające tylko na celu opóźnianie akcji wojsk włoskich.

Plan, przypisywany nieprzyjacielowi, a polegający na wciągnięciu Włochów wgłąb kraju, celem stworzenia warunków utrudniających atak i ułatwiających Abisyńczykom obronę, nie dał dotychczas widocznych rezultatów. W określonej akcji Abisyńczyków nie zauważono. Były natomiast nikłe próby oporu. Dotyczy to zarówno działań rasa Seyuma w strefie Tembien oraz Dedziaka Kasa, który nie zdołał przerwać połączenia między włoską kolumną danakilską i pierwszym korpusem włoskim.

Dalej pismo twierdzi, że strefa Tembien, która pozostawiona była dotychczas bez kontroli włoskiej, zwęża się stale dzięki opanowaniu przejścia przez rzekę Takazze, na prawem skrzydle włoskiem.

Podkreśliwszy następnie doniosłość polityczną poddania się przywódców sułtanatu Biru, którego bojownicy biorą już częściowo udział w kolumnie gen. Mariotti, autor stwierdza, że wojska gen. Graziani w Somali, ukończywszy prace techniczne w strefie Gabre-Darre, również oczekują na rozkazy marsz. Badoglio, który znany jest z tego, iż nie zadowalnia się przejściowemi i połowicznemi rozwiązaniami, lecz umie zamierzenia swe energicznie doprowadzić do końca.

Prof. Ujejski min. oświaty?

Warszawa. (Tel. wł.) Według obiegających pogłosek stanowisko ministra oświaty ma być zaofiarowane profesorowi polonistyki na uniwersytecie warszawskim dr. Józefowi Ujejskiemu. (w)

Nowe dekrety

Warszawy. (Tel. wł.) W niedzielę ukaże się „Dziennik Ustaw", w którym zostaną ogłoszone nowe dekrety i to: o zmianie państwowego podatku dochodowego, o zmianie pobierania odsetek od zaległości w podatkach państwowych, o ulgach dla instytucyj kredytowych, o zmianie zaopatrzenia emerytalnego i inwalidzkiego. (w)

Przesilenie w Bułgarji

Wiedeń. (Tel. wł.) Według doniesień z Sofji premjer Toszeff przyjęty został dziś przed południem o godz. 11 przez króla, któremu wręczył prośbę o dymisję. Król dymisję przyjął.

O obniżenie cen kartelowych

Warszawa. (Tel. wł.) Czynniki rządowe prowadzą rozmowy z przedstawicielami poszczególnych karteli w sprawie zniżki cen artykułów przemysłowych, jak węgiel, cukier, żelazo, nafta. (w)

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5,29 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,32 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 23. 11. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 63,50, za 4% premj. dol. 52,— oraz za 3% poż. bud. 39,—.

Papiery lokacyjne P. Z. K. były bez obrotu.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 95,—.

Cedula Urzedowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 63,50 P.
4% poż. premj. dol., serja III 52,— P.
3% poż. budowl., serja I 39,— P.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 95,— P.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 23. 11. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto 715 g/l.,
2) pszenica 756 g/l.,
3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Uspos. stalsze)	12,25— 12,50
Pszenica (Uspos spokojne)	17,50— 17,75
Jęczmień browarowy	15,00— 16,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 700—725 g/l.	13,75— 14,25
Jęczmień 670—680 g/l.	13,25— 13,50
Usposobienie spokojne.	
Owies (Usposob. spokojne)	15,00— 15,75
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	20,25— 21,00
żytnia gat. I 0-45% wł w.	19,50— 20,25
żytnia gat. I 0-55% wł. w.	18,50— 19,50
żytnia gat. II 45-55% wł. w.	15,25— 16,25
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł. w.	30,75— 32,50
pszenna kat. IB 0-45% wł. w.	30,00— 30,50
pszenna gat. IC 0-55% wł. w.	29,00— 29,50
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	28,00— 28,50
pszenna gat. IE 0-65% wł. w.	27,00— 27,50
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w.	26,75— 27,25
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w.	26,25— 26,75
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	24,00— 24,50
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w.	22,00— 22,50
pszen. gat. IIG 60-65% wł. w.	20,50— 21,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand	9,25— 9,75
Otręby pszen grube stand.	10,00— 10,50
Otręby pszenne średnie st.	9,00— 9,75
Otręby jęczmienne	9,75— 11,00
Rzepak zimowy	42,50— 43,50
Rzepik zimowy	40,50— 41,50
Siemię lniane	36,00— 38,00
Gorczyca	34,00— 36,00
Groch Viktorja	25,00— 30,00
Groch Folgera	21,00— 23,00
Łubin niebieski	9,50— 10,00
Łubin żółty	11,00— 11,50
Mak niebieski	61,00— 63,00
Koniczyna czerw surowa	90,00—100,00
Konicz. czerw 95-97% czyst.	110,00—120,00
Koniczyna biała	75,00— 95,00
Koniczyna szwedzka	160,00—175,00
Ziemniaki jadalne	3,75— 4,50
Ziemniaki fabr. za kilo %	20
Makuch lnian. w taflach	16,75— 17,00
Makuch rzepakowy w tafl.	13,50— 13,75
Makuch słon. w tafl. 42/43%	19,50— 20,00
Śrut Soja	20,50— 21,50
Słoma pszenna luzem	2,00— 2,20
„ pszenna prasowana	2,60— 2,80
„ żytnia luzem	2,25— 2,50
„ żytnia prasowana	2,75— 3,00
„ owsiana luzem	2,75— 3,00
„ owsiana prasowana	3,25— 3,50
„ jęczmienna luzem	1,50— 2,00
„ jęczmienna prasow.	2,40— 2,60
Siano zwykłe luzem	6,00— 6,50
„ zwykłe prasowane	6,50— 7,00
„ nadnoteckie luzem	7,00— 7,50
„ nadnoteckie pras.	7,50— 8,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3690,5 tonn, w tem żyta 1150 tonn, pszenicy 440 tonn, jęczmienia 977 tonn, owsa 184 tonn.

Rozbieżność w ważnej sprawie

W przeddzień zebrania się nowych izb ustawodawczych, Sejmu i Senatu, na pierwsze posiedzenie, ukazały się w pismach obozu rządzącego, 3 października, oświadczenia ówczesnego prezesa Rady Ministrów płk. Sławka, w postaci rozmowy dla dzienników. Było tam o tem i o owem. Przywódca nowego zaciągu poselskiego i senatorskiego w okresie wyborów dawał różne dobre rady nowym izbom u świtu, nie przeczuwając własnego za dziesięć dni zmierzchu.

Do najbardziej uderzających należała odpowiedź na pytanie, jak się mają grupować nowi posłowie i senatorowie, po wytępieniu stronnictw z gruntu izb ustawodawczych, gdyż brzmiała ona tak:

„Zadaniem posła jest starać się przeniknąć myślą, w jakim kierunku to, co się uchwala w murach izby, oddziała na życie. Może przemyślenia wspólne z innymi przedstawicielami z tego samego województwa ułatwią skontrolowanie własnych zapatrywań. Zbliżenie się między sobą przedstawicieli tego samego terenu wydawałoby się zatem dość celowem. Przemawiałoby też za tem doświadczenie: t. zw. grupy regjonalne, jakie istniały w Bloku Bezpartyjnym, dały dobre wyniki...“

Dobre dla kogo? Szerszy ogół nic nie wie o tej pomyślności. Czy może kierownikom swym przydały się do załatwiania spraw i sprawek na poszczególnych obszarach?

Sama postawa rozumowania płk. Sławka wydać się musiała bardzo wiotka i zdradliwa. Jeżeli bowiem poseł winien wyrobić sobie zdanie, w jakim kierunku zamierzone ustawy wpłyną na życie, powstaje odrazu pytanie: na życie czego? A w tem pytaniu tkwi natarczywe domaganie się jasności i dokładności: chyba na życie państwa, a nie poszczególnej okolicy? Zaletą klubów przekonaniowych, grupujących posłów i senatorów z różnych stron państwa, było właśnie to, że brano pod uwagę oddziaływanie ustaw na życie w całem państwie, co jest jedynie zdrowe, a nie w tej czy owej tylko okolicy.

Ale ziarenko myśli, rzuconej przez płk. Sławka w powitaniu nowych izb, padło na urodzajną glebę i zaczęło wydawać bujny plon. Wkrótce zaczęły nadchodzić, w ciągu października i listopada r. b., kolejne wiadomości o tworzeniu się grup: wołyńskiej, polsko-ukraińskiej, pomorskiej, wielkopolskiej, śląskiej, poleskiej, wileńskiej. Wszędzie znaleźli się oczywiście gorliwcy, przywykli z B. B. do tej jedynej tam myśli politycznej, że zalecenie płk. Sławka jest rozkazem.

Lecz oto nagle zabrał w tej sprawie głos nie kto inny, jak p. Stanisław Bukowiecki, prezes Prokuratorji Generalnej Rzplitej Polskiej, oszczędzający swe wystąpienia polityczne do zakresu spraw rzeczywiście ważnych lub szczególnie niepokojących. Na zdanie jego obóz pomajowy chętnie się powoływał i zdaniem tem nieraz wojował. Tym razem główne pismo grupy t. zw. pułkownikowskiej, „Gazeta Polska“ zamieszcza wywody prezesa Stanisława Bukowieckiego z przypiskiem, że czyni to najchętniej ze względu na powagę autora i aktualność zagadnienia, choć trudno uwierzyć, że ujawnienie krańcowego przeciwieństwa poglądów między płk. Sławkiem i ochoczymi przodownikami grup dzielnicowych z jednej strony, a p. Bukowieckim z drugiej strony, należy do najchętniejszych zajęć tego dziennika pułkowników politycznych i ich szeregowców.

Bo prezes Bukowiecki nie obwija zbytnio w bawełnę, pisząc o tworzeniu się tych grup dzielnicowych:

— „...Prowadzićby to mogło w ostatniej konsekwencji do rozbicia ciał ustawodawczych w ich pracy państwowej na jednostki terytorjalne, które w miarę nabierania prężności z konieczności kierowałyby uwagę swą przedewszystkiem na interes lokalny, pozostawiając państwowy w cieniu. Jak bardzo byłoby to szkodliwe dla siły i jedności państwa, o tem rozpisywać się nie potrzeba. ...Dotąd sprawa terytorjalnych związków poselskich wyglądać może dość niewinnie, jednakowoż utrwalenie ich i rozwój może doprowadzić do tego, iż stałyby się one czynnikiem państwo polskie rozczłonkowującym... Znamiennem jest, że z ziem, rdzennie polskich, właśnie na Pomorzu powstała pierwsza lokalna organizacja, znamiennem dlatego, że właśnie tam i w województwie poznańskiem dzielnicowość występowała w sposób najbardziej rażący i pozostałości jej tam głównie się przechowują. Z drugiej zaś strony ze znanych ogólno-politycznych względów wszelkie objawy odśrodkowe w stosunku do całości państwa są na Pomorzu osobliwie niepożądane...“

O rzekomej dzielnicowości Pomorza i Wielkopolski mówili dawniej rzeczywiście dużo ci, których to mierziło, że na ich hasła i na ich politykę niema na tych ziemiach popytu. Ale ani obotym obszarze państwa, ani nawet i innym stronnictwom politycznym, nigdy nie przyszło na myśl tworzenie dzielnicowej grupy poselskiej i senatorskiej z Wielkopolski lub Pomorza, lecz wchodziło się w skład grup z całego państwa. Utworzenie grup dzielnicowych, pomorskiej i wielkopolskiej, w Sejmie i Senacie, jest dorobkiem politycznym dopiero t. zw. państwowców pomajowych, potrząsających stale tem hasłem państwowem.

Oczywiście zaś niema żadnego powodu, by inaczej oceniać tworzenie grup takich, jak śląska, wileńska, czy poleska, z czem również wiązać się mogą różne złe myśli.

I to właśnie przeraziło p. Bukowieckiego, którego ostrzeżenia są dla gorliwych twóców gup dzielnicowych, w myśl wskazań płk. Sławka, jednym z tych poczęstunków, o jakich się mówi: masz babo placek.

STANISŁAW STROŃSKI.

KRÓLEWSKIE ŁOWY

Z okazji wizyty królowej-wdowy Marji jugosłowiańskiej w Bukareszcie odbyło się w pobliżu stolicy Rumunji polowanie, w którem wziął udział król Karol, królowa Marja i następca tronu rumuńskiego wojewoda Michał.

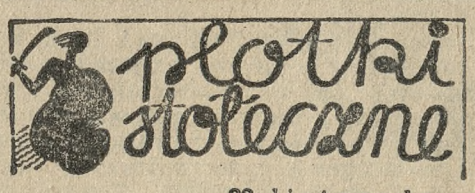

22 listopada.

Rocznica oswobodzenia Lwowa z pod okupacji ukraińskiej. 16 lat temu. Posiłki, nadeszłe z Krakowa pod wodzą ówczesnego pułk. Tokarzewskiego, dzisiejszego szefa D. O. K. w Grodnie, posiłki nieliczne stosunkowo, odrzuciły wojska ukraińskie ze Lwowa, który potem był narażony na czteromiesięczne boje na przedpolach miasta, póki ofensywa gen. Iwaszkiewicza, wspomagana przez przybyłe z Francji wojska gen. Hallera i oddziały wielkopolskie, nie oczyściła kraju z wojsk ukraińskich.

Lwów obchodzi, mimo wszystkich usiłowań przemilczania tej rocznicy — dzień 22 listopada uroczyście. Są wprawdzie różne głosy, jak pamiętne wystąpienie pani Jaworskiej w Sejmie przed paru laty, żeby tej rocznicy nie obchodzić, by „nie drażnić“ Ukraińców, ale na szczęście te głosy nie znajdują żadnego odgłosu w społeczeństwie

Kiedy Lwów obchodzi swą uroczystość, w stolicy toczy się proces o zabójstwo jednego z dowódców odcinka na froncie lwowskim, późniejszego ministra Rzplitej, Bronisława Pierackiego. Właśnie dzisiaj przypadło przesłuchanie szefa bojówki organizacji antypolskiej, Pidhajnego, który wysyłał terorystów do walki z Polską. Ów szef bojówki, jeden z głównych przewódców konspiracji ukraińskiej, w śledztwie był bardzo wymowny i powiedział wiele o swej organizacji i swych towarzyszach. Najstarszy to oskarżony, liczący lat 31, inżynier z zawodu. Wykształcenie pobierał w polskiej politechnice.

*

Pojawiły się znowu pogłoski na temat zmian, jakie mają nastąpić po zakończeniu procesu zabójców śp. Pierackiego, na stanowisku ministra sprawiedliwości. Dzisiaj te pogłoski są trochę już o szerszym podkładzie. Mówią o następcy. Ma nim być obecny marszałek Sejmu p. Car. Piastował już kilkakrotnie urząd ministra sprawiedliwości, a ustąpił zeń w okresie sprawy brzeskiej. Mówią, że jego miejsce na stanowisku marszałka Sejmu miałby zająć płk. Sławek.

Pogłoski te nie są pozbawione pewnych podstaw. W rozmaitych kołach „sanacyjnych“ istnieje niezadowolenie z ordynacji wyborczej i obecnego Sejmu. Słychać tam głosy, że niewiadomo wogóle, jak zorganizować ów nowy Sejm.

To też mówią w tamtych kołach, że najlepiej będzie, gdy płk. Sławek będzie sam sobie Sejm organizował, ten Sejm, który jest przedewszystkiem produktem jego pomysłowości.

Już niezadługo zaczniemy się baczniej przyglądać, jak owe pomysły przedstawiają się w praktyce.

*

W niedzielę odbędzie się kongres pracowniczy. Organizatorzy jego nosili się z ideą strajku generalnego całego świata pracowniczego. Zarówno pracowników prywatnych, jak i państwowych. Ale już teraz czują, że zamierzenia ich się nie urzeczywistnią. Idea strajku nie znajdzie oparcia w masach urzędniczych, a przedewszystkiem wśród pracowników państwowych. Skończy się na tem, że się ludziska zjadą, ponarzekają, wyrażą rozmaite oburzenia i protesty, a wkońcu rozjadą się do domów.

WARSZAWIANIN.

Ze stosunków polsko - jugosłowiańskich

Liczne koła przyjaciół Jugosławji zainteresuje fakt, podany przez „Novosti“, że w zagrzebskiem Towarzystwie Jugosłowiańsko-Polskiem zrezygnował z prezesury przyjaciel Polski prof. Ileszić, założyciel towarzystwa i jego dusza. Razem z prof. Ileszićem ustąpił cały zarząd, składający się z wybitnych i zasłużonych około przyjaźni polsko-jugosłowiańskiej jednostek.

Ustąpienie to ma podobno podkład polityczny, łączący się z całokształtem stosunków polsko-jugosłowiańskich.

Podajemy tę wiadomość w celach informacyjnych, wyrażając nadzieję, że dla dobra sprawy nastąpi wyjaśnienie tych kwestyj.

igły gramofonowe
Centra
to
precyzyjna praca

Pz 6694-C 754

UWAGI

Nie można się dziwić, że odwołanie generała de Bono z naczelnego dowództwa na froncie abisyńskim wywołało na całym świecie żywe poruszenie.

Siedemdziesięcioletni generał cieszył się jako jeden z czołowych faszystów wielką popularnością. „Awans“ jego na marszałka — tylko że nie w polu, lecz garnizonie — uchodzi powszechnie za dowód pewnych fermentów i niezadowolenia.

Jeśli pominiemy falę komentarzy wybitnie nieżyczliwych — a takich nie brak w prasie międzynarodowej — to nawet wśród odgłosów rzeczowych i zgoła życzliwych Włochom spotkać można poważne słowa przestrogi, które już tyle razy przestrzegały przed trudnościami wyprawy kolonjalnej w Afryce.

„Temps“ twierdzi, iż sfery rządowe w Rzymie są niezadowolone z dotychczasowej taktyki generała de Bono, która wymagała „półtora miesiąca, aby włoskie wojska posunęły się zaledwie o 100 kilometrów wgłąb prowincji Tigre“.

Mussolini potrzebuje zwycięstw bardziej okazałych, któreby odwróciły uwagę narodu od ciężkiej rzeczywistości sankcyj międzynarodowych i dodały armji świeżego ducha. Pismo francuskie broni starego generała, twierdząc, że jest on dobrym praktykiem i znawcą wojny kolonjalnej, a zatem zdaje sobie sprawę, że o zwycięstwo tutaj nie tak łatwo, jak sobie wyobrażają przy biurku w Rzymie.

W prasie angielskiej spodziewają się, że odwołanie generała de Bono równa się rozpoczęciu ze strony włoskiej nowej taktyki wojskowej, — taktyki większego pośpiechu i większej aktywności. Będzie to oczywiście wymagało również większych ofiar ze strony Włochów, ale — potrzebne to jest w Rzymie ze względów politycznych. „Potrzeba tam zwycięstw bardziej sensacyjnych“ — pisze „Evening Standard“.

Naogół panuje w opinji angielskiej przekonanie, że tak samo jak nie została wojna abisyńska należycie przygotowana pod względem politycznym, tak też i sztab włoski zawiódł, nie będąc przygotowany na zagadkową taktykę wroga abisyńskiego, przeceniwszy zarazem swoją wyższość techniczną.

Jak widać kryje konflikt włosko-abisyński w sobie wiele niespodzianek, o których nie śniło się rozentuzjazmowanym zastępom żołnierzy włoskich przy wyjeździe z Neapolu, Genui, czy Tryjestu. Jechały w swem mniemaniu na „spacer“ do Adis-Abeby!

Co przyniesie jeszcze dalszy bieg wypadków w Afryce?

Agitacja niemiecka na pograniczu

Z Kępna donoszą:

Niemieccy agitatorzy uwijają się nadal w okolicach Rychtala w pow. kępińskim, wciągając polskie rodziny do organizacyj niemieckich i obiecując przytem, że otrzymają pracę w Niemczech, o ile okażą się legitymacjami, wydanemi przez organizacje hitlerowskie. (w)

Soir de Paris
BOURJOIS
PARIS
PERFUMY
WODY
TOALETOWE
PUDRY
ng 18 108

ZA CENĘ ZWYKŁEJ PASTY
NABĘDZIESZ PASTĘ DO ZĘBÓW
VADEMECUM
Polecana przez powagi lekarskie świata
ng 18 106

Odeprzeć atak

Ofensywa żydowska w ostatnich czasach postępuje naprzód na ziemiach zachodnich. Wielkie wrażenie w całym kraju zrobiły wiadomości, umieszczane w „Kurjerze Poznańskim" o zażydzeniu Gdyni. Żydzi jednak nie ograniczają się tylko do opanowania handlu w porcie polskim i wykupywania coraz większej ilości placów budowlanych, ale równocześnie prowadzą stały atak o zdobycie placówek gospodarczych na ziemiech zachodnich.

Zebrane na Pomorzu wiadomości stwierdzają, że zwiększa się liczba mieszkańców żydowskich w Grudziądzu. W Toruniu według obliczeń jest już około 180 warsztatów pracy żydowskich. Starają się także Żydzi wcisnąć do małych miasteczek. Zmuszeni przez bojkot gospodarczy do usuwania się z jednych środowisk, starają się osadzić tam, gdzie napięcia bojkotu jeszcze niema. I tak z Golubia 2 Żydów kupców przeniosło się do Chełmży. Zwiększył się także ich stan posiadania w Lubawie.

Przeprowadzono dokładniejsze badania wykazałyby zapewne wzrost Żydów także i w innych środowiskach. Przypomnieć należy, że kasy bezprocentowo żydowskie, subwencjonowane przez Żydów amerykańskich, osiadły przodewszystkiem na pograniczu Poznańskiego i Pomorza. Przy pomocy zapomóg, czy bezprocentowych pożyczek ułatwia się Żydom wyjazd na jarmarki na Pomorze i Poznańskie i robienie wywiadu, gdzieby można założyć własne interesy handlowe, lub przystąpić do spółki z podatnym ku temu Polakiem. Należałoby przeprowadzać uchwały na posiedzeniach rad miejskich, znoszące niepotrzebne jarmarki, albo uniemożliwić dojazd Żydów na nie. Trzeba także przypilnować, ażeby z granicznych miast Pomorza czy Poznańskiego nie wyjeżdżali ludzie na zakupy do Żydów do miast Kongresówki.

Jeżeli chodzi o Pomorze, to zwrócić uwagę na ruch ludności polskiej z Pomorza w stronę Mławy, Nieszawy, Aleksandrowa i Włocławka. Autobusy, kursujące między Kaliszem a Ostrowem, przeważnie są przepełnione tymi, którzy z powiatu ostrowskiego i sąsiednich przyjeżdżają do Kalisza po zakupy. Poza tem pielgrzymki ciągną z Górnego Śląska do Sosnowca, do sklepów żydowskich.

Ostatnio ogłoszone cyfry, wykazujące zwiększenie zażydzenia Bydgoszczy i Poznania, na które zwróciła uwagę prasa narodowa ziem zachodnich, mówią same za siebie. Stwierdzić z radością należy, że społeczeństwo ziem zachodnich, które do niedawna lekceważyło niebezpieczeństwo żydowskie u siebie, zrozumiało, że jest niedopuszczalną dalsza ofensywa Żydów ku zachodowi.

Wielkopolska, Pomorze i Śląsk, które umiały na szereg lat przed wojną stworzyć polskie mieszczaństwo i wydobyć się z niewoli gospodarczej żydowsko-niemieckiej, potrafią w sposób systematyczny i zorganizowany odeprzeć ataki żydowskie. Znajdą one wśród swego młodego pokolenia nietylko odpowiednich kandydatów do tworzenia warsztatów pracy w tych miastach innych dzielnic Polski, gdzie Żydzi w miastach panują i pomogą przez to należycie akcji odżydzenia Polski, ale także u siebie potrafią przywołać do porządku tych wszystkich, którzy zapomnieli, że w Polsce chleb należy się przedowszystkiem Polakom.

KAROL WIERCZAK

Tajemnica wschodu
PERFUMY PUDER
WODA KWIATOWA
CZANG
SWYM ORYGINALNYM
EGZOTYCZNYM ZAPA
CHEM DODAJĄ CZARU
WYTWORNEJ PANI
CZANG
de Lacart
ng 18 105

Przy grypie
przeziębieniu, bólu
głowy i zębów
stosuje się Aspirinę
krajowej produkcji.
ASPIRINA
BAYER
Do nabycia we wszystkich aptekach.
Cena za 6 tabl. obecnie już
tylko Zł. 0.90, za 20 tabl. Zł. 2.25
ng 18 154

„Zagadnienie żydowskie" p. Kleszczyński. (rw)

Na zebraniu Str. Narodowego w Węgierkach przewodniczył kierownik koła p. Marjan Ciesielski. Referat p. t. „Po wyborach" wygłosił kierownik obwodowy p. Stefan Kowalski. (rw)

W Zapowiedni odbyło się zebranie Str. Narodowego pod przewodnictwem p. Kazimierze Graczyka. Referat p. t. „Plebiscyt wyborczy" wygłosił p. K. Surdyk, a p. Kowalski mówił o kwestji żydowskiej. Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych.

ORYGINALNE
PASTILLES
VALDA
staniały.
Obecna cena zł. 1,70
ne 18 109

Echa wypadków w Rogoźnie

Poznańskie starostwo grodzkie nadsyła nam w związku z notatką „Niesłychane awantury niemieckie w Rogoźnie" następujące sprostowanie:

„Nieprawdą jest, że między godz. 2 do 3 w nocy kilkudziesięciu Niemców, podzieliwszy się na grupy, udało się ze śpiewami przez miasto, urządzając rozmaite burdy, krzycząc i wybijając szyby kamieniami, oraz uderzając kijami itp., natomiast prawdą jest, że jeden z uczestników zabawy, powracając do domu w stanie pijanym, wybił dwie szyby w oknie p. Kapałczyńskiej oraz hałasował na ulicy, za co podany został do ukarania.

„Nieprawdą jest, że miejscowe władze bezpieczeństwa nie wydelegowały na miejsce zabawy odpowiedniej ilości policjantów, natomiast prawdą jest, że przez cały czas imprezy byli na miejscu przedstawiciele policji, a zabawa, w której brało udział nie około 2000 osób, lecz tylko około 300 osób, odbyła się spokojnie i nie dała powodu do interwencji policji, za wyjątkiem wyżej cytowanego wypadku, który miał miejsce na ulicy już po ukończonej zabawie."

Z kraju

ZE STATYSTYKI PRZESTĘPCZOŚCI W POLSCE

Główny Urząd Statystyczny opracował szczegółowe zestawienie, dotyczące przestępczości na terenie całego kraju w ciągu III kwartału rb.: dane te obejmują przestępstwa, zameldowane policji państwowej.

W ciągu III kwartału r. b. zameldowano policji o 1 524 przypadkach oporu władzy, 2.751 nawoływania do przestępstwa, 493 świadomego puszczania w obieg fałszywych pieniędzy, 1.221 fałszerstwa, 984 podpalenia, 503 zabójstw dokonanych, 436 usiłowania zabójstwa, 5.018 ciężkiego uszkodzenia ciała, 204 dzieciobójstwa, 457 rozboju, 115.378 kradzieży, 1.903 paserstwa, oraz o 6.384 przypadkach oszustwa.

Największą liczbę zabójstw zanotowano w województwie lwowskiem 65 zabójstw, najwięcej podpaleń w woj. wołyńskiem 115, najwięcej wypadków dzieciobójstwa w woj. warszawskiem 31, najwięcej rozbojów w woj. lwowskiem 61, najwięcej kradzieży w w woj. lwowskiem 14.740, najwięcej fałszerstw w woj. wileńskiem 109, najwięcej przypadków paserstwa w woj. śląskiem 620, najwięcej oszustw w woj. lwowskiem 910.

Ś. P. STANISŁAW MAKOWIECKI

Dnia 20 b. m. zmarł w Warszawie ś. p. Stanisław Makowiecki, dyrektor departamentu ministerstwa opieki społecznej, w wieku 44 lat. Zmarły pochodził z ziemi mińskiej. Przez kilka lat zajmował stanowisko dyrektora Banku Komunalnego w Poznaniu.

NA WILEŃSZCZYŹNIE MROZY

Według doniesień z Wilna, od kilku dni panują tam już mrozy, zwłaszcza w okolicach wysuniętych dalej na północno-wschód. W powiatach bracławskim i dziśnieńskim notowano już spadek temperatury do — 17 stopni. Jeziora i rzeki pokryły się lodem. W Wilnie mróz dochodzi do 9 stopni.

ŻYDZI A KOLEJKA NA KASPROWY

Z Zakopanego donoszą, że budowa kolejki górskiej na Kasprowy Wierch stała się terenem żydowskich dostaw i zarobków. Pewnie nie przypadkiem kierownikiem zakupów i składów jest p. Odo Lachman. Nic dziwnego, że mimo tego, iż jest sporo firm polskich i solidnych, dostawy mają „nasi", np. tysiące złotych przechodzą w ręce Stattera za dostarczane w wielkich ilościach gwoździe, żelazo, stal. Paszę dla 40 furmanek konnych dostarcza Oberländer, zaś około 200 kg. karbidu dziennie do reflektorów na nocną zmianę, oraz smary i części do samochodów dostarcza żydowski „Technopol".

UROCZYSTOŚCI LWOWA

Wczoraj, w siedemnastą rocznicę obrony Lwowa i piętnastą nadania miastu orderu Virtuti Militari odbyło się szereg uroczystości, w których ludność brała żywy udział. Z rana odbyły się nabożeństwa, poczem organizacje wojskowe ze sztandarami defilowały przed władzami i przedstawicielami miasta, a na koniec wieczorem niektóre gmachy były oświetlane reflektorami.

ODNAWIANIE ZAMKU W ŻÓŁKWI

Dawniejsza siedziba króla Jana Sobieskiego, zamek w Żółkwi, została częściowo odnowiona. Fundusze na ten cel zebrała Rodzina Urzędnicza, która w tym kierunku podejmuje jeszcze dalsze starania i zamierza tę historyczną budowlę doprowadzić do niejakiego porządku.

Zawiadomienie
Szanownej Klienteli miasta Poznania i okolicy uprzejmie donoszę, iż zatrzymałem się w czasie od 24. do 26. bm. włącznie, w Hotelu „Bazar" w Poznaniu i przyjmuję zamówienia
na wykwintną garderobę męską
z materjałów krajowych i angielskich. Ceny zastosowane do chwili.
Leopold Biżuto
dg 4922 zakład krawiecki
Warszawa, ul. Złota 6

Z ruchu narodowego

Buk. Zebranie Str. Narodowego odbyło się przy szczelnie wypełnionej sali. Po zdaniu raportu i odśpiewaniu Pieśni Bojowej prelegent z Poznania wygłosił dłuższy referat n. t. „Wpływ masonerji i żydostwa na życie narodów." Zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych. (bm)

Września. Na zebraniu Str. Narodowego w Chwalibogowie II stawili się wszyscy członkowie. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej wygłoszono referat p. t. „Sytuacja ogólna". Zebranie zakończono Hymnem Młodych. (rw)

Konin. Na miesięcznem zebraniu Str. Narodowego w Wierzbocicach został wygłoszony referat o sytuacji ogólnej. Na zebraniu obecnych było 40 członków. Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych. (rw)

Koło Str. Narodowego w Szetliwku odbyło swe miesięczne zebranie. Przybyli wszyscy członkowie w liczbie 38. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej p. Broniarczyk wygłosił ciekawy referat Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych. (rw)

Zebranie Str. Narodowego sekcji żeńskiej odbyło się w Zapowiedni. Jako prelegent przybył Kazimierz Surdyk. Przewodniczyła p. Janiakówna. Na zakończenie odśpiewano Pieśń Bojową. (rw)

Miesięczne zebranie Str. Narodowego w Bukowie zagaił p. Tadeusz Woźniak. Referat p. t. „Rola religji w życiu narodu polskiego" wygłosił kierownik koła. Po apelu poległych za Wielką Polskę, uczczono ich pamięć jednominutowem milczeniem. Na zakończenie odśpiewano Pieśń Bojową. (rw)

Na zebraniu Str. Narodowego w Łomowie odśpiewano Pieśń Bojową, poczem przystąpiono do załatwienia spraw organizacyjnych. (rw)

Odbyło się zebranie Str. Narodowego w Wrąbczynie. Referat pt. „Plebiscyt wyborczy" wygłosił p. Surdyk z Mikuszewa, drugi referat wygłosił p. t.

Puder BEBE SZOFMANA
CHŁODZI, KOI
USUWA ZAOGNIENIA
U DZIECI
ng 18 131

Tusz do rzęs Fixia
nie szczypie i jest
równie doskonały
jak pomadki, pudry, perfumy, wody
kolońskie
BEAUTÉ DES YEUX
FIXIA
PARIS Lenthéric FRANCE
Lenthéric
PARFUMEUR Paris
ng 18 09

Niemcy a położenie międzynarodowe

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Berlin, 22 listopada

Ostatniemi czasy znowu się wiele mówi — zarówno nad Sekwaną, jak nad Szprewą — o ożywieniu stosunków francusko - niemieckich. Złożyło się na to szereg przyczyn. Najpierw dwie mowy premjera pruskiego Göringa, zarówno w formie, jak i treści przyjazne dla Francji, wielce odbiegające od niedawnych jeszcze refrenów niemieckich, które z przekąsem twierdziły, iż wobec chwiejności położenia wewnętrznego we Francji „niema w Paryżu z kim rozmawiać".

Że jednak jest widoczne z kim mówić, jak również poco jeździć do Paryża, dowiodła podróż p. Abetza, sekretarza osobistego v. Ribbentroppa. Na temat której aż się roi od wszelakich domysłów. Ponieważ p. Abetz zwykł poprzedzać podróż ambasadora „Führera", przygotowując dlań teren do rozmów, już wydawało się jasnem, że p. Ribbentropp stanie lada dzień na bulwarach paryskich. Kilka innych jeszcze podróży w tymże samym czasie: ambasadora François-Ponceta z Berlina do Paryża, ambasadora Koestera z Paryża do Berlina, nie mówiąc o wcześniejszej nieco bytności publicysty francuskiego de Brinona u kanclerza Rzeszy — wszystko razem utwierdzało opinję międzynarodową, że zbliża się ożywienie na szachownicy francusko-niemieckiej.

Kto ma pamięć, przypomni sobie, że podobnych oznak ożywienia nie brak było w ostatnim czasie już nieraz. Można prawie powiedzieć, że między Francją a Niemcami powracają one perjodycznie. Jak dotąd jednak, spełzły te próby na niczem. P. Ribbentropp, którego podróże uchodzą za miarę wysiłków dyplomacji niemieckiej, a który w roku zeszłym rozmawiał z min. Barthou, odtąd dotarł jedynie do Rzymu, Londynu lub Brukseli, co zresztą nie oznacza, by Quai d'Orsay Lavala nie była upragnionym celem tych pielgrzymek, a zbliżenie Trzeciej Rzeszy z Francją przyświecało jako ostateczna meta.

Nazajutrz po mowie Göringa pisał „Paris-Midi": „Trzecia Rzesza szuka naszej przyjaźni. Czy poszukuje jej dla niej samej, czy przeciwko komuś innemu? Czy pragnie uspokojenia w Paryżu, aby gdzieindziej uzyskać wolne ręce?" Słowa powyższe, jak szereg podobnych na łamach innych dzienników francuskich, odkrywają bez ogródek sens stałych prób niemieckich ku nawiązaniu bliższego kontaktu politycznego z Francją. Spokojne plecy na zachodzie, by rozwinąć spokojnie aktywność na innych frontach, — oto, co nie od dziś przyświeca polityce Berlina.

Jakie to są fronty, nie jest żadną tajemnicą. Że chodzi Niemcom o Europę wschodnią, dowodzi tego m. in. fakt, że ostatnia ofensywa dyplomacji niemieckiej w kierunku Francji przypadła na okres żywych dyskusyj w sprawie ratyfikacji paktu z Sowietami, a zatem wyglądała, jak ostatnia próba w przededniu zmiązania się Francji na wschodzie.

Poza tem jednak cośniecoś się wydaje, jakoby i inne względy — może w tej chwili aktualniejsze — odgrywały tu niemałą rolę, w pierwszej linji wzgląd na położenie w Europie południowo-wschodniej, gdzie zainteresowania Rzeszy będą dopóty żywotne, dopóki nie straci Berlin nadziei, że „anschluss" z Austrją tak kiedyś stanie się rzeczywistością.

Niemcy narazie głoszą w konflikcie włosko-abisyński i ścisłą neutralność, co wszakże im nie przeszkadza, by nić ożywionych, aby nie powiedzieć ciepłych stosunków z Rzymem, utrzymywać niezmiennie. Nie nadaremne są zapewne liczne rozmowy ambasadora von Hassla z Mussolinim, o których depesze z Rzymu raz po raz skąpo donoszą.

Jeśli jednak ostatnie posunięcia Berlina ku Francji przypadły właśnie w chwili, kiedy Paryż poparł całkowicie akcję sankcyj, przez co zarazem przyjaźń francusko-włoska już nie jest tem samem, czem była po rzymskich układach w styczniu r. b., mimowoli nasuwa się przypuszczenie, iż polityka Rzeszy zażąda od Rzymu, za dalsze trwanie w przychylnej neutralności, pewnych ekwiwalentów, podobnie, jak ta sama neutralność przedstawia ważny objekt do przetargów wobec bloku angielsko - francusko - ligowego, z czego Niemcy — jak się zdaje — pełnych korzyści dotąd jeszcze nie wyciągnęły.

Korzyści z tego rodzaju konstelacji dotyczyć mogą jedynie spraw, w których są Włochy bezpośrednio zainteresowane. Taka zaś sprawa jest tylko jedna, a na imię jej — Austrja.

Na drodze tej będą niewątpliwie liczne jeszcze przeszkody. Ale pewnem już jest, że przeniesienie przez Włochy punktu ciężkości ich polityki ku Afryce i morzu Śródziemnemu stanowi dla planów niemieckich okoliczność wysoce pomyślną. B. L.

U kobiet w ciąży i młodych matek stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** wzmacnia prawidłowość funkcji żołądka i kiszek.
Tg 2102

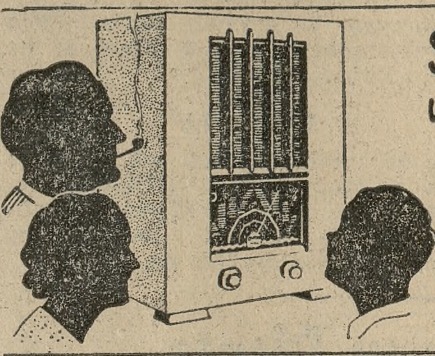
SUPER-PRINCE
wniesie radość w twój dom...
Jedno poruszenie guzikiem — i stacja za stacją się zwa tony odbierane w wspaniały sposób! Jedna nie przeszkadza drugiej bo to przecież 7-mio obwodowa Superheterodyne z wszystkiemi najmodniejszemi urządzeniami — to najlepsze co radjotechnika stworzyć mogła!
CAPELLO
DEMONSTRACJE I SPRZEDAŻ:
Poznań: POZN. TOW. RADJOWE, Ratajczaka 39 — Ostrów: W. WENTZEL, Wrocławska. Bydgoszcz: „RADJOLAVOX", Dworcowa 34. — J. DZIEMBOWSKI, Dworcowa. Toruń: K. LEWANDOWSKI, Szeroka 2. TCZEW: FR. HEUTHE, Rynek 22. Gdynia: MIEJSKIE ZAKŁ. ELEKTR.
Tg 2107

Kłopoty elitczyka

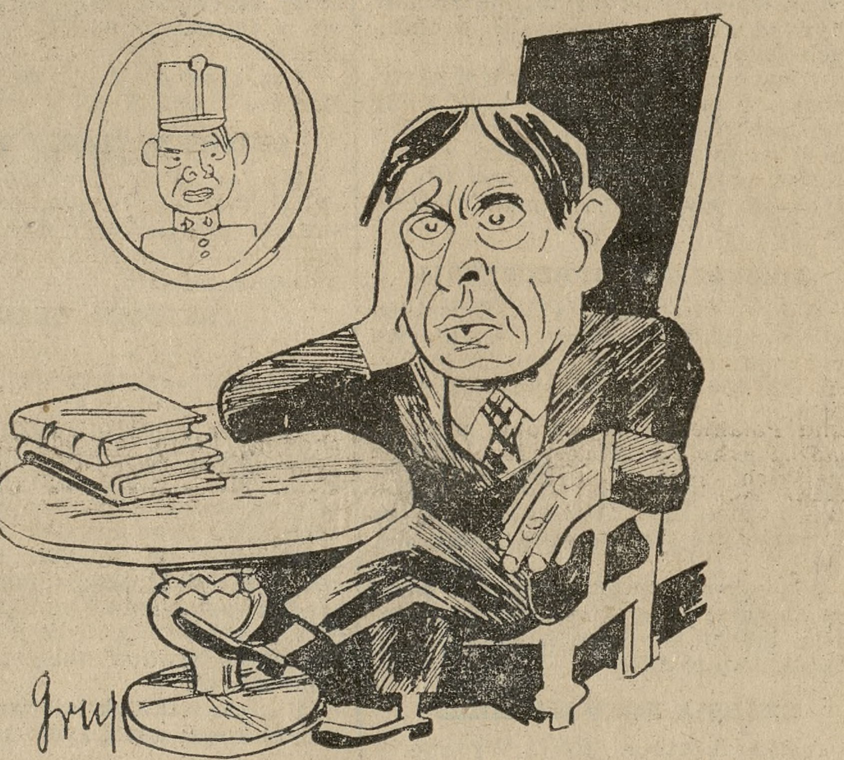

Kaden Bandrowski: — Dali mi trzynastą posadę. Ponieważ jestem przesądny nie mogę się zdecydować: zrzec się jej — czy też poprosić o czternastą!

Monarchje i Rzeczpospolite w Europie

Gdy w niedzielę król Jerzy stanie znowu na ziemi greckiej, Europie przybędzie jedna nowa monarchja. Doniedawna republikańska Grecja zamieni się w królestwo.

Mało komu wiadomo, że na naszym kontynencie mamy zdecydowaną przewagę państw o ustroju monarchicznym, które zresztą, niemal wszystkie, zasługują na miano „ukoronowanych demokracyj".

Z abdykacją króla Alfonsa XIII przed czterema laty, ubyła Europie jedna monarchja, a przybyła nowa rzeczpospolita. Z początku XIX wieku Europa była w wielkiej przewadze monarchistyczna; w r. 1870 Francja stała się republikańską, a w r. 1910 Portugalja. Po wojnie światowej proces republikanizowania się Europy przybrał większe rozmiary, tak, że doniedawna ustrój państw europejskich dzielił się niemal na dwie równe części, gdyż na 35 państw, znajdujących się na obszarze Europy, było 18 monarchij, a 17 rzeczpospolitych. Ustrój monarchistyczny posiadały w kolejności według liczby zaludnienia następujące państwa europejskie:

1. Wielka Brytanja, 2. Włochy, 3. Rumunja, 4. Jugosławja, 5. Węgry, 6. Belgja, 7. Holandja, 8. Szwecja, 9. Bułgarja, 10. Danja, 11. Irlandja, 12. Norwegja, 13. Albanja, 14. Luksemburg, 15. Islandja, 16. Monaco, 17. Lichtenstein, 18. państwo watykańskie.

Z dniem jutrzejszym przybywa Grecja, do tego grona, liczącego odtąd 19 państw. Przy uwzględnieniu kolejności wyżej określonej, Grecja z ludnością 6,5 miljona głów*), zajęłaby miejsce przed Szwecją z 6,2 milj. mieszkańców.

Ustrój republikański zachowają więc teraz według tej samej kolejności następujące państwa europejskie:

1. Rosja, 2. Niemcy, 3. Francja, 4. Polska, 5. Hiszpanja, 6. Czechosłowacja, 7. Austrja, 8. Portugalja, 9. Szwajcarja, 10. Finlandja, 11. Litwa, 12. Turcja, 13. Łotwa, 14. Estonja, 15. San Marino, 16. Andora.

*) Mały Rocznik Statystyczny — 1935, tabl. 7.

Aresztowania narodowców

Gniezno. — W ubiegły piątek policja aresztowała czterech młodych narodowców: Bogdana Maciejewskiego, Marcina Napierałę, Władysława Sucharskiego i Bernarda Stacheckiego — wszystkich z Gniezna. (br)

Tg 2 104

Zajścia antyżydowskie na zjeździe polonistów w Poznaniu

Dzisiejsze obrady zjazdu polonistów z okazji 15-lecia Koła Polonistów S. U. P. stały się widownią zajść, skierowanych przeciwko Żydom i udziałowi ich w zjeździe. Zebrani na sali domagali się usunięcia zarówno Żydów - uczestników zjazdu, jak i referentów

O godz. 12, przed wykładem Żyda D. Hapensztanda z Warszawy, przerwano obrady, żądając usunięcia Żydów z sali. Zebrani, na sali podnosili okrzyki, skierowane przeciwko Żydom, a w szczególności domagali się usunięcia referenta Żyda. Ponieważ referent sali opuścić nie chciał, wobec tego z powodu ciągłych okrzyków przerwano zebranie plenarne, przenosząc dalszy tok do seminarjum polonistycznego.

Zebranym podano do wiadomości rozplanowanie wykładów na poszczególne sekcje.

zZAKONNIKIEM
PIGUŁKI REFORMACKIE
STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄ ŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM
UŻYCIE 1-2 PIGUŁKI NA NOC

n 16 117

Z Towarzystwa Polsko-Czechosłowackiego

W sali posiedzeń Wydziału Lekarskiego Tow. Przyjaciół Nauk odbyło się w piątek wieczorem zebranie odczytowe Tow. Polsko-Czechosłowackiego przy udziale kilkudziesięciu członków. Po zagajeniu przez prof. Grabowskiego red. Powidzki poinformował zebranych o tem, że p. prezes Kierski ze względów ściśle osobistych przeniósł mieszkanie swe do Warszawy i dlatego zmuszony był zrezygnować z prezesury. W dalszym ciągu przedstawił działalność zarządu w czasie od wyjazdu prezesa, oraz uchwałę zarządu o konieczności podtrzymania pracy Towarzystwa, zgodnie z stanowiskiem, zajętym przez Komitet Porozumiewawczy p.-cz. w Polsce.

Wykład p. prof. Grabowskiego „Bracia Czescy w Polsce" zainteresował żywo wszystkich słuchaczy. Prelegent zobrazował w nim ciekawe dzieje tego ruchu religijnego, związanego najwięcej z Wielkopolską i Poznaniem, który w wieku XVI odegrał ogromny wpływ na umysłowość polską. Praca naukowa o Braciach Czeskich prof. Grabowskiego, który — jak wiadomo — za specjalny teren swych badań obrał sobie czasy reformacji, będzie niewątpliwie nowem, bardzo interesującem naświetleniem epoki tak ważnej w dziejach naszej literatury i kultury.

„Wielką Polskę wywalczy bohaterski lud!"
w nr. 47 tygodnika „WIELKA POLSKA"
Adres: Poznań, Św. Marcin nr. 65. ... 35 groszy.

Mądra matka daje dziecku BEBEDONT SZOFMANA specjalną dla dzieci pomarańczową pastę do zębów
nr 16 921

Proces o zabójstwo ś. p. min. Pierackiego

Warszawa. (PAT.) Dzisiejsze posiedzenie rozpoczęło się o godz. 10.45. Na ławie oskarżonych znajduje się Jakób Czornij.

JAKÓB CZORNIJ

Przewodniczący zapytuje oskarżonego, czy przyznaje się, że od r. 1933 do dn. 7 września 1934 na obszarze Polski wziął udział w O. U. N. w celu oderwania od państwa polskiego jego południowo-wschodnich województw.

USUNIĘCIE Z SALI OSKARŻONECO

Ponieważ podsądny usiłuje mówić w języku ukraińskim, przewodniczący przypomina, że obowiązany jest składać wyjaśnienia w języku polskim. Oskarżony w dalszym ciągu próbuje mówić w języku ukraińskim, mimo wezwania, aby usiadł, wobec czego przewodniczący zarządza usunięcie Czornija z sali, poczem ogłasza postanowienie, w myśl którego z uwagi na to, że oskarżony na zadawane mu pytania odpowiada w języku niepolskim, chociaż język polski zna i nim włada, był bowiem studentem uniwersytetu w Lublinie, a temsamem odmawia udzielenia wyjaśnień sąd okręgowy postanowił odczytać zeznania, złożone w śledztwie.

ZEZNANIA CZORNIJA W ŚLEDZTWIE

Jakób Czornij badany był czterokrotnie. W dn. 28 września 1934 przesłuchiwano go w urzędzie śledczym w Warszawie w charakterze świadka. Zeznał wówczas, że w Lublinie mieszkał od dwóch lat, mniejwięcej od grudnia 1933 r na ul. Wesołej 10. m. 1, u niejakich Maciejewskich. Pokój wynajmował pod warunkiem, że mieszkać w nim mogą również inni sublokatorzy. Po świętach Wielkiej Nocy 1934 r. wprowadził się do niego Burak i Kobylecki. W styczniu 1934 r. wprowadził się Choiczak. Wszystkich ich znał oskarżony z terenu lubelskiego. Choiczak i Kobylecki wyjechali przed 15 czerwca, a 16 czy 17 wyjechał Burak, którego Czornij odprowadził na dworzec. Sam udał się w dwa dni po nim.

NIEZNAJOMY PRZYBYSZ

Po powrocie z dworca do domu, około goz. 12 w nocy, został zawiadomiony przez Maciejewską, że przyszedł do niego jakiś mężczyzna. W pokoju zastał nieznanego mężczyznę. Nazwiska, jakie podał przy przedstawieniu się, nie dosłyszał. Przybysz oświadczył, że jest nauczycielem z Lubelskiego i udaje się w stronę Lwowa. Tego mężczyznę Czornij opisuje jako wzrostu wysokiego, szczupłego szatyna bez płaszcza, ubranego w marynarkę i długie czarne spodnie tego samego koloru, zdaje się bronzowego. Na nogach miał czarne półbuciki. Swetra nie posiadał. Twarz miał bez zarostu. Włosy były gęste i zaczesane do góry. Czornij utrzymuje, że z nim wcale nie rozmawiał. Nazajutrz rano około 9 lub 10, gdy oskarżony leżał jeszcze w łóżku, mężczyzna ów wyszedł, powiedziawszy „do widzenia".

CO SIĘ STAŁO Z NIEZNAJOMYM?

Na dalsze pytanie zeznaje, że nieznajomy prosił go o pozwolenie przenocowania u niego, na co się zgodził i ze swej strony zapytywał Maciejewską o zgodę. Nikt nie uprzedzał go o przyjeździe tego nieznajomego. Czornij widział owego nieznajomego wieczorem, twarz jego zapamiętał sobie słabo, nie wie, czyby go poznał. Nieznajomy wyszedł z golą głową i dlatego Czornij nie wie, czy miał kapelusz lub jakieś nakrycie. Mówił zupełnie poprawnie po polsku, bez żadnego akcentu. Co się z nieznajomym później stało, Czornij niewie.

Na dalsze pytania Czornij zeznaje, że poza tem dawał nocleg jeszcze innym mężczyznom podczas świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy.

DRUGIE PRZESŁUCHIWANIE

Przesłuchiwany 28 grudnia w Warszawie, już w charakterze oskarżonego. Czornij nie przyznał się do należenia do O. U. N. i ukrywania na polecenie tej organizacji w swoim pokoju w Lublinie sprawcy zabójstwa min. Pierackiego. Do sprawy wyjaśnił, że podtrzymuje w całej rozciągłości swe zeznania, złożone 28 września 1934 r. w charakterze świadka. Na zapytanie odpowiedział, że Malucy nie zna. Pozatem zaprzeczył, by w październiku 1933 r był u niego Maluca lub jakikolwiek inny osobnik, który się zgłosił do niego w sprawie udzielania noclegu i zaopiekowania się po wymienieniu hasła i odzewu osobie, którąby przybyła do niego w przyszłości.

DALSZE DWUKROTNE ZEZNANIA

Osk. Czornij zeznawał jeszcze dwa razy, w dniu 27 stycznia i 16 lipca 1935 r. Oświadczył przytem, że studenta Kuka znał z uniwersytetu w Lublinie. Nigdy z nim o O. U. N. nie rozmawiał i Kuk nie proponował mu wstąpienia do żadnej organizacji. Po okazaniu fotografji Malucy Czornij oświadczył, że nie wie, kto to jest. Oskarżony wyjaśnił dalej, że część znalezionych u niego w czasie rewizji przedmiotów należy do Matwiejewa. Dokumenty zaś należą do osób na nich wymienionych. W sprawie znalezionych notatek stenograficznych zeznał, iż nie wie do kogo one należą.

PRZERWA

Po odczytaniu zeznań osk. Czornija przewodniczący zarządził kilkuminutową przerwę, podczas której sprowadzono na salę następnego oskarżonego Eugenjusza Kaczmarskiego.

Z terenów walk w Afryce

NA TYŁACH WOJSK WŁOSKICH

Warszawa. (Tel wł) Depesze z Adis Abeby utrzymują, że na froncie południowym ras Desta na czele większego oddziału przedostał się na tyły wojsk włoskich na terytorjum Somali Wywiad włoski poszukuje go w okolicach Dolo.

Abisyńczycy chcą prowadzić partyzantkę w przekonaniu, że brak wody i gorąco pustynne nie pozwolą Włochom na szybki marsz dużemi oddziałami a pora deszczowa zmusi ich do szybkiego powrotu do Somali włoskiego. (w)

ABISYŃSKIE ZAPRZECZENIA

Adis Abeba. (PAT). Ogłoszono tu komunikat urzędowy, w którym rząd zaprzecza wiadomości poddawaniu się dowódców abisyńskich Włochom.

Ci, którzy zjawiają się u władz włoskich z wyrazami uległości, są to przeważnie wójtowie wsi, którzy dbają o swoich ziomków. Postępowanie ich nie może być traktowane jako akt zdrady.

Jednocześnie rząd abisyński przeczy kategorycznie wiadomościom włoskim, jakoby żołnierze abisyńscy używali kul dum-dum.

STARCIA KOŁO MAKALLE

Adis-Abeba. (PAT.) Wydano tu dwa następujące komunikaty urzędowe:

Dnia 12 listopada Abisyńczycy odnieśli zwycięstwo pod Omberta na północo-wschód od Makalle. Włosi musieli cofnąć się, porzucając 300 zabitych, 2 oficerów, a również 200 karabinów i 4 karabiny maszynowe. Na czele wojsk abisyńskich w tej bitwie stał ras Kassa Sebat. Bitwa trwała od godz. 7 do 18.

Dnia 15 listopada oddział włoski, podążający z Makalle na północo-zachód, poniósł klęskę w bitwie z oddziałem abisyńskim, który wypadł znienacka z zarośli i wszczął z przeciwnikiem walkę na białą broń. Dowódca oddziału poległ. Żołnierze w rozsypce cofnęli się w kierunku Makalle.

NASTROJE W SZEREGACH NEGUSA

Adis-Abeba. (PAT.) Podano do wiadomości następujący komunikat:

Wojna i stanowisko, zajęte przez Włochy scementowały jedność Abisynji, wzmocniły autorytet negusa, który obecnie ma wszędzie wiernych i bezwzględnie lojalnych poddanych. Codzień Erytrejczycy i Somalisi włoscy przechodzą do szeregów abisyńskich. Ostatnie sukcesy w pobliżu Makalle i pomyślny przebieg podróży negusa na front Ogadenu, są poważnem poparciem dla uczuć patrjotycznych abisyńskich i zachęcają naród do dalszej walki.

ANGIELSKIE AMBULANSE

Adis-Abeba. (PAT.) Arabi i muzułmanie, mieszkający w Adis-Abebie, zgotowali manifestację księciu Dacudowi, szefowi sanitarnej misji egipskiej który po zorganizowaniu tej misji w Ogadenie, wkrótce powróci do Egiptu.

Oczekiwane jest przybycie przez Berberę 16 ambulansów angielskich.

ŚMIERĆ NASTĘPCY TRONU?

Rzym. (INS). Korespondent rzymskiej „Tribuna" z Asmary donosi o śmierci abisyńskiego następcy tronu, który jakoby spadł z samolotem i zabił się na miejscu.

PRZYGODA NEGUSA

Adis-Abeba. (PAT.) O jednym z epizodów z podróży negusa opowiadają tu co następuje:

W nocy na 20 b. m. przed wrotami Harraru ukazały się trzy samochody z Dżidżiggi. Strażnik stojący przy bramie, nie poznał cesarza, a wobec braku odpowiednich przepustek nie wpuścił podróżnych do miasta. Negus, nie chcąc zdradzać swego incognita, wyszedł z samochodu i udał się do pobliskiego kościoła, znajdującego się, jak to zwykle bywa w Abisynji, poza murami miasta.

Dopiero wskutek interwencji oficera francuskiego, towarzyszącego cesarzowi, policja kazała otworzyć bramę dla negusa. W Harrarze cesarz odwiedził szpital francuski, rozmawiał tam z Abisyńczykami, ranionymi w bitwie pod Anele i dziękował im za waleczność.

Pierwszy film w naturalnych kolorach:

„GABINET FIGUR WOSKOWYCH"

Najbardziej ekscytujące i wybitnie niesamowite dzieło.

Rzadko wprawdzie, ale od czasu do czasu reżyserowie filmowi, najczęściej nie przewidując wcale tak olbrzymiego efektu, nakręcają jakiś temat, w którym tkwi ziarno owego tajemniczego „czegoś, co nagle, już na t. zw. prapremjerze staje się olbrzymim magnesem, ekscytującym ludzkie mrowie. A gdy później film idzie w świat, obiega wszystkie kontyngenty, wkracza między białych, czarnych i żółtych widzów — wszędzie powtarza się to samo: film, który wywołał zachwyt w Nowy Jorku, święci niemniejsze triumfy w Honolulu czy w Singapurze.

I rzecz charakterystyczna: zazwyczaj sukces taki rodzi się wtedy, gdy produkująca dany obraz wytwórnia postanawia szukać i znajduje zupełnie nowy, oryginalny temat, gdy puszcza się na ryzykowne drogi szukania „nowych ścieżek". „Nowe ścieżki" są szczególnie w businessie filmowym wysoce niebezpieczne, ale eksperyment całkowicie udany pokrywa wszystko poprzednie z grubą nadwyżką.

Takim udanym, a wręcz wyjątkowym wyczynem było zrealizowanie przez wytwórnię amerykańską Warner Bros. First National „Gabinetu Figur Woskowych". Słynne to już na obu półkulach arcydzieło obliczone było przedewszystkiem na zaskoczenie widza. Istotnie: oglądający film jest tak silnie zaskoczony rozgrywającemi się przed jego oczyma misterjami niesamowitości, szeregiem najdziwniejszych, niewytłumaczonych początkowo wypadków, niezwykłością i tajemniczością „kamery woskowej", będącej w gruncie rzeczy tylko cmentarzyskiem, gdzie oszalały artysta mordował, a następnie uwoskawiał swe modelki, że połyka przesuwające się na ekranie kolorowe obrazy („Gabinet Figur Woskowych" nakręcony jest całkowicie w naturalnych kolorach) jednym haustem, jak mocne, oszałamiające wino.

O nakładzie pracy i kosztów przy realizacji „Gabinetu Figur Woskowych" świadczyć może fakt, że wykonano dla tego filmu w naturalnych wielkościach przeszło dwieście woskowych figur najsłynniejszych postaci historycznych.

Wyreżyserowany przez Michała Curtiza, twórcę niezapomnianej „Arki Noego", stanowi film „Gabinet Figur Woskowych" zupełnie odrębne i wyjątkowe dzieło, a zarazem najlepszy twór techniczny w dziedzinie filmów w barwach naturalnych, nakręconych najnowszym systemem „Technicolor".

Po olbrzymich sukcesach na ekranach całej zagranicy „Gabinet Figur Woskowych" sprowadzony został do Polski i wyświetlany będzie w nadchodzącym sezonie. (N)

Opór wojsk abisyńskich

Paryż. (PAT). Specjalny korespondent Havasa donosi z frontu włosko-abisyńskiego, iż według ostatnich wywiadów lotniczych, rozmieszczenie sił abisyńskich na froncie północnym przedstawia się, jak następuje:

W Cafte i Uolcait znajdują się większe zgrupowania wojsk, a w rejonie Gondaru jest ras Buru ze znacznemi siłami. Poza tem oddziały wojskowe znajdują się w Logara, Semien, Addiabi i Socota.

Na drodze od Makale do Dessie zgrupowane są wojska w Antalo, w Quoram oraz w samem Dessie. W Gneralta i w rejonie Azbi skoncentrowane są też silniejsze oddziały.

Paryż. (PAT). Korespondent Havasa donosi z Diredaua:

Zaprzeczają tu wiadomości, jakoby podróż cesarza miała na celu odbycie konferencji z rasem Wasibu w sprawie odstąpienia Włochom części prowincji Ogaden.

Przeciwnie cesarz zaaprobował taktykę rasa Wasibu, który jest zwolennikiem stawiania zdecydowanego oporu pod Daggahbur, lecz zaznaczył, że wolałby skoncentrować obronę pod Dżidżiga i Harrarem. Wojska abisyńskie zaopatrzone są w żywność na okres 6 miesięcy.

Adis Abeba. (PAT). Komunikat oficjalny donosi, że w dniu wczorajszym wojska abisyńskie przejawiały ożywioną działalność na frontach północnym i południowym, niepokojąc ustawicznie przeciwnika. Wzmożenie działalności wojsk jest zapowiedzią zbliżających się operacyj na szerszą skalę, które strona abisyńska zamierza podjąć na froncie ogadeńskim.

Radjostacja w Harrarze uległa uszkodzeniu naskutek czego wiadomości z frontu ogadeńskiego, na którym skupia się obecnie ogólna uwaga, nadchodzą ze znacznem opóźnieniem.

Do Adis Abeba przybyli liczni dezerterzy z armji włoskiej, pochodzący z Erytrei.

Samobójstwo bandyty

Paryż. (Tel. wł.) W Bazylei dokonano napadu na „Adlerbank". Bandyta strzelił kilkakrotnie do kasjera, poczem porwawszy znaczną sumę, rzucił się do ucieczki. Ciężko ranny kasjer zdołał jeszcze strzelić do uciekającego, raniąc go lekko. Bandyta, widząc, iż nie ujdzie pogoni, popełnił samobójstwo, strzelając sobie w serce.

Według znalezionych przy nim papierów, jest to 50-letni Gaston Heimann ze Strassburga.

OD 1 — 8 GRUDNIA

„TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA"

urządzany przez wszystkie katolickie organizacje charytatywne

Ś. p. Stanisław Starzyński

W dniu 19 listopada 1935 oddał polski Lwów ostatnią przysługę jednemu z najlepszych i najwierniejszych swoich synów, śp. Stanisławowi Starzyńskiemu. Wybitny ten uczony i obywatel mało był znany najmłodszym polskim pokoleniom, choć do ostatnich chwil swego życia interesował się sprawami publicznemi i niejednokrotnie głos w nich zabierał. Dla Małopolski jednak był Stanisław Starzyński postacią jej własnej historji ostatnich lat pięćdziesięciu, a w związku ze znaczeniem b. Galicji w latach przedwojennych dla całej Polski nazwisko Stanisława Starzyńskiego znane było tym wszystkim, którym całość polskich interesów narodowych leżała na sercu. Osobne miejsce zajmuje Stanisław Starzyński w dziejach polskiej nauki prawa publicznego.

Urodził się Stanisław Starzyński w r. 1853 w Snowiczu, w powiecie żółkiewskim, na północ od Lwowa. Ze Lwowem też jego nazwisko na zawsze zostanie związane. We Lwowie ukończył gimnazjum, potem wydział prawa, tu uzyskał doktorat, tu też następnie się habilitował i objął katedrę nadzwyczajną prawa politycznego w r. 1889, przemienioną na zwyczajną w r. 1892.

Studja akademickie Stanisława Strzyńskiego przypadają na okres zupełnego spolszczenia uniwersytetu lwowskiego, przedtem niemieckiego. Rozwijają się bujnie stowarzyszenia akademickie polskie i to przy czynnym współudziale późniejszego uczonego i polityka. Zostaje on przewodniczącym i jednym z czynniejszych działaczy Czytelni Akademickiej i zakłada istniejące do dziś stowarzyszenie „Bibljoteki Słuchaczów Prawa".

Już od roku 1884 zajmuje się prof. Starzyński czynnie pracą polityczną i wchodzi do parlamentu wiedeńskiego, w którym mandat piastuje z przerwami do roku 1911. W tym też okresie jest Starzyński posłem na Sejm galicyjski. Na obu tych stanowiskach odgrywa wybitną rolę i oddaje krajowi duże usługi. Z przekonań konserwatysta w najszlachetniejszem tego słowa znaczeniu, broni na każdym kroku interesów narodowych. W parlamencie wiedeńskim broni skutecznie autonomji galicyjskiej przed zakusami centralizmu austrjackiego. Przez to nietylko zapewnia duże możliwości rozwoju tej części Polski, która była pod zaborem austrjackim, lecz także paraliżuje wpływy niemieckie, pracujące na rzecz galicyjskich Rusinów, dzisiejszych Ukraińców. Tak się bowiem w przedwojennej Austrji stosunki ułożyły, że autonomja krajów oznaczała rozwój Polaków, a centralizm wzrost nieuzasadnionych żądań i zdobyczy Rusinów. W roku 1905 odpiera śp. Starzyński w świetnej mowie nagły wniosek posła ruskiego Romańczuka w sprawie założenia we Lwowie uniwersytetu ruskiego. Wogóle przez cały czas swojej działalności politycznej Stanisław Starzyński z drobiazgową starannością pamięta o interesie swego narodu.

W czasie wielkiej wojny prof. Starzyński, już wtedy b. rektor uniwersytetu lwowskiego i członek austrjackiego Trybunału Państwa konstytucyjnego i kompetencyjnego, zostaje powołany do austrjackiej Izby Panów. Na tem nowem stanowisku występuje przeciw samowoli soldateski austrjackiej w b. Galicji, protestuje przeciw poddaniu namiestnika Galicji pod władzę komendy wojskowej i pomaga wiele znękanej ludności cywilnej.

Po upadku Austrji zostaje Starzyński członkiem galicyjskiego rządu polskiego t. z. Komisji Likwidacyjnej i później oddaje się tylko pracy na Uniwersytecie Jana Kazimierza. Nie wszedł już niestety do Sejmu ustawodawczego, choć swoją wiedzę oddał na usługi powstałej ojczyzny, biorąc udział w ankiecie konstytucyjnej na zaproszenia premjera Ignacego Paderewskiego. Należał też do komisji do spraw Gdańska, jako ekspert ustrojowy. W r. 1928 opracowuje własny projekt konstytucji. Autorytet Jego w tych sprawach jest tak bezsporny, że jeszcze w r. 1935 zasiada jako rzeczoznawca w komisji konstytucyjnej Senatu w czasie obrad nad obowiązującą dziś konstytucją. Znane jest Jego stanowisko w tej sprawie. Przeciwstawiał się stanowczo „sanacyjnym" pomysłom ustrojowym, a później kilkakrotnie projektowi ordynacji wyborczej.

Nie cierpiał śp. Starzyński żadnego krętactwa politycznego, choć szanował zawsze obce przekonania polityczne.

W dziedzinie naukowej był Stanisław Starzyński uznanym powszechnie wśród swoich i obcych autorytetem. Napisał wiele rozpraw z zakresu prawa politycznego, przyczem już po wojnie, jako starzec w podeszłym wieku trzymał rękę na pulsie zagadnień ustrojowych, badając konstytucje państw nowopowstałych, głównie Polski i innych państw słowiańskich. Zaliczała Go w poczet swych czynnych członków krakowska, a właściwie ogólnopolska Akademja Umiejętności i wiele innych towarzystw naukowych także zagranicznych.

Jeśli idzie o poglądy naukowe, był śp. Starzyński zwolennikiem teoryj klasycznych o konstytucyjnem państwie i przeciwstawiał się nowym prądom, reprezentowanym w nauce prawa przez Francuza Duguita, szkołę wiedeńską i w Polsce przez śp. Władysława Leopolda Jaworskiego. Szczególnie bronił śp. Starzyński pojęcia — przez siebie w znacznej mierze wykształconego — „praw podmiotowych", dających jednostce określone stanowisko wobec zbiorowości państwowej. Innemi słowy był śp. Starzyński zwolennikiem rozumnie zakreślonych praw obywatelskich, gwarantowanych społeczeństwu przez ustawy konstytucyjne. Podkreślić też należy udział śp. prof. Starzyńskiego w zbiorowem dziele o Konstytucji Trzeciego Maja, wydanem w r. 1891 w setną rocznicę tego wiekopomnego dzieła narodowego. Można powiedzieć śmiało, że osoba prof. Starzyńskiego jednoczyła polskie prawoznawstwo polityczne Polski przed- i rozbiorowej, oraz niepodległej Polski dzisiejszej.

W ostatnich latach swego życia śp. Stanisław Starzyński, honorowy profesor uniwersytetu Jana Kazimierza, uczczony doktoratem honorowym uniwersytetu Stefana Batorego, żył we Lwowie na emeryturze, otoczony powszechną czcią młodzieży, której dążenia doskonale rozumiał i odczuwał. Wziął też wybitny udział w organizowaniu obrony autonomji akademickiej. Cały czas interesował się sprawami publicznemi i przed paru miesiącami wziął udział w organizowanym przez Stronnictwo Narodowe komitecie ratowania niszczonego przez „sanację" „Kurjera Lwowskiego".

W dniu 19 listopada 1935 pożegnał polski i narodowy Lwów na zawsze prof. Starzyńskiego. W uroczystościach żałobnych w kościele OO. Bernardynów wzięli udział J. E. księża arcybiskupi Twardowski i Teodorowicz. Kościół wypełniony był młodzieżą i delegacjami społeczeństwa. Trumnę ze szczątkami śp. Zmarłego przenieśli z kościoła na uniwersytet filistrowie i kommilitonowie korporacyj akademickich Leopolia i Avanguardia, których śp. Zmarły był honorowym filistrem i gorącym opiekunem. W pochodzie wziął udział Senat Akademicki U. J. K., delegacje stowarzyszeń, przyjaciele Zmarłego i uczniowie, korporacje akad. ze sztandarami i tłumy młodzieży. Przed uniwersytetem, gdzie się kondukt żałobny zatrzymał, przemówił rektor uniwersytetu, prof. Czekanowski, sekretarz Akademji Umiejętności prof. Kutrzeba, dziekan wydziału prawa prof. Ehrlich i przewodniczący Czytelni Akademickiej p. Witold Nowosad. Właściwy pogrzeb odbył się w posiadłości śp. Zmarłego w Derewni, powiatu żółkiewskiego. Tak spoczął w swojej ojczystej ziemi człowiek, który wiele dla niej uczynił.

MARJAN ROJEK.

Lwów.

Bielizna dziecięca będzie znowu idealnie czysta!

RADION sam pierze!

RADION sam pierze!

Pg 6 205-62,525

Nuncjusze papiescy w Polsce

Obecny nuncjusz apostolski w Warszawie, J. E. ks. arcybiskup Franciszek Marmaggi, powołany zostaje do kolegjum kardynalskiego. Po odnowieniu instytucji nuncjuszów w Polsce jest to zatem trzeci wypadek udzielenia kapelusza kardynalskiego reprezentantowi Stolicy św. w naszym kraju i, co rzecz znamienna, zaszczyt ten spotyka, jak dotąd, każdego z nuncjuszów w odrodzonej Polsce. W r. 1921 kardynałem ogłoszony został pierwszy w wolnej Polsce nuncjusz Stolicy św. Achiles Ratti, dziś miłościwie od r. 1922 panujący Pius XI; na konsystorzu w r. 1926 kapeluszem kardynalskim ozdobiony został następca Jego w Warszawie Wawrzyniec Lauri, po którym obowiązki nuncjusza w Warszawie w r. 1928 objął dzisiejszy kardynał Franciszek Marmaggi.

Od roku 1555, kiedy Stolica św. ustanowiła stałą nuncjaturę w Polsce i na pierwszego nuncjusza powołała światłego i zdolnego dyplomatę biskupa Ludwika Alojzego Lippomaniego, uprzednio posła Stolicy św. do Portugalji i Niemiec oraz jednego z przewodniczących na Soborze Trydenckim, niemało reprezentantów papieża w Polsce dostąpiło zaszczytu purpury kardynalskiej. Długi ich szereg rozpoczynają Jan Franciszek Commandone (1563—1565), ogłoszony kardynałem przez Piusa IV w r. 1565, i Wincenty Laureo (lub Lauri, 1574—1578), którego kreował Sykstus V w r. 1583, powołując jednocześnie do specjalnie stworzonej wówczas Kongregacji spraw polskich.

Wśród nuncjuszów w dawnej Polsce podniesionych do godności kardynalskiej, wymienić należy osobno wielkiego przyjaciela Polski Piotra Vidoniego (1652—1659), któremu kapelusz kardynalski wręczono w r. 1660 w warszawskiej katedrze św. Jana. Ostatni w Polsce przedrozbiorowej nuncjusz apostolski, Wawrzyniec Litta (1794—1799) purpurę kardynalską otrzymał od Piusa VII w r. 1801, już po opuszczeniu Polski.

Nadmienić wypada, że z dotychczasowych nuncjuszów Stolicy św. w Polsce, trzech zasiadło na Stolicy Piotrowej, mianowicie już jako kardynał przybyły do Polski w r. 1588 Hipolit Aldobrandini, późniejszy Klemens VIII, Antoni Pignatelli (1660—1668), panujący od r. 1691 jako Inocenty XII, i pierwszy nuncjusz odrodzonej Polski, Achiles Ratti, obecnie Ojciec św. Pius XI. Do imion tych należy nadto dołączyć imiona kilku legatów papieskich, działających w Polsce, zanim ustanowiono nuncjaturę, którzy wybierani byli na Stolicę Piotrową. Są to: Rajnald di Segni (1224—1227) późniejszy Aleksander IV, Jakób Pantaleon (1247—1255), późniejszy Urban IV, Mikołaj Bocassini (1301—1304), późniejszy Benedykt XI, i Eneasz Piccolamini (za czasów Kazimierza Jagiellończyka), późniejszy Pius II. Nadto kilku z pośród urzędujących w Polsce nuncjuszów, jak wspomniani już Commendone i Vidoni, byli poważnymi kandydatami na papieży. (KAP)

J. EM. KS. KARDYNAŁ MARMAGGI.

Urodził się w r. 1876. Święcenia kapłańskie otrzymał w r. 1900. Jest prałatem stolicy apostolskiej i arcybiskupem tytularnym in partibus infidelium w Adrjanopolu. Był od r. 1920 nuncjuszem Watykanu w Rumunji, a od r. 1923 na tem samem stanowisku w Pradze. Od r. 1928 jest nuncjuszem papieskim przy rządzie Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie. W 1930 r. był legatem papieskim na kongresie eucharystycznym w Poznaniu (pt)

Stronnictwo Narodowe

Kurs kandydatów

rozpoczyna się **w poniedziałek, dnia 25 listopada,** o godz. 8-ej wieczorem, w małej sali **Domu Królowej Jadwigi,** Aleje Marcinkowskiego 1, pierwsze piętro

Kierownik.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
24
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Chryzogona m.
Poniedziałek: Katarzyny p. i m.
Kalendarz słowiański
Niedziela: Darosława
Poniedziałek: Chwalimiry
Słońca: wschód 7,28 zachód 15,50
Długość dnia 8 godz. 22 min.
Księżyca: wschód 5,49 zachód 14,25
Faza: 2 dzień przed nowiem.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,32 mtr.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pochmurno i dość chłodno, przelotne opady śnieżne.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. św.-Krzyski. — Apt. pod Orłem, St. Rynek 41. — Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. — **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — **Łazarz:** Apt. ul. Matejki 1. — Apt. Plucińskiego, ul. M. Focha 72. — **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. — **Dębiec:** Apt. ul. Dębiecka 6. — **Śródka:** Apt. przy Rynku Śródeckim 1. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Starołęka:** Apt. miejscowa. — **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

Poradnia **przedślubna** Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-ej — kobietom, we wtorki o godz. 18-ej — mężczyznom.
zg 10 386

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Porządek nabożeństw w kościele S. S. Karmelitanek Bosych** (ul. Niegolewskich 23). W niedzielę 24 bm. uroczyste nabożeństwo ku czci współreformatora Karmelu, św. Jana: o godz. 10 suma z wystawieniem i kazaniem; o godz. 17,30 nieszpory z wystawieniem i kazaniem; msze św. o godz. 6,15, 7, 8,30.

WYKŁADY

— * **„Nowoczesne prądy wychowawcze, a rodzina"**, wykł. doc. dr. Karola Górskiego w poniedziałek 25 bm. o godz. 18 w sali Król. Jadwigi, staraniem Kat. Stow. Mężów i K. S. Kobiet.

— * **„Wielkość renesansu włoskiego"**, wykład dr. N. Pajzderskiego we wtorek 26 bm. o godz. 20,15 w Pałacu Działyńskich, staraniem Stow. „Polonia-Italia".

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Zmiany w rozkładzie jazdy kolejowej od 15 grudnia r. b.** Z dniem 15 grudnia wchodzi w życie na polskich kolejach państwowych zimowy rozkład jazdy, w związku z czem zdają pewne zmiany w poznańskiej dyrekcji kolejowej. Z ważniejszych zmian należy zanotować, że na linji Poznań — Ostrów pociąg Paryż—Warszawa, odchodzący o godz. 1,10, będzie wychodził z Poznania o godz. 0,50 i otrzyma postoje na wszystkich większych stacjach. Dotychczas wychodzący o godzinie 23,20 znosi się, natomiast wprowadza się pociąg, wychodzący z Poznania o godz. 13,54. Pociąg nr. 29, który wyjeżdża obecnie o godz. 14,21, zmienia się na przyspieszony. Czas wyjazdu tego pociągu przesunięty został na godz. 14,58. Motorówkę, wyjeżdżającą z Poznania do Krzesin o godz. 8,20, przedłuży się do Środy. Na linji Poznań — Leszno pociąg, odchodzący o godz. 16,30 do Kościana względnie wracający o 19,03, otrzyma kurs codzienny, zamiast dotychczasowego w dni robocze. Również na linji Poznań — Strzałkowo zajdą pewne zmiany. Bliższe szczegóły poda niezadługo specjalny komunikat D. K. P. Poznań. (sk)

— * **Na linji Koźmin — Gostyń** w związku z ukończeniem kampanji buraczanej z dniem 1 grudnia Dyr. Kolei przywraca normalny ruch pociągów pasażerskich.

— * **Przestrzega się** właścicieli odlewni i handlów starego żelaza przed zakupywaniem od kogokolwiek złomu, pochodzącego z objektów kanalizacyjnych (kraty wypusty uliczne), gdyż zachodzi podejrzenie, że złom taki jest kradziony. W razie zgłoszenia się sprzedawcy, uprasza się o telefoniczną wiadomość pod nr. 40-84 (Zarząd Miejski).

— * **Zrzesz. Aplikantów Adwokat. i Notarjal.** powstało z inicjatywy Rady Naczel. Zw. Zrzeszeń Aplik. zawodów prawniczych R. P. w Warszawie, na okręg apelacji poznańskiej. Zarząd tworzą pp. Jan Zwierzyński — prezes, oraz Wł. Banaszak, L. Gliszczyński, W. Zieliński, H. Kurnatowski i J. Leżeński.

Dalszy ciąg procesu Jurackiego

W dniu dzisiejszym, po wznowieniu rozprawy przeciw Jurackiemu, w dalszym ciągu kontynuował swe orzeczenia biegły Kowalski i omawiał poszczególne bilansy i ich pozycje. Wyjaśniając sprawę zaliczek, pobieranych z tytułu prac parcelacyjnych, biegły

Świadek Tadeusz Szmydt,

b. nadzorca sądowy w firmie Juracki i Ska w latach 1930/31. Ponieważ nadzór nie był realizowany po jego myśli, zrzekł się tego stanowiska po kilku miesiącach.

oświadczył, że gdyby oskarżony Juracki wykonał był całkowicie powierzone mu prace, należałoby mu się jeszcze po uwzględnieniu tego, co pobrał zaliczkami, około 236 tysięcy złotych.

Adw. Eborowicz: — Czy oskarżony miałby regres do właścicieli z tytułu niewypłaconych mu prowizyj, gdyby plany parcelacyjne były wszystkie już zatwierdzone?

Przewod.: — Panie obrońco uchylam to pytanie. To jest zagadnienie ściśle prawne i do wypowiadania się w tym zakresie biegły nie jest powołany. To rozstrzygnie sąd.

W dalszym ciągu na pytanie sądu biegły wyjaśnia, że już w bilansach od 1927 r. były pozycje nieistotne i bilanse te nie dawały właściwego obrazu na stan finansowy spółki. Obrona w tem miejscu zaznacza, że przecież niektóre bilanse sporządzone były wedle wskazówek nadzorcy Szmidta.

Następnie sąd ustala, czy na dzień 11 lipca 1930 r. oskarżony wybrał już kredyt z Banku Zw. Sp. Zarobk. w wysokości 100 tys. złotych. Na podstawie ksiąg biegły stwierdza, że kredyt ten został wyczerpany, a nawet oskarżony debetował sumę 921 zł. Na pytanie przewodniczącego osk. Juracki twierdzi, że sumę tę włożył do przedsiębiorstwa. Po zbadaniu w księgach okazuje się, że pod datą 11 lipca 1930 r. faktyczne saldo kasowe wynosi tylko 33 tys. zł.

Rozprawa trwa.

O ile przewodniczący zarządziłby jej kontynuowanie po południu, możnaby się spodziewać zakończenie procesu w dniu dzisiejszym. (m)

Świadek Kazimerz Bondy,

który pracował w spółce Jurackiego w czasie nadzoru sądowego i powołany był przez zebranie wierzycieli. Na rozprawie twierdził, że nie wie dotąd, w jakim charakterze zatrudniony był w czasie nadzoru.

Sprawcy wandalizmu jeszcze nie wykryci

Sprawa zniszczenia pomnika Słowackiego nie przestaje w dalszym ciągu interesować szerokiego ogółu, czego dowodem są listy nadsyłane do naszej redakcji. Autorowie listów dają w nich wyraz swemu oburzeniu na panoszący się coraz więcej w naszem mieście wandalizm i wyrażają zarazem troskę o los innych pamiątek. Jeśli ręka wandala odważyła się targnąć na pomnik wieszcza, nie uszanuje niczego. Co będzie dalej? — pytają Czytelnicy. Zupełnie zresztą na miejscu to pytanie, stosunki bowiem bezpieczeństwa w niektórych dzielnicach naszego miasta budzą pewne, jeśli już nie poważne zastrzeżenia. Choćby tylko wziąć pod uwagę park Marcinkowskiego, gdzie w dalszym ciągu włóczą się podejrzane typy. A właśnie im tylko należy przypisać zniszczenie pomnika.

Sprawcy wandalizmu nie zostali dotąd wykryci, choć policja prowadzi energiczne dochodzenia w tej sprawie. Ostatnio zatrzymano dwóch podejrzanych osobników, co do których istniało podejrzenie, że dokonali zniszczenia, jednak z braku dowodów winy zwolniono ich. Jak nas poinformowano, policja stale przeprowadza obławy w tym parku na męty społeczne i patroluje kilkakrotnie w ciągu nocy ten teren.

Z wykryciem sprawców jest sprawa trudna, park bowiem jest miejscem publicznem, rzadko uczęszczanem w nocy, niemniej władze nie ustają w zabiegach, aby wykryć złoczyńców. Przypuszcza się, że mógł to zrobić jakiś pijany osobnik, inaczej nie możnaby zrozumieć tego kroku.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Nowa placówka przemysłowa.** Przed kilku miesiącami powstała w Poznaniu fabryka wyrobów spożywczych mg. R. Gaj i Ska. Fabryka wyrabia przyprawę do zup, ekstrakt i kostki buljonowe i dała się poznać już publicznie przez udział w szeregu wystawach i pokazach, m. in. na Targach Poznańskich, a ostatnio na zbiorowej wystawie Zw. Obrony Przemysłu Polskiego. Przedsiębiorstwo i kapitał są polskie, a wyroby wynalazkiem magistra R. Gaja. Stworzenie czysto polskiej placówki przemysłowej, pomyślny jej rozwój w obecnych trudnych warunkach gospodarczych świadczą o przedsiębiorczości polskich przemysłowców. (m)

— * **„Victoria regia" — zakwitła powtórnie.** W dziale tropikalnym naszej palmiarni, zakwitła teraz — w listopadzie — ku zdumieniu nawet ogrodników, „victoria regia". Powtórne zakwitnienie nastąpiło na skutek specjalnie sprzyjającego lata i jesieni. Ciepłe promienia słoneczne, przenikające przez cały czas przez szyby, sprawiły, że wytworzyły się ponownie pączki kwiatowe. Bytowanie kwiatu „Victorii regii" jest bardzo krótkie. Otwiera się wieczorem, jako czysto biały kwiat, a zamyka się dnia następnego rano. Pod wieczór raz jeszcze otwiera się w całej pełni i przybiera barwę różową. Potem zamyka się na zawsze i zanurza w wodzie.

Równocześnie zakwitła w palmiarni potężna roślina tropikalna, „Strelitzia", bardzo podobna do palmy bananowej. — „Strelitzia" posiada wielkie, wydłużone liście. Potężne ogonki liściowe, dołem przylegające do siebie, tworzą coś w rodzaju pnia. Piękny kwiat, który obecnie można oglądać, składa się z 12 okazałych białych kwiatów, które od spodu ujęte są w brunatną pochwę. (ek)

— * **30-lecie chóru parafji Bożego Ciała.** Z okazji 30-lecia istnienia chóru kościelnego pod wezwaniem św. Cecylji przy kościele Bożego Ciała w Poznaniu, odbędzie się w niedzielę pod protektoratem ks. prałata Rankowskiego obchód rocznicowy. O godz. 9 podczas mszy św. w kościele Bożego Ciała śpiewy wykona chór parafji Zmartwychwstania Pańskiego pod dyrekcją dyr. Latoszewskiego. O godz. 17 odbędzie się z okazji rocznicy akademja w auli Państwowej Szkoły Budowniczo - Meljoracyjnej przy ulicy Łąkowej akademja z bardzo urozmaiconym programem.

— * **Dlaczego „Silber-Glanz-Stärke"?** Jedna z pań domu wysłała w tych dniach swoją dziewczynę po „sztywnik" do krochmalenia bielizny. Właściciel składu towarów kolonjalnych przy ul. św. Marcina, Polak, zamiast polskiego „sztywnika", sprzedał „Hoffmann's Silber-Glanz-Stärke", zapewniając, że ten towar niemiecki jest bardzo dobry. (wel)

— * **Młodociani złodzieje gołębi.** W związku z naszą notatką, w której poruszyliśmy sprawę gołębi, zanieczyszczających domy sądu okręgowego i urzędu opłat skarbowych, donosi nam jeden z Czytelników, że gołębie, karmione przez publiczność przy Al. Marcinkowskiego, padają pastwą 15-letnich złodziei. Informator nasz był świadkiem, jak jeden z takich łobuzów zwabiał do siebie gołębie przy pomocy chleba, a skoro one zbliżyły się, chwytał je i uciekał z łupem w stronę Pl. Sapieżyńskiego. Młodociany złodziej ma swoich wspólników, którzy — gdy się chce złoczyńcę przychwycić, stają w obronie złodzieja, grożąc obiciem. — Czytelnik nasz wskazuje, że przyczyną przestępstwa młodocianych, jest brak godziwego zatrudnienia. Wałęsający się grupami po ulicach, myślą o tem, w jaki sposób zdobyć pieniądze na papierosy i kino. I oto w taki sposób — bezsilne wobec tych spraw społeczeństwo — musi przyglądać się, jak z młodzieńców wyrastają złoczyńcy. (wel)

Uroczystości w Chludowie

Chludowo, wioska niedaleko Poznania, była rezydencja przywódcy ruchu narodowego, Romana Dmowskiego, gościła w ub. środę J. E. Ks. Prymasa Hlonda. W dniu tym odbyło się poświęcenie Nowicjatu Zgromadzenia Towarzystwa Słowa Bożego.

Przy bramie triumfalnej zebrały się liczne rzesze wiernych oraz wszyscy duszpasterze dekanatu szamotulskiego. O godz. 8 rano zajechał witany okrzykami „niech żyje" J. E. Ks. Prymas Hlond, w towarzystwie swego kapelana i starosty p. Jerzykowskiego. Przybyłego Dostojnika powitała wierszykiem córka kierownika szkoły, poczem w podniosłych słowach przemówił do J. E. Ks. Prymasa dziekan dekanatu, ks. radca Bolesław Kaźmierski z Szamotuł. Wprowadzonego w procesji Ks. Prymasa do pałacu, należącego dawniej do Romana Dmowskiego, powitali przy bramie księża klerycy i grono profesorów z O. Prowincjałem Pukałą na czele, który powitał Dostojnego Gościa, prosząc o poświęcenie Nowicjatu. Po uroczystem poświęceniu nowego zakładu odprawił J. E. Ks. Prymas mszę św. w asyście. Po skończonej uroczystości brał Ks. Prymas udział w śniadaniu, gdzie ponownie przemówił O. Prowincjał Pukała.

Telegramy gratulacyjne nadesłali m. i. Ojciec Święty z błogosławieństwem, ks. biskup Adamski, ks. biskup Przeździecki, ks. biskup Kubina i wielu inn. Bardzo serdeczny list nadesłał przywódca ruchu narodowego, Roman Dmowski z Warszawy. W uroczystości brał również udział dobrodziej zakładu chludowskiego, p. szambelan Bonikowski z Bydgoszczy.

Wartownik zastrzelił człowieka

Ubiegłej nocy, o godzinie 3.10, przy głównej bramie wiodącej do koszar 7 pułku strzelców konnych przy ulicy Taborowej wartownik natknął się na pewnego osobnika, którego wezwał do zatrzymania się. Wobec tego, że nieznajomy nie usłuchał, żołnierz stojący na warcie strzelił i zabił go na miejscu. Zwłoki zabitego przewieziono do zakładu medycyny sądowej.

Dochodzenia w sprawie zajścia prowadzi żandarmerja i policja.

Według dotychczasowych informacyj, zastrzelonym ma być mieszkaniec Junikowa, Bronisław Rzepczyński. (kl)

PRZYPADKOWE ZACZADZENIE DWOJGA OSÓB GAZEM

Przy ul. Ogrodowej 2 ulegli dziś w nocy zaczadzeniu gazem małżonkowie Marjan i Zelma Goździejewiczowie. Po zauważeniu wypadku wezwano do obłożnie chorych pogotowie ratunkowe (66-66), które po udzieleniu zaczadzonym doraźnej pomocy przewiozło ich do szpital a miejskiego. Stan zaczadzonych jest naogół ciężki.

Według tymczasowych poszlak pp. Goździejewiczowie ulegli przypadkowemu zaczadzeniu gazem. (kl)

W TROSCE O WYGLĄD POZNANIA

— * **Ustęp wśród ciemności.** Miejsce ustępowe przy „Zielonych Ogródkach" jest wieczorami pogrążone w ciemnościach. Jest prawie nie do pomyślenia, by ustęp publiczny, znajdujący się w tak ruchliwej części miasta, pozostawał bez oświetlenia. — Przy tej okazji warto poruszyć, że i same „Zielone Ogródki" są niedostatecznie oświetlone. (pt)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Już jest ofiara śliskiego chodnika.** Na Piekarach upadła na chodniku 60-letnia Elżbieta Kempendorfowa z Poznania (Piekary 18). Przy upadku pani K. rozbiła sobie dotkliwie głowę, odnosząc około 5-centymetrową ranę na potylicy. Ofierze wypadku udzieliło pogotowie ratunkowe (66-66) na stacji opatrunkowej doraźnej pomocy i przewiozło ją do domu. (kl)

— * **Cyklista najechany przez woźnicę.** Na Chwaliszewie najechał woźnica Mieczysław Gośliński (Mokra 2) jadącego na rowerze Leona Popielskiego z Głównej (ul. Smolna 12). Cyklista odniósł podczas wypadku pokaleczenia na nosie i obrażenia ogólne. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Poraniony na ulicy.** Na ulicy 27 Grudna poraniło dwóch osobników p. Tytusa Kowalskiego z Poznania (ul. Słoneczna 14). Jako podejrzanych, ujęto Piotra Węcławskiego (ul. Franciszka Ratajczaka) i Jankowskiego (ul. Kościelna nr. 12). (kl)

— * **Ujęcia.** Przytrzymano i osadzono w areszcie policyjnym jako podejrzaną o opór władzy 31-letnią Helenę Maniową z Poznania (Wierzbięcice 31). — Osadzono też w areszcie policyjnym niejakiego Riegelham - Dąbrowskiego, bez stałego mieszkania), jako poszukiwanego przez wiceprokuratora rejonu II i sąd okręgowy w Bydgoszczy. Jest on podejrzany o oszustwo. (kl)

— * **Obława na cyklistów.** Podczas obławy na cyklistów i pojazdy mechaniczne ukarano 17 osób mandatami doraźnemi, spisano 6 doniesień i zatrzymano rower, gdyż właściciel nie mógł wyjaśnić źródła jego nabycia. (kl)

— * **Obławy policyjne.** Podczas obławy policyjnej na terenie parku Marcinkowskiego ujęto Bolesława Pierackiego bez stałego mieszkania, poszukiwanego przez sąd grodzki w Poznaniu. — Ponadto w rejonie komisarjatów I i VIII przytrzymano 9 osób, z których dwie były poszukiwane przez policję. (kl)

Z WIELKOPOLSKI

—* **Gniezno.** Nieszczęśliwy wypadek, spowodowany nieostrożnością dzieci, wydarzył się w Czerniejewie. W godzinach popoł. jechał wozem z burakami na stację kolejową robotnik dominjalny z Czerniejewa. Jak to zwykle bywa, dzieci zaczęły uwieszać się ztyłu wozu, żeby ściągnąć kilka buraków. W pewnym momencie nadjechał ztyłu motocykl. Przestraszone sygnałem dzieci rozbiegły się, przyczem 4-letni Zygmunt Przybylski dostał się pod koła motocyklu. Skutki okazały się fatalne. Przybylski doznał złamania ręki i nogi i utracił wszystkie zęby. W stanie nieprzytomnym odwieziono chłopca do szpitala miejskiego w Gnieźnie. Motocyklista, który po wypadku uciekł, zajęła się policja. (br)

—* **Grodzisk.** Srebrne gody małżeńskie obchodzą 23. bm. pp. Józef i Agnieszka z Górnych Krakowscy.

— W dniu 19. bm. zmarł nagle na udar serca członek Stron. Nar. ś. p. Stanisław Tonder, lat 27, z zawodu cieśla. Zmarły pozostawił młodą żonę. Pogrzeb odbędzie się 23. bm. po mszy żałobnej o godz. 9.

— Tow. śpiewu „Harmonja" urządza z ok. dnia swej patronki św. Cecylji w dniu 24. bm. wieczór taneczny, urozmaicony śpiewami i jednoaktówką p. t. „Czuła struna". Zabawa odbędzie się w salach strzelnicy w zamkniętem kółku.

— Siostry szpitala miejsk. obchodziły 19. bm. uroczystość ku czci patronki św. Elżbiety. Mszę św. odprawił ks. prob. Kruszka w nowoodrestaurowanej kaplicy. Podczas nabożeństwa śpiewał chór męski tow. „Harmonja".

— Opieka Rodzicielska przy szkole powsz. urządza 1. grudnia kiermasz, który obejmuje wystawę robót i ozdób choinkowych oraz sprzedaż tychże, występy chóru i kółka muzycznego, obrazy sceniczne i inne urozmaicenia.

— Pierwsze zebranie uniwersytetu powszechnego odbyło się 20. bm. w auli szkoły powsz. Na zebraniu omówiono szczegółowy program wykładów, które odbywać się będą w poniedziałki, wtorki i środy. (gf)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 22. bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Lekarz Edm. Gryglewicz w Katowicach i labor. Felicja Filisiewicz; ślus. Marceli Caban i rozw. krawc. Stan. Tomaszewska; budown. Alfons Królikowski i Janina Wiatr; rob. Kaz. Szarzyński i Elżb. Świtała; budown. Alfons Ebert i właśc. składu Halina Siwińska; fryzj. Stan. Bartkowiak i Anna Zwaniakówna; rob. Franc. Olejniczak i Hel. Szajówna; kup. dypl. Erik Wendland i Alwine Pingel w Rejowcu, pow. Wągrowiec; inst. Wiktor Umławski w Gdyni i Czesł. Piotrowska w Niemarzynie, pow. rawicki.

Zgony:

Dnia 22 listopada 1935 r. zapisano następujące zgony: Franciszka Lenartowiczówna, służąca, 83 lata; Matylda Kirscht, bez zawodu, 82 lata; Tomasz Pawlik, stolarz, 44 lata; Zygmunt Konieczek, drogerzysta, 32 lat; Edmund Sierant, muzyk, 22 lata; Marja Maciejewska z domu Skrzypczak, wdowa, 56 lat; Józef Kwiatkowski, mistrz szewski, 78 lat; Danuta Sewe-ryna Waszakówna, 9 dni; Marja Sójcianka, 1 godz.; Domicela Zofja Schröder, 6 miesięcy.

— * **Inowrocław.** Na posiedzeniu rady miejskiej wybrano nowego ławnika z Kl. Narodowego, p. Józefa Wydubę. — Przyjęto do wiadomości sprawozdanie roczne z wykonania budżetu na rok 1934-35 i udzielono zarządowi miejskiemu pokwitowania. Sprawozdanie zamyka się nadwyżką 62 347,96 zł.

— Walne zgromadzenie W. T. K. R. pow. inowrocławskiego zwołano na środę 27 bm. o godz. 10 w sali hotelu Basta.

— Pogrzeb śp. Marji Handkowej, matki ks. proboszcza Handkego, zgromadził tłumy wiernych, przedstawicieli władz i około 20 księży z ks. prałatem dr. Mazurkiewiczem z Poznania na czele. Kazanie żałobne wygłosił ks. kanonik Jaśkowski, a kondukt żałobny eskortował syn śp. Zmarłej.

— Piątkowy występ Władysława Waltera w otoczeniu szeregu wybitnych artystów stolicy, cieszył się powodzeniem.

— Wścieklizna psów na Kujawach szerzy się w zastraszającem tempie. W związku z tem wydano zarządzenie na terenie szeregu gmin o bezwzględnem trzymaniu psów na uwięzi.

— Groźnych kontuzyj doznał ślusarz Prętkiewicz z Tarkowa pod Inowrocławiem przy omijaniu dwóch furmanek. Wpadł on na jedną z nich tak, że nadział się na dyszel. Nieszczęśliwego w bardzo poważnym stanie przekazano do szpitala.

— Związek Pań Domu organizuje, od środy 27 bm., kurs śledziowy.

— Urząd skarbowy, celem przyjścia z pomocą płatnikom podatku gruntowego i różnicy daniny majątkowej za rok 1935, przyjmować będzie wspomniane podatki w ostatnich dniach listopada rb. w biurach zarządów wiejskich.

— Wszystkie panie, które brały czynny udział w powstaniu wielkopolskiem na odcinku inowrocławskim, uprasza się o osobiste wzgl. pisemne zgłoszenie do p. Czarlińskiej, Inowrocław, ulica Dworcowa 43.

— W schronisku dla starców przy ul. wś. Ducha nastąpiło otwarcie i poświęcenie szpitala miejskiego dla kobiet.

— Cały kompleks zabudowań gospodarskich rolnika Michała Bąka w Skibinie padł pastwą płomieni. Szkody olbrzymie. Przyczyna pożaru nieznana. — W Latkowie spalił się stóg zboża, własność niej. Polaka.

— * **Kępno.** Złamania ręki doznała 4-letnia Janka Stężałówna, przechodząc ul. Wawrzyniaka w dniu 21 bm.

— Dwa rowery skradziono 19 bm. w Trzcinicy, pow. Kępno. Jeden z przed składu p. Krowiarza Franciszka, drugi z domu p. Papióra Jana. (wk)

— * **Kostrzyn.** P. Stefan Dobek, lekarz weterynaryjny, zwolniony został na własną prośbę z obowiązku badania zwierząt i mięsa w obwodzie Środa I (Nekla). Na zastępcę powołano p. S. Waszyńskiego z Nekli. (ak)

—* **Leszno.** Publiczne posiedzenie rady miejskiej odbyło się w czwartek o godz. 19.30. Na wstępie radny dyr. Perzyński dokonał formalności wprowadzenia w urzędowanie ponownie wybranego burmistrza p. Kowalskiego, poczem przedstawił mu wynik wyborów i złożył gratulacje. Następnie załatwiono kwestje uposażenia burmistrza, które zgodnie z przepisami ustalono na szóstą grupę plus 20 proc. dodatku reprezentacyjnego. Potrącone będą 43.44 zł dodatku mieszkaniowego i 17.20 zł na opał. Sprawozdanie kom. rew. M. K. K. O. wykazało dodatnie rezultaty tej instytucji. Na wniosek dr. Błażejczyka uchwalono przejąć „Stację opieki nad matką i dzieckiem" na własność miasta. Na podstawie dekretu o zmianie ust. o ochr. lokatorów zniesiono istniejący urząd rozjemczy dla spraw najmu. Po załatwieniu szeregu dalszych spraw posiedzenie zakończono.

— Zebranie plenarne „Sokolic" odbyło się w piątek w sokolni. Po przeczytaniu protokółu załatwiono szereg spraw bieżących, poczem omówiono sprawę przedstawienia, które odbędzie się dnia 1 grudnia. Kilka słów o środowych wieczorach sokolic wypowiedziała p. Misiakowa, zachęcając do licznego brania w nich udziału. (lh)

—* **Mogilno.** Na ostatniem zebraniu chóru kościelnego podał ks. prob. Brodowski, patron tow., wszystkim do wiadomości, że chór poświęcił się w dniu 27. 10. br. Najśw. Sercu Jezusowemu i z tej racji zawieszono w salce ćwiczeń piękny obraz Serca Jezusowego. Uchwalono urządzić w lutym przyszłego roku przedstawienie amatorskie p. t. „Wnuk Tumrego".

— Staraniem Kat. Stow. Kobiet i Stow. Dzieci Marji odbędzie się 1 grudnia br. przedstawienie amatorskie p. t. „Wytrawny", współczesny dramat w 3 aktach z francuskiego. Czysty zysk z przedstawienia przeznaczono na pokrycie kosztów odnowienia kościoła farnego.

— Miejsc. Stow. Właśc. Domów odbyło nadzwyczajne zebranie, na którem po wysłuchaniu referatów i przeprowadzonej dyskusji, uchwalono protestacyjną rezolucję przeciwko obniżce komornego.

— Diamentowe gody małżeńskie obchodzili w dniu 20. bm. pp. Jan i Katarzyna Orchowscy z Parlinka. Na intencję jubilatów odprawiona została msza św. w kościele parafj. w Parlinie. Jubilaci liczą lat 92 i 89, i cieszą się jeszcze czerstwem zdrowiem.

—Groźny pożar powstał w Jeziorach Wielkich i strawił dom mieszkalny p. Antoniego Światlaka wartości około 4 tys. zł. Na szkodę lokatorów p. Magdaleny Koniskiej i p. Rozalji Kluczewskiej spaliło się całkowite urządzenie domowe, ogólnej wartości 2 450 zł. Przyczyny pożaru nie ustalono. (mm)

—* **Mosina.** Eksplozja przy odpakowaniu korków wystrzałowych do straszaka powstała u kupca Stanisława Jaworskiego, ul. św. Jana. Siła wybuchu była tak wielka, że szyby grubości 10 mm., wyleciały. Właściciel doznał oparzeń na twarzy.

— Złodzieje zakradli się do mieszkania maszynisty Stachowiaka, Szosa Poznańska, i zabrali wielką ilość bielizny.

— Tow. Gimn. „Sokół" sekcja piłki nożnej urządza na zakończenie sezonu piłkarskiego w dniu 24. bm. o godz. 18-tej w nowootwartych salach „Belweder" p. M. Stanikowskiego swą **doroczną jesienną zabawę i wieczór humorystyczny.**

— Zawody w piłkę nożną pom. drużyną tut. „Sokoła" a „K. P. W." Poznań odbędą się 24. bm. o godz. 14 na własnem boisku. (ms)

—* **Oborniki.** 20. bm. obchodził b. prezes Akcji Katolickiej, radca miejski i znany kupiec miasta Obornik, p. Ignacy Guszczyński, 30-lecie założenia przedsiębiorstwa, połączone z poświęceniem wielkiego i eleganckiego magazynu konfekcji damskiej i męskiej, który ostatnio znacznie powiększono, z chwilą wykupienia nieruchomości, w której mieści się magazyn, z rąk żydowskich. Mszę św. na intencję Jubilata odprawił w kościele farnym Krewny Jubilata ks. prob. A. Szukalski z Karmina. Pienia podczas nabożeństwa wykonał chór kościelny św. Cecylji. Poświęcenie magazynu odbyło się bezpośrednio po nabożeństwie. (ko)

— Głośna w swoim czasie katastrofa rozbicia wozu w sztuki przez autobus P. A. K. na szosie Poznań — Oborniki pod wioską Ocieszyn, w wyniku której odnieśli szereg obrażeń cielesnych wskutek potłuczenia woźnica Tomasz Grzebieta i jego syn Piotr z Bablina, znalazła swój epilog przed S. G. dnia 22. bm. Oskarżony szofer Józef Ciszewski z Poznania, ul. Szamarzewskiego, usiłował zwalić całą winę na konie, które rzekomo przez spłoszenie podleciały pod autobus, jednakże świadkowie stwierdzili całkowitą winę oskarżonego. Sąd wymierzył mu karę 3 mies. aresztu z zawieszeniem na 3 lata i ponoszenie kosztów. (ko)

—* **Ostrów.** Narodowa Organizacja Kobiet czwartkowe swe zebranie poświęciła uczczeniu zasług narodowych Ignacego Paderewskiego z okazji jego 75 rocznicy urodzin. Zagaiła obchód prezeska p. Topolanowa, a referat wygłosiła p. Irena Kaczmarkówna. Deklamacje i część muzyczna, wykonana przez p. Ossowskiego, uzupełniły całość. Poza uroczystością, która zgromadziła licznych członków i gości, omawiano urządzenie gwiazdki dla dzieci. Postanowiono również poza zwykłemi zebraniami odbywać w stałych terminach herbatki dyskusyjne.

— Ubezpieczalnia Społeczna w Ostrowie zaprowadziła od nowego roku obowiązkowo dla wszystkich ubezpieczonych stała legitymację ubezpieczeniową z fotografją. Pracownicy winni zatem dostarczyć tutejszej Ubezpieczalni niezwłocznie fotografje własne oraz tych członków rodzin, którzy są uprawnieni do świadczeń chorobowych i ukończyli 14 lat życia.

— Śmiertelnie porażony prądem został Józef Sójka, pracownik firmy „Ostra" przy wkręcaniu żarówki do sieci elektrycznej. (os)

Agenturę „Kurjera Poznańskiego"

w Powidzu

objął **p. Leon Nawrocki przy ul. Warszawskiej 81.** W agenturze p. Nawrockiego można zamawiać „Kurjer Poznański" na grudzień i dalsze miesiące po cenie oryginalnej, bez żadnych dopłat.

—* **Śrem.** Walne zebranie komisji zjedn. towarzystw odbyło się 19. bm. pod przewodn. prezesa p. Bronisława Służewskiego. W toku dyskusji nad sprawozdaniami zarządu wyłoniła się kwestja utrzymania bibljoteki, której byt jest zagrożony z powodu braku poparcia ze strony zjedn. tow., władz i instytucyj publ. Walne zebranie powołało specjalną komisję, która zajmie się sprawą bibljoteki. Budżet na rok 1935/36 uchwalono w wysokości 520 zł po stronie wydatków. Wakujące stanowiska zarządu obsadzono nowymi członkami w składzie: pp. J. Adamski — wiceprezes, St. Raszewski — skarbnik, Wł. Piotrowski — ławnik.

— Stan prac przy budowie elektr. linji dosyłowej między Mosiną a Śremem jest pomyślny. Wykończenie prac przewidziane jest na 30. bm. Pracują obecnie trzy kolumny robotników i monterów. Najtrudniejsza praca w bagnach i na gruntach podmokłych, w okolicy Żabinka, została ukończona. Wszystkie słupy w tych miejscach są ocembrowane betonem. Wobec takiego stanu rzeczy nic nie stoi na przeszkodzie, ażeby światło z elektrowni poznańskiej zabłysło w początkach grudnia w żarówkach śremskich.

— W nocy z 14 na 15. bm. zakradło się do stodoły Stanisława Lecieja we Wieszczyczynie 3 złodziei. W czasie, kiedy dwóch odnosiło część łupu do kryjówki, trzeci pozostał na straży. W tym momencie nadszedł właściciel, a złodziej, nie namyślając się, wystrzelił do Lecieja, raniąc go w prawe ucho. Posterunek P. P. z Dolska przeprowadza w tej sprawie dochodzenia.

— Na polowaniu w Dobczynie p. Gordzialkowski, stojąc na stanowisku, wystrzelił do kryjącego się w krzakach szaraka, za któremi przypadkowo znalazł się uczestnik naganki, Jan Woźniak z Chrząstowa. Naganiacz otrzymał pełen ładunek śrutu w jabłko lewego kolana. Nieszczęśliwego musiano odesłać do szpitala.

— Podczas kradzieży polnej stróż maj. Górka zranił wystrzałem śrutowym Aleksandra Staszaka.

— Zarząd Stow. Pań Mil. św. Wincentego a Paulo zwołuje plenarne zebranie w salce magistrackiej 27. bm. o godz. 20. (su)

Z POMORZA

—* **Chojnice.** Miejsc. oddz. K. S. M. bardzo uroczyście obchodził doroczny „dzień młodzieży". Po nieszporach młodzież udała się w procesji przed pomnik Chrystusa Króla, gdzie złożono wieniec i odśpiewano pieśń „My chcemy Boga". Wieczorem odbyła się uroczysta akademja ku czci patrona młodzieży św. Stanisława Kostki.

— Wzmocniony wydział karny sądu okr. skazał Borowczyka Stanisława i Kowalskiego Stanisława, pochodzących z pow. radomskiego, na karę po 2 lata więzienia za przechowywanie fałszywych monet 10-złotowych i usiłowanie puszczania tychże monet w obieg.

— Na torze kolejowym Chojnice — Nakło, niedaleko stacji Ogorzeliny, pociąg osobowy zabił na miejscu biuralistę Zygmunta Jedraszczaka, liczącego lat 44, pochodzącego z Rembertowa. Denat, idąc torem kolejowym, nie zauważył zbliżającego się pociągu, pod którego kołami znalazł śmierć. (dch)

Jedyna WEDLA NAJTAŃSZA Z DESEROWYCH CZEKOLAD

Pg 6 296-62,450

Kronika towarzyska

Tradycyjna zabawa jesienna K. P. H. Piątki odbędzie się w sobotę, dnia 30 bm. w sali Belwederu. Początek o godz 20-tej. 2 orkiestry — niespodzianki. Zaproszenia w KaDeHa, ul. Podgórna 10.

zg 12 244/5

Cech Fryzjerów Damskich, Męskich i Perukarzy urządza w okresie zimowym kurs wieczorny ondulacji żelazkowej, wodnej i trwałej. Udział w kursie mogą brać samodzielni fryzjerzy, oraz siły pomocnicze. Zgłoszenia na kurs przyjmują p. Hurnick (św. Marcin 45a) i starszy Cechu Fr. Rutawski (W. Garbary 34).

zg 12 242/3

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę nowoodrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.

dg 3124

Rocznica „Młodego Przemysłu"

Towarzystwo Młodych Przemysłowców w Poznaniu urządza **w niedzielę, 24. bm., o godz. 4-tej** po poł. **w sali Ogrodu Zoologicznego**

UROCZYSTE ZEBRANIE

z okazji **61-lecia Towarzystwa,** w połączeniu **z uczczeniem członków, należących do Towarzystwa 50 i 25 lat.**

Na program zebrania złożą się m. in. referat Ks. Prał. Prądzyńskiego p. t. „Życie i dzieło księdza Piotra Wawrzyniaka", a w drugiej części zebrania występy artystyczno-literackie i muzyczne pod kierownictwem Tadeusza Hernesa, prezesa „Stratosfery", znanego humorysty.

Po zebraniu odbędzie się do godz. 24-tej skromna herbatka z tańcami.

Wstęp mają tylko członkowie, ich rodziny i wprowadzeni przez członków goście.

Osobnych zaproszeń nie wysyła się. Wstęp bezpłatny.

zg 432/33

—* **Grudziądz.** Przed sądem okr. na sesji wyjazd. w Lidzbarku toczyła się rozprawa przeciw A. Lukasowi z Nowego Dworu, oskarżonemu o zabójstwo swego teścia Wielgoszewskiego. Obaj we wrześniu br. udali się razem na targ do Lidzbarku, gdzie po załatwieniu swych interesów, w gronie znajomych, wypili większą ilość wódki. Wróciwszy do domu, W. nawiązał rozmowę na temat swego dożywocia. Pod wpływem skonsumowanego alkoholu obaj poróżnili i ostatecznie pobili się. Pod razami ciosów zięcia W. upadł na ziemię i wyzionął ducha. Przywołany lekarz stwierdził, że przyczyną śmierci był atak sercowy, spowodowany uderzeniem w pierś. Sąd, przyznając osk. okoliczności łagodzące, skazał go na 2 lata więzienia.

— Podczas zabawy w oberży w Małej Turzy 20-letni Paweł Wyżlic, który spowodował bójkę, zadał swym kolegom Bergmańskiemu i Brelakowi sztyletem kilka ciężkich ran. Ranni przez kilka tygodni przebyli w szpitalu na kuracji w Działdowie. Sąd skazał nożownika na 5 lat więzienia.

— Niej. Lucjanek, prowadząc w Grudziądzu biuro porady prawnej, pobrał od rolników Grajkowskiego i Klinga z Tuszewa 220 zł na koszta wykreślenia pewnej hipoteki, poza tem przywłaszczył sobie 5% obligację państw. pożyczki konwersyjnej na 750 zł, powierzoną mu przez roln. Sawickiego z Szynwaldu. Oszust skazany został na 14 miesięcy aresztu i koszta sądowe. (gn)

—* **Świecie.** Odbył się wiec T. C. L. w sali p. Chełstowskiego, gdzie obrady zagaił prez. okręg. p. starosta Kowalski. Dłuższe przemówienie wygłosił dyr. T. C. L. z Poznania ks. dr. Milik. Jako drugi zrzędu wygłosił referat p. Kowalski.

— Zespół Władysława Waltera znanego komika filmowego, dał jeden raz występ na scenie p. Popławskiej.

— W Sulnówku utworzono świetlicę powszechną dla młodzieży pozaszkolnej. Kierownictwo w świetlicy sprawuje miejscowe grono nauczycielskie.

— W ostatnich dniach pojawił się na polach w Świekatowie, na zmarzłej powierzchni ozimin, bocian, odbywający spacery jakby to było na wiosnę.

— * **Tuchola.** W nocy przed jarmarkiem pojawiła się jakaś szajka złodziejska, która dokonała włamania do domu towarowego p. Antoniego Odejewskiego.

— Nadleśniczy państwowy w Zamrzenicy, p. Ulrich, Pomorzanin, sprawujący od 15 lat to stanowisko, został przeniesiony na Wołyń. Ostatnio został też przeniesiony do województwa lwowskiego, nadleśniczy z Przewodnik p. Bronisław Filipowski. (tts

Pierwszy śnieg w Poznaniu

Zaspane oczęta dzieci wyjrzały przez okno i rozległ się radosny okrzyk: — śnieg!...

Wieść ta tak postawiła na nogi leniuszków i mamusie nie miały dziś dużo kłopotu z wypędzeniem ich z ciepłych łóżeczek.

Nietylko humory dzieci się poprawiły. Również kupcy upatrują w pojawieniu się pierwszego tegorocznego śniegu polepszenia interesów. Wzmogą się zakupy ciepłej odzieży, bucików. Ludzie, którzy dotąd wstrzymywali się z kupnem opału, teraz na gwałt szukać będą przystępnych cen za węgiel i drzewo.

Śniegu spodziewano się już wczoraj. Starsi, u których kości są niezawodnym barometrem, mówili, że i w powietrzu „czuć" śniegiem...

Pierwszy śnieg jest mokry i aczkolwiek spadło go dużo — przed południem padał wciąż dalej — nie wróży mu się trwałości.

Według zapisków meteorologicznych pierwszy śnieg w Poznaniu po-

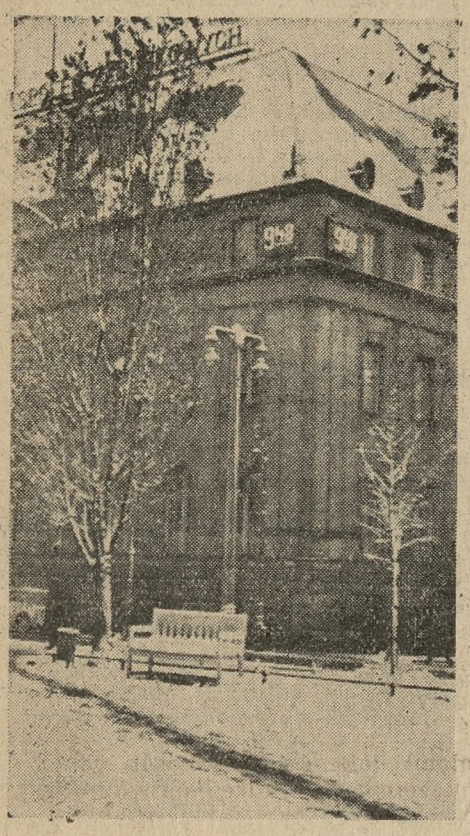

czął padać o godz. 3 w nocy przy temperaturze powietrza 1 stopnia poniżej zera. Wysokość opadu wynosi obecnie 12 cm.

Również w dniu jutrzejszym spodziewane są opady śnieżne.

Katolicki Poznań nie może tego tolerować...

Żydowskie gniazdo rozpusty przy ul. Bukowskiej

Niejednokrotnie stwierdzaliśmy, że Żydzi, napierający na Poznań, nie ograniczają się do zajmowania placówek w samem śródmieściu, lecz dążą również do usadowienia się w dzielnicach odleglejszych. Coraz częściej zdarza się, że spokojne ulice mieszkaniowe „uszczęśliwiane" są przez Żydów.

Jaskrawym przykładem tego smutnego stanu rzeczy jest m. in. ul. Bukowska.

Przy ulicy tej, pod liczbą 39, naprzeciw koszar 58 pułku piechoty, wznosi się jednopiętrowy dom, ukryty wstydliwie za wysokim parkanem.

Dopiero w ostatnich dniach zwrócono uwagę na mieszkańców tego domu, położonego na uboczu.

Okazało się, że cały budynek zajmuje młodzież żydowska, płci obojga, w liczbie około 15. Młodzi Żydzi i młode Żydówki tworzą w tym domu rodzaj komuny i prowadzą wspólne gospodarstwo. Wiek mieszkańców domku przy ul. Bukowskiej 39 nie przekracza 22 lat.

Jak zdołaliśmy stwierdzić, w ciągu dnia młodzi Żydzi i młode Żydówki wychodzą do miasta, zarobkując w żydowskich przedsiębiorstwach. Po południu schodzą się powoli i wtedy niechlujnie utrzymany domek rozbrzmiewa śpiewkami żydowskiemi i krzykliwą wesołością.

W nocy dom ten staje się siedliskiem wyuzdanej rozpusty, siejąc dokoła zgorszenie.

Jedna z Polek — sąsiadka domku — zapytała się Żydówki „córki rabina z Tarnopola, co oni tam robią. Tyle młodych chłopaków i dziewczyn. Napewno im wesoło.

Domek przy ul. Bukowskiej 39, gdzie gnieździ się komuna młodych Żydów i Żydówek.

Młoda Żydówka, która nie może wybaczyć ojcu jego pobożności, odpowiedziała otwarcie: My wszyscy w tym domu jesteśmy zwolennikami wolnej miłości!

— A jednak — odparła Polka - sąsiadka — pewnego dnia może wtargnąć policja do waszego domu i rozpędzić was zato.

— My — powiedziała bezczelnie Żydówka — jesteśmy obywatelami polskimi. Nie zabijamy i nie kradniemy. Wszystko inne jest nam dozwolone.

Pragnęliśmy się dowiedzieć, kto tych żydowskich rozpustników i komunistów ściągnął do Poznania i kto się nimi opiekuje. Mówiono nam o jakimś komitecie żydowskim dla spraw emigracji do Palestyny. Są też przypuszczenia o osobnej gminie Żydów - bezwyznaniowców.

Tak, czy owak — zwracamy na to żydowskie gniazdo zepsucia uwagę społeczeństwu i władzom stojącym na straży moralności publicznej. (wd)

Tylko w poniedziałek jeszcze

przyjmują listowi i poczta przedpłatę za „Kurjer Poznański" za miesiąc grudzień z poręczeniem dostawy pierwszych numerów w grudniu. Kto się spóźni z zamówieniem, może się narazić na przerwę w otrzymywaniu gazety od 1 grudnia. Dlatego radzimy odnowić prenumeratę natychmiast, jutro jeszcze, a gazeta nadchodzić będzie regularnie, bez przerwy.

Abonentów pocztowych, zamawiających gazetę wprost w administracji naszej, prosimy również o natychmiastowe przekazanie przedpłaty na konto w P. K. O. nr. 200 149.

Echa przykrej tragedji rodzinnej

Buk (bm). Podajemy dalsze szczegóły w sprawie strasznej zbrodni, jakiej dopuścił się na swym ojczymie śp. Maksymiljanie Nydze, jego 25-letni pasierb Czesław Wolny.

Śp. Nyga był od czasu wojny światowej częściowo ociemniały i b. słabo widział. Był on uznany w 100 proc. inwalidą wojennym i z tego tytułu pobierał znaczną rentę. Kalectwo jego pochodziło od ułamka szrapnela i

Ś. p. Maksymiljan Nyga w otoczeniu rodziny. Zupełnie na lewo 12-letni Edmund Nyga, świadek zbrodni. Pasierba, zabójcy niema na tem zdjęciu.

dziwnym zbiegiem okoliczności wrócił z wojny z strzaskaną głową, jednak żywy, — dopiero zbrodnicza ręka pasierba tę głowę w straszny sposób zmasakrowała.

Niewyjaśnionem pozostanie, co spowodowało pasierba do tak okrutnej fa Przybylskiego, wobec którego żony oświadczył, że „jak mi stary nie da dzisiaj 1.500 złotych, to jego i wszystkich zakatrupię, a potem spalę i zniszczę całe gospodarstwo". Wyszedłszy z domu Przybylskiego około godz. 3 po poł., powiedział na odchodnem: „Teraz im pójdę zapłacić za to, com za darmo u nich żarł". Przyszedłszy do domu, Wolny nie mógł sobie znaleźć miejsca, rzucał się, przyczem mówił, że pożyczył sobie brauning i wszystkich powystrzela. Powiedział również, że napisał list. Jak się jednak okazało, nie pozostawił on żadnego listu, zaś rzekomym brauningiem, było narzędzie jego zbrodni — toporek. Przy wisielcu znaleziono w kieszeni tylko pu-

zemsty na swym ojczymie. Według zasięgniętych na terenie Wilkowa opinji, śp. był dla swych pasierbów wzorowym ojcem, co w pierwszej linji potwierdzają z całą stanowczością pozostałe dzieci żony zamordowanego z pierwszego małżeństwa. Śp. Nyga nawet przyrzekł był swego czasu dać swemu pasierbowi znaczny majątek skoro się ożeni. Poza tem od czasu do czasu dawał mu większe kwoty pieniężne. W niedzielę, poprzedzającą tragiczne zajście, zażądał Wolny od swego ojczyma 10 złotych, chcąc rzekomo opłacić ogłoszenie zapowiedzi, których mu śp. Nyga nie odmówił, mimo, iż Wolny już kilkakrotnie pobrał od Nygi pieniądze na ten cel. Ostatnio otrzymane pieniądze przepuścił, a wróciwszy następnego dnia do domu, znów zażądał pieniędzy, z postanowieniem wykonania, w razie odmowy, szatańskiego planu. Jak bowiem stwierdzają liczni świadkowie, Wolny w tym dniu był wyjątkowo agresywnie nastrojony przeciwko swym rodzicom. Całe popołudnie przesiedział u chałupnika Józedełko zapałek, któremi chciał podpalić ojcowiznę, czego jednak, widocznie przejęty grozą zbrodni, nie uczynił.

Zbrodniczy pasierb ukrywał się po dokonaniu morderstwa przez kilka godzin, dopiero około godz. 20,30 zapukał do śpiącego w stajni parobka p. Mrozkowiaka, 29-letniego Wojciecha Wróblewskiego, wołając: „Wojtek otwórz — czy stary jest zatrzaśnięty?", a po chwili płaczącym głosem: „Daj mi powróz". Parobek ze strachu opuścił stajnię i udał się do mieszkania gospodarza, kiedy jednak wychodził ze stajni, Wolnego już nie było. Wszedł on mianowicie w tym czasie na strych, stojący otworem i tam, po przeleżeniu przez jakiś czas w słomie, zdjął marynarkę i powiesił się na szelkach u belki, gdzie go zastano bez życia dopiero nazajutrz rano.

Po południu przybyły władze sądowo-śledcze z Szamotuł, dokonując oględzin zwłok. Mordercę wydano gminie do pochowania, zwłoki śp. Nygi zabezpieczono aż do decyzji prokuratora.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Drews z prośbą o pomoc 1 zł; razem z poprzednio pokwitowanemi 245,50 zł.

Dla nieuleczalnie chorego inwalidy na podróż do groty Matki Bnskiej w Lourdes: Sobiak 0,50; Tokławiczowa z prośbą o uzdrowienie syna, 1 zł; W. A. z prośbą o modlitwę w intencji ofiarodawcy 1 zł; Z. A. z prośbą o modlitwę o zdrowie i błogosławieństwo dla domu 1 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 195,50 zł.

JARMARKI

—* **Krzywiń.** W środę 27 bm. jarmark na konie, bydło i trzodę chlewną.

—* **Jarocin.** W środę, 27. bm. jarmark kramny i na trzodę chlewną.

—* **Kępno.** We wtorek, 26. bm. jarmark na konie, bydło, trzodę chlewną i towary kramne.

POLSKI PAROWÓZ DLA CHIN JUŻ GOTOWY

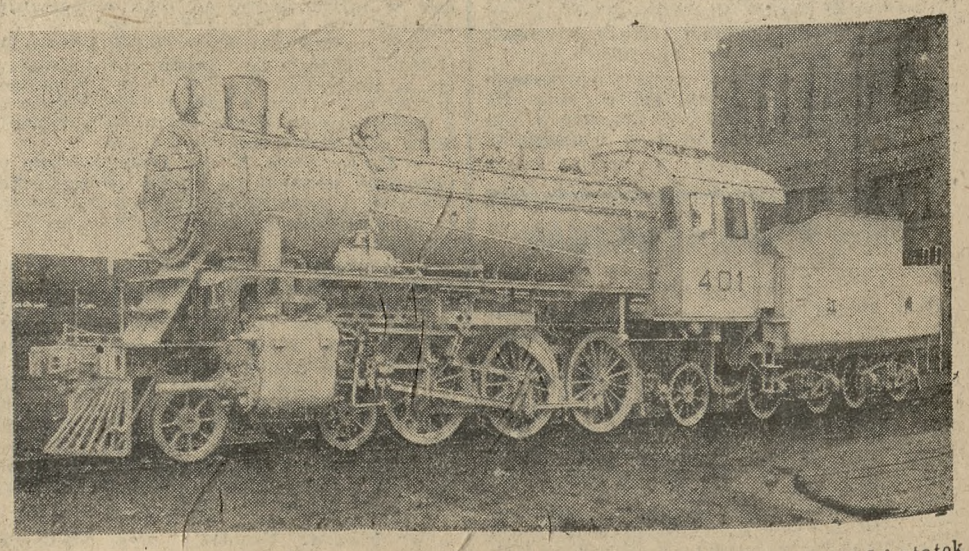

Kilkakrotnie donosiliśmy, że w fabryce Cegielskiego w Poznaniu buduje się parowóz dla chińskich kolei w Szanghaju. Obecnie dowiadujemy się, że parowóz, typ „Pacific 2-3-1", zamówiony przez „Kiangnan-Railways" w Szanghaju, został już wykończony — widzimy go powyżej na fotografji — i w ten poniedziałek wysłany zostanie do Gdyni, gdzie za pośrednictwem Polskiej Agencji Morskiej załadowany będzie w dniu 30 bm. na angielski statek „City of Hereford". Statek ten zawiezie polski parowóz, wykonany w Poznaniu, wprost do Szanghaju.

Równocześnie dowiadujemy się, że fabryka Cegielskiego w Poznaniu otrzymała z „Great Indian Peninsula" w Bombaju próbne zamówienie na partję korbowodów do parowozów. Jest to pierwsze w Polsce zamówienie dla kolei indyjskich.

Katolickie Stow. Młodzieży w cyfrach

Z okazji dorocznego święta K. S. M., które przypadało w zeszłą niedzielę 17 b. m. i na zewnątrz zaznaczyło się wszędzie, gdzie istnieją jego oddziały, obchodami publicznemi— zostały podane cyfry obrazujące rozwój organizacji. Są to cyfry naogół imponujące.

Na terenie całej Polski liczy się obecnie przeszło 300 tysięcy zorganizowanej młodzieży męskiej, z tego 30 tys. w obu naszych diecezjach.

Pracę tejże w K. S. M. można podzielić na trzy główne części: wychowanie religijne, praca oświatowa, praca wśród młodzieży wiejskiej i wychowanie fizyczne młodzieży.

O wychowaniu religijnem w 830 oddziałach na terenie naszego województwa mówi bardzo dodatnio fakt odbycia 539 wspólnych Komunij św., poprzedzanych spowiedzią. Poza tem w 687 oddziałach odbyły się 3-dniowe, a prawie 1000 członków brało udział w rekolekcjach zamkniętych.

Praca oświatowa w K. S. M. za rok ubiegły na terenie Poznańskiego wyraża się następującemi liczbami: Ognisk stałych oświatowych jest 462; bibljotek 369 z ogółem 39 157 tomami. Referatów było ogółem 7 223, z czego druhowie sami wygłosili 4 099. Pogadanek zastępowych było 9 692. Przedstawień scenicznych odbyło się 2 093, oraz urozmaiceń i deklamacyj 7 279.

Poza tem było 9 kursów przygotowawczych dla druhów trzydniowych z udziałem 903 członków, oraz 14 kursów jednodniowych z udziałem 1046 członków.

Nader dodatnie wyniki daje praca wśród młodzieży wiejskiej. Na 357 zespołów wogóle, zorganizowanych przez siedem organizacyj — K. S. M. samo posiadają 197 zespołów: w tem 110 męskich i 87 żeńskich. Szerokie pole do współzawodnictwa dają: postęp w uprawie roli, hodowli bydła, uprawie warzyw, sadownictwa, hodowli drobiu itp. Na wystawach powiatowych K. S. M. nierzadko brały pierwsze miejsce, a nagroda wojewódzka przypadła w udziale K. S. M. w Księżnicy. Podkreślić niemniej należy, że w przeciągu ostatnich dwóch lat młodzież sama pobudowała 12 domów K. S. M.

Nakoniec i wychowanie fizyczne K. S. M. może się wykazać niemniej pokaźnemi rezultatami. Istnieje 217 kół lekkoatletycznych, 276 zespołów gier sportowych, 348 kół gimnastycznych, 140 ping-pongowych i 25 wioślarskich. Pracę tę prowadzi ogółem 603 wykwalifikowanych instruktorów i kierowników.

K. S. M posiadają 307 boisk, w tem 51 urządzonych wysiłkiem własnym młodzieży.

W roku 1934 P. O S. zdobyło 2993 członków, w strzelaniu zaś 1897. W tym roku liczby te prawdopodobnie się podwoją. W sporcie kajakowym na r 1934 zdobyły K. S. M. dwa mistrzostwa Polski, na obecny zaś dwa wicemistrzostwa Polski i mistrzostwa m. Warszawy. A w lekkiej atletyce nazwiska druhów K. S. M. figurują w spisie 10 najlepszych lekkoatletów polskich.

Kursów gazowych było 337, sanitarnych 255.

Cyfry powyższe mówią o wytężonej pracy we wszystkich dziedzinach, objętych programem K. S. M. i świadczą niewątpliwie jak najlepiej o zrzeszonej tam młodzieży.

W ZIMIE
odżywia i ogrzewa
CZEKOLADA MLECZNA
Fuchs
CA 6 KALORYJ W JEDNYM GRAMIE
ing 18 130

Nowe przepisy mieszkaniowe

Od 1 grudnia 1935 r. nie podlegają ustawie o ochronie lokatorów mieszkania 6-ciopokojowe i większe oraz mniejsze, powstałe z przebudowy tych mieszkań, dokonanej po dniu 1 grudnia 1935 r., lokale przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, które w 1935 r. opłacały świadectwa przemysłowe (patenty) I do VI-tej kategorji przemysłowej względnie I do III-ciej kategorji handlowej, budynki lub ich części, których najem ukończy się po dniu 31 grudnia 1937 r. i mieszkania w domach fundacyj, dostarczających tanich i higjenicznych mieszkań niezamożnej ludności (art. 2 punkt 1—o). Wypowiedzenie jednak umów najmu dla mieszkań i lokali przemysłowo-handlowych, wyłączonych z dniem 1 grudnia 1935 r. z pod ustawy o ochronie lokatorów, nie może nastąpić wcześniej jak na 30 czerwca 1936 r. (co do mieszkań) i na 30 września 1936 r. (co do lokali przemysłowo-handlowych).

W wypadku budowy, gdy okazała się konieczność zniesienia lub przerobienia budowli, dotychczas właściciel domu musiał wypowiedzieć mieszkanie na 3 miesiące naprzód, zwrócić koszta przesiedlenia i zapłacić tytułem kosztów odszkodowania trzyletnie komorne. Gdy znieść lub przerobić się mająca budowla stanowiła dla usuniętego lokatora mieszkanie lub jego lokal zarobkowy, wypowiedzenie mogło nastąpić tylko za dostarczeniem mu odpowiedniego pomieszczenia. Obecnie właściciel domu będzie mógł wypowiedzieć na 3 miesiące naprzód, zwrócić koszta przeprowadzki w wysokości miesięcznego komornego i zapłacić tytułem odszkodowania 6 miesięczne komorne (przy mieszkaniach do dwóch pokojów — odszkodowanie w postaci rocznego komornego) (art. 11, ust. 2, g.).

Ddany został art. 11[1], który w wypadku zamiaru wzniesienia nowej budowli w miejsce starej zezwala władzy administracyjnej w wyjątkowym przypadku, uzasadnionym celowością odpowiedniego zabudowania tej części miasta, nakazać lokatorom wyprowadzenie się w ciągu miesiąca od dnia wydania orzeczenia pod warunkiem, że właściciel domu dopełnił zwrotu kosztów przeprowadzki i zapłaty odszkodowania. Wniesienie odwołania do sądu nie wstrzymuje wykonania orzeczenia.

Podczas gdy dotychczas do spraw, wytoczonych o eksmisję przeciw lokatorowi, winni byli być przypozwani sublokatorzy pod rygorem bezskuteczności wyroku sądowego przeciwko sublokatorom, to obecnie obowiązek zawiadomienia sublokatora o powództwie o eksmisję należy do wynajmującego i to przez sądowe doręczenie odpisu pozwu, a sublokatorowi będzie służyć prawo przystąpienia do sporu w charakterze interwenjenta ubocznego po stronie lokatora (art. 13, zdanie drugie).

Od 1 grudnia 1935 r. znosi się urzędy rozjemcze dla spraw najmu (istniały one w miastach i miejscowościach fabrycznych, liczących ponad 20 000 mieszkańców), a spory i zawisłe 1 grudnia 1935 r. w tychże urzędach sprawy zostają przekazane właściwym sądom.

W art 23 ustawy o ochronie lokatorów zmieniono terminy eksmisji, usuwając przepis, zabraniający eksmisji od 1 listopada do 31 marca.

Dekrety dotyczące oddłużenia samorządów

Wśród kilku ostatnich ogłoszonych dekretów Prezydenta Rzeczypospolitej znajduje się również nowela do rozporządzenia z dnia 24. X. 1934 r. o poprawie gospodarki samorządowej. Ważniejsze postanowienia noweli omawiamy poniżej:

Przyspieszenie i usprawnienie akcji oddłużeniowej

Dotychczasowa powolność i zawiłość postępowania oddłużeniowego, przy konieczności uzdrowienia 350 miast i związków powiatowych oraz jeszcze większej ilości gmin wiejskich, stawiało pod znakiem zapytania celowość całej akcji.

To też nowelizacja poszła w pierwszej linji w kierunku skrócenia terminów do wnoszenia sprzeciwów przeciwko planom oddłużenia z 3 miesięcy na 4 tygodnie oraz ściśle określając procedurę rozstrzygania sprzeciwów. Usprawni działalność Centralnej Komisji Oszczędnościowo-Oddłużeniowej przepis, przelewający prawo orzekania o ulgach z całego zespołu członków Centralnej Komisji na komplety orzekające w składzie 7 członków.

Najbardziej jednak do usprawnienia akcji oddłużeniowej przyczyni się przepis, przekazujący Centralnej Komisji prawo definitywnego orzekania ulg w spłacie zobowiązań związków samorządowych wobec skarbu państwa, funduszów państwowych, instytucyj publicznych, banków państwowych i komunalnych. Dotychczas ulg udzielał: w stosunku do zobowiązań wobec skarbu państwa — minister skarbu, w stosunku do instytucyj ubezpieczeń społecznych — minister opieki społecznej, zaś w stosunku do pozostałych zobowiązań — wojewódzkie komisje oszczędnościowo — oddłużeniowe. Można sobie wyobrazić, jak długo trwało postępowanie oddłużeniowe.

Dalsze ulgi dla samorządów

Nowela przynosi dalsze ulgi dla samorządów, mianowicie m. i. dopuszcza 5-letni okres odroczenia wzgl. zwolnienia od płatności odsetek, zamiast poprzedniego 3-letniego; zezwala na zmniejszenie sumy dłużnej wierzytelności, zabezpieczonych hipotecznie, chroniąc jedynie wierzytelności zabezpieczone hipoteką umowną (pożyczki udzielone na hipotekę); umożliwia Centralnej Komisji — po wszczęciu postępowania oddłużeniowego — zawieszenie na okres do 6 miesięcy egzekucji zobowiązań prywatno-prawnych, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu pożyczek zagranicznych i samorządowych pożyczek emisyjnych.

Zabezpieczenie interesów wierzycieli

Dekret poza przymusem wstawiania corocznie do budżetów zwyczajnych sum, przewidzianych planem obsługi długów, daje wierzycielom — zarówno publiczno-prawnym jak prywatno-prawnym — objętym planem obsługi długów, przywilej pierwszeństwa w zaspokajaniu przed zobowiązaniami, zaciągniętemi przez związek samorządowy po wszczęciu postępowania oddłużeniowego. Nadto dekret przewiduje możliwość zabezpieczenia pretensyj wierzyciela, objętych planem obsługi długów, na określonych dochodach związku samorządowego, z jednoczesnem zwolnieniem dochodów od zajęć na jakiekolwiek inne zobowiązania związku samorządowego. Wreszcie czyni odpowiedzialnymi służbowo i materjalnie przełożonych związku za zawinione przez nich szkody i straty, poniesione przez wierzyciela z powodu niewykonania planu obsługi długów. Jest to przepis — przyznać trzeba — zdrowy i celowy, czy jednak będzie stosowany w praktyce?

Uporządkowanie gospodarki przedsiębiorstw samorządowych

Dodatkowy przepis przewiduje upoważnienie dla ministra spraw wewnętrznych do wydania w porozumieniu z ministrem skarbu rozporządzenia, porządkującego ostatecznie gospodarkę przedsiębiorstw samorządowych. A więc zasady: ich tworzenia, prowadzenia i znoszenia, ich rodzaje i charakter, stosunek do administracji związków samorządowych, sposób tworzenia kapitałów i funduszów w przedsiębiorstwach oraz administrowania niemi, jak również sposób układania budżetów, prowadzenia rachunkowości i kasowości oraz układania bilansów.

Adwentowe wykłady o liturgji mszy św.

J. Em. ks. kardynał Prymas, pragnąc podnieść poziom duchowy życia parafjalnego, w swym liście pasterskim z roku 1933 między innemi wskazuje na potrzebę pełniejszego udziału wiernych we mszy św. Przykro odczuwa Jego troskliwe serce, że niektórzy tylko „w roli widzów, niemych świadków, bezmyślnych uczestników i przygodnych słuchaczów „są“ na mszy św.“ Tymczasem powinno być inaczej. Wierni powinni znać układ mszy św., zdawać sobie sprawę z poszczególnych jej części, łączyć się z kapłanem, z jego modlitwami i intenciami, brać głęboki udział w obrzędach i przeżywać je.

Wielu wiernych, idąc za głosem arcypasterza, pragnęłoby ożywić swój udział we mszy św., lecz nie wiedzą jak do tego się zabrać. Niektórzy pokupili sobie nawet mszaliki, tymczasem używanie ich nastręcza im bardzo wiele trudności. Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Poznaniu urządza w Adwencie cykl wykładów o mszy św., których wygłoszenia podjął się ks. prof. dr. Wł. Śpikowski. Prelegent mówić będzie o istocie mszy św., o poszczególnych jej częściach, jak również o obrzędkach liturgicznych, o ich znaczeniu, tudzież o właściwem uczestnictwie wiernych w tej bezkrwawej ofierze. Wykłady te będą więc praktycznem wprowadzeniem wiernych w umiejętność należytego używania mszalika oraz pogłębieniem dogmatycznem i liturgicznem mszy św.

Przewidzianych jest sześć wykładów i to w dniach 4, 6, 10, 13, 17 i 20 grudnia o godz. 20 w Związkowej Sali Sodalicyjnej, św. Marcina 69. Wstęp jest za biletami w cenie 50 gr. na jeden wykład, a 2,50 zł na cały cykl wykładów. Dla kształcącej się młodzieży 50 proc. zniżki. Bilety wstępu nabyć można uprzednio w biurze Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, Al. Marcinkowskiego 22, III ptr. lub w dniach wykładów przy wejściu do sali.

Śp. ks. Stanisław Skoracki

W Orchowie w pow. mogileńskim zmarł 14 bm. ks. Stanisław Skoracki, proboszcz orchowski i linowiecki. Zmarł po krótkich cierpieniach, przeżywszy lat 67.

W niedzielę, 17 b. m. odbyło się wprowadzenie zwłok zmarłego kapłana do kościoła, a w dniu następnym odbyły się uroczystości pogrzebowe. Nabożeństwo żałobne odprawił ks. dziekan Jagodziński z Wylatowa, a ks. prob. Kubiński z Kwieciszewa pożegnał Zmarłego w im. duchowieństwa i wiernych. Następnie przy udziale licznego duchowieństwa, organizacyj katolickich ze sztandarami i tysięcznej rzeszy wiernych, złożono zwłoki do grobu. Śp. Zmarły spoczął na cmentarzu, wśród swych parafjan, zwrócony w stronę kościoła, którego włodarzem był przez długi okres 40 lat.

Ś. p. ks. Stanisław Skoracki urodził się dnia 5. XI. 1868 r. w Brońsku w pow kościańskim. Gimnazjum ukończył w Lesznie. Po otrzymaniu święceń kapłańskich przez dwa lata był wikarjuszem we Wrześni u ówczesnego proboszcza, a późniejszego arcybiskupa ks. Florjana Stablewskiego. Od 2. 9. 1896 r był proboszczem w Orchowie, zawiadując równocześnie małą parafją w Linowcu Jako młody kapłan brał już żywy udział w pracy społecznej. W roku 1912 został skazany przez sądy pruskie na 3 mies. więzienia za to, że w czasie kolędy wręczył jednemu z parafjan, żołnierzowi pruskiemu, obrazek cudowny Matki Boskiej Częstochowskiej Przez pewien okres był prezesem rady nadzorczej Banku Ludowego w Gębicach, następnie członkiem rady nadzorczej „Rolnika“ w Orchowie, patronem Stow. Kat Robotników, obu K. S. M. i in. Śmierć zastała Go na posterunku.

Niech odpoczywa w pokoju! (lg)

WŚRÓD PAMIĄTEK PO NAPOLEONIE

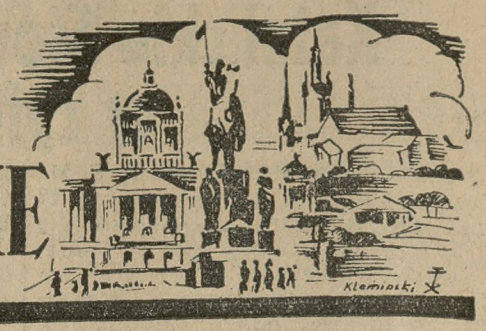

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Praga, w listopadzie.

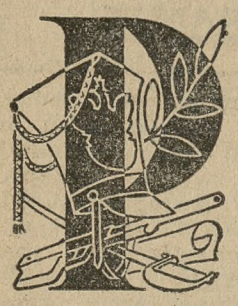

Po trzecim rozbiorze związaliśmy losy nasze z Napoleonem tak ściśle, że jego postać i pamiątki po nim otaczamy głębokim sentymentem, przechodzącym z pokolenia na pokolenie. Jeśli znajdziemy się na ziemi czeskiej, sentyment ten zaprowadzi nas przedewszystkiem do Orlika. Średniowieczny ten zamek warowny leży w okolicy czeskiej Częstochowy, Przybramu, wśród lasów, na urwistej skale, pod którą z szumem przepływa Wełtawa. Od r. 1719 jest siedzibą książęcego rodu Schwarzenbergów.

Drugi zkolei z panów na Orliku, Karol - Filip odegrał w życiu Bonapartego rolę złowrogą. Przebywając w Paryżu jako ambasador austrjacki, skojarzył zręcznemi zabiegami małżeństwo cesarza z Marją - Ludwiką, zdobył jego uznanie, szacunek, zaufanie i przyjaźń. Napoleon darował mu swoje popiersie, cenne okazy broni, odznaczył go wielką

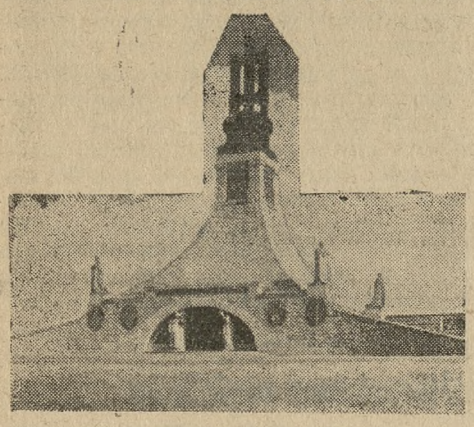

Pomnik poległych. na polach pod Austerlitz.

wstęgą Legji Honorowej. Gdy przyszedł na świat „król rzymski", cesarz nie posiadał się z radości. W toku wspaniałej recepcji, która odbyła się ku uczczeniu tego wydarzenia, ofiarował z wdzięczności żonie ambasadora, z domu hrabiance Hohenfeld, najcenniejszy swój talizman — emaljowanego skarabeusza. Z „świętym żukiem" nie rozstawał się od czasu wyprawy do Egiptu. Oświadczył księżnie, że zabrał go z sarkofagu faraona. Antyczny klejnocik stale przynosił mu szczęście. Ponieważ szczytem pomyślności stały się dlań urodziny następcy tronu, talizman nie jest mu już potrzebny... Od tego dnia szczęście odwróciło się od cesarza.

Książę Karol zajmował się jednak nad Sekwaną nietylko sprawami dyplomatycznemi. Jako wykształcony sztabowiec wiódł z Napoleonem długie rozmowy o jego zwycięskich bataljach. Ślęczeli obaj godzinami nad mapami. Napoleon wtajemniczał ambasadora w arkana swej strategji. Schwarzenberg, wzbogaciwszy w ten sposób u genjalnego nauczyciela zasoby swej wiedzy wojskowej, wystąpił po latach przeciwko niemu... w mundurze feldmarszałka armji Franciszka I. Pod Lipskiem zastosował przeciwko Bonapartemu jego własną taktykę, czem przyczynił się walnie do klęski cesarza. Aljanci obsypali księcia najwyższemi orderami. Aleksander I rosyjski obdarzył go nadto szpadą ze złotą rękojeścią, wysadzaną brylantami.

Jako ślad dysput paryskich ambasadora z cesarzem zachowała się wielka mapa plastyczna pola bitwy pod Austerlitzem, wykazująca dokładnie rozmieszczenie wojsk francuskich, rosyjskich i austrjackich. Przez lupę można na niej dostrzec nawet szałas słomiany, w którym cesarz nocował przed walką, rozwinięte sztandary pułkowe i baterje dział. Bonaparte kazał sporządzić mapę specjalnie dla pojętnego „ucznia", nasłanego przez dwór wiedeński. Zaopatrzył ją własnoręcznie w szkice ołówkowe, których precyzja zdradza biegłego w kunszcie inżynierskim byłego oficera artylerji. Dziś pamiątka ta zajmuje w Orliku główne miejsce wraz z biustem Bonapartego, gwiazdą Legji i legendarnym skarabeuszem.

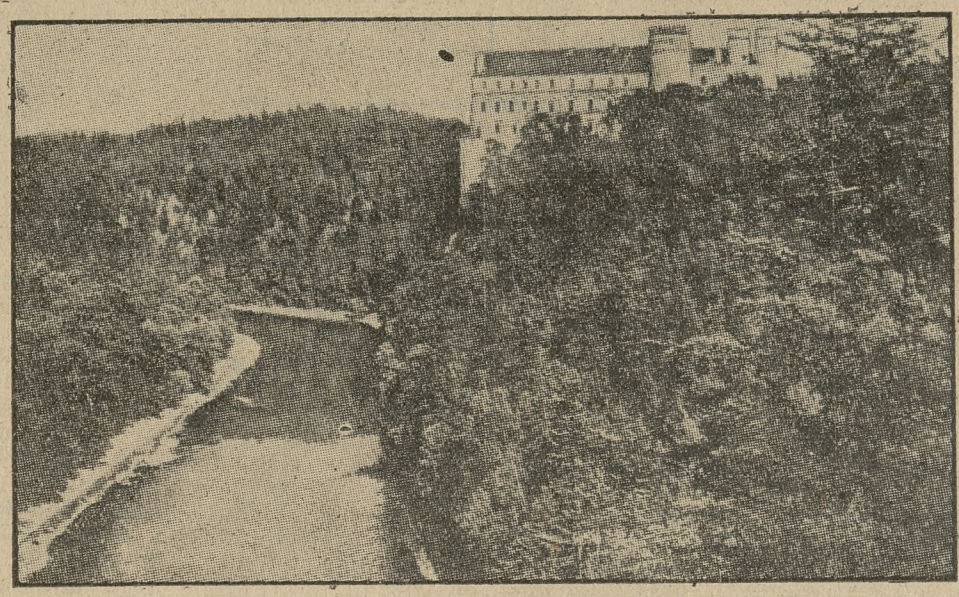

Zamek książąt Szwarzenbergów w Orliku.

W samym Sławkowie, położonym o trzy kwadranse jazdy koleją od Brna, daremnie szukalibyśmy śladów sławy napoleońskiej. Na uwagę zasługuje jedynie pałac, ongi własność hr. Kaunitzów, w którym cesarz kwaterował po bitwie. Pokazują tam białe, szerokie łoże drewniane z baldachimem, oparty na czterech toczonych kolumienkach. Niepokaźny sprzęt zdobią malowidła pośledniejszego pendzla, wyobrażające frywolne sceny mitologiczne. Napoleon przespał na tem łóżku kilka nocy.

Właściwe miejsce krwawej rozprawy trzech armij znajduje się pod Brnem, w odległości 4 km od stacji Ponietowic. Za małą wioską Pracami, która była ośrodkiem boju i w gwałtownych atakach przechodziła z rąk do rąk, wznosi się na wzgórzu posępna „Mogiła pokoju". W niszach jej kaplicy spoczywają w półotwartych trumnach stosy piszczeli i czaszek — prochy poległych. Pobliskie muzeum przechowuje zebraną na pobojowisku broń palną i sieczną, kule karabinowe, granaty i zrudziałe strzępy mundurów. Za szkłem jednej z gablot leży kawał kory z historycznego dębu, pod którym pokonany, upokorzony monarcha austrjacki zawarł z Bonapartem pokój.

Na pofałdowanej łagodnemi wzgórzami równinie, która przed 130 laty rozbrzmiewała grzmotem dział, trzaskiem salw, graniem trąbek, warkotem bębnów i wrzawą tysięcy ludzi, panuje teraz martwa cisza. Tem silniej zdają się w niej dźwięczeć echa bohaterskiej przeszłości, na kartach której i nasi praojcowie wpisali żelazem i krwią swoje imiona.

W. M.

Polski balet w Argentynie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Buenos Aires, 5 listopada.

Argentynie nie jest obcą sztuka polska. Znają tu utwory naszych kompozytorów, z których najpopularniejszym są Chopin i Paderewski, znają naszych śpiewaków Didura i Kiepurę, znają naszą literaturę. Jako bardzo ważny plus w naszej ekspansji kulturalnej podkreślić należy powołanie Polaka na zaszczytne stanowisko dyrektora baletu Opery „Colon", jednej z najwspanialszych w świecie, niezwykle arystokratycznej, do której rzadko przyjmuje się cudzoziemca, a cóż dopiero na stanowisko kierownicze.

JAN CIEPLIŃSKI, nowy dyrektor baletu Opery „Colon" w Buenos Aires.

Nowy dyrektor baletu Jan Ciepliński, były dyrektor baletu w operach Sztokholmu, Budapesztu i Warszawy, znakomity i sławny na cały świat choreograf podjął się bardzo trudnej i odpowiedzialnej misji zreformowania przeżytego tu już dotychczasowego baletu, który nie idąc z postępem czasu, stał się anachronizmem i nie odpowiadał wysokim wymaganiom.

W ciągu kilku tygodni wytężonej pracy dokonał istnych cudów, stwarzając z obecnego zespołu ideał baletu o niebosiężnych walorach. W „Szwandzie dudziarzu" Weinbergera i w operze „Tannhäuser" Wagnera zaćmił dawne przedwojenne świetne tradycje tegoż baletu, stwarzając arcydzieła sztuki baletowej, któremi przeszedł sam siebie a zdumiał i zachwycił publiczność, stając się łożyszczem teatru.

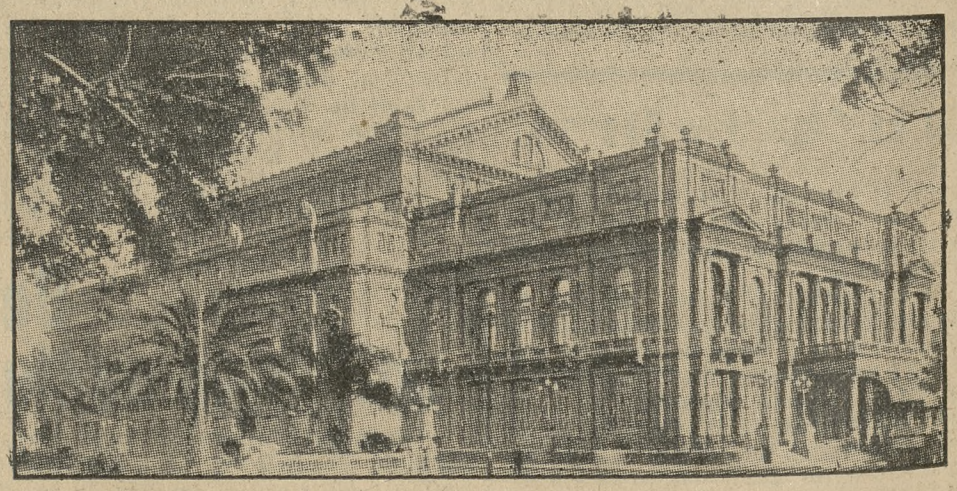

Gmach Opery „Colon" w Buenos Aires.

Prasa prześcigała się w najwyszukańszych hymnach pochwalnych na cześć jego talentu, nazywając go zresztą słusznie „królem baletmistrzów".

Wytworzył on tu nowy prąd i kierunek w sztuce baletowej, którą olśnił wszystkich i zaimponował niespotykaną dotychczas skalą rozpiętości efektów, inwencji, kolorytu i życia.

Jako propagator polskiej sztuki i kultury, propagator niestrudzony i ideowy, zasłużył się on wielce polskiej sprawie, zwłaszcza, że swojem dziełem pokonał tak potężnych swych poprzedników, jak Romanow i Fokin.

W jego zespole baletowym wybił się na czoło wykonawca również Polak, pierwszy tancerz baletu „Colon", Mieczysław Borowski, wychowanek świetnego baletu warszawskiego i b. solista baletu Dagilewa w Paryżu. Młody ten o niezwykłym talencie artysta stworzył istne cacka z wykonywanych kreacji w „Petruszce", „Bolero", „Alcestes" i dziesiątku innych dzieł, czem zyskał sobie niesłychaną popularność w stolicy i uznanie jednogłośne potężnej metropolitalnej prasy.

Dyrektor Ciepliński zamierza wystawić tu kilka pereł polskiej twórczości operowo-baletowej, co w wysokim stopniu podniosłoby w tutejszej opinji wyobrażenie o poziomie polskiej sztuki.

W. TAWORSKI

Do mieszkańców m. Poznania!

Każdy z mieszkańców m. Poznania może **BEZPŁATNIE słuchać radja na słynnych odbiornikach „Philipsa"**, obejrzeć i wypróbować **słynne polskie maszyny do szycia „Tatra", rowery „Wisła", gramofony „Minerwa", aparaty fotograficzne „Kodak", naczynia aluminjowe „Światowit", wyżymaczki „Wisła" i platery „Norblin"**

Pg 6302-62.542

W FIRMIE „ŁUCZNIK"

ALEJE MARCINKOWSKIEGO 17a

gdzie powyższe artykuły nabyć można na dogodnych warunkach na długoterminowe spłaty.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Aktualności gospodarcze

POLSKA. MOŻLIWOŚCI EKSPORTOWE

W prasie polskiej ukazała się notatka o dokonanych znacznych transakcjach eksportowych słodu pruskiego do Brazylji. Wiadomości te okazały się znacznie przesadzone. Wywieziono z Polski coś około 10 tonn, co wskazywałoby raczej na jakieś próby albo przesłane do Brazylji wzory bez większej wartości. Dowiadujemy się, że dopiero w ostatniej chwili przyszły z Brazylji zapytania o oferty na większe ilości (około 10 000 tonn) słodu. Dotychczasowe pertraktacje obracały się stale w kółko, ponieważ władze brazylijskie chciały dopuścić do transakcyj wyłącznie kompensacyjnych i to słód za kawę, gdy ministerstwo przem. i handlu w Warszawie na taką kompensatę się nie godziło, woląc przeforsować eksport wyrobów hutniczych zamiast produktów rolnych.

POLSKA — HISZPANJA

Przed kilkoma miesiącami wysłano z Polski próby naszych białych ziemniaków Alma. Hiszpanja bowiem plantowała dotychczas wyłącznie angielskie ziemniaki Royal Kidney i rolnicy hiszpańscy wogóle innych ziemniaków nie uznawali. Pewne towarzystwo handlowe w Hiszpanji przeprowadziło bardzo szczegółowe badania laboratoryjne z naszą Almą i wyniki przeszły wszelkie oczekiwania. Ziemniak nasz posiada te same zalety, jak Royal Kidney, a przytem jest znacznie tańszy. Obecnie wysłano z Polski kilkanaście tonn Almy, które mają przejść próbę ogniową na najróżniejszych gatunkach ziemi katalońskiej. Rząd hiszpański udzielił zezwolenia na bezcłowy przywóz i nasza Alma ma szanse zadomowić się w Hiszpanji.

POLSKA — HISZPANJA. CUKIERKI.

Arabowie i murzyni są wielkimi amatorami na cukierki, t. zw. szyjki rakowe. Konsumcja wynosi kilkaset tonn rocznie. Dostawcami były przeważnie fabryki sowieckie i łotewskie, a obecnie interesują się tym rynkiem i firmy czeskosłowackie. Ceny, płacone w Afryce, obracają się około 72—75 groszy za kg.

POLSKA — WYSPY KANARYJSKIE

Na Wyspach Kanaryjskich nie istnieją cła przywozowe. Konkurencja tam jest dlatego szczególnie silną. Wpłynęły jednakowoż od poważnych domów kanaryjskich zapytania o oferty na deski do skrzynek owocowych, na węgiel i szynki w puszkach. Wyspy Kanaryjskie mają ogromny ruch okrętowy. Wszystkie okręty do Południowej Ameryki i Zachodniej Afryki zaopatrują się tam w wiele artykułów. Możności zbytu przy konkurencyjnych cenach i dobrym towarze są więc bardzo znaczne.

BRAZYLJA.

Niedawno temu został położony w obecności prezydenta Stanów Brazylji, Vargasa kamień węgielny pod nową walcownię szyn. Walcownia ma zaopatrywać cały wewnętrzny rynek krajowy. Szyny dotychczas sprowadzano przeważnie z Europy. Na ten nieszczególny objaw winny nasze władze zwrócić uwagę, bo może się niebawem urwać nasz eksport szyn do Brazylji.

FRANCJA — HISZPANJA

Na początku obecnego roku zerwała Hiszpanja traktat handlowy z Francją. Pomimo, że Francja nie posiada na eksport ani własnego drzewa ani jaj, pokrywała przeszło 35 proc. całego importu hiszpańskiego powyższych dwóch artykułów. O zwolnione w ten sposób kontyngenty przywozowe ubiegały się kraje, jak Szwecja, Finlandja, Turcja, Bułgarja i inne. Nie było nic o tem słychać, jakoby Polska też się przynajmniej starała o otrzymanie choćby części tych nadkontyngentów. — Przykład dobitny jednej z wielu zmarnowanych okazyj.

Krótkie informacje gospodarcze

— Przywóz banknotów 500 i 1 000-lirowych do Włoch został dozwolony jedynie w terminie do 26. b. m.

— Program robót publicznych w Hiszpanji na okres od 1936 do 1940 r. przewiduje wydatki w wysokości 1 720 milj. pesetów, czyli po 344 milj. pesetów rocznie. Program ten obejmuje budowę dróg, prace wodne oraz budowę portów.

— Dnia 21. bm. odbyło się pod przewodnictwem prezesa Banku Polskiego, dr. Wł. Wróblewskiego posiedzenie sprawozdawcze rady Banku.

— W średnim przemyśle włókienniczym Łodzi z 93 fabryk było czynnych 86, które zatrudniały 9 380 robotników.

— Belgijska marynarka handlowa ma otrzymać kredyt w wys. 250 milj. fr. belg. na unowocześnienie swego taboru.

— Polsko-węgierskie porozumienie turystyczne opierające wzajemny ruch turystyczny między obu krajami na zasadach kompensacyjnych, zostało przedłużone na okres 3-miesięczny, t. j. do dnia 15 lutego 1936 r.

— Czeskie zakłady samochodowe i budowy wagonów „Tatra" zostały przejęte przez zakłady samochodowe „Ringhoffera". Fuzja została dokonana wstecz od 1 stycznia br.

2 razy 500 miljonów zł

Spotkaliśmy się ze zdaniem, wypowiedzianem przez poważnego ekonomistę, że deflacja dopiero wówczas będzie „integralną", całkowitą, gdy budżet państwa zostanie obniżony do półtora miljarda złotych. Dzisiaj wynosi on około 2 miljardy. Różnica: 500 miljonów zł.

Za obniżką budżetu do tego poziomu przemawia, zdaniem wspomnianego ekonomisty, podwojenie się wartości (siły nabywczej) złotego. Istotnie, dzisiaj — ogólnie rzeczy biorąc — można za tę samą ilość pieniędzy nabyć ilość towaru dwukrotnie większą, niż w r. 1928, bowiem wskaźnik ogólny cen hurtowych spadł ze 100 w r. 1928 na 54,2 we wrześniu r. b. (obliczono według danych Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych).

Jeśli zważyć, że budżet państwa w r. 1928/29 wyniósł 3 008 miljn. zł (mowa o dochodach skarbu państwa), to prosty rachunek wykazuje, że — gdyby można równolegle do ruchu cen obniżyć dochody skarbu — budżet powinien wynosić około półtora miljarda złotych.

Notujemy zdanie powyższe niejako z obowiązku kronikarskiego, przyczem dopisujemy do omówionego wypowiedzenia drugie zdanie, wypowiedziane przez znanego publicystę, p. J. Poniatowskiego, który ciężar t. zw. renty kartelowej w Polsce ocenia akurat również na 500 miljn. zł. Co należy rozumieć pod pojęciem „renty kartelowej" i skąd p. J. P. doszedł do kwoty półmiljardowej?

Przyjmując wartość wewnętrznego zbytu towarów kontrolowanych przez jawne i niejawne kartele oraz monopole prywatne na 1½ miljarda złotych, tj raczej zbyt nisko i zakładając, że przeciętny poziom cen tych towarów byłby przy wolnej konkurencji zapewne conajmniej o 35 proc. niższy niż to ma miejsce obecnie, p. Poniatowski otrzymał, że koszt społeczny utrzymania kartelii przewyższa pół miljarda złotych rocznie. To właśnie jest ową „rentą kartelową". Założenie w rozumowaniu p. J. Poniatowskiego wynikło stąd, że:

1) wskaźnik ogólny cen hurtowych — po wyłączeniu cen towarów skartelizowanych i przy podstawie 1928 r. — 100 wyniósłby poniżej 50;

2) wskaźnik surowców i półwytworów skartelizowanych, obliczony przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych wynosi około 83, a więc o 66 proc. więcej;

3) ceny surowców i półwytworów, stanowiących główny przedmiot kartelizacji, spadały podczas kryzysów, za czasów łatwiejszej konkurencji, ostrzej od innych.

Jesteśmy całkowicie zdania p. Poniatowskiego, że zwolnienie społeczeństwa od ciężaru renty kartelowej jest warunkiem ożywienia obrotów wewnętrznych, zrównoważenia budżetu przy obniżeniu taryf, wreszcie rozszerzenia zdrowego wywozu dzięki zwiększeniu konkurencyjności polskiego towaru. Jest to jasne, bowiem o ile społeczeństwo mogłoby wydawać o 500 miljn. zł mniej w stosunku rocznym, na zakup tej samej ilości dóbr i usług, to mogłoby wydać te 500 miljn. zł na zakup większej ilości innych towarów i innych usług.

Dostrzegamy więc, że przyszłość gospodarcza leży na linji jednoczesnego kurczenia budżetu i renty kartelowej. Rzecz cała w tem, czy operacje te wykonane zostaną z należytą energją.

Przyszłość polskiego kupiectwa leży w wyparciu Żydów z handlu.

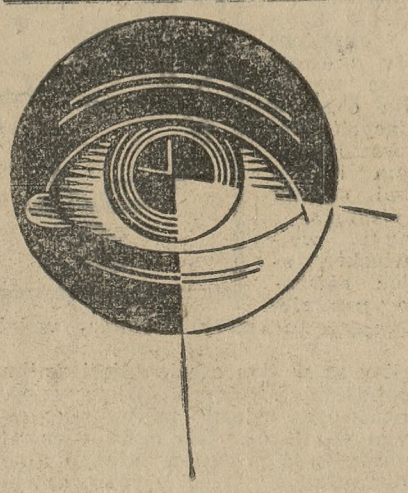

Nie
każde szkło
okularowe
wypukłe

JEST SZKŁEM PUNKTAL

Tylko Zeiss ma prawo używać nazwy „Punktal" prawnie zastrzeżonej. Nazwa „Punktal" oznacza szkło produkcji Zakładów Optycznych Zeissa, dokładnie i wyraźnie dające oku obraz w każdym kierunku i w każdym punkcie. Cena szkła ZEISS-Punktal nie jest wiele wyższą od innych zwykłych szkieł wypukłych. Każde oryginalne szkło ZEISS-PUNKTAL zaopatrzone jest w wyryty znak Z

ZEISS-PUNKTAL

doskonałe szkło dla oka.

CARL ZEISS JENA

Napisy reklamowe Zeissa w oknie wystawowem oznaczają że firma optyczna sprzedaje wyroby fabryki Carl Zeiss, Jena.

Broszurki „PUNKTAL" i wyczerpujące prospekty wysyła bezpłatnie f-a Carl Zeiss, Jena lub Jeneralna Reprezentacja na Polskę, Dom Techniczno-Handlowy J. SEGAŁOWICZ, Warszawa, ul. Moniuszki 2 a.

ag 18 083

O stosunkach handlowych polsko-angielskich

Co na ten temat mówi przewodniczący delegacji angielskiej? — P. Ramsden bardzo gorąco poleca przemysłowcom angielskim Targi Poznańskie

Prasa angielska zamieszcza obszerne sprawozdanie z konferencji prasowej, odbytej w siedzibie Federacji Brytyjskiego Przemysłu, w której brał udział kierownik delegacji przemysłowo-handlowej, która niedawno odwiedziła Polskę, p. Ramsden składał sprawozdanie o wrażeniach, odniesionych w Polsce.

P. Ramsden zaznaczył na wstępie, że — zdaniem wszystkich uczestników delegacji — wizyta była wielkim sukcesem. Podpisany w lutym rb. układ handlowy polsko-brytyjski działa i jego zdaniem sprawnie. W okresie pierwszych 3 kwartałów rb. eksport brytyjski do Polski wynosił o 700 tys. ft., czyli o 35%, więcej, niż w tym samym okresie 1934 r. Mimo to jednak bilans handlowy na korzyść Polski wyniósł w tym okresie półtora miljona funtów.

Delegacja otrzymała zapewnienie bardziej korzystnego w przyszłości traktowania towarów brytyjskich. Szereg firm, reprezentowanych w delegacji, nawiązało nowe kontakty, ustanowiło przedstawicieli w Polsce i nawet uzyskało już pewne zamówienia. P. Ramsden położył specjalny nacisk na Górny Śląsk, gdzie jego zdaniem — W. Brytanja nie wykorzystała jeszcze możliwości, jakie ten wysoce uprzemysłowiony okręg przedstawia dla przemysłu brytyjskiego w związku z zapotrzebowaniem maszyn.

Co do ogólnych możliwości wywozu do Polski, W. Brytanja — zdaniem p. Ramsdena — mogłaby znaleźć w Polsce rynek na maszyny, surowce, metale, pewne wyroby fabryczne, towary luksusowe w ograniczonej ilości, jak np. materjały wysokiego gatunku, oraz na niektóre kategorje artykułów masowego wyrobu, w pierwszym rzędzie na rowery, motocykle i samochody.

P. Ramsden bardzo gorąco zalecił przemysłowcom angielskim odwiedzanie dorocznych Targów Poznańskich. Wyraził on przekonanie, że wystawianie eksponatów przemysłu brytyjskiego na Targach Poznańskich przyczynić się może do rozszerzenia zasięgu eksportu brytyjskiego. P. Ramsden podkreślił przytem, że Poznań jest w 100 procentach ośrodkiem polskim i że Targi Poznańskie są popierane przez polskie czynniki rządowe.

Ogólna sytuacja w Polsce ulega — zdaniem p. Ramsdena — poprawie. W ciężkim przemyśle śląskim nastąpiła pewna poprawa, która, według oczekiwań p. Ramsdena, doprowadzi do zakupu brytyjskich maszyn instalacyjnych, albowiem obecnie zużyte instalacje muszą być w wielu wypadkach zastąpione nowemi.

Na temat zawartego niedawno polsko-niemieckiego układu handlowego p. Ramsden oświadczył, że umowa ta nie może poważnie dotknąć handlu angielsko-polskiego.

KRONIKA GOSPODARCZA

Poważne wahania kursów walut

Na wczorajszych giełdach walutowych zanotowano — po raz pierwszy od dłuższego okresu czasu — bardzo poważne wahania kursowe większości dewiz. Tendencja ta ujawniła się właściwie już w późniejszych godzinach onegdaj.

Powodem tych fluktuacyj jest wysoce niepewna sytuacja polityczna we Francji, która pociąga za sobą zaniepokojenie na terenie gospodarczym i ucieczkę kapitałów z Francji. W związku z tą ucieczką i wzrostem popytu na waluty obce zwyżkują dolar, funt oraz belga. Jednocześnie frank szwajcarski oraz floren holenderski, których stałość, względnie nawet mocna tendencja, w ostatnich czasach oparte były na przesadnie optymistycznej ocenie drugorzędnych zjawisk — pociągnięte zostały przez nastroje francuskie w kierunku wyraźnej zniżki.

Dewiza na Londyn zwyżkowała w Warszawie, w Zurychu i w Paryżu. Dewiza na Nowy Jork również miała wyższe kursy. Kursy te decydują o poważnym odpływie złota z Francji i Szwajcarji do St. Zjedn. Dewiza na Brukselę pozostała w Warszawie bez zmian, natomiast w Zurychu zwyżkowała, w Paryżu zaś zwyżkowała powyżej górnego punktu złota. Dewiza na Amsterdam, która przez szereg tygodni notowana była bardzo wysoko, spadła raptownie. Również dewiza na Zurych spadła w Warszawie i w Paryżu.

Fakt, że dewiza na Paryż nie wykazuje spadku, podczas gdy frank szwajcarski i floren zniżkują, tłumaczy się interwencją angielskich i amerykańskich funduszów walutowych, pragnących zapobiec nadmiernej zwyżce swych walut. Interwencja ta stosowana jest w Paryżu, natomiast w Zurychu i Amsterdamie nie jest praktykowana.

W późniejszych godzinach nastąpiło pewne uspokojenie, jednak w stosunku do kilku walut nie zanotowano poważniejszych zmian kursowych w odwrotnym kierunku do zanotowanego w godzinach rannych.

Z KRAJU

(k) **Udział subskrybentów w losowaniu 3 proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej.** W związku z pogłoskami, jakie pojawiły się na łamach niektórych pism, jakoby subskrybenci, korzystający z ulgi w spłacie należności za ostatnie trzy raty z tytułu subskrypcji 3 proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej w formie rozłożenia pozostałej kwoty na 10 rat miesięcznych nie byli uprawnieni do udziału w losowaniach wygranych 3 proc premjowej pożyczki inwestycyjnej — biuro delegata do spraw pożyczki inwestycyjnej komunikuje, że subskrybenci, korzystający z omawianej ulgi, biorą udział w losowaniu premij narówni z wszystkimi innymi subskrybentami, którzy wpłacają terminowo raty, bez względu na to, czy spłacają w trzech, czy też w dziewięciu ratach.

Z ZAGRANICY

(z) **Niepomyślny bilans Banku Francji.** Bilans Banku Francji za okres od 8 do 15 listopada r. b. wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycyj w porównaniu z poprzedniem sprawozdaniem (w milj. fr.): zapas złota spadł o 933.4 do 70.389.4; obieg banknotów spadł o 664.2 do 81 881.3; natychmiast płatne zobowiązania wraz z obiegiem banknotów spadły z 95.864.4 do 95.257.2; pokrycie złotem wynosi 73.82 procent wobec 74.40 proc. Odpływ złota z Banku Francji kieruje się przedewszystkiem do Stanów Zjednoczonych. Począwszy od dn. 17 października r. b. wysyłka złota do N. Jorku wyniosła około 2,5 miljardów fr.

ABISYNJA — Kraj i ludzie —

ERYTREA — afrykański arsenał Włochów

W Massawie i Asmarze stapia się Europę z Afryką

Cztery tysiące kilometrów szlaku morskiego dzielą główną kolonję afrykańską — ERYTREĘ — od półwyspu apenińskiego. Ośmiu dni potrzeba na przebycie tej przestrzeni dobrym okrętem pasażerskim, aby po zaokrętowaniu w Neapolu dobić do portu Massawa na wybrzeżu Morza Czerwonego.

Od kilku miesięcy niema w Afryce drugiego zakątka, który skupiałby w równej mierze zainteresowania całego świata.

Massawa bowiem, wespół z mniejszym portem w Assab na południowym końcu Erytrei, tuż u progu francuskiej Somalji, rozrosła się w ciągu niespełna roku do takiego stopnia, że co do obrotów jest

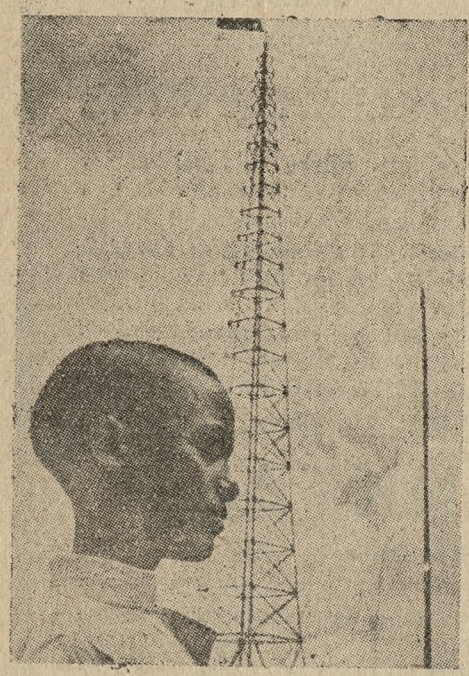

ASMARA—RZYM.
Stacja radjowa w Asmarze utrzymuje eterową łączność stolicy Erytrei z stolicą Italji. Dziwi się temu czarny syn Afryki...

dziś zapewne najważniejszym portem czarnego lądu. Przeciętnie obroty tego portu wynosiły w ostatnich latach miesięcznie 5 tysięcy tonn; w marcu zaś tego roku 45 tysięcy tonn. W czerwcu, pewnego pięknego dnia, które w Massawie są potwornie upalne (od czerwca do września termometr w cieniu pokazuje podczas dnia 40 do 45 stopni, a nocą nie spada poniżej 30 stopni) w porcie przebywały 43 okręty morskie z pojemnością 276 tysięcy tonn.

Amerykańskie tempo rozwoju portu i miasta, w tym wypadku afrykańskiego, rozpoczęło się wówczas, kiedy z końcem ubiegłego roku zdecydowano się w Rzymie na wojnę z Abisynją dla rozszerzenia włoskiego stanu posiadania na wschodniem wybrzeżu Afryki.

Do tej pory nie często przypominano sobie w pałacu rzymskiego ministerstwa kolonji o Erytrei i Somalji, które przez skojarzenie z przeszłością sprowadzały Włochom prezd oczy niemiły obraz klęski pod Aduą. W faszystowskim Rzymie wolano Tripolitanię, przywróconą Italji przez zwycięski faszyzm, po latach, kiedy zdawało się wielokrotnie, że ta część Afryki północnej zrzuci z siebie panowanie włoskie.

Aż po strzałach koło studzien w Ual - Ual i ujawnieniu woli negusa Haile Selassi'ego, że nie jest on bynajmniej skłonny zrzekać się swego terytorjum na korzyść Włoch, w umysłach sztabowców rzymskich dojrzała świadomość, że niegdzieindziej, tylko w Erytrei, powstanie włoska baza wojenna na wypadek konfliktu z ostatniem cesarstwem czarnego lądu

Geograficzne położenie Erytrei, rozłożonej około tysiącem kilometra na wybrzeżu morskiem, którego zapleczem jest Abisynja, jest wymarzonem miejscem na olbrzymi arsenał wojenny i bazę do działań wojennych zakrojonych na największą skalę.

CHORA WĄTROBA
rujnuje organizm. Skutecznie pomaga w tych niedomaganiach SÓL MORSZYŃSKA lub WODA GÓRZKA MORSZYŃSKA Żądajcie w aptekach i składach aptecznych.
ag 16 926

Zatknięcie sztandaru włoskiego w tej części Afryki zawdzięcza Italja genueńskim kupcom. Ci pierwsi zdali sobie sprawę ze znaczenia wybrzeża morza Czerwonego po przebiciu kanału Suezkiego. W roku 1882 zatokę Assab i nędzną mieścinę, gdzie genueńskie kompanje okrętowe założyły swoje składnice węglowe dla okrętów pływających między morzem Śródziemnem i wybrzeżami oceanu Indyjskiego, przejmują wojska włoskie, anektując równocześnie pas ziemi, sięgający na cztery kilometry wgłąb lądu.

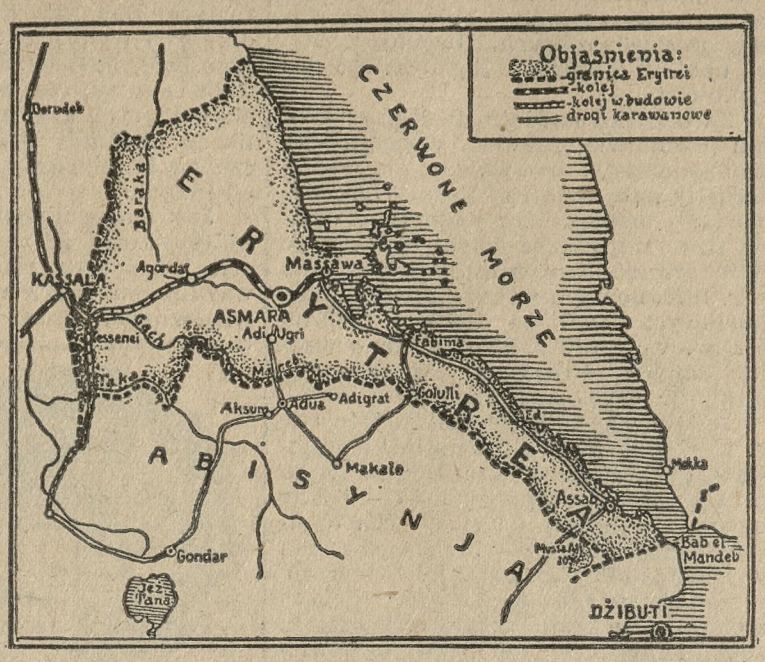

Anglicy są w tym czasie zajęci walkami z mahdystami, których „święta wojna" grozi obaleniem całego panowania angielskiego w Afryce. Nie może więc Albion paraliżować postępów nowego amatora kolonjalnego. Włosi szybko nawiązują rozmowy z udzielnymi władcami; układem z sułtanem Mahomedem Manfari rozbudowują swe panowanie na część nadmorską pustyni Danakil. Kiedy zaś negus Jan uwikłał się również w wojnę z mahdistami, Włosi ponownie wysyłają flotę wojenną i dzięki poparciu króla Szoa — Menelika — tego samego, który jako negus negusti zadał Włochom straszną klęskę pod Aduą, zajmują w r. 1885 tysiąc kilometrów długi pas ziemi na wybrzeżu morskiem o powierzchni około 120 tysięcy kilometrów kwadratowych (nieco mniej, niż jedna trzecia część całej Polski), od Masawy po Assab, szeroki w niektórych częściach (na południu) tylko około 40 kilometrów, a rozszerzający się w okazały szmat ziemi na północy Abisynji, gdzie granice stanowią rzeki Mareb i Takazze.

Terytorjum północne, którego linję środkową mniejwięcej stanowi Massawa — Asmara — Agorat, było do r. 1872 we władaniu sułtana tureckiego, który w tym roku odstąpił swe prawa zwierzchnicze khedywowi egipskiemu. Było to w czasie, kiedy khediw naskutek bardzo zgrabnej polityki lorda Disraeli'ego był już dostatecznie w sferze wpływów angielskich, co poniekąd zdawało się gwarantować uprawnienia angielskie do obszarów na wybrzeżu morza Czerwonego, przeciwko zakusom z czyjejkolwiek strony. Niespodzianka włoska była tem większa!

Z końcem zeszłego stulecia Massawa jest nędzną mahometańską mieścina, zamieszkiwaną przez około 5 tysięcy ludności. Klimat tego miasta jest dla Europejczyków przy dłuższym pobycie zabójczy. Gorszy od klimuta w Senegalu i na Saharze. Tam bowiem cierpi się tylko od strasznego gorąca. W Massawie zaś, nazywanej przez Europejczyków „przedpokojem piekła, gorące powietrze przesyca słona wilgoć morza Czerwonego. Żyje się jak w parowej łaźni.

Słodka woda znajduje się w ilościach niedostatecznych: trzeba ją dowozić statkami-cysternami lub wagonami-cysternami z 120 kilometrów odległego obszaru górskiego nieopodal Asmary. Z uwagi na klimat i niedostatek wody, stolicę kolonialną Erytrei ustanowiono w r. 1900 w Asmarze, położonej na wysokości 2400 metrów ponad poziomem morza. W zdrowym, górskim klimacie zbudowali Włosi w ciągu ćwierćwiecza piękne i schludne miasto o wyglądzie europejskim, z zachowaniem afrykańskich właściwości architektonicznych.

W DZIELNICY TUBYLCÓW W STOLICY ERYTREI.
„Tukule" (domy abisyńczyków erytrejskich są już modernizowane.

Trzęsienie ziemi ma niekiedy też i dobre strony: doświadczyła tego Massawa po r. 1921, kiedy legła w gruzach. Miejsce lepianek i cuchnącego bazaru wschodniego zajęły nowoczesne gmachy. Port, posiadający korzystne warunki w ukształtowaniu terenu, wyposażono w najnowocześniejsze urządzenia.

Massawa nie znajduje się na lądzie stałym, lecz na dwóch wyspach w zatoce masawskiej, połączonych między sobą kamiennemi molami. Sztucznem wybrzeżem związano miasto z lądem Sam port, a raczej jego topografja, zasługuje na odrębne omówienie. Doniedawna jednak zarówno Massawa, jak i Asmara nie śniły o rozwoju, jaki spadł na nie w ciągu ostatnich miesięcy. Z początkiem bieżącego roku zamieszkiwało Massawę około 15 tysięcy mieszkańców. Dziś żyje i pracuje na tym samem miejscu przeszło cztery razy tyle. Podobnie ma się z Asmarą.

Wojny włoskiej w Afryce niepodobnoby sobie wyobrazić bez Massawy, przez którą co dnia przewijają się liczne okręty transoceaniczne i barki arabskie, przywożące oprócz żołnierzy i materjału wojennego to wszystko, czego potrzeba do prowadzenia nowoczesnej wojny i to w tak szczególnych warunkach terenowych i klimatycznych, jak pod palącem niebem Afryki.

Jedynie skutkiem zastosowania i przestrzegania ścisłego planu pracy i jej organizacji może doniedawna nieznany port podołać ogromnym wymaganiom. Od końca czerwca port rozdzielony jest na dwie strefy: wojskową i cywilną. W rzeczywistości jedna i druga pracuje na potrzeby armji erytrejskiej. Ogromowi prac portowych można podołać jedynie dzięki przyciągnięciu robotników europejskich, którzy zdopingowali z natury leniwego robotnika kolorowego.

Przez port ten i miasto, niczem przez śluzę przepustową, przelało się w krótkim czasie około 120 tysięcy żołnierzy włoskich, przywiezionych z Europy, i przeszło 20 tys. robotników, wyszkolonych w pracach portowych, budownictwie dróg, wierceniu studzien itp.

Jakich ilości żywności i najkonieczniejszego sprzętu potrzeba dla zaspokojenia potrzeb takiej ilości białych, skoncentrowanych na stosunkowo niewielkim wycinku Afryki, można sobie wyobrazić.

Transport wgłąb kraju, najpierw do Asmary, — ludzi i materjału, stanowił nielada wysiłek. Zarówno bowiem droga kolejowa, jak i karawanowa, wspina się z niziny nadmorskiej na wysokość 2400 m do Asmary, oddalonej 120 km od Massawy. Wobec wielkiego nachylenia toru kolejowego i dużej ilości krzywizn pociąg potrzebuje około sześciu godzin na pokonanie tej przestrzeni.

Z blisko 1800 tonn wyładowywanych codziennie w Massawie, tylko 500 tonn zdołała przewieźć kolej. Resztą obarczano tysiące samochodów włoskich typu „Littorine", pokonywujących odległość Massawa—Asmara w trzech godzinach. Na jedynej drodze asfaltowej, łączącej stolicę z wybrzeżem, unika się zatorów w ruchu dzięki temu, że w ciągu dnia wszystkie ciężarówki poruszają do Massawy.

JEDNO PRAWO DLA WSZYSTKICH
głosi napis w urzędzie gubernatorskim

Z Asmary, ku południu, rozszczepiają się na wzór promieni odwieczne szlaki karawanowe, któremi chodziły wielbłądy z Egiptu, przez Nubję, ku cesarstwu etjopskiemu.

Dawne drogi, któremi nieraz maszerowały kolumny żołnierzy na podbój nieznanych światów, rozbudowali teraz włoscy inżynierowie i saperzy. W Massawie i Asmarze przypominają odległą ojczyznę rzymską nietylko Casa del Fascio, viale Benito Mussolini itp., lecz przedewszystkiem doskonałe drogi na obszarze całej Erytrei, tam wszędzie, gdzie trzeba, żeby legjony włoskie szybko i wygodnie mogły dotrzeć. Italja Mussoliniego pielęgnuje pod tym względem wielką tradycję Cezara i jego rzymskich następców. Tej zasadzie poświęcił od roku wszystkie swe wysiłki gubernator wschodnio - afrykańskich kolonij italskich, gen. de Bono. Rozbudowaną siecią dobrych dróg, doprowadzonych aż do rzeki Mareb na północnej granicy Abisynji, umożliwił w październiku żołnierzom włoskim wkroczenie na szerokim froncie do abisyńskiego królestwa Tigré.

Po zawojowaniu tego terenu cały zasób sił na odwodzie zużyto odrazu znowu na uporządkowanie i dostosowanie do potrzeb włoskich dróg w codopiero podbitym kraju. W myśl starorzymskich zasad...

ULICA W ASMARZE.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POZNAŃ BRONI TATR

Dzisiaj w sobotę odbędzie się w Poznaniu ważna manifestacja kulturalna

Cel jej wskazuje rozesłana pocztą i ogłoszona w pismach odezwa, którą podpisały zrzeszenia kulturalne i naukowe. Jest to wezwanie do udziału w zebraniu publicznem, które odbędzie się dzisiaj wieczorem, z wstępem wolnym dla wszystkich miłośników przyrody, w Collegium Minus Uniwersytetu Poznańskiego, w sali nr. 17. Na zebraniu tem będzie uchwaloną rezolucja, aby Park Narodowy w Tatrach, — którego utworzenie dawno zostało postanowione i zakupieniem przez państwo różnych terenów przesądzone — został nareszcie utworzony i by w ten sposób zapewnić Tatrom należną im nietykalność, dzisiaj gwałconą przez budowę osławionej „kolejki" na Kasprowy Wierch.

Wiadomo, że budowa tej kolejki, — która świeżo pochłonęła kilka istnień ludzkich, a to przy katastrofie wagoniku, wiozącego robotników — zaczyna urastać do rozmiarów kompromitacji. Nietylko wszystkie sfery kulturalne w Polsce, wyraziły i wyrażają swój protest ale wybitne pracownie naukowe i zrzeszenia zagraniczne(Szwajcarja, Paryż) zostały zaalarmowane zniszczeniem, jakie grozi jedynemu może w Europie zakątkowi dziewiczej przyrody. Ze stanowiska turystycznego niepotrzebna i wprost szkodliwa, ze stanowiska kulturalnego niedopuszczalna, ze stanowiska finansowego grożąca marnowaniem grosza publicznego, stała się kolejka na Kasprowy klasycznym przykładem szkodnictwa, uprawianego na skarbach narodowych poza plecami społeczeństwa, wbrew reprezentantom kultury polskiej. Budowa jej, połączona z wywożeniem pieniędzy publicznych zagranicą, jest prowadzona z pośpiechem, tak jakby chciano przyrodę tatrzańską coprędzej zniszczyć w sposób jak najgruntowniejszy, aby nic już uratować się nie dało.

Wiadomo, że ostatnio podała się na znak protestu do dymisji cała Rada Państwowa Ochrony Przyrody, ze swoim prezesem, profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Władysławem Szaferem. Dzisiejsze zebranie publiczne ma wyrazić opinję Poznania, na znak, że łączymy się z całą Polską kulturalną i intelektualną w proteście przeciw trwonieniu skarbów przyrody tatrzańskiej i przeciw spekulacjom pieniężnym, uprawianym na koszt dóbr idealnych, będących własnością narodu.

— — — — — — — — —

Odezwa jest podpisana przez Poznańskie Towarzystwo Geograficzne, Polskie Tow. Przyrodników im. Kopernika, Poznańskie Tow. Przyjaciół Nauk (Komisja matematyczno-przyrodnicza) Ligę Ochrony Przyrody, Komitet Ochrony Przyrody, Syndykat Dziennikarzy Wielkopolskich, Związek Zawodowy Leśników, Polskie Tow. Turystyczno-Krajoznawcze, Polskie Tow. Tatrzańskie, Zrzeszenie Związków Artystycznych i kulturalnych.

Obrady zaczną się o godz. 19. Na wstępie profesor U. P. dr. Tadeusz Grabowski wygłosi odczyt pt. „Świat tatrzański w literaturze i w rzeczywistości". Następnie dr. Jerzy Młodziejowski przedstawi „Obraz zniszczenia Tatr", ilustrując swoją prelekcję przeźroczami. Dalej zabiorą głos przedstawiciele Towarzystw naukowych, krajoznawczych i turystycznych, poczem nastąpi uchwalenie rezolucji. Wstęp wolny.

POZNAŃSKIE WYSTAWY I ZDOBNICTWO

WARSZAWSCY GRAFICY W POZNANIU

Więc tak się jakoś składa, że mamy odrazu dwie wystawy graficzne, jedną Grafików krakowskich w Muzeum Wielkopolskiem, drugą Grafików warszawskich u Przyjaciół Sztuk Pięknych. Co więcej, że i tu i tam powtarzają się nazwiska artystów i tu i tam wiszą niektóre te same plansze. Nasuwa się wobec tego pytanie zasadnicze, czy Muzeum powołane jest do tego, by urządzać wystawy współczesne, czy raczej należy to do Towarzystwa Przyjaciół? Sądzę, że dwóch zdań w tej sprawie być nie może.

Kolekcja grafików w Towarzystwie Przyjaciół zapoznaje nas z jednym z najwybitniejszych artystów warszawskich epoki przedwojennej, jednym z pionierów sztuk graficznych w stolicy. Jest nim Ignacy Łopieński, świetny technik, artysta o dużej wiedzy i kulturze artystycznej. Jego nieduża plansza o charakterze norblinowskich sztychów p. t. „Turek" skromna napozór, wykazuje precezyję i subtelność w stopniowaniu światłocienia, bogactwo faktury, stosowanej z prawdziwym artyzmem i moc nastroju, osiągniętego środkami czysto graficznemi. Z jego licznych prac rytowniczych należy wymienić „Rzeźbiarkę", „Przy kominku", a przedewszystkiem doskonały technicznie „Portret". Portret kobiecy to przykład bardzo umiejętnego operowania silnie kontrastującemi walorami plam jasnych i ciemnych, osiągnięty odpowiednią siłą trawienia płyty (akwaforta).

*

P. Stankiewiczówna daje na tej wystawie kilka bardzo pięknych i dobrych akwafort „Strzecha", „Kopy w słońcu" z których szczególnie interesujący jest „Pałac w Końskiem", dzięki wprowadzeniu szerokich plam malarskich do techniki akwafortowej. Stosuje ją przeważnie Stankiewiczówna w akwatincie, która też reprezentowana jest w planszy „Więzienie w Chillon", i „Mój dom rodzinny" odtwarzający pełen czaru nastrój nocy letniej. — P. Herszaft wykazuje tendencję do stylizowania natury. Robi to z pewnem powodzeniem w „Zatoce Neapolitańskiej" i „Sycylji", natomiast w „Rialto" i w „Wenecji" stylizacja nie dopisuje, są one martwe i puste. — P. L. Kowalski w swych kolorowych tintach na tematy rodzajowe i architektoniczne (krakowskie) operuje dawnemi, dzisiaj już mało ciekawemi szablonami technicznemi. Bardziej współczesny jest w „Kapucynach w Krakowie", a suchoryt „Przy pracy" odznacza się delikatnym rysunkiem.

Dodatnie wrażenie wywołuje kolorowa grafika Wolskiej-Berezowskiej. Daje w niej wcale interesującą koncepcję urbanistycznego krajobrazu włoskiego tak w kompozycji formalnej ja' ' kolorycie szlachetnym i dyskretnie przytłumionym „Pietà" jest próbą przeniesienia tego tematu w otoczenie nastrojowego pejzażu. Kompozycyjnie pomysł nie przekonywuje, pozostaje jedynie działanie nastroju. Z prac Sznuk-Koskowskiej wymieńmy tylko „Jelenie", St. Karniewskiego dobry technicznie suchoryt „Osły", wreszcie śmiało naszkicowaną główkę dziewczyny, M. Obrębskiej. Wystawiają jeszcze Mińska-Goryńska i St. Zawadzka.

*

Wł. Roguski wystąpił z kolekcją świętych obrazów, wykonanych w technice litograficznej. Już kilkakrotnie na tem miejscu poruszałem konieczność zastąpienia rzeźb kościelnych i obrazów, tandetnych wyrobów zagranicznych fabryk — przez produkcję krajową, którą należałoby oddać w ręce najbardziej do tego powołane t. j. w ręce artystów rzeźbiarzy i malarzy. Wystawione właśnie litografje Roguskiego, specjalisty — że tak powiem — od świętych obrazów, są pierwszym poważnym krokiem w tym kierunku. Matka Boska Częstochowska i Ostrobramska są to nieznaczne transpozycje oryginalnych cudownych obrazów, natomiast święta Teresa z Lisieux i „Gwiazda Morza" to już samodzielne pomysły kompozycji artysty. „Matka oBska Zielna" największa rozmiarami litografja, w ujęciu dekoracyjnem nawiązuje najbardziej do dawnego typu obrazów artysty. Efekt obrazu potęguje się dzięki bogatej ramie, w której został umieszczony. Ciemnobrązowe tło obrazu doskonale harmonizuje z czarnem polem ramy, a jej złocenia z jasnemi kolorami kwiatów i owoców, otaczającemi postać Madonny. — P. Wodziński wystawia liczniejszą kolekcję akwarel podmalowanych gwaszem. Są to tematy stale przez artystę uprawiane jak np. postacie kobiece w stroju rokokowym i bogato umeblowane wnętrza. Pierwsze należą — zdaje się — do prac downiejszych i są słabsze, natomiast we „wnętrzach" czuć jakby znaczne odświeżenie dawnej maniery. Wodziński nie jest już w nich tak drobnostkowy i zapamiętujący się w szczegułach. Operuje więcej szerszemi plamami, co daje bezwarunkowo rezultaty bardziej dodatnie. W ślad za tem konsekwentnie nastąpiło także odświeżenie i ożywienie kolorytu jak np. we wnętrzu z czarnemi meblami w najlepszej prcay. St. Sonnenwendt wystawia pejzaż olejny p. t. „W Jaremczu".

Jan Mroziński.

BĘDZIEMY MIELI NOWY „SALON".

Po smutnem zniknięciu Instytutu Krzewienia Sztuki który tylu ciekawych plastyków Poznaniowi był pokazał — jedyną wystawę mają sale Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych. Trzeba się cieszyć, że ubytek IKS'u został już wyrównany. Grono plastyków, z p. Wacławem Taranczewskim na czele, związało się w komitet organizacyjny, który właśnie jutro, w niedzielę, otwiera przy Placu Wolności nr. 4 nowy Salon wystawowy pod nazwą: „Salon 1935".

Na pierwszy pokaz obrano prace dwóch wybitnych członków warszawskiej grupy „Kapistów", pp. Józefa Czapskiego i Stanisława Szczepańskiego.

Przed niedawnym czasem nasz korespondent warszawski przeprowadził rozmowę z p. Józefem Czapskim (Dział Kultury i Sztuki, nr. 415 „Kur. Pozn."). P. Czapski nakreślił wówczas wyraziście sylwetkę grupy ‚Kapistów" i przedstawił wytyczne, jakiemi się w swej pracy kierują jej członkowie. Do ciekawych wywodów p. Czapskiego odsyłamy czytelników, którzy przed zwiedzeniem wystawy będą chcieli przygotować się na czekające ich wrażenia. Wystawą zajmie się, oczywiście nasz referent plastyki.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Komisja Teologiczna T. P. N. w Poznaniu. We wtorek, dnia 26 bm. o godz. 20 odbędzie się posiedzenie Komisji Teol. Pozn. Tow. Przyj. Nauk w Seminarjum Duchownem, ul. Wieżowa 1/4. Na porządku obrad referat ks. prof. dr. Józefa Nowackiego na temat „Biskupa Jana Lubrańskiego Liber beneficiorum diecezji poznańskiej". Goście mile widziani.

Fotografje polskich zwierząt w Londynie. Na międzynarodowej wystawie, urządzonej przez „County Life" w sali przyrodniczej British Museum znajduje się 36 fotografij przedstawicieli fauny ziem polskich. Regulamin pozwolił jedynie na wystawienie reprodukcyj ssaków i ptaków. Zwierzynę polską reprezentują: żubry z Białowieży i Pszczyny (5 fot.), dzik (5 fot.), niedźwiedź z Karpat i Kresów Północnych (4 fot.), sarny (3 fot.), lis (3 fot.), zając (3 fot.), głuszec (2 fot.), wilk, żbik, świstak, cietrzew, kulon wielki, puhacz, puszczyk, kaczka krzyżówka, dzika gęś, bocian (po 1 fot.) (r. bł.)

Towarzystwo Lekarskie. Oddział krakowski odbył posiedzenie naukowe z referatami: dr. Wolańskiego „Z kazuistyki wad rozwojowych nerki", oraz dr. J. Jasieńskiego „O znieczulaniu w chirurgji".

TEATR

Ku czci Żeromskiego w dziesięciolecie zgonu wystawiono w Warszawie „Turonia" (teatr Jaracza, sam Jaracz gra swego słynnego Szelę) oraz „Ponad śnieg" (w teatrze Ateneum).

„Edyp" w Wilnie. Teatr Miejski na Pohulance wystawia „Edypa króla" w przekładzie Kazimierza Morawskiego, zaadoptowanym przez prof. dr. Srebrnego. Edypa gra p. Alfred Szymański, Jokastę p. Żmijewska, Tejrezjasza p. Szpakiewicz. Koszt inscenizacji wyniósł przeszło półczwarta tysiąca złotych.

RUCH REGJONALISTYCZNY

„Reewakuacja" do Lwowa. Wydawnictwo książek szkolnych które zostało przeniesione do Warszawy, ma powrócić znów do Lwowa. Decyzja już zapadła, „reewakuacja" nastąpi w najbliższym czasie. Lwów, ogałacany jakby systematycznie z różnych instytucyj na rzecz Warszawy, powitał tę wiadomość z zadowoleniem.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Plastyka na Śląsku. Z Katowic donoszą nam (ad): Została otwartą wystawa obrazów Stanisława Żukowskiego malarza lasów i wnętrz. Wystawa obejmuje sto przeszło płócien, w których przeważa pejzaż leśny z Polesia i kresów wschodnich.

LITERATURA

Nowele antropologiczne. Powieść i nowela idą dziś nieraz poprostu w służbę nauki. Helen Beauclerk, autorka czterech opowiadań, zebranych p. t. „Góra i drzewo" („The Mountain and the Tree", Londyn, Colline, 1935) przeładowuje je prehistorją, etnografją, antropologją, porównawczemi dziejami religii. Na każdym kroku spotykamy czar, gusła, zabobony, pierwotne wierzenia, a wszystko zaczerpnięte jest nie z fantazji, lecz z gruntownych studjów. Tłem są czasy przedhistoryczne i wczesne historyczne. Książka odznacza się efektownym stylem.

(W. T.)

KONKURS NA PRACĘ O REYMONCIE

W dziesiątą rocznicę zgony Wł. St. Reymonta ogłasza Zakład Narodowy im. Ossolińskich konkurs na pracę o życiu i całokształcie twórczości Pisarza. Nagrody są dwie. Pierwszą — w wysokości 2 000 zł wyznaczyła Wdowa po W. S. Reymoncie, drugą — wysokości 1 000 zł — „Ossolineum". Na konkurs należy nadsyłać prace dotychczas nieogłoszone, nie przekraczające 15 arkuszy druku formatu naukowego. Nadsyłać je należy pod adresem: Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie na ręce dyr. dr. L. Bernackiego do dn. 1 maja 1936 r.

Sądowi konkursowemu przewodniczy prof. Ignacy Chrzanowski, a wchodzą doń profesorowie Uniwersytetów: dr. Tadeusz Zieliński, dr. Stanisław Pigoń, dr. Józef Ujejski, dr. Konrad Górski, dr. Roman Pollak, dr. Henryk Życzyński oraz dyr. dr. Ludwik Bernacki i Bronisław Laskownicki, prezes Syndykatu Dziennikarzy we Lwowie.

Ogłoszenie wyników konkursu musi nastąpić najpóźniej 1 sierpnia 1936 r. Nagrodzone prace będą własnością autorów; prawo pierwszeństwa wydania zastrzega sobie Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Loti na ekranie. Słynna powieść Lotiego „Le roman d'un spahi" będzie wkrótce przerobiona na film. Realizacja nastąpi we Francji, grać będą aktorzy francuscy.

Pisma nadesłane

„Nauczyciel Polski". Nr. 15. Treść: „Akcja w obronie bytu". — „Specjalny podatek do wynagrodzeń". — „Poprzednia obniżka". — „Papier i człowiek". — „Dzienniki urzędowe". — „Wymuszone gadulstwo". — „Ucieczka przed odpowiedzialnością". — Z prasy. — Z życia Stowarzyszenia. — Kronika. — Odpowiedzi Redakcji. — Adr. Red. Warszawa, Chmielna 58.

NASZA SZKOŁA ZDOBNICZA ROZSZERZA SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ

Mamy do zanotowania fakt, ze stanowiska kulturalnego pomyślny, a dzisiaj niemal wyjątkowy. W chwili bowiem, gdy różne uczelnie państwowe podlegają godnym ubolewania redukcjom, Państwowa Szkoła Sztuk Zdobniczych w Poznaniu powiększa się o dwie nowe siły nauczycielskie. Na Wydział rzeźby-modelowania, metalo-plastyki i medaljerstwa, który nadal pozostaje pod kierownictwem zasłużonego prof. Jana Wysockiego, przydzielony został, jako druga siła nauczycielska p. Mikołaj Kułak, absolwent naszej Szkoły, który dalsze studja artystyczne ukończył z dyplomem w Królewskiej Akademji Sztuk Pięknych w Rzymie, a pozatem przeprowadzał studja medaljerstwa w Rzymie w Król. Szkole Medaljerstwa (Regja Scuola della Medaglja). Nadto utworzony został osobny dział rzeźby monumentalnej architektonicznej, który prowadzić będzie artysta rzeźbiarz p. Bazyli Wojtowicz z Warszawy.

P. Mikołaj Kułak po wykonaniu w Rzymie szeregu pra rzeźbiarskich oraz po urządzeniu w r. 1934 wystawy studjów rysunkowych z zakresu architektury i sztuki stosowanej w Klubie Dziennikarzy Zagranicznych pod protektoratem ambasadora Rzeczypospolitej w Rzymie, odbył poważne studja artystyczno-naukowe, rysując zabytki sztuki antycznej, średniowiecznej i renesansowej po całej Italji. — Przez nominację p. M. Kiłaka spełniona została zdrowa zasada, żeby z czasem najzdolniejsi absolwenci Szkoły naszej obejmowali w niej stanowiska profesorów, jako wtajemniczeni w charakter i w potrzeby naszej uczelni.

P. Bazyli Wojtowicz absolwent Akademji Sztuk Pięknych w Warszawie nagradzany wielokrotnie nagrodami tejże Akademji, od szeregu lat pracuje samodzielnie jako artysta-rzeźbiarz. Za dzieło wystawiane w Instytucie Propagandy Sztuki, w Tow. Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie i przedstawiane na konkursach ogólno polskich, uzyskał cały szereg pierwszych odznaczeń.

W najbliższym czasie obaj artyści dadzą się bliżej poznać społeczności poznańskiej przez wystawy swoich prac

Na okres sportów zimowych

Czasy, kiedy udział kobiet w sportach wszelkiego rodzaju, a w szczególności takie w sportach zimowych (narciarstwo, saneczkowanie) poczytywano za shocking, minęły bezpowrotnie. Dziś już niema w sporcie dziedziny, w którejby kobieta nie stanęła do współzawodnictwa obok mężczyzny. I to z powodzeniem często imponującem. Rekordzistki pozostawiamy tu oczywiście na uboczu. Mówimy natomiast o coraz liczniejszych zastępach kobiet, uprawiających różne rodzaje sportu — już nie „dla mody", ale z potrzeby wewnętrznej i rozumnej, szukającej w sprawności fizycznej źródła dzielności życiowej, młodości i radości. Nie potrzeba specjalnie podkreślać, że źródłem takiem pełnem stuprocentowych zalet, są przedewszystkim sporty zimowe.

Zrozumiałem też jest, że kobieta, uczestnicząc w różnych sportach zimowych, pragnie jednocześnie zaprezentować się jak najefektowniej. To jej prawo. Byle w tem nie przeholowała! Nic więc dziwnego, że każdą sportsmankę zaprzątają już teraz myśli kłopotliwe w kierunku przygotowania odpowiednich kostjumów na nadchodzącą porę. Kłopotliwe, boć inny musi być kostjum narciarski, a inny do saneczek, — jakkolwiek oba te sporty mają trochę wspólnoty, i kobieta mająca gust i pomysłowość potrafi napewno kostjum jeden zmienić na drugi, tanim kosztem przez odpowiednie przybranie małemi dodatkami.

Owóż w wszelkich tych „palących zagadnieniach" pragnę Czytelniczkom pośpieszyć z pomocną radą w dzisiejszej pogadance.

Zapoznawszy się z najnowszemi projektami mody w zakresie zimowych kostjumów sportowych, zauważymy tendencję ku nowym drogom, wolną wszakże od wszelkiej przesady. Rozbieżność opinji zaznaczyła się właśnie jedynie w ustaleniu koloru: jedni bowiem dyktatorzy mody są zdania, że właśnie kolory jaskrawe nadają się doskonale do tła śnieżnego, gdy tymczasem inni wychodzą z założenia, że i pod tym względem nie należy posuwać się do krańcowości, oraz że najodpowiedniejsze są jedynie kolory neutralne. Po starciu się tych dwóch opinij zawarto kompromis. Ustalono mianowicie, że materjał podstawowy ma być wykonany wprawdzie w kolorze neutralnym, całość jednak winna być ożywiona jakąś jasną plamą w postaci szala, paska, bluzki, czapeczki sportowej lub t. p.

Od spraw tych ogólnie zasadniczych, przejdźmy teraz do szczegółów.

Powyżej podane pierwsze dwa rysunki pouczają nas, że powoli odstępuje się od długich spodni n a r c i a r s k i c h, obowiązujących od tylu lat, a przechodzi się do typu półdługich „knickebocker" i trzyczwartych długości. Część górna może być utrzymana w formie kasaka z szerokim paskiem (rys. 1) i dużemi guzikami, przyszytemi z boków na ukos, albo w typie bluzki (rys. 2) z guzikami na środku, z dodaniem wełnianego szalika i pasem wełnianym związanym z boku i zakończonym kwastem; przyznać musimy, że wzór ten przedstawia się bardzo efektownie.

Środkowe dwa rysunki wyobrażają nowe kostjumy do s p o r t u s a n e c z k o w e g o. Widzimy, że i tu używa się tych samych spodni, co przy narciarstwie. Na drugim rysunku mamy „knickry" ukryte pod spódniczką sportową z przodu zapiętą, dzięki czemu całość wywiera wrażenie żakietowego kompletu sportowego. — Pierwszy rysunek natomiast ukazuje nam nowoczesną górę bluzkową z „błyskawicznym zamkiem" i kolorowym kwaścikiem wełnianym na górnym końcu zamka. Pasek skórzany, szerszy ku frontowi.

W ostatniej grupie mamy najnowsze kostjumy ł y ż w i a r s k i e, które w szczególności dla początkujących wykonywać należy z materjału skromniejszego lecz mocnego. Dobre łyżwiarki wybiorą sobie aksamit, który nadaje się znakomicie na lód, i do miasta. Wszystkie trzy przedstawione kostjumy nadają się doskonale do tego dwojakiego użytkowania.

Jak więc widzimy, nowości w dziedzinie zimowych kostjumów sportowych, są tym razem ładne, praktyczne i pozbawione wszelkich krzyczących ekstrawagancyj w kształcie i barwie.

Suknie wizytowe z przybraniem futrzanem

Żaden wystrój na sukni wizytowej nie zastąpi odpowiedniego przybrania futerkiem, które jest zawsze najwytworniejsze. Futerko jednak musi być — by uniknąć rozczarowań — całkiem miękkie, nie psujące linji sukni, ani też odznaczające się pod płaszczem. Ramiona kimonowe z przodu wiązane, szalowe zaś zakończenia obszyte futerkiem, tak samo futerkiem obszyte długie rękawy i front spódnicy kloszowej. Piękne sharmonizowanie koloru sukni z futerkiem zapewni całość wysoce estetyczną i wytworną, po czem z stuprocentową pewnością pozna się smak estetyczny właścicielki.

Co dała II. klasa?

W II-ej klasie 34-tej Loterji znów szereg osób zdobył środki na pozbycie się trosk i kłopotów. Główne wygrane po 100.000 padły na nr. 122.194 i 84.272. Podzielą się niemi pp. Apolonja Szmar, Marja Biedrzycka, Adam Tokier, Marja Tomaszewska (uwidoczniona na fotografji), H. R. i R. Gelbard z Warszawy oraz J. R. z Krakowa i A. J. z Wołomina. Wszystkie wymienione osoby są niezamożne, a niektóre z nich od dłuższego czasu bez pracy.

Obecnie czas myśleć o odnowieniu losu do klasy III-ej, której ciągnienie rozpocznie się 12 grudnia. Przypominamy, że 20 grudnia odbędzie się dodatkowe ciągnienie gwiazdkowe, którego wygrane będą wypłacane okazicielowi losu IV-ej klasy 33-ej Loterji.

Nowa architektura Holandji

w dobie powojennej

Powojenna architektura Holandji, która wykazała zdumiewającą żywotność i oryginalność nowych form, znalazła też odrazu w wielu krajach naśladowców. Ściany, prawie wyłącznie z surowej cegły, stały się proste, monumentalne. Dach ogniotrwały, doniedawna, przeobraził się w prosty taras. Linja pionowa, tak charakterystyczna n. p. dla secesji, ustąpiła na rzecz linji poziomej. Wskutek tego wydłużyły się okna w szerz, a całe bloki domów wyciągnęły się w kierunku płasko leżącego „pudła". Wszystko to formy, dobrze dziś znane gdzieindziej i przyjęte również w nowej architekturze w Polsce.

Gdy jednak około roku 1923 i w latach następnych dochodziły do nas pierwsze słuchy o potężnej rozrastającej się w Holandji architekturze nowoczesnej, popełniano przy kopjowaniu nowego „stylu" praktycznej celowości na wzór holenderski ten błąd, iż zapomniano, że twórcy tamtejsi w dużej mierze posługiwali się jedynie tradycją dawnego budownictwa holenderskiego, które owe „pudła" i linie poziomą znało już dawno.

To więc, co w Holandji wyrastało z rodzimego gruntu i miało logiczny związek z tamtejszym klimatem, krajobrazem i przyzwyczajeniami ludności, pozbawione było w odrębnych warunkach geograficznych, jak np. u nas, sensu. To też wpływ znanych architektów holenderskich doby powojennej, jak Oud, Klerk oraz dającego się z nimi porównać Corbusiera, nie był dla innych krajów zawsze szczęśliwy. Wstrzymał on bowiem naturalny proces w ewolucji architektury poszczególnych krajów, mianowicie rozwój własnego stylu n a r o d o w e g o, co także u nas dało się niestety silnie we znaki. Głównie hołdowała temu kierunkowi Warszawa.

Pozatem jednak świadczy to dodatnio o współczesnej generacji architektów holenderskich, że potrafili oni tak silnie zaważyć na nowej architekturze Europy. Wystarczy przejść się po nowoczesnych dzielnicach Amsterdamu, czy Rotterdamu, aby zauważyć odrazu stylową zwartość ich budownictwa. Istnieją właściwie dwa kierunki: rotterdamski (arch. Oud), bardziej surowy i monumentalny, zwany także klasycznym, oraz amsterdamski (de Klerk Dudok), który więcej czerpie z romantyki północnej i wskutek tego nadaje się bardziej do mniejszych siedzib podmiejskich, aniżeli do gmachów publicznych.

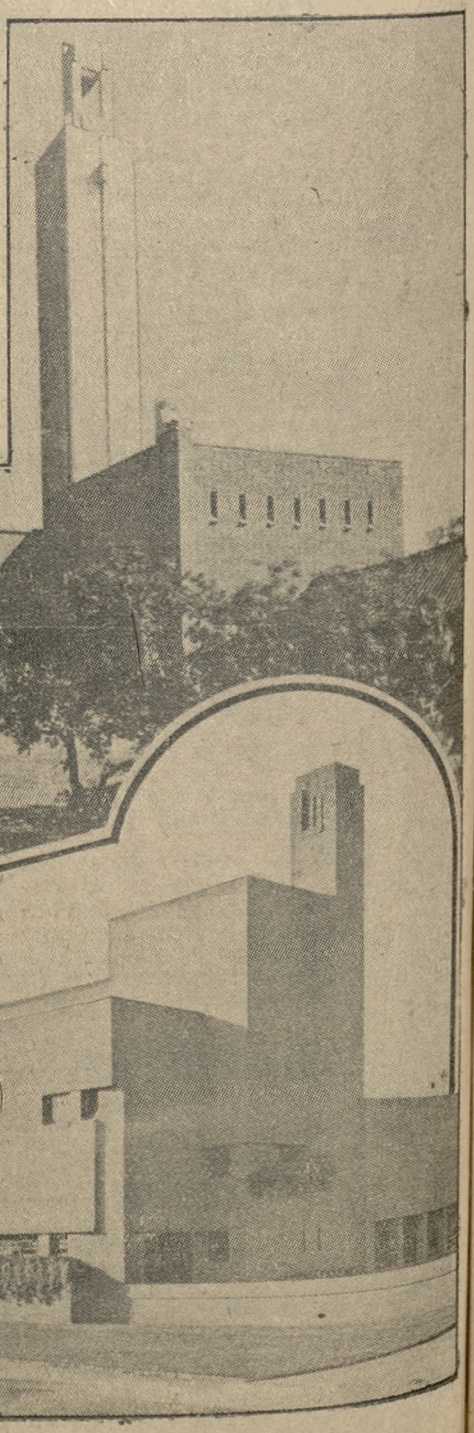

Z lewej: Typowa willa nowoczesna w Holandji, która zachowała staroświecki, kryty trzciną impregnowaną dach. Fasada z czerwonej cegły. U góry: krematorjum w Westerfeld łączy monumentalność z lekkością. U dołu: nowoczesna szkoła holenderska o prostych bryłach i wzorowem rozplanowaniu wnętrza.

Modne tkaniny
Reprezentacyjny Dom Mody
W. SCHUBERT
Poznań, St. Rynek 85/86.
Pz 5 783-36.52

„Ryby śpiewają w Ukajali"...

„Amazonka i Ukajali mają żółtą, mętną wodę, tak mętną, że nic w niej nie widać, i wszystko, co w głębi się dzieje, zasłania nieprzenikniona tajemnica. Widzi się tylko na powierzchni olbrzymie delfiny i ryby pirarucu, gdy swe cielska wyłaniają z wody; natomiast, gdy człek spycha łódź do rzeki, może łatwo na płytkim brzegu nastąpić na wielką raję, która mu wbije w piętę jadowity, niebezpieczny swój kolec. Czasem pod wieczór słychać w wodzie niesamowite dźwięki, jakgdyby bijących dzwonów. To niektóre ryby, do sumów podobne, śpiewają w Ukajali"...

Arkady Fiedler.

A więc stąd wziął się ów zagadkowy i sensacyjny tytuł. Tytuł książki, wydanej w ostatnich tygodniach nakładem „Roju", i znajdującej się w Poznaniu na składzie głównym w księgarni Górskiego i Tetzlaffa.

Autorem jej jest Arkady Fiedler, najrdzenniejszy poznańczyk, który w ciągu ubiegłych czterech lat wybił się już do rzędu poważnych podróżników-przyrodników. W swoim czasie pisaliśmy na tem miejscu o pierwszych dwóch jego dziełkach brazylijskich („Bichos, moi brazylijscy przyjaciele" i „Wśród Indjan Korsadów"), przepowiadając młodemu autorowi dobrą na tem polu przyszłość. I powiedzmy odrazu, przepowiednia nasza się ziszcza. Potwierdza ją doskonale trzecie dzieło, spisane na gorąco podczas ostatniej jego zeszłorocznej podróży naukowej.

W puszczy amazońskiej czekają różne niespodzianki.

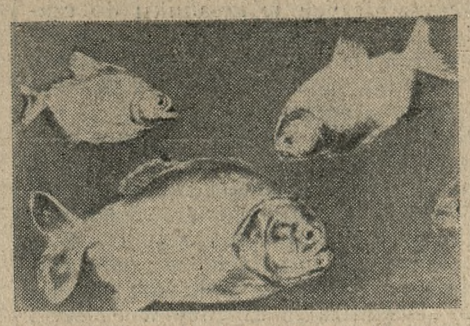

Piranje, największy postrach wód amazońskich.

Tym razem poniosło naszego podróżnika tysiąc mil w górę Amazonki, największej na świecie rzeki tropikalnej, oraz w puszczę amazońską, która przedstawia „najwyższą i najbujniejszą formę puszcz na ziemi". Puszczę olbrzymią, z małemi wyjątkami, dziką jeszcze i niezbadaną. Puszczę na obszarze wielkości prawie Europy, na którym niema choćby kilometra kolei żelaznej, a łączność z cywilizacją utrzymuje tylko około 20 parowców na Amazonce i niektórych jej dopływach. Puszczę, nazywaną także „zielonem piekłem".

Fiedler jest czystej krwi podróżnikiem i przyrodnikiem, ale i romantykiem trochę i poetą. Z tem wszystkiem jednak ma oczy otwarte i umie widzieć. A ponieważ nadto rozpiera go energja i radość życia, dlatego i w relacjach jego, w tym sporym tomie zawartych, pulsuje żywa krew, tętni mocne życie. Obojętnie — czy mówi o ludziach, o tubylcach łagodnych, albo białych najeźdźcach, o kolibrach i motylach, bajecznie kolorowych, lub tajemniczych orchideach, o żarłocznych mrówkach i termitach, jadowitych wężach i zabójczych pająkach, o fantastycznych ljanach i śmiercionośnych drzewach, o drapieżnej i potwornej faunie Amazonki, czy o mądrych ararach, słowem — wszystko, o czem mówi, co opisuje — to przeżycia. Przeżycia emocjonujące, budzące grozę, pociągające mrokiem tajemniczości, lub wywołujące wesoły uśmiech. Krótko mówiąc, jest to książka żywa, pełna treści nieznanego życia. Zdobi ją około 30 zdjęć fotograficznych. K.

Pomiędzy gałęziami drzewa ukrywa się cała rodzina orchidei, niby przyczajone wspaniałe tygrysiątka.

ng 18 095

Areszt domowy dla 16 miljonów ludzi

Spis ogólny ludności w Turcji wykazał, iż cyfra jej sięga 16 miljonów 200 tysięcy osób. Było to zadanie nielada trudne do urzeczywistnienia wobec olbrzymich przestrzeni rzadko zaludnionych, zwłaszcza w Anatolji, jak również i ze względu na to, że większa część Turków to analfabeci.

Ale i to jeszcze nie wyczerpuje wszystkich trudności dokonania spisu: w prowincjach graniczących z Syrją i Persją spora część mieszkańców prowadzi tryb życia nomadów, zmieniania miejsca pobytu co tydzień, jeśli nie codzień. Łap, goń wędrownego pasterza, który dzisiaj obozuje ze swoją rodziną i stadem tu, a jutro zwija namiot i wynosi się o kilka czy kilkanaście kilometrów dalej.

Dla przeprowadzenia spisu sprowadzono jako kierownika całej akcji znanego statystyka, dyrektora szwajcarskiego urzędu statystycznego, prof. Brueschweilera, który zajął się zorganizowaniem odnośnego sztabu urzędników.

Zmobilizowane siły urzędnicze nie wystarczały jednak ani w części dla wykonania spisu. Rząd turecki rozwiązał problemat stworzenia kadrów kontrolerów w sposób zarówno prosty jak i swoisty: przeprowadził mobilizację (ale nie w przenośni) wszystkich umiejących czytać i pisać w Turcji, od studentów do adwokatów i lekarzy. Pod karą grzywien i więzienia musieli wszyscy stawić się do pełnienia swych funkcyj komisarzy spisowych.

W ten sposób rozwiązano sprawę z punktu widzenia technicznego. Pozostawała kwestja jak uchwycić, przyłapać nieosiadłą, nomadystyczną część ludności. I tu poradzono sobie w sposób równie prosty jak... turecki. Mianowicie: od 6 rano do 6 wieczorem zabroniono mieszkańcom opuszczać progi swojego mieszkania w dniu spisu. Każdy, kto wykroczył przeciw temu przepisowi, karany był więzieniem.

Tak więc dzień spisu ludności był zarazem dla wszystkich obywateli republiki tureckiej dniem 12-godzinnego aresztu domowego.

Łatwo sobie wyobrazić, jak komiczne i tragiczne sytuacje powstawały na tem tle. Wierzyciele np. którzy wiedzieli, że dnia tego przyłapią napewno dłużnika w domu, wymykali się na ulicę, by spróbować szczęścia Przeważnie próby kończył ysię przyłapaniem „zbiegów" przez żandarmów lub policjantów i odstawieniem do więzienia. To samo spotykało ryzykantów i ryzykantki, którzy dla innych powodów wałęsali się poza domem.

W dniu spisu ulice miast i wsi tureckich wyglądały jakby przeszła przez nie zaraza morowa — ani psa, ani kota, ani śladu żyjącego stworzenia. Wszystko pod kluczem.

„Ciekawość" rządu została jednak zaspokojona. Turcja liczy 16.2 miljona mieszkańców. Okazało się też, że Stambułowi przybyło w ciągu ostatnich 8 lat zaledwie 50.000 mieszkańców, tyleż — Ankarze, nowej stolicy. W niektórych prowincjach, szczególnie słabo zaludnionych, przypada 6 — 8 osób na jeden kilometr kwadratowy. Or.

ng 18 128

Wojna Tangów

Chińscy emigranci, zamieszkujący większe miasta Ameryki jak New York, Chicago lub San Francisco, tworzą rozległe dzielnice, niechętnie odwiedzane nawet przez policję. Większość Chińczyków należy do sporej ilości tajnych organizacyj, zwanych Tongami. Wzamian za pewne świadczenia Tong otacza opieką swych członków.

Solidarność tych organizacyj jest tak olbrzymia, że za krzywdę lub zniewagę wyrządzoną jednemu z członków mścić się potrafi cały Tong. Nic też dziwnego, że ruchliwe dzielnice chińskie stają się terenami częstych utarczek między członkami tajnych organizacyj. W pewnej chwili ulice pustoszeją, kupcy pośpiesznie zamykają swoje sklepy, nieliczne grupki kryjące się we wnękach bram szepczą znaczące słowa „Tong wara". Kilka strzałów, czasem błyśnie nóż i nadjeżdżające samochodem patrole policyjne znajdują parę trupów, jeżeli ich dotąd przyjaciele nie zdążyli sprzątnąć, a sprawcy z reguły pozostają nieznani.

Pomimo aresztowań i niezbyt łagodnych metod policji amerykańskiej, nikt nie przyznaje się do winy i nigdy nawet śmiertelnie ranna ofiara nieporozumień między tajnemi organizacjami nie wyda swego przeciwnika. Nawet dalsze szczegółowe dochodzenia nie dają najmniejszego rezultatu. Żaden Chińczyk białemu człowiekowi, nawet najbardziej przyjaźnie dla niego usposobionemu, nie wyjawi powodu zatargu ani tego, jacy członkowie jakiego Tonga brali w nim udział. To są ich „prywatne sprawy". Biada białemu, który nieopatrznie wtargnie na teren utarczki, napewno na drugi dzień policja znajdzie gdzieś na skraju dzielnicy trupa, bez żadnych papierów, czy innych śladów, mogących określić osobę zabitego.

Wszystko trzeba obliczyć

Ciekawe obliczenia podają dzienniki londyńskie z powodu budowy nowej wielkiej areny do gry w piłkę nożną w stolicy Anglji. Dokoła tej areny mają się znajdować, wznoszące się amfiteatralnie, siedzenia dla 2700 widzów. Waga tych widzów w pozycji siedzącej wynosi, jak obliczono, około 160 tonn, jeżeli jednak widzowie ci, podnieceni grą, zerwą się odrazu z miejsc swoich, wymachując przytem rękoma i tupiąc, to nacisk na rusztowanie amfiteatralne wynosi już nie 160, lecz około 300 tonn. Ten więc moment podniecenia należy brać pod uwagę przy budowie amfiteatrów zwłaszcza drewnianych, w przeciwnym bowiem razie amfiteatr może się zawalić, co też istotnie się zdarzyło już nie raz. A zatem i podniecenie... ma swoją wagę! S. F.

OTYŁOŚĆ
zniekształca i szpeci
KOLLOIDINE
dra Dubois
wpływa na odtłuszczenie. Inform. oddz. Dra Dubois, Warszawa, Marszałkowska 62.
ng 18 152

Mówiąca bibljoteka

Znany angielski fabrykant samochodów, lord Ruffield , ofiarował angielskiemu narodowemu instytutowi dla ociemniałych 5 tysięcy funtów szterlingów na utworzenie dla nich bibljoteki „mówionych książek", utworzonej z płyt gramofonowych, na których utrwalono wybitne dzieła literatury światowej. Narazie powstało z tego funduszu 25 książek, wśród których pierwsze miejsce zajęła Ewangelja św. Jana, poczem rozpocznie się druk jednej z najwybitniejszych powieści angielskich. S. F.

Nowe kolegjum rumuńskie w Rzymie

Na Janikulum w Rzymie otwarte zostało ostatnie nowe papieskie kolegjum dla Rumunów obrządku wschodniego. Rektor nowego kolegjum Mgr. dell'Acqua w tych dniach przyjął już pierwszych alumnów. Uroczyste poświęcenie kolegjum rumuńskiego nastąpi w uroczystość Zwiastowania N. Marji Panny, 25 marca roku przyszłego. (KAP.)

Wspomnienie

— Przypominasz sobie? Pod tem właśnie drzewem wyznaliśmy sobie naszą miłość?

— Tak, a teraz zawieszono na niem tabliczkę z ostrzeżeniem. („Le Rire")

ng 18 101/2

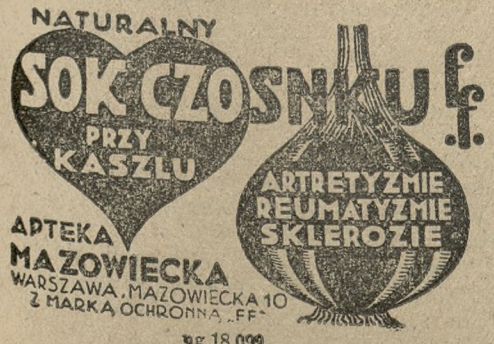

ng 18 099

ng 18 0

Na marginesie książek i czaso pism

Rzeczy dobrze ukryte

Jeden z moich znajomych przyszedł niedawno z projektem, aby ogłaszać systematycznie spis artykułów, godnych przeczytania w całej prasie polskiej. Opowiedział mi. że spisy takie wymienia już z kilku ludźmi, którzy pracują w różnych gałęziach wiedzy i że w ten sposób ma pewność nieprzeoczenia jakiegoś ważnego artykułu.

Projekt ten dlatego — być może — wydał mi się tak interesujący, że kiedyś, przed laty, gdy jeszcze nie wiedziałem o trudnościach, napotykanych przy organizacji kultury — wyobrażałem sobie, że powinna powstać międzynarodowa organizacja, któraby rejestrowała najważniejsze wydawnictwa ze wszystkich literatur świata. Gdyby zebrać razem to wszystko, co w obrębie jednego roku wychodzi we wszystkich krajach, powstałby jakiś nowy olbrzymiej wielkości produkt tektoniczny. Jest rzeczą oczywistą, że nikt nie jest wstanie objąć umysłem takich zwałów bibuły. Lecz teoretycznie nawet taka możliwość byłaby zbyteczna. Na te setki i tysiące książek, na te miljony czasopism, na te miljardy artykułów jest bodaj pięćdziesiąt, czy sto takich pozycyj, które człowiek prawdziwej kultury powinien przeczytać.

Niema w tej chwili ani katalogów takich, ani czasopisma krytycznego, ani instytucji, któraby umiała wskazać, co należy przeczytać, co jest tym wykwintem myśli i genjuszu ludzkiego, który należy poznać i przyswoić sobie. Dysponujący tylko małym ułamkiem swego czasu na czytanie lektury poważniejszej — człowiek współczesny wyzyskuje tę swoją dobrą chęć najczęściej niepotrzebnie, najfatalniej. Czyta rzeczy drugorzędne, zamula mózg jakiemiś przyczynkami, konspektami, które go zniechęcają i pchają w objęcia literatury sensacyjnej. Gdyby istniała wspomniana organizacja (przecież wolno bawić się marzeniami) przedstawiciel każdego kraju, oczywiście człowiek pełnej odpowiedzialności i głębokiego wykształcenia, podawałby ze swego terenu najważniejsze pozycje do centrali, któraby znowuż w specjalnym biuletynie zestawiała pięćdziesiąt, czy sto pozycyj najważniejszych. Ale to są marzenia.

Co innego na mniejszym terenie, w jednym kraju. Tu sytuacja kształtuje się w zasadzie trochę inaczej. Pomimo to, że prasa perjodyczna w Polsce jest bardzo uboga, jak na kraj 33 miljonowy, nikt nie byłby w stanie objąć materjału, który w roku publikują wszystkie nasze tygodniki, miesięczniki itp. Zresztą byłoby to zbędne i zabójczo szkodliwe. Przedewszystkiem nie wszystko, co bywa publikowane jest interesujące dla każdego. Weźmy przykład. W numerach „Kwartalnika Filozoficznego", czy „Ruchu Literackiego" jest dwadzieścia artykułów i prac interesujących tylko dla fachowców, ale w tych dwudziestu znajduje się jedna, którą powinien przeczytać każdy inteligentny człowiek. Zagadnienie tkwi w sposobie selekcji i w sposobie poinformowania czytelnika o takich interesujących pozycjach.

Zadanie to wykonuje częściowo prasa literacka. Ale wobec bardzo jednostronnego jej kierunku, wobec zasadniczych jej braków te informacje posiadają charakter sporadyczny, podawane są od wypadku do wypadku, często zaś stronniczo i nierzetelnie. Wszystko to razem wytwarza stan zupełnej apatji kół czytelniczych w stosunku do czasopism. Wokół nich niema żywego zainteresowania, niema prądu myśli, który mógłby być płodny w dobre dla kultury następstwa.

Nad naszem życiem kulturalnem panuje, niestety, dotąd jeszcze system sensacji, która wzbudza zainteresowanie. Jedno z najlepszych czasopism polskich (o ile nie najlepsze) kwartalnik „Marchołt" umieścił w ostatnim numerze artykuł St. Kołaczkowskiego p. t. „Organizacja kultury w Polsce". Z powodu dość ostrego tonu — artykuł stał się naraz głośny i szersza opinja dowiedziała się o istnieniu pisma pod nazwą „Marchołt". Ale charakter tego nagłego zainteresowania zarówno dla samego (świetnego) artykułu jak i dla całego pisma nie miał, zdaje się, cech głębszych ponad zwykłą ciekawość dla sensacji. Nie spotkałem bowiem w gazetach, które omawiały artykuł Kołaczkowskiego, wzmianek o dwóch czy trzech innych artykułach tego numeru (Górskiego, Suchodolskiego), które również są godne poznania, lecz które niestety nie posiadają momentów sensacyjnych. Taki więc rodzaj zainteresowania dla prasy perjodycznej jest zupełnie bezwartościowy i należałoby pomyśleć o innym.

Poważna instytucja naukowo-kulturalna, Kasa im. Mianowskiego, w Warszawie rozpoczęła wydawać w roku bieżącym roczniki p. t. „Życie sztuki". Prawdopodobnie nie wielu ludzi wie o istnieniu tego pisma. Lecz napewno jeszcze mniej wie, że w numerze (czy lepiej powiedzieć — tomie) pierwszym tego rocznika, w dziale doskonale postawionych kronik znajduje się długi artykuł o prądach, panujących obecnie wśród młodzieży francuskiej. Artykuł napisany jest w ten sposób, że całe dzisiejsze życie młodej Francji wychodzi w sposób niezwykle plastyczny, a równocześnie dokładny. Ten sprawozdawczy artykuł, nie jest powieścią, ale czyta się go z pasją, przykładaną zwykle do opowieści fabularnej (czy może być w naszych stosunkach większy komplement dla poważnego artykułu?)

Skoro już o tych sprawach mowa, trzeba wspomnieć o jeszcze jednem wydawnictwie Kasy im. Mianowskiego, mianowicie o rocznikach p. n. „Nauka Polska". Nienaukowca nie zainteresuje prawdopodobnie dział artykułów tego wydawnictwa, choć i tam zdarzają się pozycje ogólnego znaczenia (n. p. artykuły Cz. Białobrzeskiego), natomiast kopalnią cennych i ważnych wiadomości będzie dla każdego dział recenzyj z ważniejszych literatur zagranicznych. I to, oczywiście, nie z literatur pięknych. Omawia się tu przedewszystkiem dzieła naukowe, o charakterze światopoglądowym i filozoficznym. Już same, obszerne i dokładne (nieraz w fromie streszczeń) recenzje dadzą czytelnikowi bardzo wiele, cóż dopiero mówić jeśli zostanie on przez nie zachęcony do przeczytania omówionej książki.

Wracając do myśli, wyrażonej na wstępie, można z pewnem przybliżeniem powiedzieć, że na polskim terenie rolę takiego najważniejszego informatora wziął na siebie dział recencyjny „Nauki Polskiej". Lecz mimo wszystko jest on niewystarczający, uwzględnia tylko materjał cząstkowy. Możnaby pomyśleć o sposobach takiej informacji i z innych dziedzin piśmienniczych. Myśl taka zjawia się wśród wielu ludzi, w wielu umysłach. Powinno się ją zrealizować.

JÓZEF KISIELEWSKI.

WOKÓŁ EUROPY

Nasz okręt miał piętnaście tysięcy tonn
i polską na maszcie banderę...
— — — — — — — — — —
Dym po morzu szeroko się ściele,
a w kotłowni coś huczy jak dzwon.
Nie jak dzwon, lecz jak dzwonów pół kopy.
Gnamy przecież naokół Europy...
Jeszcze tysiąc, jeszcze sto, jeszcze jeno pół mili!
Przez Biskaje do białej Sewilli.

Noc tam słodka jak copa de vino,
noc tam krótka, jak młodość lub sen.
Czemuż żegnać cię muszę Sewillo?
Cuanto tempo do para el tren?

Do widzenia...
Nie, raczej: na zawsze
żegnam was cne senority.
Śródziemne morze jest nam najłaskawsze.
A w Algierze od słońca oczy mocno bolą...
A więc dalej
już w Grecji wita nas Apollo
i najcudniejsze w świecie... starogreckie mity!

Czemuż tutaj nie wolno nam się zakotwiczyć
i pod dumnym cyprysem baje prześnić stare.
Czemuż chwile szczęśliwe na palcach trza liczyć
i już jutro podziwiać turecki minaret!

Było i przeszło...
A cóż pozostało?
Pamięć jazdy szalonej, młode winobranie,
i żal jakiś, że cudów było jeszcze mało
I kilka na pamiątkę obrazków na ścianie...

No i pewność, że życia mego męskie gody
dopiero rozpoczęte i że na ugorze
młody dozna niejednej jeszcze cud — przygody...
O świecie dobrotliwy, i gwiazdy i morze!

STANISŁAW KROKOWSKI.

Rewelacyjna książka

Didier Stanisław: „Rola neofitów w dziejach Polski". — Warszawa 1935, nakładem „Myśli Narodowej", str. 122.

Pod pseudonimem Didier'a kryje się z pewnością fachowy historyk: oto może jedyna wyższość tej książki nad tak sugestywnym, a półgębkiem jeno zwalczanym przez Żydów „Zmierzchem Izraela".

Od Saduceuszów („chassidim"), nie bawiąc się zresztą w żadne zbędne w tego rodzaju książce ekspektoracje, daje nam najpierw Didier krótki przegląd zmiennych losów żydostwa hiszpańskiego, omawiającego nadto rolę „marranów" (neofitów tamtejszych) w wywołaniu zamieszek „reformacyjnych" i przy kolebce masonetrji.

Odrazu autor przechodzi do Polski, potrącając o zgubny w tym zakresie wpływ tendencyj obyczajowych wschodnich (litewskich). Mówi więc o tamtejszem judofilstwie, dalej zaś o rugach jagiellońskich i wybiegach żydowskich, o konszachtach Semitów z Boną, jak również z włoskiem jej otoczeniem (znany reformator Stankar był Żydem), o reakcji wreszcie 17-towiecznej, która ucieleśniła się w „pogromszczyku" Czarnieckim (spalenie Leszna i Sącza). W odniesieniu do rozruchów kozackich, nie wspomina jednak Didier, że znany nam, chociażby z „Ogniem i mieczem", Krzywonos był podobno Żydem.

Rzecz o frankiźmie, tak doskonale już ujęta w dziele Rolickiego („Tajemnica chachama Franka"), nowych nabiera jeszcze barw u Didier'a, który nie omieszkuje podkreślić też związków Franka z masonerją (por. memorjał o masonerji Moszyńskiego dla St. Augusta w Krakowskiem Archiwum X. X. Czartoryskich). Nie pomija tedy uczony autor ani „sabbateizmu" Młodotureków (geneza żydowska wojny światowej) ani matactw politycznych wpływowych u nas neofitów XVIII stulecia. Może należałoby w tym związku mocniej jeszcze uwydatnić moment pojawienia się Franka w chwili wybuchu wojny siedmioletniej; Didier jednak nie jest zapewne specjalistą od 18 stulecia. Pomija też może dlatego nasz historyk sprawę ważnej misji frankistów do Watykanu (patrz Loret: „Życie polske w Rzymie", str. 84 nn.), będącej tradycyjną kontynuacją pewnych wcześniejszych (a bodaj przedsmakiem i niektórych dzisiejszych) zabiegów żydowskich w tym kierunku. Na większe również uwydatnienie w drugiem wydaniu pracy zasługiwałaby tajemnicza postać możnego Barucha Jawana, faktora ks. Eugenjusza Sabaudzkiego oraz Brühla i jego konszachty (rozbiorowe już zapewne) z Berlinem i Petersburgiem, podobnie jak zażyłość Franka z notorycznym masonem, jakim był Repnin, tembardziej, że przez córkę Ewę komunikował się Frank ściśle z polską i niemiecką masonerją (Józef II., Marcin Lubomirski), a, siedząc w Offenbachu pod Frankfurtem, nie był zapewne pozbawiony też kontaktu z potężniejącym domem Rotszyldów. Frank był w każdym razie jednym z najznakomitszych „książąt Izraela", przygotowujących zarówno zrewolucjonizowanie Europy, jak i powrót żydostwa do Palestyny. Co zaś do udziału Frankistów w wywołaniu rozbioru Polski, to wystarczy raz jeszcze zacytować słynny ustęp proroctwa Frankowego, przytoczony przez Kraushara: „Uważcie, nim ja wszedłem do Polski, wszyscy panowie siedzieli spokojnie i król z nimi, a, skorom wszedł do Częstochowy (uwięziony wyrokiem sądu duchownego w tamtejszej twierdzy), opowiedziałem i doniosłem wszystkim, że Polska rozdzielona zostanie". „Hejrem" i „vendetta"!

„Żyd ochrzcony, a wilk chowany, to jedno" — prawiła gadka popularna o Frankistach. Było ich pono 24 000, a Didier nam kreśli, jak opanowywali browary, „propinacje" i inny handel, i jak wdzierali się w obręb dawnej szlachty. „Dzieci wasze — powiadał mistrz — nie będą zwane waszem imieniem. Dam wam nowe nazwiska..." Wtedy to więc namnożyło się owych Majewskich, Lipskich, Sierpińskich itp. (od nazw miesięcy, w których chrzest ich się odbywał), owych Niedzielskich (od dnia chrztu), owych Jańskich, Jasińskich, Józefowiczów, Pawłowskich, Piotrowskich, Kazimierskich, Staniszewskich itp. (od przyjętego na nim imienia).

Świetne prace Tokarza o Warszawie Kościuszkowskiej rzuciły już nieco światła na wrogie polskości zachowanie się ludności żydowskiej w insurekcyjnej stolicy: znowu wypłynął Repnin i jego masońscy szpiedzy: Aloe i Aubert, którym sekundowali neofici, Jasińscy, Konderscy i Turscy... już wtedy prący do powstania, podczas kiedy Hurwicze, Lewkowicze i inni spełniali znów na emigracji powstańczej role prowokatorów.

Pomijam tu rozdział o masonerji „kongresowej", a nawet o powstaniu listopadowem*), zaznaczę tu tylko fakt opanowania — już wtedy! — prasy stołecznej przez „mechesów": Kazimierskich, Krzyżanowskich, Majewskich, Ostrowskich i Wołowskich; dalej fakt otoczenia dyktatora, z ówczesnym „wyżłem" policyjnym, Krysińskim i dr. Wolffem na czele; wysokich wreszcie szarż wojskowych (generał Lewiński) i klubów (Czyński, Krępowiecki i in.) Spieszę bowiem, ze względu na ramy tego artykułu, do kapitalnych naprawdę rozdziałów książki o rządach Paskiewicza, „wielkiej emigracji" i genezie powstania styczniowego.

Wyniszczony poprzedniem powstaniem i wyjałowiony następującą po niem emigracją kraj nasz stał się odtąd pastwą nietkniętego represjami, a świetnie u wielkorządców rosyjskich zapisanego żydostwa. Sprzyjała również Żydom magnaterja: przeciwstawiał się im jedynie generał Wincenty Krasiński (czy autorowi naszemu znana była mądra jego antyżydowska broszura?); sprzyjali za to inni, jak ów minister Grabowski, syn St. Augusta, który własnego nazwiska ustąpił Lichtenbaumowi. Działały zresztą na ich korzyść, jak i dzisiaj, wpływy pruskie i angielskie.

Nic też dziwnego, że, jak w proroczej noweli Niemcewicza, na miejsce Czartoryskich, Poniatowskich i Potockich, wyrugowanych z kraju, wyrastała na monopolach, dzierżawach, dostawach i kolejach nowa arysto-pluto-kracja: Halpertów i Frankensteinów, Kronenbergów i Laskich, Blochów i Epsteinów, Rotwandów i Wawelbergów, Natansonów i Wertheimów, Leów, Flatauów, Estreicherów, krewniących się częściowo z Woronieckimi i Wielkopolskimi, Rzyszczewskimi i Potulickimi, Skarbkami i Morstinami, Jundziłłami i Kościelskimi, Hołyńskimi i Ordęgami (j'en passe et des meilleurs). Wczołgiwali się oni też do biurokracji rosyjskiej (minister skarbu Kankrin, Engel, Fuhrman), szkodząc, ile wlezie, polskości: jeden z Epsteinów przebudował nawet X pawilon „Cytadeli".

Temu ponuremu obrazowi daje rozdział 10-ty pracy Didier'a odwrotną stronę: wichrzeń emigracyjnych rozmaitych Levy'ch i Lublinerów, wieszających się Mickiewicza, prowokują-

*) Por. „Wspomnienia" Leona Sapiehy (str. 110) o Rotszyldzie, co wiadomość o wybuchu powstania odebrał na 24 godzin przed rządem francuskim oraz Corti'ego: „Das Haus Rotschild in der Zeit Seiner Blüte", rozdział I.

Listy z Bydgoszczy

Sprostowania i dyskusje

Do artykułu mego w sprawie „Przeglądu Bydgoskiego", czasopisma regjonalnego naukowo - literackiego, wkradły się pewne nieścisłości. Otóż — niektóre dane, pochodzące z wiarogodnych, zresztą, źródeł nie odpowiadały, częściowo, faktycznemi stanowi rzeczy. Nieścisłości te niniejszem prostuję, jak najdalszym będąc od chęci prowadzenia dyskusji przy pomocy niezupełnie uzasadnionych argumentów.

A zatem: — W artykule moim (K. P. 471) podałem, iż „Przegląd Bydg." otrzymuje od miasta trzy tysiące zł rocznej subwencji. Jak się obecnie okazuje, subwencja ta za lata budżet. od r. 1933/34 do — r. 1935/36 wynosiła w sumie Z 5.500 zł (plus tysiąc zł z K. K. O.).

Dalej, — okazuje się jeszcze, że nowela Rodenbacha pomieszczona w „Przegl. Bydg." w r. 1934 nie była poprzednio w tem samem tłumaczeniu drukowana w „Gazecie Bydgoskiej", a tylko złożono ją tam do druku.

Wreszcie, redakcja „Przeglądu" informuje, iż — zaobserwowane przezemnie — magazynowanie egzemplarzy czasopisma w Muzeum Miejsk. wynikało tylko z tego, że sekretarjat „Przegl. Bydg." mieścił się przez czas pewien właśnie w Muzeum.

Korygując lojalnie pewne nieścisłości mych informacyj, zmuszony jestem, jednocześnie, skorygować następujące „sprostowanie" redakcji „Przeglądu". W sprostowaniu tem czytam, iż o pracach autorów tej miary, co n. p prof. Kostrzewski, ks. prof. Kozierowski czy prof. Kolbuszewski napisać rzekomo miałem, że są to prace — pseudonaukowe. Tymczasem odnośny ustęp mego artykułu brzmi: „...Wśród autorów, których prace wypełniają karty „Przeglądu", natrafiamy na kilka nazwisk znanych i poważnych. Są to jednak przeważnie firmy niebydgoskie. To dobrze, jeśli autorzy pozabydgoscy swe cenne prace poświęcają żywotnym sprawom naszego regjonu..."

Tyle — w sprawie niezbędnych korektur. Co się zaś tyczy meritum dyskusji, to zgóry zastrzec należy, że wszczęta przezemnie dyskusja wymierzona była przeciw programowi działalności redakcji, a nie — przeciwko czasopismu regjonalnemu jako takiemu. Potrzeba istnienia w Bydgoszczy czasopisma regjonalnego, naukowo-literackiego, jest tak wielka, że kwestja ta dyskusji wogóle podlegać nie może. Zwłaszcza, że rozstrzygnął tę sprawę Zarząd Miejski, popierając, z całą słusznością, bydgoskie czasopismo regjonalne.

Natomiast metody realizowania programu działalności pisma regjonalnego w Bydgoszczy budzić muszą poważne zastrzeżenia. Aby zastrzeżenia te miały charakter konkretny, musimy sobie tutaj, choć w bardzo ogólnych zarysach, uprzytomnić cele i zadania, jakie stają przed redakcją kierującą czasopismem naukowo-literackiem w regjonie bydgoskim.

Cele te i zadania ująć możnaby w trzy następujące grupy:

1) Odkrywanie naukowe bogatej i pięknej, a prawie zupełnie dotąd nieznanej przeszłości Bydgoszczy.

2) Notowanie — wyczerpujące, objektywne i rzeczowe wszystkich bez wyjątku współczesnych bydgoskich wydarzeń kulturalnych i artystycznych.

3) Popieranie i kultywowanie oryginalnej, bydgoskiej twórczości literackiej i artystycznej.

W odpowiednio redagowanem czasopiśmie regjonalnem wymienione powyżej działy winny być traktowane równolegle i równomiernie. Żaden z działów nie powinien rozrastać się na niekorzyść drugich. Taki bowiem przerost godziłby natychmiast w żywotne interesy dziedzin pozostałych, a tem samem w całokształt odpowiedzialnie zorganizowanej pracy regjonalnej.

Jak wiadomo, redakcja „Przeglądu", w dotychczasowej swej działalności uwzględniała nieomal wyłącznie tylko jedną stronę programu pracy, stronę przeszłości Bydgoszczy. Działo się to z krzywdą dla badań i notowań współczesnych bydgoskich wydarzeń kulturalnych i z krzywdą dla kultywowania oryginalnej twórczości regjonalnej. Te niedociągnięcia w redagowaniu są tem większe, jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że właśnie minione ostatnio lata obfitowały w poważne wysiłki i wartościowe rezultaty bydgoskich twórców, działaczy i instytucyj kulturalnych. Dość powiedzieć, że właśnie w latach ostatnich powstała Bydgoska Rada Artystyczno-kulturalna, że Muzeum nasze organizowało tak wspaniałe wystawy, jak: ekspozycje Wyczółkowskiego czy Pankiewicza, że — słowem bardzo pokaźna była liczba poważnych osiągnięć kulturalnych.

Z tej liczby wydarzeń, „Przegląd Bydgoski", zanotował zaledwie kilka i to zgoła nie najważniejszych pozycyj. W imieniu pozostałych poszkodowanych pozycyj należało wystąpić z zarzutami pod adresem redakcji „Przeglądu". Zarzuty pozostały nieodparte. Miejmy nadzieję, że redakcja „Przeglądu" odeprze zarzuty na drodze najwłaściwszej, na drodze zredagowania najbliższych zeszytów czasopisma w ten sposób, by uwzględnione zostały odpowiednio wszystkie słuszne postulaty bydgoskiego regjonu kulturalnego.

MARJAN TURWID.

W NOTATNIKU

„Podskakiewicz"

W związku z pierwszym rzutem bobkowym Polskiej Akademji Literatury warszawski tygodnik „Merkurjusz Polski Ordynaryjny" wypowiedział następujące trafne uwagi:

„Historycy pokoleń przyszłych, pisząc o dzisiejszym obyczaju, nie pominą z pewnością tak charakterystycznego zjawiska, jak upadek godności własnej. Serwilizm, płaszczenie się, lizusostwo, służenie na łapkach, czołobicie, pochlebianie, kadzenie, nadskakiwanie, panegiryzm... od góry do dołu, wzdłuż i wpoprzek. Ten się kłania w pas o awans, tamten na „obchodzie" wykadza sobie ciepłą posadkę, ów w gazecie wylizuje atramentem wawrzyn akademicki.

Lizusostwo ma swoje niuanse. Skala jest szeroka, od najgrubszego poczynając, (o chleb i mięso), poprzez delikatniejsze o Polonję Restitutę, lub choćby, w ostatecznym razie, na bezrybiu, o wawrzyn akademicki, do zgoła subtelnego podskakiwania ku splendorom duchowym.

Istnieje osobny specimen Pana Podskakiewicza. Na Dworach Magnatów Talentu.

„Nie będąc w żadnej duchowej paranteli..."

„Bobki" A-kadenji Literatury — to poprostu... bobki. Śmieszne bobki. Akadynja sypnęła bobkami i... wdepła w bobki powyżej uszu. Dla pism humorystycznych na długi czas obfity materjał do wesołej zabawy. Dla opinji polskiej na długo — aż do chwili zlikwidowania akademji — rumieniec wstydu.

Z obdarowanych bobkami szczycą się lizusy i podskakiwacze. Prawdziwie zasłużeni odwracają się od nich z pogardą. Dowodzą tego dwa poniższe listy: Marji Rodziewiczówny i Aleksandra Świętochowskiego:

„Szanowny Panie Redaktorze!

Przeczytawszy w „Dzienniku Narodowym", że otrzymałam Złoty Wawrzyn Akademicki", uprzejmie proszę o zamieszczenie w swem piśmie mego oświadczenia, że nie będąc w żadnej duchowej paranteli z urzędową instytucją zwaną Akademją Literatury i nie uznając jej praw do zamieszczania mego nazwiska na liście swych dekoracyj i wyróżnień — pozostawiam przeznaczony mi złoty wawrzyn do dyspozycji Zarządu Akademji Literatury".

18. 11. 1935. Hruszowa.

Marja Rodziewiczówna

A oto list drugi:

„Szanowny Panie Redaktorze!

Dowiaduję się z gazety Pańskiej, że Akademja Literatury ma mnie również obdarzyć swym znakiem honorowym, oraz że w prasie upomniano się o „krzywdę", wyrządzoną wielu pominiętym w tym zaszczycie. Ponieważ ja tego „złotego wawrzynu" nie przyjmę, pozostaje przeto jeden egzemplarz niezużytkowany, którym można ozdobić kogokolwiek, najbardziej czującego się pokrzywdzonym".

Łączę wyrazy szacunku

A. Świętochowski

Dwa te listy przekreślają ostatecznie autorytet fikcji, która nazwała się Polską Akademją Literatury, a zrodziła się z p. Janusza Jędrzejewicza i p. Kadena Bandrowskiego.

Czemu nie Urkę Nachalnik i legjoner Białoskórski.

Za „wybitne zasługi dla dobra literatury polskiej" otrzymał także złoty wawrzyn robotnik Jakób Wojciechowski za swój pamiętnik pornograficzny. Wobec czego nasuwa się pytanie, dlaczego nie uwawrzyniono także Urke Nachalnika i „legjonera" Białoskórskiego, którego Boy z takim zapałem i uszanowaniem wprowadził do literatury.

Proszę Pana, nie Polacy — tylko Żydzi!

P. Słonimski odbył podróż po Ameryce i [illegible] obecn[illegible] wrażenia i plotki w „Wiadomościach Literackich". W ostatnim liście pisze o New Jorku. M. in. był też w sądzie nocnym, gdzie zapytał sędziego, jaki jest procent Polaków wśród małoletnich przestępców? „Niestety — powiada p. Słonimski — Polacy zajmują jedno z miejsc czołowych. Murzyni naogół są uczciwi."

Tak powiada p. Słonimski, i przypomina o jednem, że Nowy Jork jest największem skupiskiem żydowskiem, że mieszka tam przeszło miljon Żydów, że są przeważnie Żydzi z Polski, i że skutkiem tego uchodzą tam za Polaków, i że w przeważnej części uprawiają prostitucję, zawadzające o kodeks karny. I zapomina p. Słonimski, że sądy nowojorskie, dzienne i nocne, najwięcej roboty mają z owymi właśnie „Polakami zdefektowanymi", tj. „wyznania mojżeszowego". A więc nie Polacy — ale Żydzi, którzy się za Polaków podawają.

cych i szpiegujących, o których Krasiński ze zwykłą wieszczył intuicją: „Jacyś szatani byli tam czynni". Czy można jednak w jednym tyglu z tymi łajdakami, jak to czyni autor, mieszać Klaczkę czy bodaj Jańskiego (nie mówiąc o tem, że i niektórzy z potomków Frankistowskich dobrze Polsce się zasłużyli)".

Pyszny jest także rozdział 11-ty ze znakomitemi sylwetkami Enocha i Kronenberga (czy autor skontrolował jego życiorys pióra Askenazego i jego korespondencję z Kraszewskim, której nie cytuje w przypisach?). Co był wart Kronenberg, którego tak gloryfikuje Askenazy, łatwo się dodatkowo dowiedzieć, kiedy się sięgnie do pamiętników Popiela. Plastycznie odmalowywuje też nasz autor zabójczą dla polskości robotę wielkiego bankiera, pozostającego, jak przypuszcza, w bliskiej łączności z powstałą niedawno „Alliance Israelite Universelle". A równie wyraziście szkicuje Didier wpływ Enocha na Margrabiego, powiązanego z nim Bóg wie jakimi węzłami tajnej przynależności, pilnującego wielkiego męża stanu i łaszącego się do niego, niezbędnego mu, zawsze w stosunku doń czujnego, a w gruncie rzeczy zaciekłego wroga polskości.

Wzmianka o katastrofie Wielopolskiego, szczegóły o „divide et impera" Kronenbergowskiem i Enochowskiem, jakżeż bliźniaczo podobnem do znanej nam z czasów wojny roli Askenazego w Lozannie — to sygnały ostrzegawcze, wybrzmiewające z książki Didier'a: „vestigia terrent!"

„Naszem właściwem królestwem, naszą stolicą, naszą Jerozolimą będzie Polska" — mówi bowiem Żyd w powieści Kraszewskiego. „I was my whole life a Jew and I die as a Jew"... („Całe życie byłem Żydem i jako Żyd umieram...") — odpowiadają temu fikcyjnemu Izraelicie słowa testamentu Jana Blocha. A zacytowany również przez naszego autora manifest Żydów galicyjskich z roku 1898 głosi: „Trzeba, ażeby kraj (ten) stał się naszem królestwem."

AGATHONK.

Z naszej przyrody

Słońce listopadowe pieszczące mury i dachy — Promienie słońca głaszczą zieloną murawę i wiecznie zielony ligustr — Wiązy, pnące się ku górze i pokurczone żebraczki, akacje — Zwisające gałązki brzóz pieszczą wody stawów — Uroki i smętki życia — Nieśmiertelna krasa jesieni — Szczęście nas uszlachetniające — Ku wyżynom piękna — Źródłem jego przyroda.

Listopadowego, niedzielnego poranka blaskami słonecznemi przywdziały się mury i dachy kamienic, pieszczotom słońca poddaje się wciąż zielona murawa na trawnikach. Słońce głaszcze zielone listki ligustru, któremi obramowane są trawniki. Wyprostowane chmurnie i górnie stoją klony, jak potężny filar świątyni rozpiera się białodrzew i błyska srebrną opończą kory. Wyrosłe, jakby akordy pełne harmonji i symetrji wiązy i lipy prężą gałązki i konary ku bladym nieba błękitom. Jak sędziwe staruszki żebraczki, pokurczone akacje przykucnęły ku ziemi... Olchy i brzozy zwisają ku wodom parkowym, jakby je chciały pieścić...

Dopiero teraz w jesieni widzimy, jak upiększają złote słońca promienie drzewa i trawy.

Co więcej?...

Potrafią przez mroki i smętki życia przedostać się i wniknąć w głębię duszy ludzkiej, wystroić ją w niedzielne odświętne szaty: potrafią potrącać o struny naszego serca.

W nastroju jesiennym, w krasie jesieni jest jakiś czar nieśmiertelny i poezja. Poezja to wieczna, nieśmiertelna, o której mówi Żeromski, że patrzy na nas u śmiechem na rozkwitłych liczkach kwiatów.

Chwytajmy rączo tę krasę życia jesiennego, bo i ona jest cząstką nieśmiertelnego piękna; skorzystajmy z urody jesiennej niedzieli, która staje się dla nas źródłem krynicznem, bijącem, orzeźwiającem duszę.

Nie bądźmy ślepi, nieczuli i głusi na wyciągające do nas ręce szczęścia, które nam daje przyroda jesieni!

Jest to przecież szczęście nas uszlachetniające, którego nie daje przecież na przykład widowisko bokserskie, okładanie się kułakami, po mistrzowsku wymierzonemi w brzuch lub w szczękę, lub silne kopnięcie piłki na meczu.

Czy widok przyrody, choćby jesiennej, nie wiedzie ludzkości ku wyżynom, ku pięknu, ku celom, które dla nas ludzi są wytyczone?

*

Gry sportowe nie wykluczają momentów, dających wrażenie piękna. Są tu pozy piękne, ruchy i gesty wykonane z wdziękiem. Kultu tych póz, ruchów i gestów nie powinniśmy zaniedbywać, bo kult ich przyczyni się do zbogacenia i obfitości źródeł, z których piękno tryska.

To piękno pozy i gestu, piękno linji wytwornej znajdziemy w kształcie kwiecia upajającego nas wonią i barwą. Linję piękną ruchu i pozy, godne studjów, znajdziemy u niektórych ptaków.

Kto widział biegnącą młodą czajkę na nóżkach, jakby podkasanych, jej przebieranie nóżek, przypominające wykwint baletniczek, ten przyznać musi, że bieg czajki jest niedoścignionym wzorem wdzięku. Z naśladowaniem wdzięku ptasząt spotykamy się w naszych pląsach, które są bezwiedną imitacją pląsów ptaszka.

Nasz pospolity wróbel wywija hołubce przed wybranką swojego serca wróblego, jego podskoki, przeginania się, ruchy główki, przypominają tak żywo figury naszego oberka! Ileż ruchów pełnych wdzięku, dumy, wyniosłości ujawnia się w naszym tańcu polskim (polonezie)!

Ileż podobieństwa w ruchach i gestach dziewczęcych, zwłaszcza dziewcząt wiejskich, jest do ruchów i póz gołąbka. Wszakże stąd nazwa pieszczotliwa dziewczęcia gołąbkiem.

Jak widzimy, źródłem tego piękna, które osiągnęliśmy, nie jest nic innego, tylko obserwacja przyrody: imitacja kwiatków i ptaszków, które nas wszystkich umieją wprawić urodą swoją w zachwyt.

Erel.

Ku czci Żeromskiego i Reymonta

W ramach zjazdu akademickich kół Polonistów, który rozpoczął się w dniu wczorajszym w naszem mieście, odbyło się o godz. 20-ej w sali Śniadeckich, Coll. Medicum uroczyste zebranie ku czci Stefana Żeromskiego i Władysława St. Reymonta, z okazji zbliżającej się dziesiątej rocznicy zgonu dwu wielkich pisarzy.

Referat p. t. „Stefan Żeromski dzisiaj" wygłosił docent U. P., dr. Stanisław Adamczewski. Na wstępie zaznaczył mówca dwa rodzaje obchodów jubileuszowych: jedne, jak niedawne obchody ku czci Kochanowskiego, czy Krasickiego stanowią święta naukowe, interesujące bliżej historyków literatury, zawodowych polonistów. Inna, jak rocznica zgonu Wyspiańskiego, czy Sienkiewicza, budzą zainteresowanie w szerszych sferach społecznych, dla których dzieła tych pisarzy są lekturą żywą, dla których problemy przez tych pisarzy poruszane bliższe są i zrozumiałe. Przechodząc do rocznicy Żeromskiego, stwierdził prelegent, że dziesięć lat, jakie nas od zgonu pisarza oddzielają, były latami intensywnych przeżyć społecznych, były latami, które liczyć się powinny podwójnie. Dramatyczność współczesnego życia nie budzi nastroju do rozczytywania się w przeżyciach dramatycznych. Czytelnik szuka raczej eposu. Stąd wynika przedział pomiędzy dziełem Żeromskiego a czytelniczemi potrzebami współczesnemi. Lecz wierzy prelegent, że wiecznotrwałe wartości artystyczne utworów Żeromskiego przetrwają okres nieaktualności problemów i Żeromski stanie się znów pisarzem żywym i czytelnikom bliskim.

Po referacie, bardzo gorąco przyjętym przez audytorjum, wygłosili recytacje: p. Olma — fragmentu z „Chłopów" Reymonta i p. S. Gritman wyjątku z „Wiatru od morza" Żeromskiego. (tk)

Z ŻYCIA KOBIET

Redukcja kobiet zamężnych na Śląsku

Z dniem 1 listopada w niektórych instytucjach i bankach państwowych, w wyniku oszczędnościowego programu rządowego, pewna liczba mężatek otrzymała 3-miesięczne wypowiedzenie.

Redukcje te dotyczą w pierwszym rzędzie tych mężatek, których mężowie pracują w instytucjach i urzędach państwowych.

Nie są redukowane mężatki zatrudnione już dłuższy przeciąg czasu, które nabyły w ten sposób prawa emerytalne. Idzie bowiem o osiągnięcie przy pomocy redukcji istotnych oszczędności finansowych.

Przeprowadzenie redukcji mężatek jest stosowane nadzwyczaj ostrożnie, nie dotyczy kobiet, których mężowie otrzymują zbyt niskie uposażenie, ze zwróceniem dużej uwagi, aby redukcje te nie oddziaływały ujemnie na wyniki pracy w biurze.

Bierze się również pod uwagę, aby na miejsce zredukowanych pracownic nikt nowy przyjmowany nie był, przedewszystkiem dlatego, aby uzyskać istotne oszczędności.

Nowe formy organizacji pracy

Nowe i nie nowe, bo chodzi tu o ten ruch, jaki tworzy młodzież bezrobocza, organizując spółdzielnie pracy.

Zwiedziłam świeżo taką placówkę, założoną przez absolwentki państwowego seminarjum nauczycielek rzemiosł w Warszawie, na wzór której powstają spółdzielnie pracy absolwentek szkół rękodzielniczych w Częstochowie i Radomiu. „Inicjatywa" (tak się nazywa ta pracownia) zasługuje rzeczywiście na uwagę i naśladowanie.

Członkiń liczy ta spółdzielnia obecnie 38. Przed przyjęciem kandydatki przechodzą okres próbny.

— Bo nie każda osoba nadaje się do pracy spółdzielczej — wyjaśnia młoda prezeska, p. Eug. Smoleńska. Mogą być uzdolnione pracownice, bardzo cenione w pracowni prywatnej, a zupełnie nieodpowiednie do pracy zespołowej.

— Jakie działy ma spółdzielnia?

— Krawiecki, bieliźniarski, modniarski i trykotarski. Na czele stoi zarząd z 3 osób i 2 kierowniczki oraz doradczyni artystyczna — absolwentka szkoły sztuk pięknych. Buchalterję też sami prowadzimy, skarbniczka ma w tym celu do pomocy absolwentkę szkoły handlowej.

— Jak rozdzielacie zarobki?

— Wypłata jest co miesiąc. Płacimy członkiniom 60 proc. cen, płaconych przez klientki. A robotę przydziela się bądź pojedyńczej pracownicy, bądź zespołowi z paru, pracujących wspólnie, które otrzymują po kilka zamówień odrazu. Praca jest akordowa.

Najciekawsza była dla mnie sprawa, w jaki sposób zdołała ta młodzież zdobyć tę podstawę, jaką jest lokal (w Warszawie wciąż mamy „głód mieszkaniowy" i „odstępne" za mieszkania) i urządzenie pracowni.

Tu jednak okazało się, że to miasto przyszło z pomocą, dając 5-pokojowe pomieszczenie przy jednej z głównych ulic stolicy (Nowy Świat 1), a urządzenie wypożyczyła „Służba Obywatelska" — organizacja dyrektorek i nauczycielek szkół zawodowych, które poparły swoje b. uczennice. („Służby Obywatelskiej" nie należy mieszać ze Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet).

— Kapitał nasz zakładowy stanowiło 20 zł, zebranych jako wpisowe po 2 zł od 10 założycielek — śmieje się prezeska. — A dziś mamy przeciętnie 3000 zł obrotu miesięcznie. Po trzech latach istnienia. Polecają nas klientki jedna drugiej. Mamy i bardzo zamożne i wręcz biedne klientki.

— A od kogo wyszła inicjatywa założenia spółdzielni?

— Miałyśmy ogromny kłopot z uzyskaniem praktyki w rzemiośle. Według przepisów min. oświaty dla uzyskania prawa złożenia egzaminu na nauczycielkę rzemiosła nie wystarczało skończenie seminarjum, trzeba było przejść roczną praktykę w zawodzie. Otóż firmy — z małemi wyjątkami — nie chciały przyjmować absolwentek seminarjum na praktykę płatną, a to przecież są wykwalifikowane pracownice. Więc przy poparciu w pierwszym rzędzie dr. Hel. Wanierek — wizytatorki szkół zawodowych, a obok niej naszych dyrektorek i nauczycielek zdecydowałyśmy się założyć spółdzielnię, by stworzyć warsztat zawodowy, w którym można przejść tę obowiązkową praktykę.

— Czy tylko absolwentki seminarjum są członkiniami spółdzielni?

— Nie, mamy też absolwentki szkół rękodzielniczych w 2/3 ogólnej ilości członkiń. Kandydatki na nauczycielki to najbardziej płynny element, bo po roku wychodzi z pracowni. Ogółem przez 3 lata przewinęło się przez naszą spółdzielnię 110 członkiń. Niektóre wyszły zamąż, niektóre wyjechały na prowincję lub pracują we własnym już warsztacie.

Oglądam kolejno: poczekalnię, przymierzalnię i 3 pracownie, gdzie przy każdym stole siedzi po 6 pracownic. Wszystkie ubrane w jednakowe niebieskie płaszcze-fartuchy.

Pracownia oparta jest na tej zasadzie, że wszystkie wykończenia i dodatki do ubrania robi się we własnym zakresie, oszczędzając klientce doboru guzików, torebki, rękawiczek, kapelusza. Nic dziwnego, że spółdzielnia ma powodzenie, tembardziej, gdy projekty tych rzeczy robią malarki. (Rękawiczki robione są z filcu w kolorze sukni. Szaliki dorabia dział trykotarski. Guziki też robią same).

Na zakończenie dowiaduję się jeszcze, że co tydzień jest „świetlica czwartkowa" — towarzyskie zebranie, na którem członkinie zbliżają się z sobą i poznają lepiej.

Placówki takie mogłyby przy poparciu starszego społeczeństwa powstać w wielu miastach, oszczędzając młodzieży przymusowego bezrobocia i wnosząc tę współpracę zawodów, o jakiej wspomniałam, a dzięki której otrzymuje estetyczną całość ubioru.

Z. ZALESKA.

Warszawa.

Sowieckie przysposobienie wojskowe kobiet

Na 2 karabiny przypadało na froncie 2 ludzi, w kraju 1 człowiek, na 1 karabin maszynowy przypadało na froncie 12 ludzi, w kraju 6 ludzi, na 1 działo lekkie — na froncie 70 ludzi, w kraju 80 ludzi, na 1 czołg — na froncie 26 ludzi, w kraju 76 ludzi, na 1 samolot — na froncie 75 ludzi, w kraju 125 ludzi.

Na podstawie tych danych nietrudno sobie wyobrazić, jakich olbrzymich mas ludzkich będzie wymagała przyszła wojna do walki na froncie oraz do pracy w głębi kraju.

Obawiając się kryzysu w dziedzinie rezerw ludzkich, wszystkie państwa wkroczyły na drogę intensywnego szkolenia wojskowego jak najszerszych mas obywateli, zwracając coraz to większą uwagę na masowe przysposobienie wojskowe kobiet.

W wyniku tej akcji kobiety mają być przygotowane do zastąpienia mężczyzn nietylko w pracy w kraju, lecz również na pewnych odcinkach pracy wojskowej na froncie — naprzykład w służbie wartowniczej, zaopatrzenia, łączności i t. p.

W dziedzinie przysposobienia wojskowego kobiet przodują dziś bezsprzecznie Sowiety.

Jak dalece prowadzona jest akcja zastępowania mężczyzn kobietami w wojsku, świadczy wykaz stanowisk, dostępnych w wojsku dla kobiet. W wykazie tym odnajdujemy następujące specjalności: telefonistów, telegrafistów, radjotelegrafistów, rusznikarzy, puszkarzy, magazynierów, sanitarjuszy, krawców, szewców i t. p.

Niezależnie od przysposobienia wojskowego kobiet w organizacji Osoawjachimu zaznacza się z każdym rokiem coraz to większy napływ kobiet do służby wojskowej w charakterze oficerów formacyj technicznych i specjalnych przyczem kobiety muszą uprzednio przejść wyszkolenie w normalnych oficerskich szkołach wojskowych. Narazie kobiety sowieckie mają dostęp do szkół wojskowych: łączności, inżynierji, komunikacyj wojskowych, rusznikarskich, puszkarskich, topograficznych. Wybitniejsze jednostki przyjmowane są nawet do akademij wojskowych. Według źródeł sowieckich, w akademji lotniczej obecnie studjuje około 30 kobiet, w akademji inżynieryjnej — 40, w akademji łączności około 200, w akademji motoryzacji i mechanizacji około 100 kobiet. Spora ilość kobiet szkoli się również w wojskowej akademji chemicznej.

Według tych samych źródeł, w chwili obecnej w armji sowieckiej służy na stanowiskach podoficerskich i oficerskch ogółem przeszło 1.000 kobiet.

FABRYKACJA LALEK W JAPONJI

Pogadanka z higjeny

O bezsenności.

System nerwowy jest układem najdelikatniejszym w naszym organiźmie, bez przerwy pracować nie jest w stanie, potrzebuje spoczynku, a ten daje mu w zupełności jedynie sen. Żadna istota żywa bez snu przez dłuższy okres czasu obyć się nie może. Pies, któremu nie pozwalamy zasnąć, ginie po 4 lub 6 dobach. I człowiek również odczuwa bezsenność jako przykrość, cierpi wskutek bezsenności.

Aby spać dobrze należy przestrzegać następujących ogólnych wskazań higjenicznych: Kłaść się wcześnie wieczorem o jednej i o tej samej godzinie rano wstawać. Człowiek dorosły potrzebie 7—8 godzin snu na dobę, przy pracy umysłowej więcej niż przy pracy fizycznej; dziecko powinno spać 9—10 godzin, im mniejsze, tem dłużej

Sypialnia ma być słoneczna, przestronna, czysto utrzymana, o temperaturze około 15° C., dobrze przewietrzona, okno o ile możności uchylone przez całą noc. Kolację trzeba spożyć 1½ — 2 godzin przed snem, niezbyt obfitą, lepiej jarską.

Niekiedy mimo obserwowania wszystkich przepisów higjenicznych upragniony sen nie chce się zjawić. Zdrowy organizm odczuwa wprawdzie boleśnie cierpienie nieprzespanej nocy, jest na drugi dzień zmęczony i niewypoczęty, lecz następna noc przynosi rekompensatę: głęboki, dłuższy niż zwykle sen wyrównuje szybko poniesioną stratę. Natura sama sobie pomaga, obywa się bez lekarstwa.

Inaczej rzecz się przedstawia, jeżeli po źle przespanej nocy czeka nas dzień pełen trudu i odpowiedzialnej pracy, lub kiedy spokój następnych nocy nie jest zapewniony. Nie mogąc w inny sposób zdobyć upragnionego spoczynku, zmuszeni jesteśmy sięgnąć po dobry środek nasenny. Wymagamy od środka nasennego, aby sprowadził sen szybko, bez uczucia lęku i strachu, aby był bezpieczny w użyciu, by jego działanie nasenne rozciągało się na kilka godzin, by po upływie tego czasu człowiek obudził się bez bólu głowy i senności, wyspany i wypoczęty i nie doznawszy jakiejkolwiek szkody na zdrowiu. Tak działający środek nasenny nazywamy dobrym. Dobry środek nasenny użyty w odpowiedniej dawce, w właściwej chwili i okolicznościach, może nam oddać nieocenioną przysługę, boć jest on przecież lekarstwem jak każde inne, służącem do poratowania zdrowia.

Jednakże zanim w ten sposób sztucznie sprowadzimy sen, powinniśmy się przekonać, czy nie dałoby się go osiągnąć w sposób naturalny. Światło, hałas, duszne powietrze w pokoju sypialnym, uczucie gorąca lub zimna, głodu, niewygody lub bólu bywają czasami powodem bezsenności.

Wyżej wymienione przyczyny są zazwyczaj powodem bezsenności krótkotrwałej, bezsenność chroniczna, długotrwała jest natomiast przeważnie jednym z objawów innych rozmaitych chorób ustroju. W tych wypadkach szerząc chorobę podstawową, leczymy również bezsenność. Podobno i wyrzuty sumienia nie dają człowiekowi spać. „Obyś nie zaznał na ziemi spokoju" tak brzmi przekleństwo za popełnioną zbrodnię. Świadomość pracowicie i dobrze spędzonego dnia bywa czasami najlepszym środkiem nasennym.

M. M.

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

Rozpoczynający się w dniu 1 grudnia „Tydzień Miłosierdzia", znajdzie niewątpliwie w sercach Ziemianek najserdeczniejsze zrozumienie i współpracować będą w wszelkich imprezach Katolickich Organizacyj dobroczynnych.

Oczekujemy dalszych wiadomości z Kół tyczących naszego 25-lecia.

Zebranie Sekcji Ekonomicznej i Pedagogicznej w dniu 18 bm. były nadzwyczaj liczne i bardzo interesujące.

Referaty Sekcji Ekonomicznej były bardzo przemyślane, a piękny odczyt dyrektorki Szkoły Gospodarczo-Zawodowej p. Olgi Bieńkowskiej świetnie opracowany.

Wdzięczność członkiń Sekcji Pedagogicznej dla ks. profesora Skazińskiego za Jego tak bardzo wartościowe przemówienia, wzmaga się na każdem zebraniu, które zaszczyca swoją prelekcją.

Sierpniowe zebranie krotoszyńskiego Koła Ziemianek zgromadziło liczne członkinie. Przewodniczyła p. rotmistrzowa Kubicka, która omówiła obchód 25-lecia Tow. Ziemianek Wlkp. oraz Zjazd Katolicki w Borku.

P. Halina Plucińska referowała o b. ciekawej wycieczce do Pudliszek.

Wobec niemożności urządzenia w tym roku samodzielnej kolonji, Koło postanowiło złożyć ofiary w gotówce na cele Stelli.

Na wrześniowem zebraniu krotoszyńskiego Koła omówiono szczegółowo wystawę rolniczo-ogrodniczą w Koźminie, na której tamtejsze członkinie postanowiły wystawić swoje eksponaty w wspólnem stoisku pod nazwą „Ziemianki — Koło Krotoszyn".

Ustalono następnie dyżury przy stoisku i podano projekt, aby podczas Tygodnia Wystawowego urządzić herbatkę towarzyską.

To nie dama w modnym kapeluszu z strusiemi piórami, lecz lord mayor Londynu sir Percy Vincent w obramowaniu okiennem starej karety.

Radjoodbiorniki wysokiej klasy

w niskiej cenie

cechowane znakiem SEP (Stow. Elektr. Polsk.)
Przyjmujemy obligacje Pożyczki Narodowej w/g kursu emis. po 1 obligacji 50 zł za odbiornik

ng. 16 972

	warunki normalne na raty	za got.	przy zapłacie 50 zł obligacją Pożyczki Narodowej	
typ 121—Z na prąd zm.	zł 170,—	zł 153,—	dopłata	zł 105,—
typ 121—S na prąd st.	zł 195,—	zł 175,50	gotówką	zł 127.50
typ 131—B bateryjny	zł 160,—	zł 144,—		zł 96,—

Sprzedaż: **BLOCK-BRUN, św. Marcin 25; POZNAŃSKIE TOW. TELEFONÓW, Piekary 16/17; POZNAŃSKIE T-WO RADJOWE Ratajczaka 39; K. MATUSZAK, Pierackiego 16, EMKA, Wrocławska 30, większe sklepy radjowe na prowincji** oraz **P. Z. T. Państwowe Zakłady Tele- i Radjotechniczne w Warszawie.**

Hokej na lodzie

Otwarcie sezonu. W sobotę i niedzielę nastąpi na sztucznym torze lodowym w Katowicach otwarcie sezonu hokejowego. Turniej inauguracyjny zgromadzi 4 zespoły: Cracovii, Pogoni lwowskiej, 09 Beuthen ze Śląska Opolskiego i reprezentacji Katowic.

Pierwszego dnia Cracovia walczy z 09 Beuthen. Cracovia wystąpi w pełnym składzie z nowopozyskanym Kanadyjczykiem Toni'm. W składzie drużyny niemieckiej wystąpi niemiecki olimpijczyk Hillman.

W niedzielę Cracovia rozegra drugie spotkanie z reprezentacją Katowic. Program uzupełni mecz lwowskiej Pogoni ze Śląskim Klubem Hokejowym.

W czasie przerw odbędą się popisy najlepszych łyżwiarzy śląskich.

Lekka atletyka

Treningi A. Z. S. odbywają się obecnie w środy i piątki od godz. 16 do 18 w hali Sokoła, Droga Dembińska, dojazd tramwajem nr. 3, oraz w niedzielę od 11 do 13 w hali ośrodka ul. Bukowska. (kom)

Narciarstwo

AZS (Poznań) organizuje w czasie od 20 grudnia do 10 lutego 1936 kursy narciarskie dla początkujących i zaawansowanych, w Zakopanem i w Worochcie. Kursy trwać będą od 10 — 14 dni i prowadzone będą przez instruktorów Polskiego Zw. Narciarskiego. Koszt mieszkania wraz z utrzymaniem i opłatą za kurs (instruktor) 60 — 70 zł. Uczestnicy korzystają z 80% zniżki kolejowej. Treningi wstępne i zaprawę przeprowadza się w niedzielę od g. 11 — 13 na boisku ośrodka przy ul. Bukowskiej. Zapisy i zgłoszenia w sekretarjacie AZS Zamek, Wartownia codziennie od 16 — 18. Tamże przyjmuje się zgłoszenia i zapisy na członków P. Z. N. (kom)

Pięściarstwo

Wawel (Kraków) — Warta. Ciekawe zawody te o mistrzostwo drużynowe Polski odbędą się, jak już donosiliśmy, w niedzielę 24 bm. o godz. 19 w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich.

W wadze muszej przeciwnikiem Sobkowiaka będzie młody zawodnik Szczurek, tegoroczny mistrz okręgu krakowskiego, który 32 spotkaniach rozstrzygnął na swoją korzyść 12 walk, bardzo twardy zawodnik, który dotychczas nie przegrał żadnej walki przez k. o.

W wadze koguciej „Wirski" będzie miał za przeciwnika młodego lecz bardzo utalentowanego zawodnika Nowickiego, który również w swej wadze jest mistrzem okręgu krakowskiego.

W wadze piórkowej walczyć będzie w barwach W. K. S. Wawel Wnęk, również młody zawodnik, który poszczycić się może w swej karjerze wynikiem nierozstrzygniętym z Forlańskim.

Sensacyjnie zapowiada się walka między Chrostkiem a mistrzem Polski Sipińskim. Chrostek, który znajduje się w znakomitej formie, pokonał ostatnio mistrza Polski Polusa i Matuszczyka. Na 80 stoczonych walk, przegrał on dotychczas tylko 5, remisując w 4.

W wadze półśrodniej Kruszyna będzie miał za przeciwnika Jodłowskiego, mistrza okręgu krakowskiego który na 32 walki wygrał dotychczas 24, uzyskując 3 remisy.

W średniej walczyć będzie mistrz okr. krakowskiego Kolonko z Florysiakiem.

W wadze półciężkiej Morawa, mistrz okręgu krakowskiego, który stoczył dotychczas 33 walki, z czego 24 zakończył na swą korzyść, uzyskując 3 wyniki nierozstrzygnięte, walczyć będzie z mistrzem Polski Szymurą.

Piłat będzie miał za przeciwnika Stankiewicza, zawodnika młodego lecz bardzo utalentowanego, który dotychczas nie poniósł żadnej porażki.

Zawody niedzielne, które rozpoczynają się o godz. 19, odbędą się w czterech starciach po 3 minuty. Sędzią w rinku będzie p. Lewicki (Pomorze). Obowiązki sędziów punktowych pełnić będą pp.: Świdnicki (Warszawa) i Fuchs (Łódź).

W Berlinie odbył się w piątek turniej pięściarski w wagach średniej, półciężkiej i ciężkiej. Wyniki były następujące:

W wadze średniej von Dueren (Szwajc.) zwyciężył Holendra Boilena, a Horneman (N.) po obustronnie bardzo słabej walce Szigettiego (W.). Orzeczenie to spotkało się z gwizdami i protestem publiczności. Szigeti bowiem był lepszy. W finałowej walce Horneman bez walki zdobył pierwsze miejsce z powodu kontuzji Duerena, który nie mógł stanąć w ringu.

W wadze półciężkiej Trais (Berlin) przegrał wysoko na punkty ze Szwedem Johnssonem a Bernloehr zupełnie niesłusznie ogłoszony został zwycięzcą w spotkaniu z Michelotem (Francja). I tym razem żywo protestowała publiczność. W finałowej walce Bernloehr pokonał Johnssona, który walczył z raną nad okiem.

W wadze ciężkiej Kyfus (N.) pokonał o 30 funtów cięższego i 20 cm. wyższego od siebie Duńczyka Petersona na punkty, a Schnarre (Westfalja) zwyciężył rezerwowego Szweda Gustavsona, który walczył zamiast Anglika Stuarta, który w ostatniej chwili odmówił. W finale Kyfus uległ na punky Schnarremu.

Piłka nożna

K. P. W. — Legja. O godz. 11 na nowem boisku w Dębcu K. P. W. (Poznań) rozegra swoje ostatnie spotkanie o mistrzostwo z Legją. Spotkanie to wywołuje zrozumiałe zainteresowanie u sympatyków sportu piłkarskiego, którzy niewątpliwie zjawią się na boisku, żeby być świadkami emocjującej walki. Wątpić należy, czy zespół kolejarzy zdoła wstrzymać dalszy sukces Legji, kroczącej ostatnio od zwycięstwa do zwycięstwa. Gospodarze zajmują obecnie czwarte miejsce w tabeli z 9 punktami przy rozegranych 8 spotkaniach. Technicznie i zespołowo przewyższa Legja swego przeciwnika, który na początku sezonu stanowczo lepiej się zapowiadał jak obecnie. Strzałowo lepiej dysponowany atak posiada również Legja, która przy siedmiu grach strzeliła 32 bramki, przy straconych ośmiu.

Spotkania towarzyskie w Poznaniu: o godz. 9 odwołane na boisku ośrodka przy ul. Bukowskiej Pentatlon II — Warta III; o 11 na arenie łazarskiej San — Korona I; na boisku ośrodka przy ul. Bukowskiej Pentatlon I — Warta I b.; na boisku w Głównej Polonja II — Pogoń II (Poznań), o 14 na boisku własnem w Głównej Polonja I — Pogoń I (Poznań).

W Rawiczu o godz. 13 Sokół — Państwowa Szkoła Budownictwa (Leszno).

W Kępnie o godz. 14 na boisku Sokoła Polonja (Kępno) — Sokół (Kępno).

Benjaminek Ligi Dąb walczy w niedzielę w Katowicach z poznańskim H. C. P. (PAT.)

Rozgrywki o mistrzostwo ligi śląskiej będą się odbywały przez całą zimę bez przerwy.

Ukarano Pazurka i Riesnera dwutygodniową dyskwalifikacją za brutalną grę na meczu Garbarnia i Legja., Karola Pazurka za to samo przewinienie jednotygodniowa dyskwalifikacją.

Wiele tegorocznych kar obowiązywać będzie jeszcze w roku przyszłym ze względu na przerwę zimową od 1 grudnia do 1 marca, w którym to czasie kar się nie liczy. Pazurek I i II, Riesner, Zwierz i Martyna zdyskwalifikowani są do 10. III, Bieniek do 21 marca, Nawrot do 19 kwietnia, Przeździecki II do 12 sierpnia. Stanowiska kapitanów drużyn pozbawiono na cały przyszły rok Nawrota, Sroczyńskiego i Pająka, Martynę do połowy maja. Lis, Sobkowiak i Peterek mają dwa tygodnie dyskwalifikacji z awieszeniem, które kończy się w połowie kwietnia.

Przed olimpjadą

Ulgi na kolejach. Koleje niemieckie udzielą zawodnikom, trenerom, członkom komitetu i oficjalnym przedstawicielom prasy 50 procentową zniżkę cen biletów kolejowych. Zniżka ważna od miejsca zamieszkania, wzgl. od stacji granicznej do Garmisch-Partenkirchen, do Berlina lub Kilonji i z powrotem, dla olimpjady zimowej w czasie od 1 grudnia 1935 r. do 29 lutego, dla Igrzysk w Berlinie i w Kilonji w czasie od 1 czerwca do 30 września. Korzystający z tych zniżek, płacić muszą cenę biletów zniżonych zagranicznemi walutami.

W komunikacji lotniczej zniżka wynosi 20 procent.

Widzowie Igrzysk Olimpijskich otrzymują 33⅓ procentową zniżkę na wszystkich dworcach. Bilety ważne są do Garmisch-Partenkirchen od 1 do 18 lutego, do Berlina i do Kilonji od 30 lipca do 18 sierpnia. Dla podróży powrotnej ważne są zniżki tylko wtedy, jeśli zaopatrzono je pieczątką podczas zwiedzania jednej z imprez olimpijskich.

Propaganda przeciw uczestniczeniu Stanów Zjednoczonych w olimpjadzie berlińskiej, przyjmuje mimo niemieckiej kontrakcji coraz szersze rozmiary. W Nowym Jorku odbył się marsz protestacyjny, w którym uczestniczyło przeszło 15.000 osób. Demonstranci nieśli transparenty z napisami przeciw igrzyskom berlińskim.

Dzienniki ogłaszają odezwę podpisaną przez 138 pastorów ewangelickich przeciw wyjazdowi do Berlina.

Pływanie

W Aarhus w Danji odbyły się w piątek międzynarodowe zawody pływackie z udziałem Amerykanów. Kiefer na 150 y nawznak poprawił znów swój dotychczasowy rekord z 1:36,8 na 1:33,9. Breydenthal (Am.) wygrał 100 m. kl. w czasie 1:12,9 a 200 m. kl. w czasie 2:47,1. Heylan (Am.) nie startował, gdyż zachorował i musiał pozostać w Szczecinie. Na tych samych zawodach Dunka Brounstroem ustanowia na 100 nawznak nowy rekord krajowy w czasie 1:21,4.

PRZEDSTAWICIELI REJONALNYCH

poszukuje **jedyna w Polsce Wytwórnia Automatycznych Spinaczy Obuwia** rozpowszechnionych i opatentowanych w całym świecie. Szczegółowe oferty z podaniem dotychczasowego zajęcia i referencyj adresować do Administracji Kurjera Poznańskiego pod ng **18 098.**

Towarzystwo Pomocy Naukowej dla Dziewcząt urządza

loterję obrazów

i apeluje do społeczeństwa, by zechciało ją poprzeć, kupując losy. Losy w cenie 50 groszy za sztukę są do nabycia w Księgarni św. Wojciecha, Plac Wolności, oraz w biurze Towarzystwa przy ul. św. Marcina 6a w środy i piątki od godz. 10,30—12.30. Trzy główne wygrane obrazy wystawiono w Księgarni św. Wojciecha. Czysty dochód ze sprzedaży losów przeznaczony jest jak zwykle na stypendja dla uczącej się niezamożnej młodzieży żeńskiej.

zg 445

WINA KRAJOWE SĄ LEPSZE, LECZ....

Pg 6 222-44,53

Dla dużych i małych dzieci

posiada św. Mikołaj nieprzezwyciężony urok. I słusznie. Bo czy może być piękniejsza chwila, jak roześmiane twarze starszych i rozbawione buzie nawet najmłodszych pociech na widok tylu niezwykłych darów, jakie św. Mikołaj **w następną niedzielę, 1 grudnia,** rozdzielać będzie podczas kiermaszu Pań Mił. św. Winc. a Paulo par. farnej na sali Domu Rzemieślniczego. Nie dziw więc, że dzieci przyrzekły rodzicom być zawsze grzeczne, a rodzice, że zabiorą dzieci na kiermasz tembardziej, że różne gry i zabawy, piękne stroje i doborowa orkiestra, a co najważniejsze smaczny a obfity i tani bufet składać się będą na pierwszorzędną zabawę. Spotkamy się zatem wszyscy w następną niedzielę w Domu Rzemieślniczym, by naszym paniom umożliwić zebranie choćby skromnego funduszu na gwiazdkę dla najuboższych par. farnej.

zg 446

Trawienie regulują zioła „CHOLEKINAZA" H. Niemojewskiego

Nr. 1 - przy rozwolnieniu, Nr. 2 - przy zaparciu, Nr. 3 - przy uporczywem zaparciu

ng 18 097

PAPIEROS dla ZNAWCÓW

EGIPSKI PRZEDNI

20 sztuk - zł. 1·80

5453

a 16 062

Poważne przedsiębiorstwo przemysłowe na **Górnym Śląsku** poszukuje wykwalifikowanej

korespondentki - stenotypistki

dla korespondencji w językach polskim i niemieckim z gruntowną znajomością angielskiej korespondencji handlowej. Oferty pod **P. A. T., Katowice, 3 Maja 34.**

ng 16 971

niedościgniona
...żadne naśladownictwo
jej nie dorównuje
ng 18 057

Szkoła orłów i orlic przestworzy

Na lotnisku cywilnem na Ławicy odbywa się obecnie kurs pilotów turystycznych, zorganizowany przez Aeroklub Poznański.

Szkolenie kandydatów prowadzi instruktor klubowy sierż. pil. Fr. Michalak, jeden z najlepszych w Polsce nauczycieli latania.

Zajęcia na kursie odbywają się codziennie, przyczem ćwiczenia odbywane są na samolocie szkolnym typu „Henriot 28". Wśród uczestników, przeważnie pilotów szybowcowych, znajdują się dwie panie, znana rekordzistka Polski p. Krystyna Ganowiczówna oraz p. Marja Hrynakowska. Z okazji kursu Aeroklub Poznański organizuje w każdą drugą niedzielę po pierwszym loty pasażerskie dla swych członków. Loty te cieszą się dużą frekwencją. (n)

Z działalności Aeroklubu Poznańskiego

Ze sprawozdania Aeroklubu Poznańskiego za miesiąc wrzesień i październik r. b. wynika, iż w tym czasie wykonano 668 lotów (w tem 301 lotów szkolnych) w czasie 215 godzin i 17 minut. Samoloty A. P., w liczbie 11, przebyły na przelotach 13 207 km. W okresie sprawozdawczym szkolono 6 uczni na pilotów motorowych, a trenowało 23 pilotów. Poza tem zarząd Aeroklubu delegował swoich członków (samolot R. W. D. 5 z załogą pilot inż. Suszyński z pasażerem Dominiczakiem) na zlot Aeroklubu Śląskiego pod nazwą „Bałtyk — Beskid" oraz dwa samoloty R. W. D. 5 (załoga kpt. pilot Kropiński z pasażerem p. Góralewiczową i pilot inż. Suszyński z pasażerem p. Góralewiczem) na zlot urządzony w Warszawie przez Aeroklub R. P. pod nazwą „Gordon - Benett". Samoloty te, po skończonym zlocie Gordon - Bennetta, wystartowały w Warszawie w dniu 16 września rb. do lotu turystycznego, którego trasa była następująca: Lwów — Czerniowce — Bukareszt — Sofja — Saloniki — Laris — Ateny — Saloniki — Belgrad — Wiedeń — Poznań.

W dziale szybowniczym w okresie sprawozdawczym wykonano 50 lotów holowanych za samolotem oraz dwa loty treningowe. Kurs lotów ciągnionych za samolotem ukończyło 13 osób. Z członkiń A. P. p. Wanda Modlibowska i p. Krystyna Ganowiczówna wzięły udział w krajowych zawodach szybowcowych w Ustanowej i zdobyły pięć nagród.

Instruktor Aeroklubu Poznańskiego p. Fr. Michalak i pilotka p. M. Hrynakowska na tle samolotu szkolnego „Henriot 28".

Kiedy kobieta jest starą?

Na pytanie to nie można odpowiedzieć żadną liczbą lat. Kobiety, które się doskonale trzymają, zwykły mówić: mam tyle lat, na ile wyglądam. Istotnie też liczba lat bynajmniej nie stanowi wyłącznie o młodszym czy starszym wyglądzie kobiety. Zdrowa konstytucja, pielęgnacja ciała, umiarkowanie w używaniu przyjemności życiowych, beztroskie życie — oto momenty, które więcej niż wiek decydują o starzeniu się kobiety. Znamy z historji kobiety, które były piękne i miały ogromne powodzenie w wieku, w którym inne były już zgrzybiałemi staruszkami.

Piękna Helena, małżonka króla Menelausa, miała podobno już 48 lat, kiedy uprowadzona została przez Parysa do Troi, a 58 lat, kiedy po zburzeniu Troi wróciła znowu w objęcia kochającego męża. Aspazja miała lat 35, kiedy wyszła za sławnego męża stanu greckiego Periklesa, przyczem należy mieć na uwadze, że Greczynki w tym wieku naogół już należą do dawno przekwitłych. Aspazja zaś była wówczas najpiękniejszą kobietą Grecji. Sławna Kleopatra, władczyni Egiptu, miała lat 40, kiedy zakochał się w niej na zabój wódz rzymski Antoniusz, przepłacając swoją namiętność życiem.

Diana de Poitiers zdobyła w 36 roku życia namiętną miłość króla francuskiego Henryka XI, który był od niej o 18 lat młodszy. Markiza de Maintenon zdobyła sobie, mając lat 43 względy króla francuskiego Ludwika XIV. Obrazy z owej epoki zgodnie ujawniają piękność tej kobiety. Markiza urokiem swym podbiła nietylko serce króla, lecz całej Francji. Nikt nie pamiętał o jej latach. Sławna kurtyzana Ninon de Lenclos otoczona była rojem wielbicieli, mając lat 70, a gdy skończyła lat 90, jeden z arystokratów francuskich zaofiarował jej swą miłość.

Aktorka francuska Mars w 45 roku życia osiągnęła punkt kulminacyjny swego powodzenia. Charlotte von Stein w roku 35 życia była przedmiotem uwielbienia młodszego od niej o siedem lat Goethego. Chopin zakochał się w 35-letniej George Sand. Generałowa Zajączkowa aż do najpóźniejszej starości czarowała wszystkich niezwykłą swą pięknością i urokiem, okupując je podobno zabiegami bardzo uciążliwemi. Sławna Mistingette już dawno przekroczyła pięćdziesiątkę, a dokładny jej wiek zachowany jest w tajemnicy. Zapytana kiedyś, odpowiedziała dumnie, że liczy lat 65.

Tak więc piękność i urok kobiety nierzadko kpią sobie z jej lat. W i P

Każda blondynka
zwraca uwagę swym puszystym złotoblond włosem gdy używa
HEZABLOND
Autentyczny tylko z Fabryki Kosmetyków
HENRYK ŻAK, Poznań
Pg 6493/4-Ż 449/50

Jarosz

— Mój narzeczony jest dziwny. Gdy jest zakochany, to mnie gryzie, a potem prowadzi mnie do jarskiej kuchni na kartofle i zsiadłe mleko.

Budujący przykład przywiązania do Kościoła

Pewien kapłan katolicki, odbywając podróż misyjną po zapadłych kątach Ameryki, natrafił przypadkowo na wioskę, zamieszkałą przez murzynów, którzy mimo blisko 30-letniego prawie całkowitego odcięcia od świata i nieposiadania duszpasterza, w zupełności zachowali wierność Kościołowi.

Trudno ustalić jak się to stało, lecz o wiosce tej zupełnie zapomniano i od lat nie docierał tam żaden kapłan, żaden misjonarz. Zdani w tym czasie na własne swoje siły murzyni nie zaniedbali ani modłów codziennych, ani odmawiania różańca, ani śpiewania pieśni katolickich, czego ich ongiś nauczono, ani nawet chrztu dzieci i uczenia ich zasad wiary, co z konieczności sami musieli dopełniać.

Obecnie na przedstawienie wspomnianego misjonarza, wioska ta otrzyma nietylko stałego kapłana, ale pozyska własną świątynię, którą wystawia biskup diecezji. (KAP)

Za nasze pieniądze
żądajmy dobrego towaru
kupując smaczną
musztardę REMU
w gatunkach

Francuska
Sarepska
Truflowa
Kremska

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

W sobotę dnia 23 bm. „Cavalleria Rusticana" Piotra Mascagniego. Wieczór uzupełni dwuaktowy dramat muzyczny Leoncavalla „Pajace".

W niedzielę dnia 24 bm. o godz. 15 „Straszny dwór" Moniuszki po cenach popularnych. Udział w przedstawieniu biorą: Jadwiga Muszelewska, dr. Roessler-Stokowska, Marja Janowska-Kopczyńska, Wanda Trojanowska, Aleksander Karpacki, Antoni Gołębiowski, Roman Wraga, Karol Urbanowicz, Jan Gruszczyński i Antoni Warchalewski. Kierownictwo muzyczne kapelm. Stefan Barański, reżyser Karol Urbanowicz, tańce układu baletm. Maks[illegible]. Wieczór o godzinie 20 po raz drugi opera Mozarta „Uprowadzenie z Seraju".

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro efektowna i głośna nowość „Ludzie w bieli" z gościnnym występem Janusza Warneckiego, jak było do przewidzenia, szturmem zdobyła publiczność poznańską, znakomity gość Janusz Warnecki wystąpi gościnnie jeszcze w doskonałej i pełnej humoru lekkiej komedji „Złota ciocia", z której już rozpoczął próby i której premjera odbędzie się w przyszłym tygodniu. W niedzielę po południu po cenach do połowy zniżonych urocza komedja francuska M. Scharda „Domino".

Z Teatru Nowego

Pożegnalny gościnny występ Zbigniewa Ziembińskiego, artysty i reżysera warszawskich teatrów, odbędzie się dzisiaj, w sobotę, w świetnej komedji M. Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej „Powrót mamy", — w której czarujący artysta odtworzy z niezrównanym wdziękiem i prawdziwą maestrją główną męską rolę.

„Trafika pani generałowej", urocza komedja świetnego komedjopisarza L. Bus-Fekete, grana na naszej scenie z rekordowem powodzeniem, ukaże się w niedzielę na popołudniowem przedstawieniu po cenach do połowy zniżonych w niezmienionej obsadzie zespołu z niezrównaną odtwórczynią głównej roli p. Koronkiewiczówną.

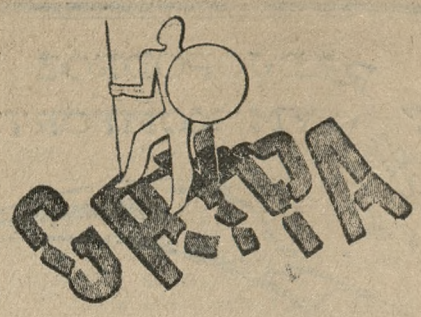

„ORIGINAL" PIGUŁKI
z CHININĄ w PROSZKU
PRZECIW GRYPIE
ng 18 103

ng 17 867

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

ZIOŁA Z GÓR HARCU Dra LAUERA
są dobrym środkiem dla uregulowania żołądka, usuwają obstrukcję, są łagodnym naturalnym środkiem przeczyszczającym.
n 16 954

„Bóg zapłać!"

całego narodu ofiarodawcom na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu, którzy złożyli ofiarę do dnia 20 listopada 1935 r.

420 ng 17 926

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:

11. 11. 35	32.02
12. 11. 35	13.66
13. 11. 35	21.89
i W. P. z podz. za odebr. l. z pr. o dal.	5.—
14. 11. 35	17.35
15. 11. 35 1.— RM. i	16.32
16. 11. 35	15.43
17.11. 35	18.32
i Józef Reformat z prośbą o błog. Boże i pracę	—.50
Telesfor N. z prośbą o bł. Boże i pracę	—.50
18. 11. 35	10.78
19. 11. 35	24.87
20. 11. 35	6.78
Dr. B. Piechowski, Poznań	2.—
J. Jakowski, Warszawa	2.—
R. Derkowska, Łapanów	2.—
Inż. A. Homelski, Przemyśl	5.—
L. Zbrejski, Wilno	1.—
M. Tysiąc, Nowy Tomyśl	3.—
W. Lichoniowa, Dobrzyca	1.—
Ks. Wagner, Lipusz	2.—
J. Jurkiewicz, Gdynia	2.—
J. Rychlowski, Alwernia	2.—
J. Norblin, Starachowice	5.—
K. Klimko, Łuck	1.—
Koralewski, Lublin k. Kościana	10.—
I. Przybytmowski, Stary Sącz	1.—
Ks. Breitennald, Dobrań	1.—
O. Riedel, Lwów	1.—
A. Peszkowa, Jarosław	2.—
Wł. Rawska i M. Grudzińska, Lwów	2.—
A. Hentechlara, Lwów 14	2.—
A. Cerefin, Padew	—.50
O. Kostańska, Nowy Sącz	1.—
Z. Chmurzanka, Nowy Sącz	1.—
Plut. St. Hendrysiak, Podśliwie	10.—
Adw. St. Koczwara, Brodnica	200.—
T. Gołębiewski, Kartuzy	10.—
L. Raszewski, Kalisz	1.—
E. E. Bierońscy, Bydgoszcz	5.—
A. Harat, Porąbka k. Kęt	1.—
A. Gąbski, Płock	5.—
Prof. W. Błażakówna, Poznań	10.—
F. Malinowska, Otwock	5.—
E. Kadzjak, Otwock	1.—
L. Kowardejowa, Białobrzegi	2.—
K. Warczak, Gostyczyn	5.—
Fr. Młynarczyk, Lubsza	3.—
H. Borajkiewicz, Szczebrzeszyn	2.—
B. Niedzielski, Nowemiasto	1.50
S. Kulicki, Biała Podlaska	1.—
SS. Miłosierdzia, Kielce	10.—
Fr. Marcela, Poręba Żegoty	5.—
J. Mikusińska, Nowy Sącz	2.—
B. Budzyńska, Ostrów Krępa	5.—
P. i I. Michałowiczowie, Gniezno	30.—
Narzeczeni St. Grajkowski, Gniezno i St. Bujasówna, Kraków	10.—
Leśniczy i leśni z Budy Tukowskiej	16.—
H. Sobocianka, Podhorki	—.50
Lasociński, Śrem	2.—
Borzykowski, Śrem	3.—
N. N., Śrem	1.—
J. Kloj, Łask	2.—
Tow. ośw.-wych. „Caritas" Grójec	2.—
R. Czarek, Kania	10.—
Wł. Stanarz, Lwów 14	5.—
Ks. W. Kamusiński, Tenczynek	7.—
A. Czarnecki, Nowe	10.—
T. Łagiewscy, Gniezno	2.—
L. Schulz, Nakło	1.—
R. Frey, Stryj	8.—
Ks. W. Kisielewicz, Staromieście	5.—
St. Matraszek, Warszawa	5.—
M. Nowak, Brześć n/B.	5.—
Ks. Brukwicki, Dryświaty	5.—
SS. Miłosierdzia, Katowice	2.—
M. Hernas, Komorowice Śl.	10.30
Z. Rothówna, od Czytelników Przew. Katol., Gola	1.80
Z. Rothówna, od Czytelm. Przew. Kat. Gola	10.10
St. Kustrówna, Czajkowo od Czyt. Przew. Kat.	10.25
T. Jańczakówna, Witoldowo od Czyt. Przew. Kat.	1.80
Z. Rothówna, Otówko od Czyt. Przew. Kat.	10.—
A. Bartlewiczówna, Gostyń	2.—
Z. Anosowiczówna, Grzegorzew	5.—
N. N. Leszno	1.—
Proboszcz Modzerowo	1.—
Lewandowski, Wągrowiec	2.—
Cz. Kaźmierski, Chojnice	5.—
z pr. o błog. i zdr.	
L. Czarnowski, Chojnice	

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m 17.

†

Dnia 21 listopada 1935 r. o odz. 16. zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy syn, brat, szwagier, siostrzeniec i bratanek, ś. p.

Zygmunt Konieczek

przeżywszy lat 32. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 24. bm. o godzinie 14.15 z kaplicy przedpogrzebowej przy Wałach Jana III, na cmentarz Farny przy ulicy Grunwaldzkiej.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 18 253 **Rodzice, rodzeństwo i rodzina.**

Poznań, Wielkie Garbary 44, Szamocin, Gniewkówiec.

†

Dnia 20 listopada 1935 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Seweryna Łamaszewska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24-go listopada o godz. 14,30 z domu żałoby, ul. Kolejowa 40 na cmentarz par. Łazarskiej.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 363. zg 12 252

†

Dnia 21 listopada 1935 r. zmarła członkini Oddziału naszego i Zarządu Centralnego, ś. p.

Marja Maciejewska

Pogrzeb odbędzie się dnia 24. bm. o godz. 14 z kaplicy Sióstr Miłosierdzia przy ul. Sielskiej w Górczynie.

Pozn.-Pom. Związek Akuszerek Oddział w Poznaniu.

zg 12 258

†

Dnia 22 listopada 1935 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Florjan Brzuska

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 25. bm. o godz. 15,30 z kaplicy przedpogrzebowej, Wały Jana III na cmentarz Św. Wojciecha. O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Ubezp. „Vesta". ng 17 336

†

Dnia 21 listopada 1935 r. o godz. 4 po poł. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz kochany mąż, ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Józef Kwiatkowski

w 78 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 24. bm. o godz. 2 po poł. z kostnicy szpitala wojskowego, Wały Jana III.

W smutku pogrążona

zg 12 257 **rodzina.**

W poniedziałek, dnia 25 listopada 1935 r., jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci, ś. p.

Stanisława Tomiaka

odprawioną będzie

msza św.

w kościele św. Wojciecha o godzinie 9 rano, o czem zawiadamiają

Pg 6643-57,107 **Żona z dziećmi**

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci, ś. p.

z Matelskich

Władysławy Świtalskiej

odprawi się

msza św.

w poniedziałek, dnia 25. bm. o godzinie 8 w kościele św. Marcina w Poznaniu.

zg 12 250/1 **Mąż z synkiem.**

Najmodniejsze wełny

na suknie, płaszcze i komplety oraz na ubrania i palta męskie

Pg 5 325-7.69

W. Groszkiewicz, Stary Rynek 59

Dywany, Chodniki, Firany, Płótna, Inlety, Kołdry watowane, puchowe, Podpinki. — Asygnaty Tow. „Kredyt".

†

Dnia 21 listopada 1935 r., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Zygmunt Konieczek

Przez długoletnią współpracę zaskarbił sobie Zmarły przyjaźń i szczerą sympatję u Koleżanek i Kolegów. Żegnamy Go z żalem i zachowamy o Nim wdzięczną pamięć.

Współpracownicy F-my J. Czepczyński i Oddz. Universum.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24. bm. o godz. 2,15 z kostnicy wojskowej przy ul. Wały Jana III na cmentarz Farny. Msza św. odprawi się we wtorek, dnia 26. bm. o godz. 7 rano w kościele O. O. Franciszkanów.

Pg 6 646/7-57,110/111

†

W piątek, 22 listopada 1935 r., o godz. 13, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., w 49 roku życia, nasz najdroższy i najukochańszy mąż, ojciec i wujek, ś. p.

Florjan Brzuska

W smutku pogrążona

zg 12 261 **żona z synem.**

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 25. bm. o godz. 15,30 z kaplicy przedpogrzebowej Wały Jana III na cmentarz św. Wojciecha. Msza św. odprawi się nazajutrz o godz. 8-mej rano w kościele św. Wojciecha.

Dnia 21 listopada 1935 r. o godz. 23.30, zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, brat i dziadek, ś. p.

Alojzy Wojciechowski

długoletni organista parafji Śmigielskiej.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24 listopada o godz. 15,30 z domu żałoby w Śmiglu.

Pg 6638/9-57,106/107

W ciężkim smutku pogrążona pozostaje

Żona, dzieci i rodzina

Śmigiel, Poznań, Przemęt, Uzarzewo.

ś. † p.

Marja z Wróblewskich Handke

ukochana siostra nasza, szwagierka i ciocia, zmarła 18. bm. Pochowana w Inowrocławiu. Msze św. odprawią się w poniedziałek 25. bm. w Solcu n/W. — w czwartek, 28. bm. w kościele w Smogulcu.

Duszę naszej drogiej Zmarłej polecamy modlitwom Rodziny i Przyjaciół.

Romanostwo Ziętakowie z córkami

zg 12 262 **Helena Wróblewska.**

Młodzikowo, w listopadzie 1935 r.

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najsłynniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestji i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość. Przy pomocy słynnego i jedynego na kuli ziemskiej Medjum „TAMAHRY" które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania flujdu astralnego w transie jasnowidzi bez różnicy oddalenia, za pomocą kontaktu pisma i kilku włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możność zdobycia miłości pożądanej osoby, rady i wskazówki, odzwyczaja od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medjum „TAMAHRA" jest nieomylne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej Nr. losów, wskaże gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne przepowiednie-horoskop, który wprawi Cię w podziw i zachwyt. ng 18 008

Medjum „TAMAHRA" wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, a który przyczyni się do poprawy Twego bytu materjalnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych, to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje.

Załączyć 1.— zł znaczkami pocztowemi na koszta przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie wysyła się.

Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: **Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Piłsudskiego 21.**

Przezorni RODZICE

zaopatrują swe dzieci na zimę w obuwie z podeszwami

z GUMY INDYJSKIEJ

(SUROWY KAUCZUK)

Chronią one przed wilgocią i zimnem i nawet przy **STAŁEM** noszeniu przetrwają całą zimę.

Podeszew z gumy indyjskiej przymocuje każdy szewc z łatwością nawet na stare obuwie.

Pg 1 913

NEURALGJE

są często pochodzenia artretycznego

Celowym środkiem leczniczym w tym przypadku jest

URODONAL

CHATELAIN'A

rozpuszcza on bowiem i usuwa KWAS MOCZOWY w miarę jego wytwarzania się w ustroju. Przy stosowaniu URODONALU, chorzy odczuwają ulgę w cierpieniach i poprawę ogólną.

URODONAL Chatelain'a

jest rozpuszczalnikiem kwasu moczowego.

ng 18 084

Polecamy

Samochody używane pierwszorzędnych fabrykatów współczesnych modeli najróżniejszych typów z karoserjami wszelkiego rodzaju

w olbrzymim wyborze na warunkach niezwykle korzystnych

BRZESKIAUTO S. A.

POZNAŃ

ul. Dąbrowskiego 29

tel. 63-23. 63-65

ng 17 065

dg 4671

Największy wybór

Tapety

Linoleum

Ceraty

Chodniki

Dywany

Dywaniki

Pg 6 483

poleca tanio

Zb. Waligórski

Poznań, Pocztowa 31

Telefon 12-20

Bydgoszcz, Gdańska 12

Asygnaty „Kredyt"

Poszukuję zaraz

składnicę

wraz biurem lub stajnią dla otworzenia handlu przetworami miejskiemi i paszą. Oferty Kurjer Pozn. zg **12 259.**

ORYGINALNE PROSZKI

„MIGRENO-NERVOSIN"

R.M.S.W. nr 1599

ZNAK FABR.

z **KOGUTKIEM**

SĄ ŚRODKIEM

KOJĄCYM BÓLE

ZASTOSOWANIE:

BÓLE GŁOWY

MIGRENA, NEWRALGJA

BÓLE ZĘBÓW

GRYPA, PRZEZIĘBIENIA

BÓLE: ARTRETYCZNE, STAWOWE, KOSTNE i T.P.

ŻĄDAJCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW ZE ZN. FABR. **KOGUTEK**

SPRZEDAJĄ APTEKI

ng 16 130

PŁASZCZE DAMSKIE i FUTRA

oraz skóry futrzane, spody do futer i materjały na poszycia futer dla pań i panów poleca po bardzo korzystnych cenach

D/H. F. WOŹNIAK

Poznań, Kramarska 16 (ul. Rynkowa).

ng 18 145/6

Józef Maciejewski dentysta telef. 61-94

przyjmuje **tylko Słowackiego 4/6.**

zg 12 206

Lokal handlowy

w Starogardzie przy rynku, nadający się na każde przedsiębiorstwo od 1 grudnia br. do wynajęcia. Zgłoszenia kierować do **Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Starogardzie.**

dg 4920

Dr. Grabska Marja

specjalista w chorobach kobiecych i położnictwie

osiedliła się z dniem **18. XI. 1935 roku przy ulicy 27 Grudnia 18. I. ptr.** (Dom Teatru Polskiego)

Godziny przyjęć: 11 — 12 i 4 — 5. Telefon nr. 10-53

zg 12 213

Pneumatyki

najsławniejszych fabrykatów **Michelin, Stomil, India** etc. po dotąd niebywałych niskich cenach poleca

Brzeskiauto

S. A. Poznań,

ul. Dąbrowskiego nr. 29

Zał 1894. Tel 63-23

ng 17050

DOBRE ŚWIATŁO

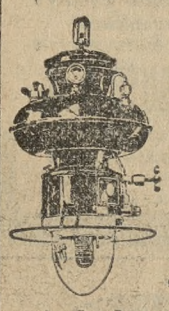

to podwójna wydajność pracy, to ochrona oczu i nerwów.

Lampy naftowo-żarowe

„LUMEN" i „MAXIM"

niezbędne wszędzie tam gdzie niema elektryczności i to w mieszkaniach, składach, kościołach, salach, warsztatach, do oświetlania podwórzy dominjaln., placy, rynków w miasteczkach i t. d.

B. SNIEGOCKI, Poznań, Fr. Ratajczaka 2

Pg 66 0-17,51 **CENNIKI NA ŻĄDANIE.**

Przy uroczystościach rodzinnych,

jak przyjęciach zaręczynowych, ślubnych, z okazji chrztu, wogóle zawsze, gdy macie gości, powinniście Swe likiery sporządzić w domu. Wtedy smakują podwójnie dobrze i kosztują często tylko połowę. Bo zapomocą 1 butelki **Esencji — Reichela** — z naturalnych surowców likierowych — kosztuje litr wysokowartościowego i szlachetnego, 40 proc. likieru około zł 5.—. Obstawajcie tylko przy Esencjach — Reichela z oddawna sławna marka „Promienne Serce", która jedynie ręczy za udanie i stale jednakową dobroć likieru. Każda próba jest arcydziełem, a przyrządzenie tak łatwe jak zaparzenie kawy. O ile nabyć nie można w drogerjach i składach wódek. **Kraków, Skrytka 41.** dostarcza **Wyt. Ch. Nowomiejski.**

ng 18 092

Gratis

otrzyma Pani 2 tubki kremu Pond'a oraz próbki pudru w 5-ciu odcieniach, po nadesłaniu niżej umieszczonego kuponu i znaczka pocztowego za 15 groszy.

POND'S COLD CREAM — oczyszcza skórę i nadaje cerze świeży, kwitnący wygląd.

POND'S VANISHING CREAM — chroni skórę przed zaczerwienieniem i popękaniem wskutek działania ostrego powietrza i stanowi idealny podkład pod puder.

Wysłać pod adresem:
Wł. Glazer, Warszawa, Al. Jerozolimska 41.

Nazwisko . . . . . .

Adres . . . . . .

K. P. 409

ng 18 017 **PUDER POND'A**

nowowprowadzony w 5 odcieniach: *Rachel 1 i 2, naturelle, Pêche, brunette.* Puder ten jest niezwykle cienki, subtelnie perfumowany i doskonale przylega do twarzy.

Sprzedam

wille 10 morgami między Luboniem i Puszczykowem, ziemia na ogrodnictwo. Borowski, Łeczyca, Puszczykowo, Poznań zd 69 367

PORÓWNANIE ARGUMENTEM NIEODPARTYM

Nie papierowe argumenty o wyższości, ale dopiero osobiste przekonanie się daje pewność doskonałości radjoodbiornika. Posłuchajcie szeregu aparatów, a wkońcu wypróbujcie TELEFUNKEN - AMBASADOR lub SPECIAL. Cóż za nieporównany ton — czysty, naturalny, barwny! Jakaż selekcja, jaki zasięg, łatwość manipulacji! Po pierwszej próbie powiecie: tak, tego szukałem!... To ten!—

4-LAMPOWY, 5-ta PROSTOWNICZA

AMBASADOR

CENA 420 zł.

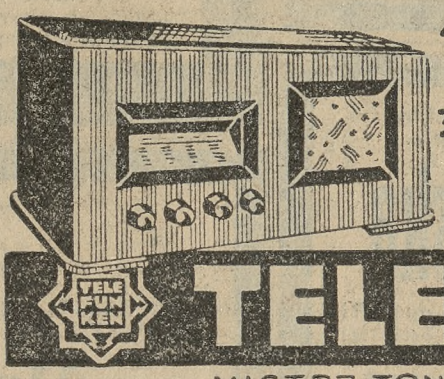

3-LAMPOWY, 4-ta PROSTOWNICZA

SPECIAL

CENA 248 zł.

TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI i FORMY

ng 18 129

Wszyscy znawcy wiedzą, że:

największą sensację wśród najnowszych modeli stanowią rewelacyjne samochody

Chevrolet **o średnim litrażu** — ***Opel*** **o małym litrażu**

wyposażone w liczne udoskonalenia właściwe tylko

samochodom wysokiej klasy

przednie osie łamane, przednie resory specjalnej konstrukcji, tylne resorowanie ulepszone, wzmocnione ramy, znaczne obniżenie zużycia benzyny ng 17 086

bezpieczeństwo — komfort — niskie ceny

Bezkonkurencyjne podwozia ciężarowe 1½—8 tonn

o niespotykanej odporności w użyciu

przebycie przeszło **100 000 klm.** bez żadnego remontu, wypadkiem normalnym, niska cena, niskie koszty eksploatacji, olbrzymie usługi, to zalety prawdziwie kryzysowego środka przewozowego którego szukają wszyscy — **podwójne tylne resory — nadwozia wszelkich typów.**

Dostarczamy szybko, rzeczowo, prosimy żądać ofert.

BRZESKIAUTO S. A.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29 - tel. 63-23, 63-65

Kupna okazyjne samochodów używanych — części zamienne — przybory — garaże.

Oczy - to skarb Szanuj je!

Nowoczesne **OKULARY i BINOKLE** — Fachowa i rzetelna obsługa.

K. GREGER **27 Grudnia 18**

Dostawca Ubezpieczalni Społecznej

FARBY LAKIERY POKOSTY

Fabryki J. Perek, Leszno, *po cenach fabrycznych tylko*

Wodna 13, tel. 53-26, *dawniej W. Garbary 39*

Pokost czysto lniany zł 1,65 za 1 kg Pokost zwykły lniany zł 1, za 140 kg

ng 16 924

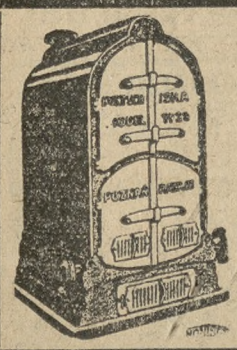

ZWYKŁYM MIAŁEM WĘGLOWYM

opalać można skutecznie **wszystkospalający kocioł do centralnego ogrzewania pat. „Höntscha"**

Zmniejsza się przeto znacznie koszty utrzymania.

Höntsch i S-ka

Sp. z o. o.

Odlewnia kotłów ogrzewalnych

Poznań - Rataje VI. ng 16939

Z powodu likwidacji korzystnie do nabycia od zaraz

urządzenie składowe i biurowe

jak regały, biurka, lampy etc.

ST. GRABIANOWSKI i Ska, Sp. Akc.

Poznań, pl. Wolności 11, telef. 40-10

dg 4 924

Zastępcę rejonowego

mogącego wykazać się dobremi stosunkami w przemyśle i instytucjach komunalnych, poszukuje wielki koncern niemiecki. Warunki prowizyjne. Oferty do Biura Ogłoszeń „Par", Warszawa, Bracka 17, sub „Przemysł". Pg 6297-62,548

Artykuły Sportowe

Swetry, Kalosze, Śniegowce

Kożuszki Zakopiańskie

Wielki wybór! Niskie ceny!

DOM SPORTOWY

św. Marcin 33. Prosimy zważać na firmę.

Cenniki wysyłamy bezpłatnie! dg 4 800

Swe bogato zaopatrzone działy:

firan, serwet, kap, narzut, chodników, dywanów, brokatów

oraz wszelkich obić meblowych

poleca firma:

M. PIECZYŃSKI,

STARY RYNEK 44 - Tel. 24-14

CENY BEZKONKURENCYJNE

dg 4785/6

Niniejszem zawiadamia się o otwarciu Kawiarni i Cukierni pod nazwą

„PERŁA MORSKA"

które nastąpi **dnia 26. bm. przy ulicy Aleje Marcinkowskiego 25, telef. 37-64.**

Zadaniem Firmy będzie przez podawanie dobrej kawy i ciastek oraz przez rzetelną i fachową obsługę zjednać i zadowolić Szanownych Gości. Pisma krajowe i zagraniczne. Pg 6637-57,108

3 serje cen

PALTA UBRANIA FUTRA

materjały z metra

Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 2, ul. Wrocławska 15, ul. Wrocławska 14

OSTRÓW wlkp.

IMPERATOR

OSTATNI WYRAZ TECHNIKI RADJOWEJ

ok. 100 stacyj na 3 zakresach • regulowana selektywność • odbiór przez całą dobę • piękne koncertowe brzmienie

NATAWIS

3 typy: Z na prąd zmienny. U na prąd stały i zmienny. B na akumulator i baterję.

Do nabycia w pierwszorzędnych firmach radjowych.

ng 18 057

Wykonujemy wszelkie naprawy mechaniczne i karoseryjne we odzrce w zakr.s samochodów wszelkich systemów szybko - fachowo i przystępnie

Porady fachowe i kosztorysy na życzenie.

Własne obszerne i nowocześnie urządzone warsztaty oraz bogato zaopatrzone magazyny części zamiennych i przyborów.

BRZESKI AUTO S. A.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29

Tel. 63-23, 63-65.

ng 17 004

P. 9/35

Persil

Henkel

Persil

TO NAZWA ŚRODKA DO PRANIA, UŻYWANEGO PRZEZ WSZYSTKIE SKRZĘTNE GOSPODYNIE

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielenia

P 6090-P 705

ZBOŻOWIEC

z długoletnią praktyką w czołowych młynach poznańskich obeznany z całokształtem młynarstwa, doskonały korespondent polsko-niemiecki

zmieni posadę

Oferty uprasza się kierować do Kurjera Poznańskiego pod zg 12 254.

Polsko-Niemiecki układ handlowy!

Pierwszorzędna i starozaprowadzona hamburska firma pośrednictwa i agentur z branży środków żywnościowych i paszy nawiąże stosunki handlowe tylko z pierwszorzędnemi polskiemi firmami. celem zastępstwa w Niemczech północnych Oferty skierować pod H. G. 15 143 do Ala, Hamburg 1. ng 18 0

Hurt! Detal! Aquila Św. Marcin 61 - Pl. Wolności 9

ZABAWKI-LALKI-GRY

STALE NOWOŚCI! WYBÓR NAJWIĘKSZY! CENY NAJNIŻSZE!

ng 17 878

OSZCZĘDZASZ NAJLEPIEJ kupując

PIECE SZRAJBERA

Z KAFLI STALOWYCH

50% oszczędności opału zbędność remontu, grzeją dobrze, łagodnie i długotrwale.

Ceny znacznie zniżone. Korzystne warunki.

St. Kowalski

MATERJAŁY BUDOWLANE

Posadzki parkietowe. Poznań, Pl. Wolności 17 Tel. 29 76

Pobyt w domu uprzyjemnia aparat z firmy „Emka". Aparaty radj. na prąd stały i zmienny, aparaty bateryjne w wielkim wyborze sprzedaje na raty i pożyczkę narodową „Emka" wł. Wł. Włodarczak. Poznań, Wrocławska 30. tel. 33-83. ng 18 156

„Haftoplis",

wykonuje mereżkę, okrętkę, — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej.

St. Rynek 6, tel. 28-10.

wejście Wiankowa.

Pg 5771

„Itala"

limuzyna 6-cio osobowa, 60 konna 4 drzwi, czołowy włoski fabrykat, beznaganny stan, motor i zegary nienaruszone, jeszcze fabrycznie oryginalnie plombowane, poza sobą 10 000 km., na sprzedaż lub zamiana na parcelę lub inny równowartościowy obiekt.

Firma EDMUND RYCHTER, Poznań,

ng 18 077 Telefony: 23-07, 54-15, 21-71, 54-93.

CZY WIESZ dlaczego cukierki MARECKIEGO są popularne?

ng 16 935

Zdolnego energicznego

przedstawiciela

dobrze zaprowadzonego w składach przyborów piśmiennych, do sprzedaży pierwszorzędnych artykułów biurowych, poszukujemy od zaraz. Oferty do Biura Ogłoszeń PAR", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 57,161.

Pg 6632-57,101

KONFEKCJA DZIECIĘCA

S. KACZMAREK

obecnie ulica 27 Grudnia 10

Asygnaty „Kredyt" dg 4 923

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

członków KOŁA TOWARZYSKIEGO, stow. zar. odbędzie się w niedzielę, dnia 15 grudnia 1935 r. o godz. 18-tej w lokalach klubowych przy ulicy Nowej nr. 8.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i wybór prezydjum Zgromadzenia.
2. Uzupełniające wybory do Zarządu.
3. Wolne głosy.

zg 12 260

M. Powidzki, wiceprezes. (—) L. Mikołajczak, sekretarz.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i. w. z. a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1311 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10. w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-FARCELE

Administrację
domu przyjmie uczciwy doświadczony administrator, emerytowany urzędnik meldunkowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 356

Sołacz
Wołyńska — Wiejska, tramwaj 11 parcele wysoko położone. Wiadomość Szamarzewskiej 1 mieszkanie 19. telefon 74-15. zdg 68 493

Kupię
dom, wpłata 10.000 do 12.000 gotówki, ewentualnie z przejęciem hipotek od właściciela. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański p 2 672

Dom jednopiętrowy
duży ogród prowincjonalne miasto (Poznańskie) piękna okolica korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Poznań ul. Powiejska 41 skład papieru. zdg 70 042

Kamienica
w małem mieście blisko Poznania w rynku, w której nie mieszczą 4 sklady, restauracja, kolonjalka, skład obuwia skład krawiecki zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 278

Kupię
dom, wpłata 20 tysięcy. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 114

Willa
Poznań nowa komfortowa trzymieszkaniowa, ogród, lasek, 30 000 gotówka, 7 500 amortyzacja. Budziński, Kcynia. Jankowice. zdg 68 178

Kupię
domek, mam 8 tys. gotówki. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 313

Willę
dwumieszkaniową komfortową sprzedam, wpłaty 25 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 294

Kupię
willę 5—6 pokojową nową w cenie do 30 000 zł w dobrej dzielnicy Poznania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 69 445

Willa
2 piękne mieszkania, przynależności, parter, niewykończony, okolica Botanik. Cybulska. Radosna 10. zdg 69 179

Kamienice, wille, domki, parcele korzystnie poleca i przyjmuje zlecenia sprzedaży.
Jarczewski
Poznań, Bukowska 15. zdg 69 748

Willa
6 pokojowa z ogrodem owocowym w Starogrodzie od właściciela za 16 000 gotówka do sprzedania. — Zgłoszenia św. Marcin 59, m. 3. w godz. 3—4 zdg 69 579

Kamienicę
pełnokomfortową, centrum, dochód obniżony 16 600 sprzedam osiemkrotny czynsz. wpłaty 80 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 704

Korzystna lokata kapitału
Dom sprzedam w Inowrocławiu. III piętrowy, bardzo dobrze rentujący się, do przejęcia potrzeba gotówki 50—60 000. Zgłoszenia Inowrocław. Skrytka pocztowa 16 zdg 68 891

Dom
z ogrodem owocowym sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 568

Kupię
dom czynszowy, mam gotówki 25 tys., może być zadłużony. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 565

Parcele
Grunwaldzka (szosa Okrężna) na sprzedaż cena 1,50—2.00 zł. Biuro Parcelacyjne Plac Wolności 11. zdg 69 741/2

Parcelę
5 100 m² przy szosie warszawskiej okazyjnie sprzeda Biuro Parcelacyjne Plac Wolności 11. telefon 58-15. zdg 69 737/8

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskiem
bardzo korzystnie położone światło wodociąg. Małecki, Droga Dębińska 11. Telefon 11-90. Pg 5781/2-28.9

Parcele
od 415 m² Rynek Jazarski bardzo tanio oraz olbrzymi wybór innych „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdg 69 765/6

Willę
2 mieszkania komfort. ogród. Rataje sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 506/7

Dom
Jeżyce, dochód 18 000.— spowodu podziału na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 362

Kamienicę
najgłówniejszej ulicy Bydgoszczy (Gdańskiej) dochód 6.000.— sprzedam półdarmo, lub zamienię gospodarstwo rolne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 [illegible]

Dom
2 mieszkaniowy (6 i 4 pokoi) piętrowy, z ogrodem w Rawiczu zamienię na mniejszą willę w Puszczykowie lub najbliższej okolicy Poznania z ewtl. wyrównaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 642

Kamienicę
nowoczesną, najruchliwszym punkcie Bydgoszczy, dochód [illegible] sprzedam półdarmo lub zamienię majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 [illegible]

Parcelę
na Sołaczu blisko kościoła, przy tramwaju i ulicy założonej, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 977

Dom
piętrowy ogrodem korzystnie. — Dębiec, Maszynowa 22. zdg 69 663

Willa
dwumieszkaniowa Łazarz 17 000, wpłaty 11 000. Kossmann. Kredyt 6. zdg 70 024

Willa
dwa mieszkania trzypokojowe 12 000. Administracja Domów, Wrocławska 22. zdg 69 989

3. LETNISKA i UZDROWISKA

W dworze
ładnej okolicy znajdą pomieszczenie 2 osoby, utrzymaniem 3.— zł dziennie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 052

2. PIENIĄDZ

Kto
jest w możności pożyczyć lub wystarać się o 5—6 tysięcy za pewnym zastawem wyższem oprocentowaniem. Ewentualnie pp. pośrednicy. Tylko poważne i realne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 578

Sprzedam
akcje 20 Banku Cukrownictwa. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 70 030

2—3 000 zł
dam dobrą gwarancję i procent. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 69 082

6%
Pożyczkę Narodową spieniężam po najwyższym kursie. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 434

30—50 tysięcy
potrzebuje do sfinansowania budowy dróg państw. solidne, fachowe przedsiębiorstwo, duże zyski zapewnione. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 368

Przyjmę
na dożywotnie utrzymanie osobę, posiadającą cośkolwiek gotówki, potrzebnej na wykończenie budynku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 371

Wspólnika
cichego do intratnego przedsiębiorstwa w Poznaniu poszukuje z gotówką 6 000 zł, gwarancja zapewniona. Zgłoszenia Orędownik Oborniki, Czarnkowska 1. ng 18 122

Zamienię
kilkaset tysięcy złotych w gotówce na zamrożone w Niemczech względnie w Gdańsku. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 666

3 — 4 000
na rzeźnictwo, dobry procent, — gwarancja, zabezpieczenie sądowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 543

Realna propozycja!
Młodszemu, inteligentnemu, posiadającemu ca 3 000 zł wskaże dobra egzystencję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 862

Porządnego
człowieka z kapitałem do 30.000 wspólnika poszukuje dobrze prosperująca Fabryka Części Rowerowych Poznanin. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 532

Pupilarna lokata! Hipoteka
I. miejscowa złotych 30 000 w złocie 8% nie moratoryjna reszty ceny kupna na kamienicy Poznaniu wartości 150 000 odstąpię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 902

Wspólnika
rzutkiego kupca z 15 do 20 tys. złotych do dobrze zaprowadzonego przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowego z wielkiemi możliwościami ekspansji celem powiększenia przedsiębiorstwa poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 877

Hurtownia
towarów importowanych dobrze prosperująca poszukuje wspólnika z 40 do 50 tys. zł celem wykorzystania nadzwyczajnej konjunktury. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 875

Zł. 8.000,—
natychmiast celem finansowania większego zamówienia na 4 miesiące za wysokiem wynagrodzeniem — poważne przedsiębiorstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 951

3.000
posiadam proszę propozycje zarobku ewentl. spółpracę. Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdg 70 012

4. OSOBISTE

„Jadwiga"
Podgórna 10 a. najkorzystniejsze
kapelusze damskie

Dobre — smaczne — tanie
Co? — Webera
śniadanie
Nowa 4. ng 17 040

Fryzjerka
przyjmie prace domu — poza domem. Szwajcarska 16 — 4. zdg 70 022

Pani Zofja
popularna chiromantka Seweryna Mielżyńskiego 25, III. front. zdg 69 160

Magazyn Obuwia Fr. Rogoziński
daje rękojmię dobrego zakupu.
tylko Stary Rynek 64
Kalosze
Śniegowce
Deszczówki
w wielkim wyborze. Pg 5801/2-40.36/37

P. K.
list z poste-restante spóźniony — proszę jeszcze raz kilka słów. M. G. zdg 69 949

Żądajcie
Gaja
przyprawy do zup. ng 17 022

Trwała
ondulacja 6,— manicure 0.50 — Podgórna 2. zdg 69 247

6. OŻENKI

Dla Nowożeńców
wyprawy pościelowe kołdry, podpięcia, bielizna osobista gotowe i na zamówienia, stołowizna z metra. Firany, płótna, inlety najkorzystniej bo wprost z
Fabryki bielizny J. Schubert, Dom płócień
Poznań, Stary Rynek 76. Czerwony dom naprzeciw odwachu. Pg 5809-41,53

Inżynier
lat 34 z dobrej rodziny, zamożny, dobrze sytuowany na wysokiem stanowisku w państwowej fabryce, domator, bez nałogów, pozna młodą, inteligentną zamożną osobę ze sfer przemysłowo-handlowych lub ziemiańskich, w której znalazłby prawdziwą towarzyszkę życia. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Zgłoszenia z fotografją pod zdg 67 184 Kurjer Pozn., Poznań, św. Marcin 70.

Trzydziestoletnia
Ziemianka posagu 15 000 poszukuje odpowiedniej partji. (Najchętniej właścicielka). Oferty Kurjer Poznański zdg 69 998

Dwóch
przyjaciel, lat 26 i 28 kupcy pragną zapoznać panny lub wdówki. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 779

Kawaler
lat 28, kupiec, szuka tą drogą towarzyszki życia, inteligentnej brunetki do lat 23, kat., gotówka pożądana. Sprawę traktuje poważnie, fotografja, dyskrecja, zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 814

Wdowa
lat 28, przystojna, inteligentna, 2 dzieci, mieszkanie pozna kulturalnego na stanowisku. Cel matrymonjalny. Poważne zgłoszenia fotografją Kurjer Poznański zdg 70 037

Znajomości matrymonjalne
ułatwia dyskretnie solidnie — „Wanda", Poznań, Szymańskiego 4—5. zdg 69 852

Dyskretnie
pod gwarancją każdego wyswata jedynie Biuro „Przyszłość", Poznań, Strzałowa 3. telefon 24-03. zdg 69 606

Młoda
sympatyczna panna posiadająca gabinet dentystyczny, całkowitą wyprawę, szuka odpowiedniej partji. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 020

Przystojną
szatynkę do lat 30, z dobrego domu, pragnę poznać w celu matrymonjalnym, kawaler w wieku średnim majętny, właściciel kamienic. Listy nieanonimowe proszę do Kurjera Poznańskiego pod zdg 69 890. Dyskrecja zapewniona.

Kawaler
lat 36, posiadający 3 000 poszukuje panny lub wdowy własnym składem lub cośkolwiek majątkiem. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 930

Trzy
urzędniczki inteligentne, religijne od 23—27 pragną zapoznać poważnych panów. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 931

Kawaler
29, przedsiębiorstwem, poślubi panią zaraz mniejszą gotówką. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 920

Kawaler
kupiec, żel., lat 38, przystojny, solidny, posiada około 20 000 pozna sytuowaną panią w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 986

Inżynier metalurg
młody, przystojny na stanowisku z poborami 1 550 zł miesięcznie (Śląsk) poślubi stosowną. Zgłoszenia bezanonimowe (dyskrecja gwarantowana) Kurjer Pozn. zdg 69 656

Znajomości matrymonjalne
w najlepszych sferach ułatwia szybko, solidnie, gwarantując dyskrecję, jedynie Echo, najpoważniejsze biuro matrymonjalne w Polsce, Poznań, św. Marcin 68, tel. 50-30. Prospekty na żądanie. zdg 69 654

Wdowiec
w starszym wieku, ogrodnik, posiadający 2 500,— zł pragnie się wżenić w jakikolwiek interes lub ogrodnictwo z panną lub wdową od 40 — 50 lat. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 242. ng 18 148

Kawaler
lat 29, na stałej posadzie, własne 2 pokoj. mieszkanie, plac budowlany pragnie poznać pannę, pełnej figury, uczciwą, gospodarną, miłego usposobienia do lat 25 z gotówką 5 000. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gdynia pod „974". ng 18 147

Dwudziestoczteroletnia
miła, gospodarna, wyprawą poślubi urzędnika. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 502

Nazwisko
dam osobie, która pomoże materjalnie inteligentowi na ukończenie studji — osiągnięciem posady. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 505

Dla brata
Dr. medycyny zamożnego, przystojnego, lat 32, szukam panny kulturalnej, młodej, ładnej z posagiem od 60 tysięcy zł. Cel matrymonjalny. Dyskrecja zapewniona. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 975

2 koleżanki
szatynki, miłe, kochające piekno, pragną poznać idealnych mężów do lat 35. Oferty fotografją Kurjer Poznański d 4 858

Wdowa
bezdzietna, lat 49, dom, skład poślubi samotnego emeryta kulturalnego bez nałogów, miłego towarzysza życia, wiek 45—54. Poważne zdecydowane oferty Kurjer Poznański zdg 66 067

Kawaler
młody, wysoki, podobno przystojny kupiec na samodzielnem dobrem stanowisku w Gdyni, z braku znajomości pozna pannę do lat 25, nie dzisiejszych poglądów, gospodarną, zgrabną z miłym charakterem w celu matrymonjalnym Zgłoszenia nieanonimowe z fotografją Kurjer Poznański, Gdynia pod „Złota Dusza". n 18 088

Drukarz
lat 28, na stałej posadzie w Gdyni, pozna pannę (wdówkę). Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gdynia, pod „Drukarz". ng 18 089

Kawaler
lat 29 na rządowej posadzie szuka panny miłej, sympatycznej do lat 23, Wielkopolanki, majątkiem celem ożenku. Oferty z fotografją nadsyłać do Kurjera Poznańskiego, Gdynia pod „Matros". ng 18 090

Kawaler
Pomorzanin, lat 35, katolik szatyn kupiec posiadający 50 000 zł szuka żony. Panie posiadające czynszową kamienice z przedsiębiorstwem wzgl. hotel, zechcą łaskawie złożyć oferty do „Par", Toruń pod „Solidny". Zawodowi pośrednicy wykluczeni. Pg 6626-64.154

Kawaler
kupiec, lat 27, posiada dobrze prosperujący interes, materjalnie niezależny, z braku znajomości szuka panny do lat 22, ładnej, dobrze zbudowanej, bez przeszłości, celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 487

Dla
brata inż. agr. lat 35, szukam żony przystojnej, dobrej, miłej. Pośrednictwo rodziny pożądane. Większy posag mile widziany. Dyskrecja zapewniona. Fotografję pod słowem honoru zwracam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 494

Dyskretna
swatka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 495

Kupiec
samotny lat średnich, przystojny poszukuje posady kierownika, — kaucją u wdowy lub panny. Ożenek możliwy. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 463

Pani
starsza niezależna pozna starszego pana kupca lub emryta, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 464

Dwie
panie około lat 30 inteligentne, majętne, przystojne, poznają panów na wyższych stanowiskach. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 466

Urzędnik
państwowy IX grupy, lat 36, — przystojny posiada 2 000 gotówki, poślubi panią odpowiedniem wiekiem. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 403

Blondynka
subtelna, miła, wysoka, ładnej prezencji, wykształcona, muzykalna i gospodarna, lat 30, posiadająca wyprawę, pragnie poznać pana o prawym charakterze na stanowisku w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia możliwie z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdg 69 411

Brunetka
miła i sympatyczna, z dobrem serduszkiem, inteligentna, przystojna, wysoka, średniej tuszy, elegancka, z dobrej rodziny, lat około trzydzieści, posiadająca mieszkanie, piękne umeblowanie i kamienicę w najbliższym czasie, chciałaby spotkać swoje przeznaczenie i być szczęśliwą z panem o prawym charakterze, na stanowisku z akademickiem wykształceniem do lat 45. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 69 412

Mechanik
przystojny, gotówką, pozna panią właścicielkę przedsiębiorstwa, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 307

Która
pani przystąpi 2—3 000 do krótkotrwałej rentowej sezonowej transakcji handlowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 304

Panna
lat 25, blondynka posiadająca 25 tys. zł gotówki wyjdzie zamąż za oficera ewentl. urzędnika. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 69 330

Agronom
lat 36, kawaler, wyższem wykształceniem, posiadający 15 000 zł gotówki poszukuje odpowiedniej partji. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 69 329

Dla
mojej siostry, lat 31, z lepszej rodziny i inteligentnej, muzykalnej, posiadającej pięć tysięcy zł gotówki, fortepian, umeblowane 2 pokoje kuchnia, szukam męża. Panowie na stanowisku stałem raczą przesłać oferty Kurjer Poznański zdg 69 751

Panna
wysmukła posiadająca kilka tysięcy, pragnie wyjść za urzędnika 30—40 lat ewentl. z prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 328

Dla
mego przyjaciela, lat 34, na państwowej posadzie szukam poważnej pani do lat 35. Cel matrymonjalny. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 69 069

Który
pp. lekarzy poślubi młodziutką, milutką panienkę, lat 21, lecz biedną. Panowie wzrostu średniego zechcą złożyć oferty Kurjer Poznański zdg 69 066

Brunetka
inteligentna, 35, posiadająca skład (200 zł zysku mies.) pozna przystojnego kupca w celu matrymonjalnym, dla wspólnego dobra pożądana gotówka 1—2 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 126

Panna
wysoka, inteligentna bardzo miła niebiedna, dobrej rodziny, pozna pana po trzydziestce na stanowisku. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 202

Miłą
inteligentną, oraz domatorkę jako żonę zapozna Wielkopolanin w średnim wieku na wysokiem stanowisku i 300 000 majątku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 520

Dwie
przystojne inteligentne panienki, lat 23, pragną zapoznać panów. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 620

Krawcowa
lat 37 z dobrej rodziny, pozna uczciwego człowieka na rządowem stanowisku, także wdowca z dzieckiem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 641

Wojskowy
poszukuje znajomości pani do lat 30. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 727

Która
szlachetnych inteligentnych pań dopomoże materjalnie do uzyskania posady lub usamodzielnienia się przystojnemu kawalerowi lat 29. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 904

Kawaler
inżynier - przemysłowiec solidny majątkiem 200 000 pozna odpowiednią partję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 978

7. SPRZEDAŻE

Maszyny do pisania
małe i duże nowe i używane największy wybór, najniższe ceny, gwarancja Skóra i S-ka Aleje Marcinkowskiego 23. ng 16 165

Centrala Wiecznych Piór Helion
właść. St. Kozłowski
Dąbrowskiego 4
obok P. K. O. Ceny niskie.
Naprawy tanio
Przy zbiorowych zakupach specjalny rabat. dg 4 686

Kocioł
miedziany kurkiem 300 ltr., wagi 50 kg do wmurowania, dobrym stanie.
Piecyk gazowy
rurami, piękne wykonanie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 868

Fretki
dobrze polujące oraz siatki poleca Handel Zoologiczny, św. Marcin 57. zdg 69 863

Bezpłatnie
oddaje gruz wapienny z kawałkami cegły z rozbiórki. Wodna 16. zdg 69 893

Z rozbiórki
domu Wodna 16 zaraz na miejscu tanio sprzedaje kantówki, belki, drzwi, schody, okna rozmaite, także żelazne, ustępy siedzenia, rury, dźwigary normalny profil 24. 30., długości 3.15—9.50. zdg 69 892

Garnitur (okazja)
metalowy wyściełany, czteroczęściowy do przedpokoju. Marcina 58 — 5. zdg 69 640

Tarcze
żeliwne, używane w dobrym stanie 1 szt. 2690 m/m, 1 szt. 1830 m/m i 2 szt. 1800 m/m średnicy zewn. sprzeda okazyjnie Tartak, we Wrześni, telefon 145. ng 17 766

Pierze Puch
dobre gatunki pierze gęsie 3.— pierze kacze 1.50 Poduszki sypialne 5.50; pierzyny 28.—; spody 22.50
Kołdry
na wacie 9.50; jednawbne 26.50; na wełnie 34.—; na puchu 79.—
Emkap M. Mielcarek
Poznań, Wrocławska 30, największa czyszczalnia pierza. ng 16 518

Skład
kolonjalno - delikatesowy sprzedam. Półwiejska 30. zdg 69 661

Jadalnia
dębowa tanio. Marcina 58 — 5. zdg 69 639

Książki
powieściowe, dzieła naukowe, podręczniki uniwersyteckie, kupisz
najtaniej
w Księgarni — Antykwarjacie

Restauracja
koncesja śródmieściu cena 7 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 637

Abażury
celonowe najkorzystniej wykonuje pracownia
„Celon"
Ratajczaka 18. ng 17 052

Pierackiego 20.
Jedynie tam sprzedasz wszelkiego rodzaju książki, najkorzystniej Posiadamy bogate działy naukowe oraz wypożyczalnia zaopatrzona w ostatnie nowości. Abonament 1.50. Obszerny dział nut. zdg 69 648

Ford
kareta 29 tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 895

Salon
hrabski, pianino krzyżowe. Dominikańska 1 — 1. zdg 69 789

Wózek
dziecięcy sprzedam. Hetmańska 44 I ptr. Łazarz. zdg 69 693

Dom komisowy
Wroniecka 6/8 sprzedaje kupuje zamienia meble używane. zdg 69 869

Elektrolux
okazyjnie Wroniecka 6/8 m. 1. zdg 69 688

Cegłę
odwrotnie dostarcza Suwalski, Focha 72 tel. 60-70. zdg 69 981

Nowoczesne metalowe
łóżka
Tapczany Leżanki Materace sprężynowe
Białe meble
Asygnaty „Kredyt".
Sprzęt Domowy
św. Marcin 9/10. ng 17 047

Srebrne
lichtarze
komplety deserowe i inne srebrne przedmioty Caesar Mann, Poznań, Rzeczypospolitej 6. ng 17 045

300
rozebranych samochodów zakup. sprzedaż używanych części samochodowych, podwozia mleczarskie Autoskład, Dąbrowskiego 89 tel. 4674. dg 4128/9

Skład
delikatesów cukierków dobrze prosperujący w centrum spowodu wypadku na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdg 69 943

Gospodarstwo
115 mórg pszenno - buraczanej, 20 klm. Poznania bez inwentarzy sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 015

Restauracja
dobrze prosperująca przy ruchliwej ulicy na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 016

Płaszcz
okazyjnie damski, nowy. Przecznica 4 — 5. zdg 70 008

Sypialnia
futro (męskie) dobrze utrzymane telefon 34-75 po południu. zdg 70 003

Płyty marmurowe
okazyjnie Dom Komisowy, Wroniecka 6/8 zdg 69 687

Obrabiarki do drzewa
piece stolarskie, parowe, fabrycznie nowe, z gwarancją za bezcen dostarcza z masy likwidacyjnej St. Sibilski, Gniezno. ng 18 150

Ford
ciężarowe podwozie lub platformę kupię okazyjnie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dg 4 914

Ford
czteroosobowy 1928/29 dobrym stanie okazyjnie sprzedam. Zgłoszenia Poznań, Masztalarska 5, mieszkanie 8. zdg 62 251

Towary krótkie
skład, mieszkanie, tanio. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 69 279

Sprzedaje
kupuje meble maszyny inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2 Pg 5775-10.58

Pierwszorzędnych Fabryk
Kapelusze
Koszule
Krawaty
modne — tanio
Olszewski
Aleje Marcinkowskiego 13, Półwiejska 11. Pg 6561-45.204

Futro
męskie, czarne, wydra oposy, tanio. Szewska 21, m. 1. zdg 69 824

Futro
męskie 95.— Hankiewicz, Szewska 21. zdg 69 825

Salon
Empire bronzami za bezcen sprzedam. Romana Szymańskiego 1 5. zdg 69 827

Futro
źrebaki, szczupłą osobę. Dominikańska 1 — 1. zdg 69 790

Jadalnia
dębowa 320.— Sypialnia, biurka, bibljoteki — tanio. „Komis", ul. Półwiejska 38a. zdg 69 849

Piekarnię
w Poznaniu sprzedam, wydzierżawię tanio. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 848

Zastawa
stołowa, dywan kilimowy, zegar biurkowy wskaże „Par". Pg 6651-57.115

Gabinet
mahoniowy stylowy.
Bibljoteka
2 m. Wielkie Garbary 20. Pg 6650-57.114

Antyki
wielki wybór. Wielkie Garbary 20 Pg 6649-57.113

Magazyn futer Lehmann
zał. 1875 Poznań, Wrocławska 18, tel. 22-95. Wszelkiego rodzaju futra wykonuje we własnej pracowni pierwszorzędnie, solidnie. Stale wielki wybór każdego rodzaju gotowych futer oraz skórek od najtańszych do najwykwintniejszych. Pg 6 238-40,52

Skład skór
niska dzierżawa, tanio sprzedam. Marsz. Focha 62. zdg 70 038/39

Skład
kolonjalny z mieszkaniem 2 pokoje, zaprowadzony na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 70 052

Czarne
futro korzystnie. Ogrodowa 4 — Tata. zdg 70 040

Dobrze
zaprowadzony skład pieczywa, cukierków, choroba. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 70 033

Serwis
obiadowy, maszyna, łóżko. Piekary 13 b — 12. zdg 70 021

Futro
damskie tanio. Kreta 12 — 5. zdg 70 051

Sprzedaż — Naprawa
wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru. — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań. Ratajczaka 2. „Asygnaty Kredyt" dg 3 104

Tanio
kasa, wilk, czello, mandolina, akwarjum. Świętosławska 8, m. 1 (Jezuicka). zdg 70 050

Skład
urządzenie, mieszkanie tanio — rzeźnictwo - spożywczy. Bojanowska 16 a, za dworcem łazarskiem zdg 70 048

Reklamówkę
piekarską sprzedam tanio. J. Błaszczyk, Bojowa 8 (Wilda). skład pieczywa. zdg 69 843

Gabinet
ciężki, 3 kluby prima gobelin — dobrym stanie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 69 819

Blüthner
pianino koncertowe, jak nowe 3 500,— Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 808

Parasole
ogrodowe, słoneczne, deszczowe i wszelkie reparacje wykonuje Wytwornia Parasoli. Wielka 27/29. dg 2 664

Opony najlepszych marek
najkorzystniej firma Jabłoński, Dąbrowskiego 18. Żądać ofert. dg 3695

Watolina
do płaszczy w wielkim wyborze.
Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 4041

Hotel
z restauracją w Inowrocławiu z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania Skrytka pocztowa 52, Inowrocław ng 18 114

Sprzedam
skład krótkich towarów przy M. Focha 189, m 2 zdg 68 526

Futra
karakułowe, sealowe, źrebce i różnego rodzaju wielki wybór od 200 zł oraz lisy, blamy, wydry, skóry każdego gatunku sprzedaje bardzo tanio. Łajewski, Pierackiego 20. tel. 13-54. Pg 6 506-46.87

Grzebień ondulacyjny
„Nowość" daje piękne fale i loki cena 2.50 oraz wszelkie przybory dla fryzur. Wenzlik, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19. dg 4369

Hurtownia towarów kolonjalnych
na prowincji, miasto, bardzo intratne i renomowane przedsiębiorstwo, zamożnemu i dzielnemu kupcowi sprzedam. Oferty Kurjer Poznański Tg 2 089

Radjoodbiorniki
najkorzystniej. Fonoradjo, Al. Piłsudskiego 7. d 4 882

Meble kuchenne
najtaniej. Łąkowa 4a stolarnia. zdg 69 529

Bogato
artystycznie rzeźbiony stylowy gabinet (włoski renesans) na sprzedaż. Wachowicz rzeźbiarz. Bydgoszcz, Pomorska 15. ng 18 066

Drukarska
maszyna płaska 70×100 bardzo tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański ng 18 076

Wózki
dziecięce lalek tanio. Wyprzedaż lalek zabawek. Trąbczyńska. Pierackiego 1a. podwórze. Kredytuje zdg 69 647

Śniadalnia
dobrze zaprowadzona w centrum, spowodu wyjazdu zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 806

Łóżeczko
bardzo ładne. Dolna Wilda 36, m. 17. zdg 69 804

Futro
łapki karakułowe 200,— Masztalarska 7 — 4 zdg 69 780

Restaurację
sala pełnym wyszynkiem, mieście powiatowem spowodu stosunków rodzinnych sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zd 69 886

Chevrolet
limuzyna motory 440 volt. transmisja tanio Poznań, Szewska 20a szwalnia zdg 69 968

Piekarnię
korzystnie sprzedam dzierżawa 100,— Adres Kurjer Poznański zdg 70 046

Samochód
osobowy sprzedam lub zamienię na dywan lub żyto. Zgłoszenia Garaż Międzynarodowy. zdg 70 043

Skład
papieru, tytoniu sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdg 69 966

Antyki
jadalnie, salon Biedermeyer tanio sprzedam Fortepian zamienię na mebel lub biżuterję. Pocztowa nr. 22. Pg 6644-57 109

Okazyjnie sprzedam
samochód osobowy N. A. G. na rozbiórkę, wóz do mąki lub rur cementowych bardzo dobrym stanie 80—100 ctr ładowności. 7 mtr. dług. na rysorach, 1 wóz z dużą kufą do wody itp z blachy ocynkowanej z kurkiem 6 zbiorników żelaznych poj. ca. 3 200 ltr. grubość ścian 5—8 mm.; wózki dla kolejki polnej, do gliny, piasku itp. (wywrotki) i odpadki pluszowe i ceratowe. Zgłoszenia pod zdg 69 036 Kurjer Poznański.

Farowy garnitur
mocarniany komplet. w dobrym stanie z nowym pasem, angielskiej firmy, lokomobila 8 K. M. młóci na godzinę 20—25 ctr. Cena 3 500 złotych. Obejrzeć można przy pracy. K. Urbański. Święciechowa, powiat Leszno. zdg 68 890

Zakład fryzjerski
mieszkaniem okazyjnie spowodu choroby sprzedam Poznań ruchliwa ulica przystanek tramwajowy, dzierżawa tania nowocześnie urządzony. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 508

Maszynę
Singera krawiecka. Rybaki 9—2. zdg 69 516

Modne
Kapelusze
Koszule
Krawaty
tanio. M. Paszek, Poznań, Wrocławska 30. zdg 69 462

Limuzynę
Ford po głównej naprawie 350 zł sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański. Gniezno 241. n 18 094

Sklep
artykułów religijnych i galanterji w Krakowie, dobrze prosperujący do sprzedania. Oferty do „Ruch" Kraków. Rynek Główny 32, pod „Intratny". ng 18 081

Największy
wybór w wazonach
Delft
Meissen.
Wiedeń
Caesar Mann. Poznań. Rzeczypospolitej 6. ng 17 061

Spiesznie
bufet dębowy, kanapa rozkładana. Jackowskiego 9 — 2. zdg 69 493

Skład
kolonjalny trzypokojowe, centrum 2 900. Dutkiewicz. Chwaliszewo 70. Pg 6652-57,117

Kolonjalkę
mieszkaniem dobrze zaprowadzoną sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 69 455

Pianino
lepsze zdecydowanemu. Słowackiego 38 — 16. zdg 69 457

Skład
papieru sprzedam korzystnie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 465

Maszyny
do pisania najkorzystniej poleca. Nowakowski. Półwiejska 40. zdg 69 426

Radjoodbiornik
uniwersalny dwuobwodowy na fale, zmienny 295 zł. Grobla 6, m. 3. zdg 69 428

Pianolę
20 wałków nut sprzedam 100 zł. Rynek Śródecki 3. m. 3. zdg 69 432

Zakład
fryzjerski centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 442

Radjo
4-lampkowe sprzedam. Chełmońskiego 15 m. 1. zdg 69 975

Płaszcze ostatnie modele!
Ceny dostępne dla wszystkich, bo wprost z Fabryki konfekcji damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredytowe! ng 14 379

Niebywała sprzedaż mebli używanych
oraz innych przedmiotów po bardzo niskich cenach
Piękne sypialnie
Śliczne jadalnie
Eleganckie gabinety
Wyjątkowa okazja nabycia tanich mebli. Tylko kilka dni — Przyjmuje asygnaty Kredyt. Zamieniam używane meble na nowe. Zapraszam uprzejmie do zwiedzania moich magazynów bez przymusu kupna. Poznań Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3.
Pg 6645-47,52

Piec
żelazny, szamotowany nr. 2. — Kraszewskiego 3, m. 9. zdg 69 444

Jadalnia
dębowa pierwszorzędna. Wielkie Garbary 48 — 10. zdg 69 449

Kanarki
białe, żółte, pilne śpiewaki tanio. Jeżycka 36, m. 14. zdg 69 446

Fuzja
kurkowa (Drilling) tanio. Staszica 19 — 9 (godz. 16 — 19). zdg 69 396

Wilk
pies 10 miesięcy ładny okaz ostry czujny na sprzedaż. Grobla 6, m. 11. zdg 69 407

Jamnika
młodego sprzedam. Matejki 66, m. 3. zdg 69 409

2 żłóbki
wysokość figur 40 i 60 cm okazyjnie. Ratajczaka 11 a — 115. zdg 69 410

Pończochy
Skarpetki
piękne dobre tanie
Rękawiczki
duży wybór — solidny towar
A. Szymański
św. Marcin 1 przy placu Świętokrzyskim. — Specjalny magazyn pończoch i rękawiczek ng 14 364/5

Drogerję
w Toruniu dobrze prosperująca, ruchliwa ulica, tania dzierżawa, korzystnie zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 413

Futro
czarne, kołnierz sealowy, używany 2 kurtki nowe, wewnętrznie kożuch tanio sprzedam. Wielka 6, m. 14. zdg 69 415

Tanio
sprzedam wóz. Mylna 23. zdg 69 416

Skład
pieczywa mieszkaniem. Grunwaldzka 15. zdg 69 424

Majętność
Urbanowo poczta Opalenica — sprzeda ca. 200 mtr.³ dębu i 100 mtr.³ olchy w klocach tegorocznego cięcia. zdg 69 281

Mleczarnia - cukiernia
ładnie urządzona okolica Górna Wilda do sprzedania. Telefon 65-44. zdg 69 300

Fortepian
korzystnie. Wyspiańskiego 15 — m. 5. zdg 69 365

Fortepian
krótki sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 379

Kolonjalkę
mieszkanie, magiel, towar, cena 1 400. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 387

Sprzedam
gabinet dębowy, flamandzki. — dwie bibljoteki. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 316

Drogerję
miasto powiatowe, rynek, szkoły korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 311

Kasę
kelnerską „National" tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 310

Wózek
dwukołowy, waga decymalna. — Obornicka 153. zdg 69 308

Motocykl
A. J. S. 500 cm korzystnie sprzedam. Cippel. Swarzędz. zdg 69 306

Piekarnia
w centrum Poznania dobrze prosperująca w pełnym biegu zmechanizowana spowodu stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 292

Szafa żelazna
Różana 18 — 3. zdg 69 732

Fotel
dla chorych na kołach, trzcinowy elegancki dobrze utrzymany. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 287

Gramofon
szafkowy nowoczesny trzysprężynowy 100 płyt tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 283

Rzeźnictwo
kompletnem urządzeniem, wygodne mieszkanie trzypokojowe. — wszelkie wygody warsztatowe korzystnie sprzedam w Poznaniu. Wielkie Garbary 6. zdg 69 282

Oposy
bronzowe nowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 355

Damskie
źrebce z popielicami tanio od 12 do 4. Skarbowa 5, m. 5. zdg 69 347

Dukat
złoty 1750 rok tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 348

Serwis obiadowy
Rosenthal. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 346

Pianino
Fibigier. Stroma 7 — 5. zdg 69 341

Kompletne
urządzenie do fabrykacji cukierków sprzedam bardzo tanio. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 331

Dom
hurtownia piw, wód mineralnych, powiatowem mieście z powodu choroby na sprzedaż lub wydzierżawienia. Oferty Kurjer Pozn. ng 18 120

Konia
klacz gniadą sprzeda firma K. Świerkowski. Poznań. Wszystkich Świętych 4 a. I. ptr. zdg 69 240

Nieruchomość handlowa
centrum Leszna wielkie składające nadające się na hurtownię lub fabrykę za połowę wartości sprzedam Bajon, Leszno, Kościuszkiego 9. ng 18 126

Rzeźnictwo
kompletne urządzenie sprzedam. Wierzbięcice 28. zdg 69 115

Kafle
piece kuchenki przenośne najtaniej. Milich. Dolna Wilda 49. zdg 69 091

Sztucer
Mannlicher. Drogerja. Kościelna 1. zdg 69 125

Tapczany — fotele
leżanki najtaniej Wrocławska 13. zdg 69 813

Lekarski
stół ginekologiczny na sprzedaż. Plac Sapieżyński 11, m. 9. zdg 69 623

Stolarskie
ławy dwie z narzędziami spiesznie. Stolarnia, Kantaka 5. zdg 69 622

Lokomobilę
stacjonowana fabrykat Wolf 1903 K. M 20. 10 atm najlepszym stanie bardzo tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69610

Futro
nowe — źrebce zagraniczne ciemno-braz — okazyjnie. Pocztowa 33, mieszkanie 6. zdg 69 716

Piec
Junkersa, oszczędnościowy na koks, nadający do ogrzewania wielkich biur lub sali korzystnie oddam. Telefon 72-86. zdg 69 710

Restaurację
śródmieściu przy ruchliwej ulicy sprzedam korzystnie. Pośrednicy nie wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 708

Instrumenty muzyczne
oraz wszelkie przybory poleca po cenach przystępnych
St. Niewczyk, Poznań,
Pierackiego 11.

Naprawy
przyjmuje, wykonuje sumiennie. dg 4 908/9

Kwiat nabożeństwa
1.—; 1.50; 2.10; 2.40.
Królowo
Nieba i Ziemi 90; 1.25; 1.50; 2.20.
Złoty klucz
1.20; 1.50; 2.20; 2.80.
Św. Stanisław Kostka
1.50; 3.—.
Księgarnia Katolicka
Jezuicka 5. zdg 69 029/30

Kożuchy
kurtki, spodnie, jaczki, kamizelki kożuchowe, serdaki. Hankiewicz, Poznań, Kramarska 1 przy Wielkiej. zdg 69 821/2

Kiosk
korzystnie na sprzedaż. Poznań, Dąbrowskiego 69 m. 3. zdg 69 624/5

Egzystencja!
skład spożywczy, dobry centrum, mieszkaniem, tanio zaraz sprzedam — zamienię na nieruchomość mniejszą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 762 3

Futra
lisy, błamy, wydry oraz różne skórki kupuje się najtaniej w znanym ze swej taniości Magazynie futer
Stanisław Piotrowski
Poznań. Szkolna 9. Własna pracownia kuśnierska. dg 4 755/6

Komplet
do spawania metali sprzedam. — Warsztat. Dominikańska 2. zdg 69 768/9

Całkowita wyprzedaż
pończoch trykotów rękawiczek, bielizny, swetrów, włóczek, pullowerów, bluzek, koszul męskich, krawatów, getrów kołnierzyków innej drobnej galanterji z powodu
likwidacji
przedsiębiorstwa
Marjan Dobrowolski
Poznań, Pocztowa 4 dg 4434/5

Kolonjalkę
dobrem położeniem sprzedam. — Adres Kurjer Pozn. zdg 69 617

Meble
najtaniej pokoje
Baranowski
Poznań. Podgórna 13. Pg 6224/5

1 silnik
prądu stałego mocy 5 KM przy 1000 obrotach na min. dla napięcia 440 V włącznie rozrusznika.
1 silnik
prądu stałego mocy 5 KM przy 1,350 obrotach na min dla napięcia 440 V włącznie rozrusznika. Powyższe silniki, używane lecz w beznagannym stanie, są korzystnie do nabycia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 46 958/9

Prostownik
„Philipsa" sumienny okazyjnie. Poznań, Bydgoska 2a — 15. zdg 69 797/8

Drzewo
stolarskie, budowlane, szalówkę, kantówkę tanio poleca G. Kowalkiewicz, skład drzewa. Poznań, Strzelecka 14 a. telefon 14-95. zdg 69 905/6

Wózek
resorowy czterokołowy. Poznań, Zwierzyniecka 28. zdg 69 854/5

Fotoaparat
6×9 błony. Poznań, Bydgoska 2a m. 15. zdg 69 757 8

Platformę
30 ctn. sprzedam. Poznań, Szamarzewskiego 47. zdg 69 325/6

Radjo
uczy, rozwesela — wszystkim dobrych rad udziela. Kto ma radjo z P. T. T. — nigdy się nie czuje źle.
Poznańskie
Tow. Telefonów
Piekary 16 17 ng 18 136

Wózek
dziecięcy sprzedam. Jeżycka 26, m. 23. zdg 69 541

Piekary
20/21, m. 30 sprzedam rower chłopiecy. zdg 69 531

Pianina
nowe i używane najkorzystniej — Drygas, Podgórna 10a. zdg 69 559

Brylantowa
kolja, broszka. Szwajcarska 23 m. 11. zdg 69 555

Willę
dwumieszkaniową w Starołęce oraz 3 500 m² ogrodu sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 611

Rower
damski. Chwaliszewo 64. Jadłodajnia. zdg 69 771

Nowoczesny
odbiornik Philipsa, prąd zmienny, Śniadeckich 30 — 6. zdg 69 764

Platformy
lekkie — ciężkie. Różana 18 — 3. zdg 69 733

Półszorek
wyjazdowy. Różana 18 — 3. zdg 69 731

Nobliwy
kryty powóz tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 729

Ford
dobrym stanie. Mostowa 23. Kuźniak. zdg 69 728

Starożytne
meble, obrazy, świeczniki, zegary, bronzy, porcelanę, szable tureckie. Skarbowa 4, parter. zdg 69 725

Bandonjum
104 głosowe sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 724

Okna
drzwi rozmaite. Stolarnia Müller, św. Marcin 64. zdg 69 564

2 piece
żelazne sprzedam telefon 28-29. zdg 69 358

Pianino
okazyjnie. Stroma 24. Gerlach. zdg 69 600

Doga
tanio sprzedam. Małe Garbary 5, m. 4. zdg 69 594

Skład
kolonjalny mieszkaniem, magiel tania dzierżawa od zaraz odstąpię. Adres Kurjer Poznański zdg 69 578

Piece
żelazne
tanio
za bezcen wyprzedaje. Hurtownia Porcelany. Wroniecka 24. zdg 69 706

Kasa rejestracyjna
duża
piękna
6-kelnerowa
tanio
na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 705

Zakład
fotograficzny zaprowadzony, pewna egzystencja sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 69 783

Trzykołowce
inwalidowe, towarowe. Czerniak. Mickiewicza 18. zdg 69 701

Futra
damskie, lisy, skóry najtaniej. ul. Masztalarska 7 — 4. zdg 69 782

Stoliki
marmurowe
Urządzenia
składowe każdej branży
Piece
żelazno-szamotowe okazyjnie — Mickiewicza 15 podwórze. zdg 69 878

Garnitur
klubowy, gobelinowy, lampy. Pierackiego 15 m. 8. zdg 69 903

Restauracja
centrum Poznania dobrze prosperująca dzierżawa 70 zł sprzedam spowodu choroby 3 500. Paluch, Kantaka 8. zdg 69 871

Wilczki
rasowe młode tanio. Focha 72—6. zdg 69 980

Kiosk
murowany pokojem zaraz. Skład Stolarska 1. zdg 69 934

Meble
najtaniej kupisz
Szczaniecki
Tama Garbarska 3. zdg 69 935

Jadalnia
pierwszorzędna, stolarnia. Stolarska 2. zdg 69 938

Maszyny
stolarskie korzystnie sprzedam. Focha 129. zdg 69 940

Kuchnie
nowoczesne Amerykanki tanio sprzeda wytwórnia kuchen. Piaskowa 3. Koniecki. zdg 69 955

Futro
męskie tanio. Plac Wolności 7. Tyrchan. zdg 69 837

10. MAJĄTKI

Majątek
1 800 mórg pierwszorzędny, okazyjnie zamienię na kamienicę. Pospieszne oferty Kurjer Pozn. zdg 69 953

11. KUPNA

Srebro, złoto, brylanty, obrazy — starożytności kupuje
„Lamus"
Strzelecka 1. Pg 6 491-56.498

Złoto
Srebro, Brylanty kupuje, sprzedaje „Occasion", Aleje Marcinkowskiego 25. zdg 67 373

Szyny
podkłady wywrotki używane kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 212

Beczki, śledziówki, puszki
od karbidu kupuje Edmund Czerniewicz, Poznań, Al. Wielkopolska 5, tel. 15 15. zdg 68 502

Kasę National
guzikową na bony, dobrym stanie kupię Paweł Witkowski, Grunwaldzka 20 b. zdg 68 849

Jadalkę stylową
stoliczek i fotele kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 906

Wannę
kąpielową kupię. Langiewicza 2, telefon 77-38. zdg 69 417

Kupię
natychmiast dobrze zaprowadzony sklad kolonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 395

Znaczki
pocztowe (zbiór) kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 280

Wagi - worki
ciężarki używane tanio kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 364

Elektryczną
kolejkę kupię. Oferty Agentura Kurjer Pozn. Września. zdg 69 385

Piecyk
przenośny najmniejszy kupię. — Marynarska 7, m. 3. zdg 69 340

Kiosk
kupię lub wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 252

Motor
3—4 KM naftowy kupię. Oferty cena, opisem Mieczysław Strojny Bnin. zdg 69 079/80

Futro
płaszcz damski kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 334/5

Nieruchomość
na rozbiórkę również z prowincji bliżej Poznania kupię. Front, Poznań, ul. Chodzieszewskiego 47. zdg 69 873/4

Rzeźnicki
wóz do mięsa, maszynę do napełniania kiszek (szprycę) i maszynkę do obkładu w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański ng 18 151

Konia
dobrego na miasto kupię. Cena oferty Kurjer Poznański zdg 69 598

Presę
do cukierków (agrest) kupi — „Veneda", Piekary 22 23. zdg 69 585

Komis
Jeżycki, Poznańska 22, kupuje za gotówkę bieżące komis używane meble, ubrania obuwie. zdg 69 854

Magiel
używana kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 577

Wózek ręczny
dwukołowy w dobrym stanie. — Zgłoszenia Poznański Przemysł Drzewny, tel. 14-65, ul. Składowa 4. zdg 69 707

Wannę
używaną do łazienki kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 974

Choinki
zakupię wprost z lasu. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 69 792

Kupię
nożyczki ondulacyjne. Ogrodowa 4. Tata. zdg 70 053

Pianino
używane kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 992

5—10 mórg
dobrej ziemi pod założenie ogrodnictwa, najchętniej w pobliżu większego miasta kupię za gotówkę. Piśmienne zgłoszenia do Kurjera Pozn zdg 69 801

Masło
Jaja, Drób, Owoce, każdą ilość kupię. Kołecki, Bydgoszcz, Długa 5. zdg 69 997

12. DO WYNAJĘCIA

Przy Słowackiego
w pierwszorzędnym domu 2 słoneczne mieszkania komfortowe po gruntownym remoncie: od 1. 12. 35 6-pokojowe II ptr. po wys. part.; od 16. 12. 35 5-pokojowe I ptr. po wys. part. centralne, elektr., bież. woda z aut. gaz. oraz wszelkie wygody. Zgłoszenia tylko poważnych odpowiednich reflektantów pod Kurjer Pozn. zdg 68 250

2 pokoje
ulica Skarbowa II piętro, dom tylny do wynajęcia, wprost od gospodarza. Oferty Kurjer oPzn. zdg 68 994

„Informator"
poleca mieszkania. Skarbowa 1, (podwórze parter). zdg 66 443

Sześciopokojowe tanio
komfortowe słoneczne, piece — pierwsze piętro. Park Wilsona, Wyspiańskiego 15 — 12 gospodarz. zdg 68 957

Trzypokojowe
komfort Focha 126. Sobczak. zdg 68 865

Mieszkanie
3 pokoje balkon do wynajęcia. Aleja Hetmańska 5 (Łazarz). zdg 69 221

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka I. stycznia. — Dębiecka 6. zdg 69 503

Dwa — trzy
pokoje, komfort, w nowym domu okolica Mostu Teatralnego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 512

Trzypokojowe
willi wolne. Informacje tel. 24-03 zdg 69 513

Trzypokojowe
komfortowe. Marynarska 4 — Szubert. zdg 69 514

Centrum
suterena zgóry 310.— Strzelecka 3 — 10. zdg 69 433

Trzypokojowe
Marcinkowskiego
Czteropokojowe
centrum.
„Jur"
Piekary 26. zdg 69 435

Czteropokojowe
komfortowe z holem przy Parku Wilsona odda gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 450

Mieszkanie
odstąpię trzypokojowe sprzedam meble. Józefa 5 — 12 a. zdg 69 399

Trzypokojowe
Aleja Hetmańska 11. zdg 69 400

Mieszkania
3 pokojowe, komfort, nowy dom, od zaraz. Ul. Prusa 14. zdg 69 372

3
pokoje, słoneczne, balkon, łazienka, gaz, elektryczność, kanalizacja nowej willi przy kościele łazarskim, przystanek tramwajowy Wieczorek, Lodowa 45, godz. 14 do 17. zdg 69 377

Domek
ogrodem, dwupokojowe mieszkanie Junikowo — Osiedle. Zgłoszenia Kościelna 35 — 10. zdg 69 301

Pokój
z kuchnią I piętro do wynajęcia. Łęczycka 10. Osiedle. zdg 69 337

Opera
dwupokojowe 69.— trzypokojowe, ogród centralne 95.— Oferty Kurjer Poznański zdg 69 323

Pięciopokojowe
komfort, piece. Chełmońskiego 8, m. 4. zdg 69 204

4 pokoje
słoneczne z balkonem etc. wprost od gospodarza za zwrotem kosztów remontu od zaraz. Wielkie Garbary nr. 5. I. ptr. tel. 33-18. zdg 69 068

Wydzierżawię
odnowione 5 pokojowe mieszkanie komfortowe. Romana Szymańskiego 10 zdg 69 572

Trzypokojowe
łazienka I. piętro. Królowej Jadwigi poważnym reflektantom emerytom etatowym koszta 275. Ogrodowa 6 — 4. II. wejście. zdg 69 991

Jeden
duży małżeństwu. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 556

Czteropokojowe
IV 81.— pięciopokojowe I boczna Matejki komfort słoneczne piece właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 554

Trzypokojowe
słoneczne obszerne komfort II p. Racławicka 52. Zgłoszenia Staszica 3 m. 1. zdg 69 553

Trzypokojowe
nowe. Górczyn. Zgłoszenia. Bóżnicza 15 — 1. zdg 69 777

Pięciopokojowe
mieszkanie lub biuro. I piętro. Św. Marcin 14, m. 4. zdg 69 678

5 pokojowe
komfort od zaraz do wynajęcia wprost od gospodarza. Informacje u dozorcy. Grunwaldzka 33. zdg 69 770

Czteropokojowe
słoneczne komfortowe Focha 72. zdg 69 979

Mieszkanie
5 pokojowe, komfortowe, I. piętro, piece od zaraz. Matejki 47, m. 4. zdg 69 665

Czteropokojowe
komfortowe nowa willa Aleja Szelągowska 28. zdg 69 700

Trzypokojowe
małe, komfort. Szelągowska 19. zdg 69 948

3 pokojowe
komfortowe Marszałka Focha 137 gospodarz. Górna Wilda 30. zdg 69 941

4 pokojowe
z należytościami na I piętrze przy Wierzbięcicach odda gospodarz zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 982

Dwa
razy 2 pokoje kuchnia, komfort. Łazarz wydzierżawi gospodarz. Ks. Rogalińskiego 8. zdg 69 945

Pięciopokojowe
centrum, czteropokojowe Jeżyce. „Be-Em-Es", Grudnia 19. zdg 70 018

Centrum
I. piętro, 9 pokoi, ewentl. dzielone na biura, mieszkanie. Sew. Mielżyńskiego 6, m. 10. zdg 70 006

2 próżne
pokoje do wynajęcia. Telefon 47-52. zdg 70 004

Pokój
kuchnia, wygody. Osiedle Warszawskie. Swarzędzka 11. portj 2687

Jasna
pięciopokojowe, centralne, parter ogród 150.— Oferty Kurjer Poznański zdg 70 034

Próżny
pokoik dla bezdzietnych małżeństwa od gospodarza do wynajęcia. Powidzka 5 (Osiedle). dg 4917

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia, łazienka, odstąpię. Zgłoszenia Długa 8, m. 6. zdg 69 815

4 pokoje
kuchnia łazienka, balkon zaraz do wynajęcia od właściciela domu Staszica 5, m. 7. zdg 69 805

2
centrum gospodarza dentysta lub biura wskaże Słowackiego 27 — 10. zdg 69 882

3 pokojowe
komf. mieszkanie zaraz. Botaniczna 14, m. 6 Telefon 61-69. zdg 69 881

Dwupokojowe
z kuchnią, łazienką, wolne od podatku. Nowy dom. Czynsz zł 50.— Wskaże dozorca Fraszewski, Szamarzewskiego 56, m. 1. zdg 69 957/8

Pokój
kuchnią zgoda gospodarza 900 zł. włącznie rok dzierżawy. Wierzbięcice 39, m. 11. 5—8. zdg 70 000

13. SZUKA MIESZK.

„Informator"
mieszkań poszukuje. Skarbowa 1, (podwórze parter). zdg 66 440

Pokoju z kuchnią
poszukuje od 1. 12. małżeństwo z dwiema córkami za czynsz miesięczny wprost od gospodarza. Jeżyce. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 67 723

Pokoju
kuchnj lub używaniem kuchni od gospodarza, emerytka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 515

Inteligent
szuka mieszkania dwu lub 3 pokojowego komfortowego, centrum lub okolicy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 026

Cztery
pokoje, koniec Grunwaldzkiej, Sołacz, Szląg zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 476

Poszukuję
2 pokoi na biuro od stycznia nie wyżej II piętra w centrum. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 500

Pokoju
wzgl. dwóch kuchni poszukuje regularny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 458

Dwupokojowego
poszukuje centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 441

Urzędnik
inwalida stałą rentą poszukuje dwu lub jednopokojowego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 468

Trzy
czteropokojowego śródmieściu 70, czynsz miesięczny Oferty Kurjer Poznański zdg 69 408

3—4
pokojowego, centrum od zaraz poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 418

3
pokoje, komfortem poszukuje małżeństwo bezdzietne. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 388

3 lub 4 pok.
mieszkania w centrum poszukuje etatowy inżynier. Podhalańska 4, m. 4. zdg 69 351

2—3
pokoi kuchnią śródmieściu od zaraz, dobry płatnik, pół roku zgóry. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 69 350

Pokoju
kuchnia, rok zgóry zapłace. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 621

2 — 3
w śródmieściu. Zgłoszenia Działyńskich 9 m. 6. zdg 69 552

Dwa
pokoje z przynależnościami poszukuje młode wypłacalne małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 703

3 pokoi
komfortem poszukuje wprost od gospodarza urzędnik kolejowy,
pewny płatnik
od 1 grudnia względnie później, śródmieściu lub pobliżu. Oferty podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 69 752

4 do 5
pokojowego mieszkania komfortowego śródmieściu wprost od gospodarza poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 872

2—3
pokoje komfortowe wynajmię od zaraz, czynsz miesięczny, pośrednicy wykluczeni. Oferty „Par" nr. 57,118 Pg 6654-57,118

Jedno-
lub dwupokojowego mieszkania poszukuje urzędnik kolejowy. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia z podaniem czynszu do Kurjera Poznańskiego zdg 69 632

Szukam
próżnego pokoju od gospodarza okolicy św. Marcina. Fr. Ratajczaka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 631

2—3
pokoje, komfort blisko centr., ½ roku zgóry zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 652

2—3
pokoje łazienka poszukuje urzędnik etatowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 692

Poszukuję
3—4 pokojowego mieszkania. Zapłacę koszta. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 686

Dwa
ewentl. jeden kuchnią, elektryczność zaraz urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 027

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
2 pokoje, łazienka, kuchnia, Sołacz na 3 lub 4 pokoje, centrum pierwsze piętro z dopłatą. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 384

Zamiana
cztery pokoje na dwa składem lub bez. Adres Kurjer Poznański zdg 69 545

Urzędnik
zamieni duże jednopokojowe na dwupokojowe. Orzeszkowej 13, m. 5. zdg 69 535

Zamienię
pokój kuchnia na portjerstwo. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 772

2 pokojowe
z wygodami, słoneczne, początek Jeżyc na 3—4 pokojowe, słoneczne. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 767

Centrum
6 pokoi na 3 — 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 730

15. POKOJE UMEBL.

Komfortowy
Słowackiego. Telefon 66 35. zdg 68 538

„Informator"
poleca pokoje. Skarbowa 1 (podwórze parter). zdg 66 444

Komfortowy
Piekary 9 m. 7. zdg 69 116

Elegancki
tylko lepszemu panu, pani. Wały Król. Jadwigi 4 — 9. zdg 69 510

Panience
Pocztowa 27, m. 8. zdg 69 037

Elegancki
frontowy elektryczność, solidnemu panu. Seweryna Mielżyńskiego 25, m. 7. zdg 69 478

Działyńskich
2 — 2 elegancki. zdg 69 483

25.—
jednoosobowy 40 dwuosobowy frontowe, elektryczność, fortepian inteligentnym. Górna Wilda 41 — 6. zdg 69 667

Pokój
frontowy wynajmę. Matejki 57, m. 1. zdg 69 488

Jedno-
dwuosobowy. Strzelecka 11 — 1. zdg 69 499

Grudnia
5 — 11. elegancki. zdg 69 517

Frontowy
słoneczny, czysty, św. Marcin 57 m. 8. zdg 69 459

Dwom
panom. Wierzbięcice 43 m. 3. zdg 69 467

Pokój
ładnie umebl. frontowy, czysty, światło elektr. Za Bramką 4 m. 5 zdg 69 471

Pokój
dobrze umeblowany. Staszica 23 m. 3. zdg 69 473

Skarbowa
1. m. 5. jeden lub dwuosobowy inteligent, stanowisku, utrzymaniem — bez. zdg 69 427

Z klatki
Drużbackiej 1 a — 6. zdg 69 431

Elegancki
1. 12. Towarowa 21 a, m. 24 — 45.— mies. zdg 69 440

Pokój
klatki elektryczność. Wielkie Garbary 48 — 10. zdg 69 448

Śniadeckich
3 — 7. zdg 69 401

Pokój
lepszy niestudjującym. Kręta 4, II. prawo. zdg 69 419

Panom
Wielka 4/5 — 5. zdg 69 374

Dwa
łączne. Długa 8 — 15. zdg 69 380

Elegancki
dwuosobowy, obiadami. Ratajczaka 9 — 10. zdg 69 312

Pokój
także przyjezdnym. Młyńska 12a mieszkanie 9. zdg 69 297

Śniadeckich
28 — 4. zdg 69 343

Jedno-
dwuosobowy, dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15, m. 3. zdg 69 324

Dwuosobowy
używanie kuchni, spokój Szkolna 10 a I. lewo. zdg 69 319

Pokój
obiadami. Przecznica 6 — 3. zdg 69 360

Słowackiego
38, m. 9. zdg 69 239

Cieszkowskiego
6 — 6. zdg 69 250

Gabinet
Ratajczaka 11 a — 102. zdg 69 049

Ładny
Wielkie Garbary 33 — 11. zdg 69 573

2 pokoje
razem pojedyńczo Plac Bernardyński 1, m. 8. zdg 69 609

Frontowy
elektryczność. Piekary 22, m. 8. zdg 69 608

Ładny
czysty. Bernardyński 2, m. 11. zdg 69 668

Małżeństwo
bezdzietne, Łąkowa 9 — 9. zdg 69 718

Jedno-
dwuosobowy, frontowy, wysokoparterowy utrzymaniem bez. — Zygmunta Augusta 2 — 11. zdg 69 523

Ogrodowa
12, jeden — dwa pokoje (jeden frontowy słoneczny) panu stanowisku. zdg 69 522

Działyńskich
2, m. 7 elegancki, słoneczny, ciepły, frontowy, dobre utrzymanie. zdg 69 519

1 — 2
Czesława 14, m. 15. zdg 69 544

Niekrępujący
pani. Szkolna 10a — 6. wejście Jaskólczej zdg 69 539

Elegancki
w śródmieściu lub na biuro. Adres Kurjer Poznański zdg 69 538

Wspólny
panom Strzelecka 13 — 16. zdg 69 536

Sympatyczny
elektryczność, pianino. Szwajcarska 23 — 11. zdg 69 558

Długa
18 — 12. zdg 69 547

Dwuosobowy
bez pościeli. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 618

Dla pań
frontowy. Nowa 1, m. 12. zdg 69 723

Piłsudskiego
29 m. 6. zdg 69 571

Od zaraz
pokój front. centrum urzędnik (czka). Oferty Kurjer Poznański zdg 69 570

Frontowy
jedno- dwuosobowy inteligentnemu małżeństwo. Nowomiejski 10b — 5. zdg 69 563

Panom
elektrycznością, utrzymaniem, — bez. Wielkie Garbary 43 — 11. zdg 69 561

Pokój
dwu lub jednej osoby. 3 Maja 5, m. 16 zdg 69 527

Solidnym
dwuosobowy. Wielkie Garbary 2—10. zdg 69 599

Dwuosobowy
słoneczny. Wały Zygmunta Augusta 2 m. 3. zdg 69 597

Wspólny
paniom. Wały Jana 12, m. 19. zdg 69 584

Inteligentnemu
frontowy słoneczny. Woźna 13, mieszkanie 8. zdg 69 676

Wspólny
starszemu. Wilsona. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 756

Ładny
Szwajcarska 20 — 8. zdg 69 749

Z wygodami
ciepły, małżeństwu. Wilda. Adres Kurjer Poznański zdg 69 773

2
próżne pokoje używaniem kuchni Szamarzewskiego 38 I lewo. zdg 69 879

Pokój
z klatki, kaloryfery. Plac Wolności wiadomość: „Par". Pg 6 648 57,112

Centrum
pokoik wygodami i centralne panience (studentce) Aleje Marcinkowskiego 11 wejście 7 m. 19. zdg 69 973

Dwuosobowy
jedno — wygodami. Kwiatowa 3 — 3. zdg 69 891

Pokój
utrzymaniem. Wały Jana 12 — 13. zdg 69 932

Frontowy
słoneczny, cichy. Kanałowa 5. II. p., Nowakowska. zdg 69 939

Wielkie
Garbary 40 — 3. zdg 69 916

Pokój
front. umebl., elektr. i łazienka. Sew. Mielżyńskiego 4, m. 5. zdg 69 918

Niekrępującego
wygodami okolica św. Marcina do 20. stały. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 959

Dwuosobowy
korzystnie. Wały Kościuszki 7 — 5. zdg 69 952

Mostowa
3 — 18, ewentualnie utrzymaniem. zdg 69 836

Panom
Woźna 5 — 5. zdg 69 833

Frontowy
Wierzbięcice 46 — 6. zdg 69 830

Pokój
Śniadeckich 26, m. 2. zdg 4 919

Wynajmę
pokój. Kopernika 4, m. 6. zdg 69 870

Spokojna
25, m. 2. zdg 69 869

Dwuosobowy
ładny, ciepły. 1. 12. Kwiatowa 11 — 7. I. piętro. zdg 69 865

Frontowy
czysty, elektryczność. Kwiatowa 5, m. 9. zdg 69 898

Pokój
2 panom. Chwaliszewo 7/8, m. 5. zdg 69 897

Elegancki
solidnemu panu — pani od 1. 12. 35. Mostowa 15, m. 9. zdg 69 664

Z klatki
2 panom. Rybaki 4 — 12. front. zdg 69 626

Jedno-
dwuosobowy słoneczny centralne łazienka, utrzymaniem. Bukowska 1, m. 18. Kaponierze. zdg 69 657

Kręta
pokój utrzymaniem 22 — 8. zdg 69 649

Pokój
czysty, elektryczność, łazienka, utrzymaniem lub bez. Pl. Wolności 6 m. 17. zdg 69 672

Dwuosobowy
Matejki 65 m. 8. zdg 69 691

Pokój
czysty ładny dla 2 panów lub pań Wielkie Garbary 45 — 10. zdg 69 690

Urzędnikowi
pokój czysty, słoneczny przy Wierzbięcicach. Adres Kurjer Poznański zdg 69 986

Niekrępujący
frontowy. Focha 47 a, 3. zdg 69 947

Próżny
pokój. Focha 41 — 6. zdg 69 946

Pokój
elegancko umeblowany. Marynarska 17. I. zdg 70 013

Jednoosobowy
elektryczność zaraz. Grobla 30 — 16, II piętro, narożnik Garbar. zdg 69 684

Dwuosobowy
jednoosobowy, utrzymanie, kulturalnym tanio. Matejki 56, m. 8. zdg 69 603

Dwuosobowy
Szkolna 9 m 8 zdg 69 601

Ładny
dwuosobowy. Pocztowa 20 — 3. portj. 2691

Ratajczaka elegancki
19—10, także dwuosobowy. utrzyportj. 2689

Elegancki
jedno- dwuosobowy z utrzymaniem, bez, paniom wynajmę. — Ogrodowa 10, m. 3. zdg 69 795

Przyjezdnym
Nowy Rynek 5 — 3. zdg 69 851

Kulturalnym
(dwuosobowy kuchnią) samotna. Maleckiego 6 — 11. zdg 69 846

Pokoje
komfortowe wynajmę. Tama Garbarska 6 — 2. zdg 70 054

Jedno-
dwuosobowy. Stary Rynek 58 — m. 5. zdg 70 025

Dwuosobowy
ul. św. Czesława 14, m. 14. zdg 69 845

Pokój
oficerowi względnie urzędnikowi Bukowska 17 — 12. zdg 69 842

Niekrępujący
tanio. Mostowa 15 — 3. zdg 69 802

Miły
elegancki, bardzo dobrem utrzymaniem, telefon, łazienka zaraz. Stary Rynek 78 — 4. Pałac Działyńskich. zdg 69 778

Pokój
czysty niekrępujący zaraz. Kręta 6 — 2 zdg 69 969

Małżeństwo
na wspólne mieszkanie przyjmę zaraz. Małe Garbary 6 — 4. zdg 69 971

Plac Wolności
14 a — 10, jeden — dwuosobowy, utrzymaniem. zdg 70 041

Pokój
przy dworcu Focha 15a, m. 3. zdg 69 963

16. SZUKA POKOJU

„Informator"
poszukuje pokoi. Skarbowa 1. (podwórze parter). zdg 66 442

Profesor
małżeństwo samotne szuka pokoju, wygody używanie kuchni — blisko centrum u samotnych. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 479

Pokoju
do 25.— szuka pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 453

Próżnego
bezdzietne spokojne małżeństwo śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 454

Próżnego
używaniem kuchni ewentl. balkon poszukuje starsza pani (Niemka) Oferty Kurjer Poznański zdg 69 429

Pokoju
skromnego pościeli szuka Jeżyce Łazarz. emeryt. Oferty cenę Kurjer Poznański zdg 69 356

Poszukuję
1 osobowego umeblowanego 30.— okolica Jasnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 322

Próżne
1 lub 2 poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 702

Niekrępującego
osobnego, skromnego, elektryczność. Oferty cenę Kurjer Poznański zdg 69 679

Pokoiku
niekrępującego śródmieściu pościel własna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 887

Urzędniczka
poszukuje pokoju śródmieście, opałem 30. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 70 010

Klatki
albo niekrępującego pokoju, cena Oferty Kurjer Poznański zdg 70 036

Pokoju
umeblowanego, czystego, okolicy Wierzbięcic szuka urzędnik. — Oferty Kurjer Poznański zdg 70 026

Samotny
pokoiku 15 zł. Pościel własna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 810

17. LOKALE

„Informator"
wskazuje składy biura ubikacje Skarbowa 1 (podwórze parter). zdg 66 441

Lokale
dla mniejszej fabryki chemicznej około 600 kwm. najchętniej osobny budynek zadzierżawimy lub kupimy Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 966

Folwark
trzystamorgowy, pszennej ziemi, lasem, łąką, szosa, stacja, rąk niemieckich okazyjnie sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 67 725

Ubikacje
obszerne, jasne na przemysł, okolica Wilda Stary Rynek poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 475

Lokalu
na restauracje poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 352

Skład
mieszkaniem rynku blisko Poznania, obuwia lub bławaty wolny. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 339

2 pokoje
na cele przemysłowe, handlowe Wroniecka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 332

Skład
po najlepszym składzie bławatów centrum 35.— miesięcznie 100 kaucji bank. wydzierżawię zaraz Informacje Schindler, Pleszew, Kaliska 1. zdg 68 848

Lokalu
na drogerję powiatowe miasto, dobry punkt poszukuje. Podać ilość mieszkańców, drogerji Zgłoszenia: Agentura Kurjera Pozn. Jarocin. ng 18 123

2
duże pokoje, nadające się na biuro, I. piętro przy ul. 27 Grudnia, wprost od gospodarza zaraz — Bliższe wiadomości telefon 72-86. zdg 69 711

2
pokoje na biura do wynajęcia. — Aleje Marcinkowskiego 21, m. 8. zdg 69 677

Siedmiopokojowe
I piętro, obszerny skład, sutereny połączeniem składowem wolne. — Wodna 14. Pg 6653-57,116

Ubikacja
handlowa mieszkaniem centrum narożnik suterena. Wskaże Kurjer Poznański zdg 69 926

Lokal
na skład kolonjalny wraz z dwoma pokojami potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 629

Skład
branża rzeźnictwo, kolonjalny i inne wydzierżawię. Chwaliszewo 56. zdg 69 627

Składu
większem mieście powiatowem w centrum gdzie wojsko od zaraz na towary krótkie poszukuję. — Oferty Kurjer Poznański, Gniezno 243. ng 18 149

Skład
bławatów galanterji lub tp. przy Parku Wilsona w ruchu, do wynajęcia. Informacje Marsz. Focha 60, m. 3. zdg 70 028

18. DZIERŻAWY

Poszukuję
dzierżawy piekarni od stycznia. Dworczak, Szamocin. ng 18 048

Nowoczesny
śpichlerz zbożowy około 800 m² w ruchliwem pow. mieście od zaraz do oddzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 68 793

Szukam
200—400 mórg. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 481

Piekarni
dobrej najchętniej Poznaniu. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 402

Emeryt
poszukuje dzierżawy lub kupna domku z ogrodem Poznaniu od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 315

Rzeźnictwo
w pełnym biegu do wydzierżawienia Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno. ng 18127

Dentystce-lekarce
wydzierżawię zaprowadzoną praktykę ewentl. wspólniczce. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 140

Rzeźnictwo
z zapędem elektrycznym i mieszkaniem zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia F. Adamski. Chodzież plac Kopernika 4. zdg 69 644

Rzeźnictwo
z całem urządzeniem blisko Poznania, kościół, szkoła w miejscu wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 923

Szatnia
w teatrze do wydzierżawienia. Oferty pod „Teatr" do „Par", Aleje Marcinkowskiego. Pg 6 299-62.546

Bufet
teatralny do wydzierżawienia. — Oferty pod „Teatr" „Par", Aleje Marcinkowskiego. Pg 6 300-62.545

Dom mieszkalny
składający się z 6 ubikacyj wraz z domem gospodarczym, śpichrzem stodoła oraz ogrodem, w Mosinie-Przedmieściu od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do „Par" pod nr. 47 48. Pg 6 641-47 48

21. LICYTACJE

2 piętrowa willa
Poznań, Grochowska 15 licytacja 20. 12. 1935 r. cena wywoławcza 36 975.— zł. Bliższych informacji udzieli adwokat Majer, plac Wolności 2. zdg 69 456

Lokal licytacji
Stary Rynek 46-47 sprzedaje 8—18 wszelkie urządzenia domowe pokojowe. Pg 6 509 47 9

22. ZGUBY

Wilk
młody (suczka) zaginął. Proszę zwrócić za wynagrodzeniem. — Ogrodowa 13, m. 5. telefon 13 — 32. zdg 69 900

23. ROZMAITE

Filateliści!
Znaczki Abisynji darmo otrzyma każdy, zamawiający kolekcję 1000 znaczków każdy inny zł 7.55 franco. Cenniki, prospekty darmo. Dom Filatelistyczny Witkowski, Poznań Marcinkowskiego 7. ng 17 051

Pończochy - skarpetki
dobre tanio tylko w firmie
„Haftoplis"
Stary Rynek 6. (Wiankowa).
Pg 6 156-43.01

Wytworną i powabną linję
daje tylko dobrze dopasowany gorset, pas leczniczy według niedoścignionego kroju. Chrześcijańska Pracownia Gorsetów Anny Bitdorfowej. Plac Wolności 9. — Przyjmuje wszelkie przeróbki, ceny niskie. dg 4 512

Fotografje
portrety. Bracia Pęcherscy, Aleje Marcinkowskiego 8. dg 2663

Chiromantka
długoletnią praktyką, wyjaśnia zawikłane sprawy. Wiele podziękowań. Ratajczaka 9—10, niedziela 2—6 zdg 69 796

Futra
modernizuje, przerabia futrzane rzeczy tanio. Ratajczaka 13 — 3. zdg 69 990

Kuśnierka
przerabia naprawia futra tanio. Skarbowa 15 — 7. zdg 70 047

Chłopczyka
czteroletniego oddam na własne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 885

Maszyny do pisania „Continental"
triumf techniki. Przedstawicielstwo
Przygodzki, Hampel i S-ka
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21, telefon 21-24. ng 17 941

Akuszerka
Strzelecka 2 przy Świętokrzyskim udziela porady, pomocy. zdg 64 369

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość. Piłsudskiego 5 — 8. Wróżka. zdg 67 928

Kresowe
obiady. Ratajczaka 38. zdg 68 852

Teatrom
amatorskim wynajmuję na prowincję: sztuki teatralne w rękopisach. Warszawa, Nowy Świat 24. Morozowicz. Załączać znaczek na odpowiedź. n 18 093

Sławna chiromantka
grafolog - fizjognomistka z długoletnią doświadczoną praktyką na podstawie badań naukowych zdumiewająco przepowiada losy loteryjne, przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Liczne serdeczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczorem. Fr. Ratajczaka 15, m. 10, II piętro, II wejście w pasażu Apollo, prawo po schódkach. zdg 69 484

Lisy
farbuje, farbuje na wszystkie kolory. Specjalność przefarbowanie noszonych futer itp.
Farbiarnia Dąbrowskiego 88
Telefon 68-31. zdg 69 490

Koncesja
wódek potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 439

Do Niemiec
wyjeżdżam przyjmuje zlecenia — solidne załatwienie. Oferty do dnia 29 listopada do Kurjera Poznańskiego pod zdg 69 404

Dziecko
małe oddam na własne. Matejki 60 — 6. zdg 69 363

Paniom
zainteresowanym udzielam porad pomocy. Akuszerka Kowalewska, Łąkowa 14. zdg 69 392

Wyuczam
wszelkich haftów i robótek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 296

Dziecko
na wychowanie przyjmę. Jeżycka 34 — 15. zdg 69 284

Krawcowa
szyje tanio. Aleje Marcinkowskiego 15, m. 5. zdg 69 345

Pralnia.
Prasowalnia, Kraszewskiego 16, przyjmuje wszelką bieliznę oraz firany. zdg 69 248

Przeprowadzki Magazynowanie Zwózki wszelkie
uskutecznia korzystnie „Transport", Rocławski, Dworzec towarowy, telefon 64-30. zdg 70 017

Salon Mód
Pierackiego 12, szyje gustownie, tanio garderobę damską — dziecięcą. zdg 70 005

Przepisuje
maszyną
Piekary 26. **„Jur"** zdg 69 899

Przedstawicielstwo
poważnej firmy krajowej branży kotłowej do oddania. Konieczna dobra znajomość gospodarki w kotłowniach, znajomość rynku i pracy akwizycyjnej. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115 sub „Przedstawicielstwo". ng 18 153

Kołdry
wykonuje przerabia Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdg 69 788

Dam
pokój pani która dobrze karty stawia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 69 696

Przepisywanie
maszyną najtaniej. Wrocławska 22. zdg 69 987

Chiromantka
Kantaka 5 — 8. zdg 69 840

Szyję
fachowo tanio. Kantaka 5 — 8. zdg 69 839

Znana wróżbiarka Adarelli
przepowiada z cyfr, kart, ręki, tłumaczy sny. Przyjmuje także niedziele tylko Poznaniu. Podgórna 13 mieszk. 10 front. zdg 69 605

Pracownia Sukien
Słowackiego 38 — 9 a, wykonuje suknie elegancko, niedrogo. zdg 69 937

Jeżeli Fotografje
to Fotoexpress, św. Marcin 6. zdg 69 717

Dropsy i Cukierki
Eukalyptusowe, Mentolowe w torebkach i luzem oraz Słodowe, Anyżowe, Miodowe Ślazowe, Ziołowe, Maltyńskie, Miętówki, Mieszanki, Irysy groszowe z fabryki
Roma — Poznań
to szczyt dobroci! Żądać wszędzie. Pg 6489-40.21/22

Chichomantka
Piłsudskiego 4 — 12. zdg 69 612

Lalki reparuje
najtaniej
Kapelusze czyści
fasonuje za
1,50
najmodniej
Hain
Sapieżyński 1, podwórze, Focha 28, skład, Szamarzewskiego 1. zdg 69 736

Lekarka-dentystka
z praktyką szpitalu wojskowym przyjmie zastępstwo lub stałe. Oferty z podaniem warunków Biuro Ogłoszeń Ungra, Warszawa, Senatorska 25, Zastępstwo. ng 18 121

Gorsety Biustonosze
poleca
Pracownia Gorsetów „Wanda"
Leontyna Sychowska. Ratajczaka 27 parter. zdg 69 569

24. NAUKA

Szkoła tańców
Kledecka-Miklajczak, św. Józefa 6. Komplet początkujących, także gimnazjalny rozpoczynamy. Pg 6 608-57.93

Studentki
udzielają korepetycyj wszystkich przedmiotów. Samopomocowa Organizacja Studentek, Aleje Piłsudskiego 7, pokój 2. zdg 59 091

Korepetytora
dla ośmioklasistki, łacina, francuskie, matematyka. Cena Kurjer Pozn. zdg 69 135

Kursy
stenografji, pisanie maszyną, — księgowości. Strzelecka 83. zdg 69-673

Szkoła tańców Szczurkówny
Pocztowa 23, parter. zdg 69 382

Korepetytorki
do odrabiania lekcyj, zakres 6 klas gimn. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 69 390

Niemieckiego
lekcyj, korespondencji handlowej udzielam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 290

Francuski
konwersacja, przygotowanie matury. (Dyplom paryski). Plac Nowomiejski 6 a, parter. zdg 69 336

Matematyki
fizyki, chemji do matury i wszystkich klas udzielam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 317

0,60
niemieckiego udziela gruntownie dyplomowany nauczyciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 113

Kursy
stenografji, pisania maszyną. — Poznań, Kantaka 1. zdg 69 421/2

Studentka
udzieli korepetycyj, pomoże w lekcjach. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 69 754

Szkoła tańców Szorskiego
Pierackiego 12 tel. 38-08. zdg 69 942

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 048

Szkoła tańców Średzińskiego
kurs początkujący rozpoczynam. Strzelecka 3. zdg 69 988

Korepetytora
dzielnego mat. franc. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 044

25. MUZYKA

Kwartet
może się natychmiast zgłosić. — Oferty z fotografją proszę skierować Hotel Śląski, Lubliniec. zdg 69 269

Lekcyj
gry fortepianowej udziela niedrogo nauczycielka dyplomem hanowerskim. Focha 137, m. 3. zdg 69 451

Strojenia
reparacje fortepianów kto? Oferty Kurjer Poznański zdg 69 386

Perkusista
rutynowany, repertuar kabaretowy pobocznie ksylofon, dzwonki, gitara, śpiew wolny. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gdynia, „Humor". ng 18 118

Nuty
Miłość trwała krótko — To ostatnia niedziela — To nic nie szkodzi oraz inne nowości poleca A. Cybulski — Poznań, Marcina 9/10. ng 18 132

Lekcyj
fortepianu 6.— Ratajczaka 15—4. zdg 69 533

Fortepiany

pianina, fisharmonje naprawiam, przerabiam, politurując, stroję fachowo i sumiennie mistrz budowy fortepianów Drygas. Podgórna 10 a. zdg 69 560

Muzycy
zaabonujcie najnowsze szlagiery polskie miesięcznie 4.50 (przekazem) wysyłka nut zaraz. Gudziński, Poznań, Czartorja 9 — 16. zdg 69 896

Duet
z akordeonem od 1 potrzebny. — Mettler, Noskowskiego 3. zdg 70 014

Duet
pierwszorzędny akordeon od 1. 12. potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 883

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Były kierownik
mniejszej instytucji państwowej, dłuższą praktyka kasowa, kawaler lat 29, Pomorzanin, uczciwej rodziny, poszukuje posady, zarządcy domów, kasjera, inkasenta, magazyniera etc. Referencje polecające, gwarancja 5 000.— zł i więcej. Oferty dg 4 894

Zdolna
buchalterka bilansistka, pierwszorzędne referencje poważnych firm, znajomość różnych systemów szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Poznań, św. Marcin 70 zdg 64 592

Drogerzysta
dyplomowany, po wojskowości — dzielny ekspedjent, dekorator poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 581

Pranie
przyjmuję w dom. Poznań, Wielkie Garbary 20, m. 6. zdg 69 580

Przychodnia
inteligentna — szuka posady lektorki, wyręczycielki — (pomoc) lekcje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 675

Pokojowa
szyciem szuka posady. Dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 680

Dziewczyna
uczciwa, czysta, pracowita, poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 760

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady do samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 759

Panienka
z branży cukierków lub innej szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 750

Handlowiec
b. dyr. fabryki, księgowość, bilanse, korespondencje, organizacja, rynku, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 876

Uczenica
lat 16 do składu rzeźnickiego piekarskiego z prowincji z dobremi zdolnościami poszukuje posady w Poznaniu. Łaskawe Adres do Kurjera Poznańskiego zdg 69 976

Kucharka
poszukuje posady od 1. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 972

Uczciwa
starsza dziewczyna z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 924

Bilansista
rutynowany poszukuje pracy. — Prowadzi księgowość godzinowo już za 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 812

Poszukuję
posady na majątku tylko za utrzymanie, mam ukończoną Szkołę Handlową, 5 klas gimn. Oferty Kurjer Pomański zdg 69 162

Poszukuję
posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 246

Inteligentna
gosposia, nawskroś uczciwa, znająca dobrą kuchnię, dyetetyke. Polecenia, przyjmie posadę w skromnym domu 1. 12. ewtl. pomoc składzie, lub pielęgnacja starszej pani. Warunek dobre traktowanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 504

Technik
bakterjologji (laborant) kilkoletnią praktyką (kursa sanitarne) poszukuje zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 480

Studentka W. S. H.
wychowanka S. S. Urszulanek, rok I. studjów ukończony, przyjmie jakąkolwiek posadę. Pracowitość i uczciwość gwarantowana. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 486

Pierwszorzędna
manikurzystka, fryzjerka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 501

Dziewczyna
z samodzielnem, dobrem gotowaniem, skromna, uczciwa, lubiąca porządek i która może wyręczyć panią domu szuka posady 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 460

Bieliźniarka
pierwszorzędna szyje poza domem, domu, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 461

Kucharki
gospodynie dworskie polecam Pośredniczka Puschowa, św. Marcin 16/17. zdg 69 430

Posługi
całodziennej poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 443

Poszukuję
jakiejkolwiek pracy, złożę kaucję Oferty Kurjer Poznański zdg 69 397

Rządca
samotny, lat 33, zamiłowany rolnik, hodowca z poważnemi referencjami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 423

Panienka
dobrem szyciem, długoletniem świadectwem szuka posady do dzieci, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 361

Inteligentna
panienka poszukuje na okres gwiazdkowy zajęcia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 69 362

Ekspedjentka
piekarsko - cukiernicza, znająca prace domowe i wychowanie dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 376

Ekspedjentka
branży towarów krótkich, zgrabna, dobre polecenia szuka posady skromnem wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 389

Młoda
osoba z dobrej rodziny pogodnego usposobienia i miłej powierzchowności szuka posady lektorki-towarzyski do starszej pani najchętniej na wsi. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 299

Pielęgniarka
z praktyką szpitalną przyjmie posadę u lekarza, chorej osoby lub niemowląt. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 298

Dziewczyna
wiejska skromna, uczciwa z gotowaniem szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 286

Praczka
w dom tania. Polna 9, mieszkanie 32. zdg 69 353

Panienka
uczciwa szuka posady do dzieci za utrzymanie. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 69 838

Inteligentna
przystojna początkująca siła biurowa, pisząca na maszynie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdig 69 318

Cukiernik
bezwzględnie uczciwy, dobry fachowiec, kawaler, także obsługa gości, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 359

Biurowy
poszukuje każdej możliwej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 337

B. leśniczy
państwowy lat 41, żonaty (z egzaminami państwowemi) zna wszelkie prace wchodzące w zakres leśnictwa jak również rybołóstwo stawne, dobry myśliwy, pracował także w tartakach, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Łaskawe zgłoszenia uprasza Kurjer Pozn. zdg 69 208

Piekarz - cukiernik
młody, znający dobrze cukiernictwo oraz dobrze robotę przy piecu, zmieni posadę, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 117

Poszukuję
posady jako pokojowa lub do wszystkiego od pierwszego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 670

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem do wszystkiego w lepszym domu od pierwszego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 669

Młodszy
handlowiec przyjmie przedstawicielstwo, zastępstwo, akwizycję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 714

Początkujący
biurowy przyjmie jakąkolwiek posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 709

Praczka
akuratna, sumienna, czysto pierze. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 525

Krawcowa
dzielna szuka posady w dom. 2.— Oferty Kurjer Poznański zdg 69 524

Krawcowa
dobrym krojem, szyciem, dziennie 1.50 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 546

Sierota
inteligentna szuka jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 537

Dziewczyna
samodzielna z dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 646

Gorzelany
lat 25, oficer rezerwy, samodzielna praktyka, prawem odpędu poszukuje posady stałej, sezonowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 643

Poszukuję
miejsca jako uczeń ogrodniczy, obeznany już w ogrodnictwie. Tomala, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 20, m. 12. zdg 69 861

Krawcowa
biegła poszukuje posady po domach 1.50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 530

Krawcowa
rutynowana, referencje pierwszorzędne szuka posady w domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 528

Młodzieniec
trzeźwy, sumienny, złoży 200 zł kaucji bankowej, za woźnego, inkasenta, magazyniera lub inną. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 596

Panienka
dokończy naukę piekarni, bezpłatnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 583

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 68 575

Biuralistka
maszyna, książkowość, branży informacyjno-handlowej z kilkuletnią praktyką. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 163

Gospodyni
samodzielna, dobremi, długoletniemi świadectwami poleceniami, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 454

Kelner
trzeźwy, lat 32, kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 579

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem, własna pościel szuka posady od 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 486

Bufetowa
restauracji kaucja bez posady, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 773

Praczka
zawodowa, uczciwa, dobrze polecona od państwa poszukuje prania. 2.50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 658

Lat 30
uczciwa, kiedyś dobrze szyła, zmuszona przerwać krawiecczyznę, zna gospodarstwo domowe, chce pracować chętnie, zajmie się trzygodzinną dzienną pracą domową, resztę pracy szycia może zabierać do domu, najchętniej do bezdzietnych państwa, lub samotnej pani. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 785

Dziewczyna
szuka posady cośkolwiek gotowaniem lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 825

Kuchmistrzyni
poszukuje posady od 1. 12. do hotelu lub restauracji. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 68 926

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 814

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 942

Emerytowana
nauczycielka, lat 35 szuka jakiejkolwiek posady. Niskie wynagrodzenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 560

Bufetowa
przystojna inteligentna, uczciwa, dzielna, kilkoletnią praktyką, referencje szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 196

Kucharka
z pierwszorzędnemi świadectwami szuka posady do lepszego domu od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 583

Dziewczyna
starsza dobrze gotuje, poszukuje posady do 1—2 osób za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 478

Dziewczyna
starsza poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 740

Gospodyni
samodzielna, dobremi świadectwami, poleceniami szuka posady od 1. 12. lub 1 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 976

Uczciwa
dziewczyna szuka posady dzieci lub wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 758

Francuzka
młoda, wesoła poszukuje posady na wyjazd w charakterze guwernantki dame de compagnie. Referencje. Oferty do Kurjera Poznańskiego dg 4898

Posługaczka
poszukuje posługi, Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 970

Krawcowa
dłuższą praktyką szuka posady dziennie 1.50 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 899

programy radjowe

WARSZAWA

Poniedziałek, 25 listopada.

6,30 aud. poranne; **6,50** muzyka (płyty); **12,03** dziennik południowy; **12,15** muzyka salonowa w wyk. małej ork. P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego; **13,25** chwilka gospodarstwa domowego; **15,15** wiadom. o eksporcie polskim; **15,20** przegląd giełdowy; **15,30** muzyka wokalna (płyty); **16,00** lekcja języka niemieckiego; **16,15** koncert Kwintetu salonowego H. Adamskiej-Grossmanowej; **16,45** „Ideał Princ" skecz St. Broniewskiego z Krakowa; **17,00** „Kooperatystki przy pracy" reportaż z osady Sapniki, St. Górzyńskiego; **17.15** „Minuta poezji": Wiersze A. Mickiewicza; **17,20** recital fortepianowy Marji Barówny; **17,50** „Świat zwierząt w Abisynji", pogad., wygł. prof. Wacław Roszkowski; **18,00** L. van Beethoven: Trio op. 97 na dwa oboje i rożek angielski. Wyk. Seweryn Śnieckowski, Jerzy Staniszewski, Ludwik Szymański; **18,30** listy od dzieci; **18,40** życie kultur. i artyst. stolicy; **18,45** muzyka (płyty); **19,00** skrzynka rolnicza; **19,10**, program; **19,20** koncert reklamowy; **19,35** wiad. sport.; **19,50** pogadanka aktualna; **20,00** muzyka ludowa (płyty) w wyk. Polskiej Kapeli Ludowej Suchockiego; **20,20** Fr. Schubert: Fanazja C-dur op. 15 (Wanderer Fantasie) w wyk. Ed. Fischera (płyty); **20,45** dziennik wieczorny; **20,55** obrazki z Polski współczesnej; **21,00** wieczór literacki ku czci Adama Mickiewicza. W 80-tą rocznicę śmierci; **21,45** koncert symfoniczny złożony z utworów **Ryszarda Wagnera. W wyk. ork.** symf. P. R. pod dyr. G. Fitelberga z udz. Stani Zawadzkiej (śpiew); **22,45—22,30** muzyka tan. (płyty).

POZNAŃ

Poniedziałek, 25 listopada.

Poznań — 6,30 aud. por. z Warszawy; **13,30** muzyka lekka (płyty); **15,15** z Warsz.; **15,20** giełda; **15,30** dwie płyty; **15,40** arje i pieśni w wyk. K. Czarneckiego (tenor); **16,00** z Warsz.; **18,30** skrzynka ogólna; **18,45** piękne głosy (płyty); **19,00** skrzynka rolnicza; **19,10** program; **19,20** płyty; **19,35** sport; **19,40** z Warsz.; **22,45** muzyka taneczna (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na poniedziałek:

16,00 Königswust. Muzyka lekka.

17,00 Kolonja. Koncert popołudniowy. **Sztutgart.** Koncert popołudniowy. **Monachjum.** Muzyka popul. **Lipsk.** Koncert popołudn. **17,15 Bratisława.** Recital wiolonczelowy. **Bukareszt.** Koncert radjoork. **17,35 M. Ostrawa.** Muzyka lekka. **17,40 Praga.** Recital fort. **17,45 Königswust.** „Jesień w pieśni".

18,00 Paris PTT. Koncert ork. kameralnej. **Ryga.** Pieśni węgierskie. **18,30 Leningrad.** Koncert symf.

19,00 Hamburg. Muzyka wieczorna. **19,15 Ryga.** Muzyka klasyczna. **19,30 Anglja (Reg. Progr)** Koncert radioork. **Strasburg.** Godzina muzyki czeskiej. **Bratisława.** Romanse rosyjskie z tow. gitary. **19,40 Budapeszt.** Utwory Liszta pod dyr. E. Dohnanyiego z udz. pianisty Alfreda Cortot.

20,10 Frankfurt. Fragmenty operowe. **Królewiec.** Wieczór tan. **Wrocław.** Wesoła aud. poniedziałkowa. **Hamburg.** Dawne pieśni niemieckie. **Königswust.** „Prosimy do tańca". **20.15 Bukareszt.** Muzyka kamer. **20,50 Medjolan.** Koncert symf. z udz. Arrigo Serato.

21,00 Bruksela flam. Koncert ork. symfonicznej. **Wiedeń.** Koncert Wagnerowski. **21,15 Anglja (Reg. Progr.)** Koncert Czeskiej Ork. Filh. pod dyr. W. Talicha. (Tr. z Queen's Hallu). **21,25 M. Ostrawa.** Koncert chóru. **21,30 Strasburg.** Koncert symf. **Wieża Eiffla.** Koncert symf.

22,00 Rzym. Koncert chóru. **Luksemburg.** „Córka pani Angot" — operetka Lecoque'a. **Kolonja.** Muzyka lekka i tan. **22,10 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **22,15 Poste Parisien.** Muzyka lekka. **22.20 Wiedeń.** Muzyka lekka. **22,30 Wrocław.** „Muzyka na dobranoc". **Monachjum.** Symfonja na dwa fort. Zilchera. **Königswusterhausen.** „Nocna muzyczka". **22,40 Berlin.** Koncert kameralny.

23,00 Poste Parisien. Utwory kameralne de Falli. **Kopenhaga.** Muzyka tan. **Monachjum.** Muzyka tan. **23,10 Anglja (Reg. Progr.)** Muzyka taneczna. **Bruksela franc.** Muzyka tan. **23.20 Budapeszt.** Muzyka tan. **23,45** Muzyka taneczna.

24,00 Sztutgart. Koncert nocny. Utwory **Haendla, Bacha, Brahmsa, Haydna.**

Bielizna damska i dziecięca!
Niedościgniony wybór — Ceny najtańsze.
STEFAN KAŁAMAJSKI
Pg 6531/2-45,172/173

Ogrodnik
ukończoną szkołą ogrodnicza kilkuletnią praktyką wszechstronnie zaznajomiony w zawodzie. Specjalista szkółkarz - warzywnik, dobry bartnik po wojskowości, poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 001

Uczciwy
obowiązkowy, rzetelny, przystojny, dobry organizator, wymowny nauczyciel podejmie się jakiejkolwiek pracy najchętniej w kupiectwie jako przedstawiciel, kierownik filji itp. Wrazie z inkasem gwarancja. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 820

Kaucją
zajęcia godzinowo zastępstwa handlu, domu, szyciem, starsza dawn. właśc. interesu. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 049

Dziewczyna
młodsza z dobrej rodziny, dłuższemi świadectwami do wszystkiego z gotowaniem szuka posady od 1. 12 Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 809

Służąca
zdrowa, młoda cośkolwiek gotuje poszukuje posady 1 grudnia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 803

Brylantowe
pierścienie, butony
brosze, kolje
bransolety
poleca jubiler
W. SZULC
pl. Wolności 5.
Tel. 14-84
Pg 6 631-47,42

Pokojowa
obsługa sztywne prasowanie poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 660

1 000
złotych kaucji złoże obejmując posadę inkasenta, woźnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 799

Panienka
poszukuje posady do dzieci w lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 032

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady do lekkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 031

Ogrodnik-szofer
przyjmie posadę woźnego, stróża, portjera, mała kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 029

Praczka
uczciwa, czysta, z poleceniem — szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 811

Dziewczyna
uczciwa skromna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 880

Wypomóżki
prasowania lub posługi 2 razy w tygodniu szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 985

Dziewczyna
starsza, uczciwa, zaufana, z dobrem gotowaniem szuka posady w skromnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 984

Emeryt
młody osoba zaufana, kaucja, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 002

Przychodnia
dobre gotowanie, polecona, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 70 011

Kucharka
przyjmie posadę do wszystkiego. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 659

Panienka
z szkołą wydziałową, praktyka, szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 650

Dziewczynka
prosi o jakąkolwiek posadę chętnie do dzieci, zna język francuski. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 784

Kuśnierka
dobra szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 673

Inteligentna panienka
7 klas gimn. pisanie maszyną, szuka posady sekretarki, najchętniej do pomocy lekarzowi, wynagrodzenie skromne. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 69 628

Książkowa - bilansistka
zdolna biegła w polskim, niemieckim maszynie, obeznana oblicz. świadczeń podatków szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dg 4 823

400 zł
kaucji złoży handlowiec, lat 28, żonaty z branży kolonjalno-restauracyjnej z dobremi świadectwami za posadę magazyniera, inkasenta, podróżującego lub kierownika. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 967

Gosposia
samodzielna, lat 28, skromna poszukuje posady, najchętniej na probostwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 964

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 961

Posadę
kierowniczki, kasjerki za kaucją obejmę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 999

Sekretarza
któryby samodzielnie prowadził biuro organizacji zawodowej w Poznaniu poszukuje się od 1. 1. 36 r. Własny lokal i maszyna do pisania niezbędne. Zgłoszenia wraz z podaniem warunków skierować do administracji Kurjera Poznańskiego pod zdg 69 293. — Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Posadę
dobrą na prowincji wskaże. — Oferty krótkim życiorysem Kurjer Poznański zdg 69 327

Służąca
Małopolanka Królewianka samodzielne gotowanie. Kraszewskiego 12 — 5. zdg 69 320

Ekspedjentka
rutynowana do składu obuwia potrzebna. Zgłoszenia: niedziele 10—12, św. Marcin 22, Chorzelewski. zdg 69 074

Uczennica
krawieczczyzny może się zgłosić. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 295

Wielki wybór
Piękne wzory
Ceny obniżone
Dogodne warunki
MEBLI
W. Nowakowski i Synowie
Fabryka i magazyny: Górna Wilda nr. 134
UWAGA: Solidne wykonanie z drzewa wysuszonego w nowoczesnych suszarniach
Wystawa: ul. Kantaka nr. 1

Paramint odkaża krtań i jamę ustną
ng 16 901/2

Poszukująca pracy
inteligencja panie, panowie, zredukowani urzędnicy, emeryci, poszukiwani do łatwej akwizycji poważnej instytucji. Początkujących wyszkolimy. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 721

Sprzedawcy
roznosiciele gazet gwarancja poszukiwani. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 917

Służąca
bardzo czysta, uczciwa tylko z dobrem gotowaniem. Zgłoszenia poniedziałek, do godz. 6. Ogrodowa 13, m. 5. zdg 69 956

Zastępstwo
wyłączne oddamy na każdy powiat solidnym, energicznym, artykuł bardzo pokupny, doskonały, bezkonkurencyjny, warunki dobre, zarobek duży. Oferty: „Par", Warszawa, Bracka 17, pod „Pełny sezon". Pg 6 298-62,547

Kasjerka
z kaucją 1 500 złotych potrzebna. Oferty pod „Teatr" „Par", Aleje Marcinkowskiego. Pg 6 501-62,544

Robotnik
samotny z kaucją 200. Kolczyński. Focha 63. zdg 69 867

Ekspedjentka
i wypomóżka z branży rzeźnickiej od zaraz potrzebne. Zygmunt Niklasiewicz, św. Marcin 11. zdg 69 866

Posługaczka
na cały dzień. Słowackiego 34, m. 20, od 4 — 6. zdg 69 638

Podróżujący
który odwiedza składy kolonjalne spożywcze na groch, fasolę za dobrą prowizją od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 630

Wspólniczki
wspólnika gotówką 500 złotych poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 694

Fryzjerstwo
uczeń i uczenica potrzebni. Uroda, Wielkie Garbary 32. zdg 69 950

Panienka
do pomocy w składzie papieru. Focha 93. Zgłoszenia 18.30. zdg 70 019

Posługaczka
czysta z praniem cały tydzień. Grochowe Łąki 3. 16. zdg 70 009

Bufetowa
prowincji, gwarancja, cokolwiek gotówki. Zgłoszenia Kwaszewski, Rzeczypospolitej 4. zdg 69 993

Biurowy
kupiec, otrzyma, upaństwowionem przedsiębiorstwie stałą posadę za wypożyczeniem 3—5.000. Oferty Kurjer Pozn zdg 69 994

Silny
do wózka nabiału, kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 70 061

Robotnik
do handlu kaucja 300 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 970

Ślusarz
mechanik, obeznany z tokarką z kilkoma tysiącami jako wspólnik potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 681

Ekspedjentka
do składu rzeźnickiego potrzebna od 1. 12. 35. Zgłoszenia Władysław Król, Wągrowiec. zd 69 826

Pielęgniarka
wykwalifikowana potrzebna do niemowlęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 69 800

Bufetowy
młodszy inteligentny potrzebny. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 70 023

Wspólniczka
tysiąc złotemi do kawiarni, składu cukierków. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 607

Mechanika
do naprawy zegarów kontrolnych poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 965

28. ROZRYWKA

Rewelacyjny entuzjazm
Olśniewająca wspaniała kreacja
„Ostatnia serenada"
Czar cudownych melodyj.
Kinoteatr „Sfinks"
zdg 68 995

„Twardy Łeb"
wypełni lukę w prasie Ziem Zachodnich. Pokaże właściwe oblicze ich mieszkańców, twardych jak krzemień w pracy, i boju, przekonaniach, dążeniach a rozlewnych jak miód w przyjaźni i w... „humorze" i rozumiejących zawsze dobry dowcip. Pg 6 627-46,139

Franciszka Gaal
w pełni humoru komedji muzycznej, jako Ilonka w filmie „Papryka" Kino „Gong". p. 2 692

Londyńska
Masztalarska poleca swym bywalcom sympatyczny wieczór, koncert artystyczny. zdg 69 933

Mistrz selektywności, zasięgu, tonu... i niskiej ceny!

Taką opinję zdobył wśród zadowolonych licznych nabywców nasz odbiornik „Ultra - Selector", niedościgniony pod względem doskonałości, przytem
100 złotych tańszy!
Demonstracja na żądanie.
„Radjofon"
Sp. z o. o.
św. Marcin 57
Telefon 32-02. Kompletne odbiorniki bateryjne od
98 złotych.
dg 4 903

TEATRY

TEATR POLSKI: Sobota, 23. 11. „Ludzie w bieli".
Niedziela, 24. 11. o godzinie 3: „Domino".
Niedziela, 24. 11. o godzinie 8: „Ludzie w bieli".

TEATR WIELKI (Opera): Sobota, 23. 11. „Cavallerja Rusticana" i „Pajace".
Niedziela, 24. 11. o godzinie 3: „Straszny Dwór". **Ceny popularne (0,50 gr. do 2,— zł).**
Niedziela, 24. 11. o godzinie 8: „Uprowadzenie z Seraju".
Poniedziałek, 25. 11. Teatr nieczynny.

TEATR NOWY: Sobota, 23. 11. „Powrót mamy".
Niedziela, 24. 11. o godzinie 4: „Trafika pani generałowej". Ceny zniżone.
Niedziela, 24. 11. o godzinie 8: „Powrót mamy".

KINA

Poznań, sobota, 23. 11.
ALKAZAR: „Żona w złotej klatce".
APOLLO: Chińskie morze.
CORSO: Postrach Meksyku.
GONG: „Papryka".
GWIAZDA: „Malowana Zasłona".
METROPOLIS: „Noc weselna".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Wiosenna Parada".
RENAISSANCE: „Niebieskie Ptaki" oraz „Flip i Flap".
SŁOŃCE: „Piekło".
SFINKS: „Ostatnia Serenada".
ŚWIT: „Z pamiętnika detektywa".
TĘCZA-Łazarz: „Szpieg 13"
TĘCZA-Wilda: „Antek Policmajster".
WILSONA: Grzech miłości.

27. WOLNE MIEJSCA

Apteka
w Sępolnie Pomorze poszukuje
pomocnika (kę)
z językiem niemieckim na zastępstwa od 1 grudnia. dg 4 886

Inteligentna panienka
nie za młoda, do 6 letniego chłopczyka od zaraz, na małe miasto potrzebna. Muzyka i język niem. pożądany, ale nie koniecznie. — Oferty z podaniem refer., dołącz. fotogr. i podaniem pensji uprasza się nadesł. do Kurjera Poznańskiego zdg 69 673

Biurowy
z kilkuletnią praktyką w interesie zbożowym na prowincję. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 69 092

Francuzki
do małych dzieci poszukuje. — Zgłoszenia Węgierce, poczta Janikowo. zdg 68 357

Zakład dentystyczny
poszukuje uprawnionego dentysty ewentualnie sprzedam lub wydzierżawię spowodu śmierci właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 201

Uczenica
fryzjerska potrzebna. Zgłoszenia Poznań, Wierzbiecice 27. portj. 2 688

Służąca
z samodzielnem gotowaniem do lekarza na Śląsk. Zgłoszenia Poznań Sienkiewicza 8, m. 6. zdg 69 534

Ekspedjentka
branży piekarsko-cukierniczej potrzebna. Kawiarnia Wodna 3. zdg 69 647

Retuszerka
dobra siła na stałe potrzebna. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 722

Ekspedjentka
samodzielna z branży obuwia oraz początkująca mogą się zgłosić. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 776

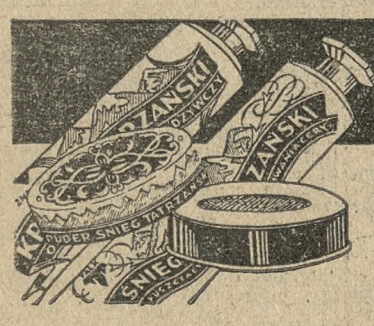
ŚNIEG TATRZAŃSKI
KREM i PUDER
najskuteczniejszy środek do racjonalnej pielęgnacji twarzy.
FALKIEWICZ-POZNAŃ
FABRYKA PERFUM i KOSMETYKÓW ZAŁ. 1911 w PARYŻU
Pg 6492-45,109

Praczka
akuratna szuka prania. Pocztowa 33, m. 13. zdg 69 929

Książkowy - bilansista
ekspedjent, z 10-cio letnią praktyką, który może okazać się świadectwami branży kolonjalnej, obejmie posadę lub przedstawicielstwo za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 69 936

Fryzjerski
pomocnik poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 829

Sierota
do dzieci szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 864

Dziewczyna
uczciwa cośkolwiek z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 69 695

Dziewczyna
w średnim wieku, samodzielnem gotowaniem, zaprawami i pieczeniem, nawkroś uczciwa szuka posady najchętniej do Torunia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 69 087

Potrzebna
młoda inteligentna (gimnazjum) zastępczyni pani domu na wieś, któraby z pomocą służącej poprowadziła dom (bez gotowania obiadów) i była pomocną lekarzowi w pracach biurowych. Wymagania, życiorys, fotogr. i znaczek na odpowiedź do Kurjera Pozn. zdg 69 503

Urzędnik
gospodarczy, młodszy, samotny, praktyką, skromnych wymagań, potrzebny zaraz. Zgłoszenia odpisy świadectw, dokładny życiorys, wymagana pensja wolnem utrzymaniu Kurjer Poznański zdg 69 474

Wspólniczki
czynnej do owocarni poszukuje gotówki 1 000 zł. Adres Kurjer Poznański zdg 69 420

Biuralistka
zdolna dobrze polecona, przystojna, znająca podwójną książkowość, biegłe pisanie maszynach od 1 grudnia wzgl. 1 stycznia do większego przedsiębiorstwa handlowego potrzebna. Zgłoszenia odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 69 369. Oferty nieuwzględnione bez odpowiedzi.

Człowieka
do prowadzenia grupy agentów Pomorze, Kongresówka, kaucja bankowa. Polski Przemysł Kawy, Poznań, Marcinkowskiego 14. zdg 69 775

Woźny
sprzedawca potrzebny, posiadający 300 zł. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 69 582

Potrzebny
zaraz dobry kuśnierz, przerobić dwa futra na miejscu. Focha 121, Maciejczyk. zdg 69 674

Przedstawiciela
poszukuje rozwijająca się czystopolska fabryka branży spożywczej na województwa łódzkie, lubelskie, pomorskie. Tylko panowie dobrze zaopinjowani zechcą składać oferty. Pożądane zabezpieczenie inkasa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 17 063

Uczeń
kelnerski do hotelu inteligentny, język niemiecki z praktyką 1—2 lat, kaucja, dobre referencje, uczciwych rodziców potrzebny zaraz. Dostanie wolne utrzymanie, mieszkanie oraz małe wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 69 566

BIELIZNA damska WEŁNIANA i jedwabna
najkorzystniej z firmy
Aleje Marcinkowskiego nr. 13. **„PANI"**
dg 4910

Humor zagraniczny

— Właścicielka pensjonatu, w którym poprzednio mieszkałem, płakała, gdy się wyprowadziłem.
— Tak. Ale u mnie płaci się zgóry!
(Domenica — Medjolan). S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc grudzień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149